

2024

Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego

Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship

2024

Urząd Statystyczny
w Białymstoku

Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego

Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Białystok 2024

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Editorial Board of Statistical Office in Białystok

Przewodniczący

President

Ewa Kamińska-Gawryluk

Redaktor główny

Editor-in-Chief

Anna Szeszko

Członkowie

Members

Anna Bachanek-Komarowska, Krystyna Falkowska, Małgorzata Majewska-Maksymiuk, Joanna Mojsa, Anna Rogalewska, Agata Woźniewska, Dorota Wyszowska

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE I PRACE WYDAWNICZE

CONTENT-RELATED WORKS AND EDITORIAL WORK

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

Zespół autorski

Editorial team

Emilia Charyło, Anna Godlewska, Sylwia Monika Jasińska, Agnieszka Józefowicz, Natalia Jurylik, Wioletta Królikowska, Renata Łapińska, Aldona Nagórka, Urszula Ślucka, Ewa Suchocka, Izabella Szpaczko, Agnieszka Wiercińska, Joanna Izabela Wołkowicz

pod kierunkiem

supervised by

Anny Szeszko

Opracowanie redakcyjne i korekta

Editorial works and proof-reading

Joanna Orłowska, Anna Przerwa

Skład

Typesetting

Anna Przerwa

Opracowanie graficzne

Graphics

Joanna Orłowska

Tłumaczenie (Przedmowa, Działy I i XIII)

Translation (Preface, Chapters I and XIII)

Kinga Justyna Karwowska

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Pokamedulski Zespół Klasztorny w Wigrach (fot. Andrzej Miecznik, źródło Wikimedia Common)

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

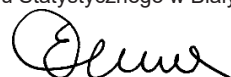
Z przyjemnością przekazuję Państwu dwudziestą piątą edycję Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego.

Publikacja zawiera bogaty zestaw danych charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa, zgrupowanych w 21 działach tematycznych. Najnowsze informacje przedstawione w tej edycji rocznika dotyczą roku 2023, a w przypadku braku dostępności – roku poprzedzającego analizowany rok. W opracowaniu zostały także zamieszczone dwie tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach: 2000, 2010, 2015 i 2023 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2023 r. Obok danych zestawionych w tablicach wiele informacji zaprezentowano na mapach i wykresach. Zamieszczony materiał statystyczny został uzupełniony uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu prezentowanych informacji.

W tej edycji rocznika opublikowano dane o radnych organów jednostek samorządu terytorialnego wybranych w ostatnich wyborach samorządowych. Zostały również zamieszczone wstępne dane dotyczące powierzchni użytków rolnych, liczby gospodarstw rolnych i ciągników rolniczych oraz zużycia nawozów i nakładów pracy w gospodarstwach rolnych, pochodzące z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR) przeprowadzonego w 2023 r.

Oddając w Państwa ręce Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2024, mam nadzieję, że będzie on źródłem przydatnych informacji o regionie. Pragnę również podziękować wszystkim osobom i instytucjom za przekazanie danych oraz zgłaszanie uwag i wniosków, które przyczyniają się do kształtowania i doskonalenia treści jego kolejnych edycji. Jednocześnie zachęcam Państwa do korzystania także z innych opracowań i baz danych dostępnych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Statystycznego w Białymstoku.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, grudzień 2024 r.

Preface

The Statistical Office in Białystok is pleased to present you with 25th edition of the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship.

The publication contains a broad set of data characterising the standard of living of population and the state of economy of the Voivodship, grouped in 21 thematic areas. The latest information presented in this edition of the yearbook concerns year 2023, and in the case of no data available – the year preceding the analysed year. This yearbook also contains two review tables with major data on the Voivodship in the years 2000, 2010, 2015 and 2023, together with certain information regarding the Voivodship in 2023 against the background of the country. Apart from showing the compiled data in statistical tables, the elaboration presents much information in the form of maps and graphs. The statistical content is complemented with general notes containing explanations regarding terminology, methodology, and the scope of information of this publication.

This year's edition contains the information on the councillors of organs of local government units chosen in last elections. Preliminary data on the area of agricultural land, the number of agricultural holdings and farm tractors as well as the use of fertilizers and labour input in agricultural holdings that have been derived from the survey Integrated Farm Statistics (IFS) carried out in 2023 are also here.

As I present the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship 2024, I hope it will be a source of useful information on the region. At the same time I would like to express my gratitude to all these individuals and institutions that have provided us with data, comments, and suggestions helping to shape and improve subsequent editions of this elaboration. Further, I would like to bring to your attention other publications and databases which are at your disposal on the websites of Statistics Poland and the Statistical Office in Białystok.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Spis rzeczy

	Str. Page
Przedmowa	3, 4
Objaśnienia znaków umownych	6
Ważniejsze skróty	7
Działy	
I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	11
II. Samorząd terytorialny	25
III. Wymiar sprawiedliwości	26
IV. Ludność	29
V. Rynek pracy	48
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	59
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	63
VIII. Edukacja i wychowanie	78
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	87
X. Kultura. Turystyka. Sport	99
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	111
XII. Rolnictwo	116
XIII. Leśnictwo i łowiectwo	125
XIV. Przemysł i budownictwo	130
XV. Transport	134
XVI. Handel. Ceny	138
XVII. Finanse przedsiębiorstw	141
XVIII. Finanse publiczne	148
XIX. Inwestycje. Środki trwałe	153
XX. Rachunki regionalne	157
XXI. Podmioty gospodarki narodowej	159
Tablice przeglądowe	
I. Województwo na tle kraju w 2023 r.	162
II. Ważniejsze dane o województwie	167
Uwagi ogólne	176
Delimitacja Obszarów Wiejskich	180
Uwagi do działów	182

Contents

	Str. Page
Preface	3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7
Chapters	
Environment and environmental protection	11
Local government	25
Justice	26
Population	29
Labour market	48
Wages and salaries. Social benefits	59
Households. Dwellings	63
Education	78
Health care and social welfare	87
Culture. Tourism. Sport	99
Science and technology. Information society	111
Agriculture	116
Forestry and hunting	125
Industry and construction	130
Transport	134
Trade. Prices	138
Finances of enterprises	141
Public finance	148
Investments. Fixed assets	153
Regional accounts	157
Entities of the national economy	159
Review tables	
Voivodship on the background of the country in 2023	162
Major data on voivodship	167
General notes	176
Delimitation of Rural Areas	180
Notes to chapters	182

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	(0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do rocznika, ust. 19 na str. 178 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the yearbook, item 19 on page 178
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty **Major abbreviations**

Skrót	Znaczenie
Abbreviations	Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
ml	mililitr millilitre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour
TJ	teradžul terajoule
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
h	godzina hour
d 24 h	doła 24 hours
r.	rok

Skrót	Znaczenie
Abbreviations	Meaning
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year
art. Art.	artykuł article
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
i in.	i inni
im.	imienia
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level
nr (Nr) No.	numer number
pkt	punkt
p. proc.	punkt procentowy percentage point
Rev.	revision
str.	strona
tabl.	tablica table
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tw.	tak zwany
ust.	ustęp
ww.	wyżej wymieniony
0°1'1" ←	E N S W wschód East północ North południe South zachód West
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARMA	Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

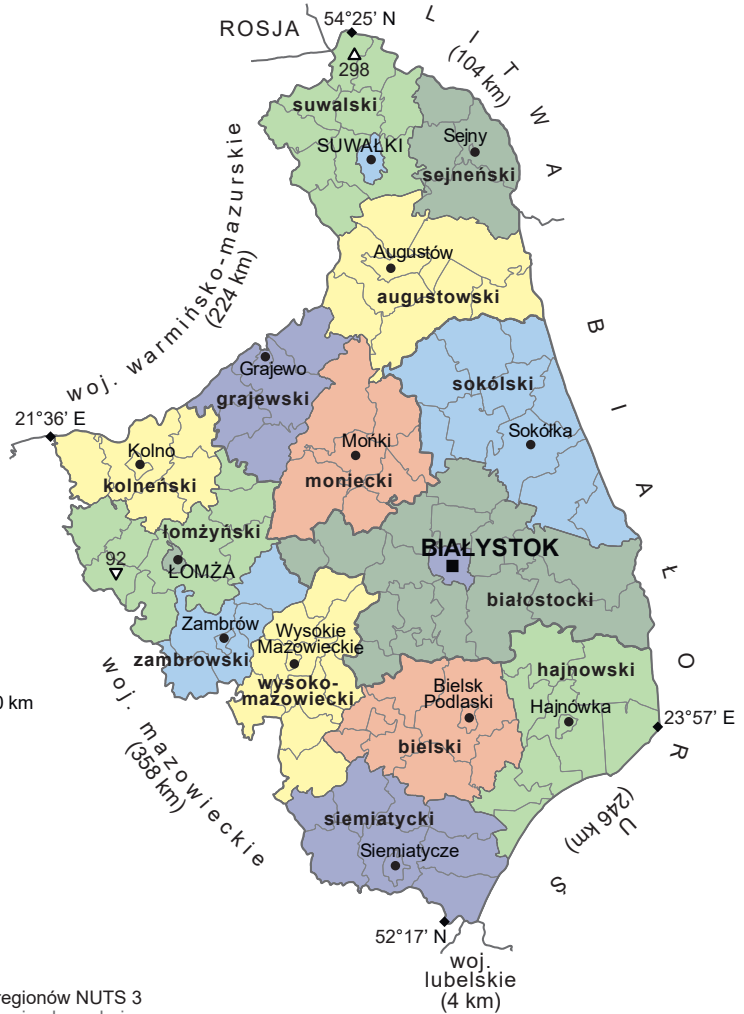
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
PKP	Polskie Koleje Państwowe
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PKB GDP	produkt krajowy brutto gross domestic product

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2023 R.
ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2023

Powierzchnia Area	20 187 km ²
Powiaty Powiats	14
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	3
Gminy ogółem Total gminas	118
Gminy miejskie Urban gminas	13
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	27
Gminy wiejskie Rural gminas	78
Miasta Cities and towns	40

0 10 20 30 40 50 km
 1:2 000 000

- Granice podregionów NUTS 3
NUTS 3 subregion boundaries
- Granice powiatów
Powiat boundaries
- Granice gmin
Gmina boundaries

augustowski

■ **BIAŁYSTOK**

● **SUWAŁKI**

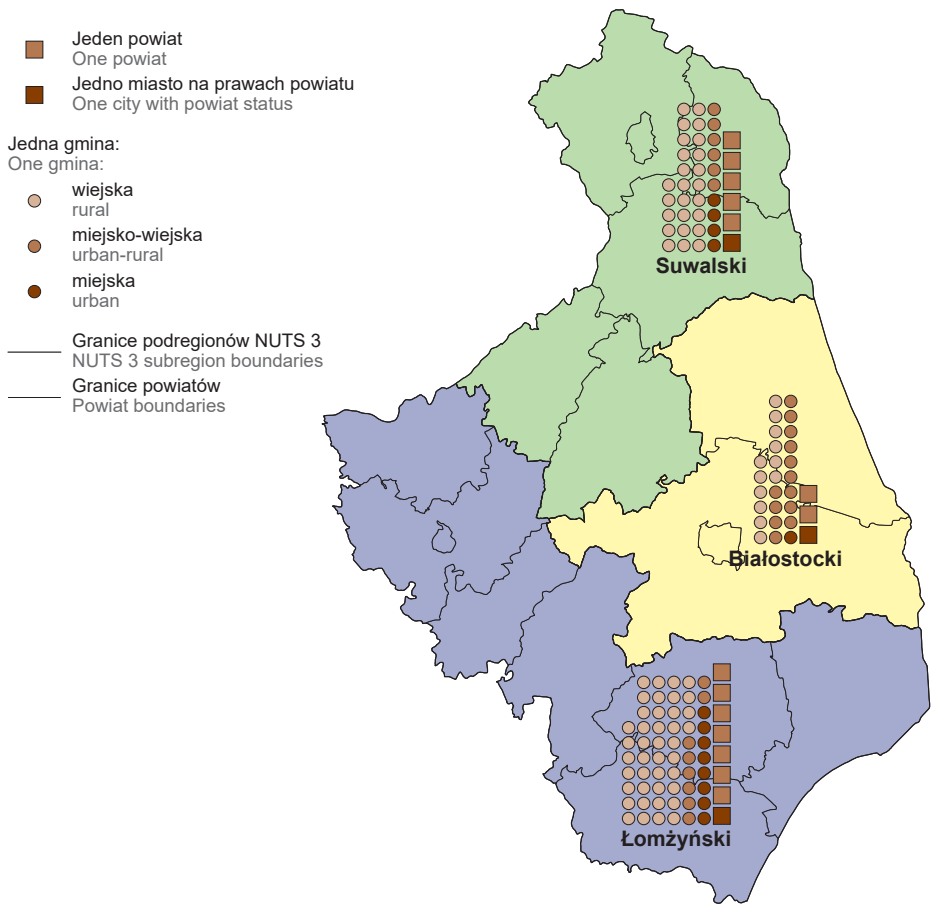
● **Zambrów**

- Nazwy powiatów
Powiat names
- Siedziba władz wojewódzkich
Seat of the voivodeship authority
- Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- Miasta – siedziby powiatów
Cities – seats of powiats

- ◆ Najdalej wysunięte punkty województwa
Extreme points of the voivodeship
- △ Najwyższy położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Highest point of the voivodeship (in m a.s.l.)
- ▽ Najniższy położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Lowest point of the voivodeship (in m a.s.l.)

Długość granicy z poszczególnymi województwami lub państwami (w km) podana jest pod nazwami tych województw lub państw.
 The length of a boundary with each voivodeship or country (in km) is given under the name of a given voivodeship or country.

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2023 R.**
DIVISION OF PODLASKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2023

**PODREGIONY (NUTS 3)
SUBREGIONS (NUTS 3)**

PL841 – Białostocki

Powiaty:	
Powiats:	
białostocki	(15)
sokółski	(10)
Miasto na prawach powiatu:	
City with powiat status:	
Białystok	(1)

PL842 – Łomżyński

Powiaty:	
Powiats:	
bielski	(8)
hajnowski	(9)
kolneński	(6)
łomżyński	(9)
siemiatycki	(9)
wysokomazowiecki	(10)
zambrowski	(5)
Miasto na prawach powiatu:	
City with powiat status:	
Łomża	(1)

PL843 – Suwalski

Powiaty:	
Powiats:	
augustowski	(7)
grajewski	(6)
moniecki	(7)
sejneński	(5)
suwalski	(9)
Miasto na prawach powiatu:	
City with powiat status:	
Suwałki	(1)

W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska
Chapter I. Environment and environmental protection

TABL. 1. WARUNKI METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL CONDITIONS

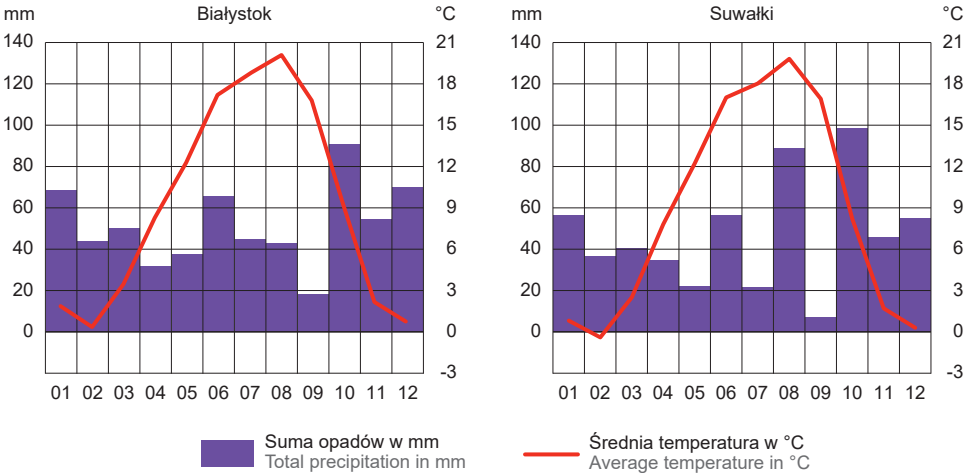
STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme tempera- tures
		1971–2000	1991–2020	2011–2020	2023	maksimum maximum	minimum minimum	
						1971–2023		
Białystok	148	6,9	7,7	8,2	9,3	35,5	–35,4	70,9
Suwałki	184	6,3	7,2	7,8	8,7	35,2	–30,6	65,8

(dok.) (cont.)

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Uśłonecznie- nie w h Sunshine duration in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^b Average cloudiness in octants ^b
	1971–2000	1991–2020	2011–2020	2023			
	średnie ^c average ^c						
	Białystok	577	610	645	620	2,2	1877
Suwałki	591	607	628	563	3,1	1644	.

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). c Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.
a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). c Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – the National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE
W WYBRANYCH STACJACH METEOROLOGICZNYCH W 2023 R.
CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION
IN SELECTED METEOROLOGICAL STATIONS IN 2023

TABL. 2. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**
Stan w dniu 1 stycznia
GEODETIC AREA BY LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2023	2024		SPECIFICATION
	w ha in ha				w odsetkach in per cent	
Powierzchnia ogólna	2018702	2018702	2018685	2018685	100,0	Total area
w tym:						of which:
Użytki rolne	1214084	1215550 ^a	1213025 ^a	1212199 ^a	60,0	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	643803	639354	643705	644311	31,9	Forest land as well as wooded and shrub land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	27670	27999	28956	29096	1,4	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	75609	78642 ^b	81337 ^b	82164 ^b	4,1	Built-up and urbanised areas
Nieuzyski	53992	53701	49956	49695	2,5	Wasteland

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

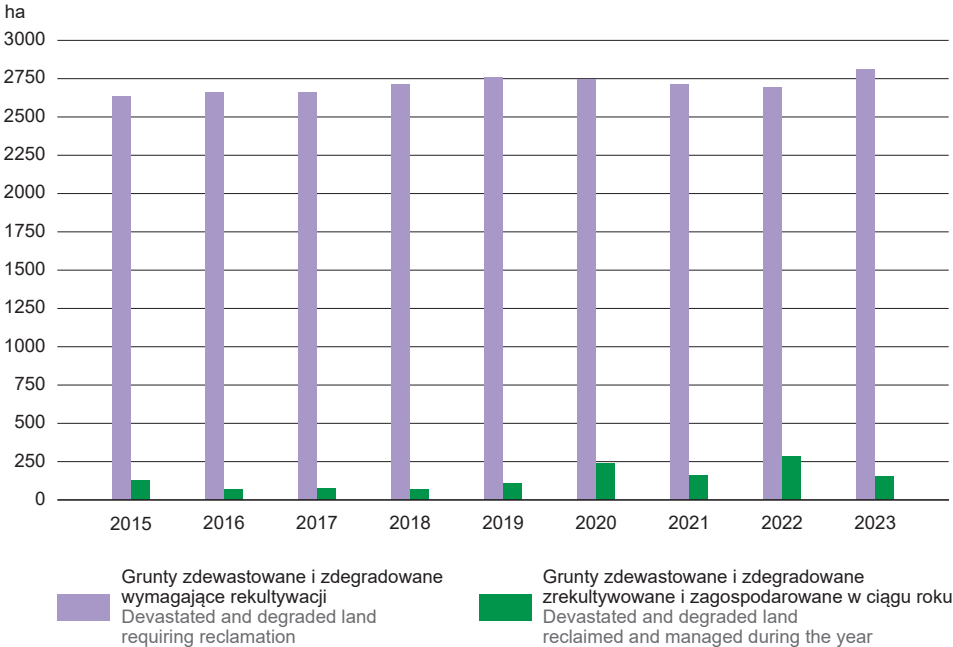
a Including wooded and shrub land on agricultural land, classified until 2016 in the item “forest land as well as wooded and bushy areas”.

b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE
WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA
ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**

CHART 2. **DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

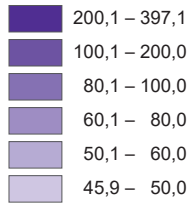
Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

MAPA 1. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI^a W 2023 R.**

MAP 1. **WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION^a IN 2023**

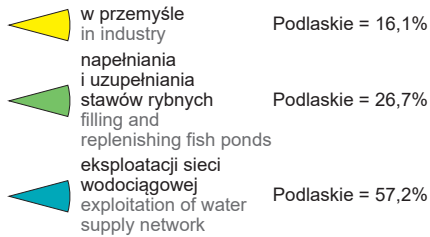
Na 1 mieszkańca w m³
Per capita in m³

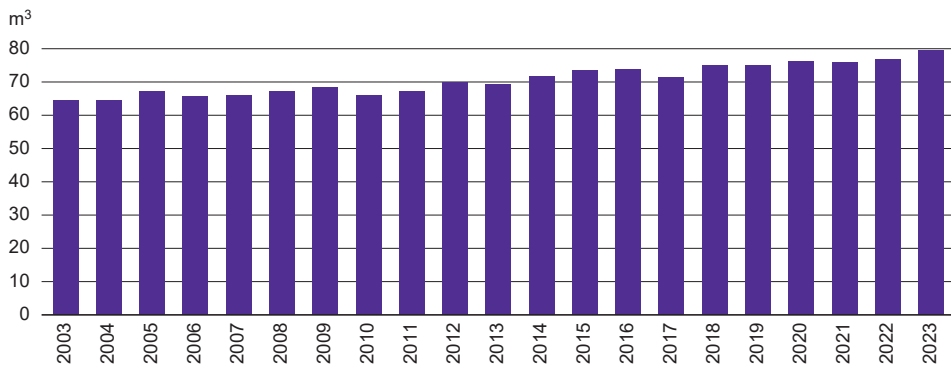
Podlaskie = 79,5

Na cele:

For purposes:

Na 1 mieszkańca
Per capita

^a Dane nie dotyczą zużycia wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie.

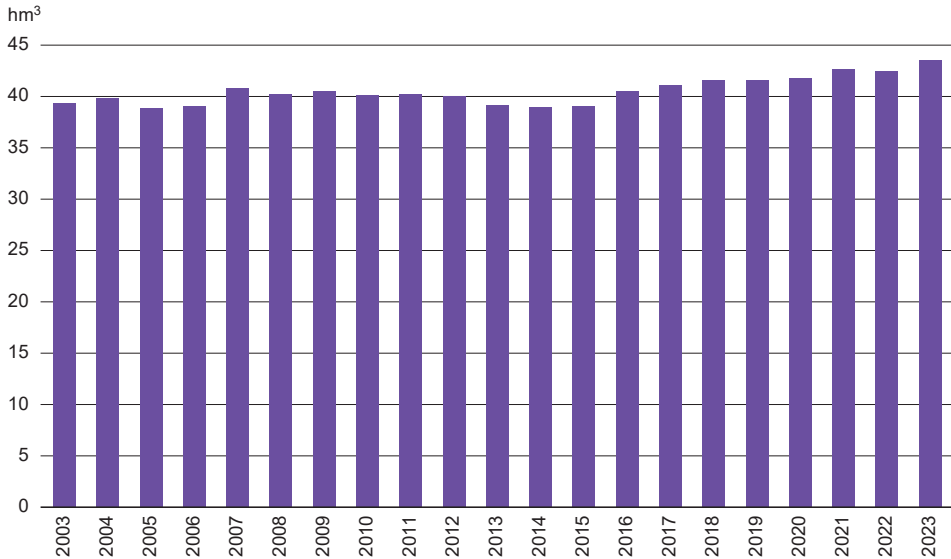
^a Data do not concern water consumption for irrigation in agriculture and forestry.

TABL. 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odset- kach in percent	
OGÓŁEM	39,1	41,9	42,7	43,6	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	7,0	8,4	8,4	8,6	19,7	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	0,1	0,2	0,3	0,2	0,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	32,0	33,5	34,3	35,0	80,3	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	39,0	41,7	42,4	43,4	99,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	39,0	41,6	42,4	43,4	99,5	treated
mechanicznie	0,9	0,3	0,2	0,3	0,8	mechanically
biologicznie	6,8	7,6	7,9	7,9	18,1	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	31,2	33,7	34,2	35,1	80,5	with increased biogene removal
nieoczyszczane	–	0,0	0,0	0,0	0,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	–	0,0	0,0	0,0	0,1	discharged directly by plants

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.
a Including polluted cooling water and water from mining drainage, building constructions as well as from contaminated precipitation water.

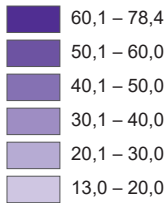
WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

MAPA 2. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2023 R.

MAP 2. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2023

Na 1 mieszkańca w m³
Per capita in m³

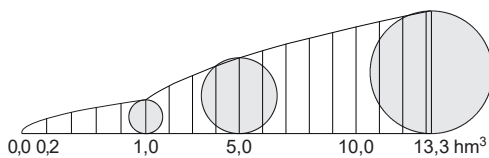
Podlaskie = 38,1

Ścieki oczyszczane:
Wastewater treated:

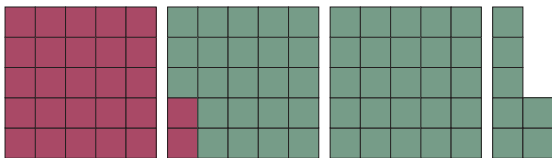
Podlaskie = 80,7%

Podlaskie = 19,3%

Podlaskie = 43,4 hm³

Zakłady odprowadzające ścieki
Plants discharging wastewater

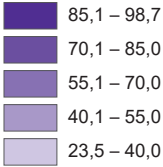
1 zakład:
1 plant:

odprowadzający ścieki wymagające
oczyszczenia bezpośrednio
do wód lub do ziemi
discharging wastewater requiring
treatment into waters or into the ground

odprowadzający ścieki do kanalizacji
discharging wastewater into sewage
network

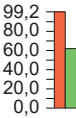
MAPA 3. **ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2023 R.**
MAP 3. **POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2023**

Udział w ogólnej liczbie ludności w %
Share in total population in %

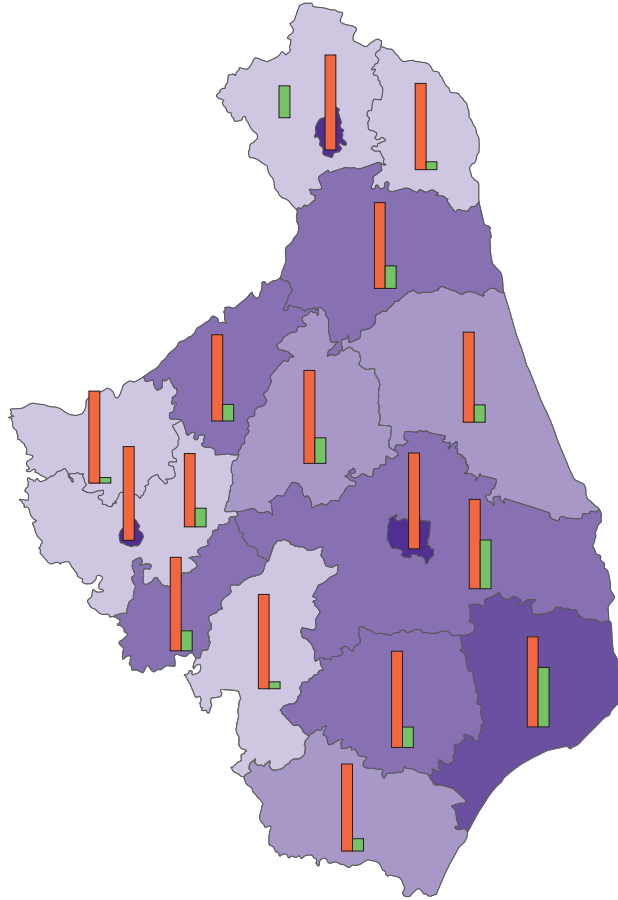
Podlaskie = 69,2

Udział w ogólnej
liczbie ludności w %
Share in total
population in %

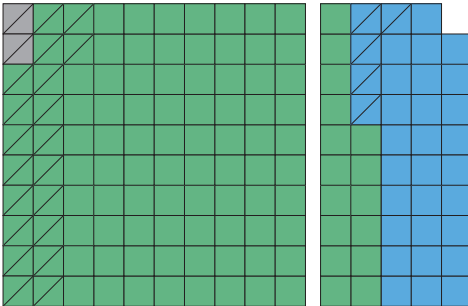

Miasta Wieś
Urban areas Rural areas

Podlaskie = 96,1 Podlaskie = 27,4

Oczyszczalnie ścieków
Wastewater treatment plants

1 oczyszczalnia ścieków:
1 wastewater treatment plant:

w tym 1 oczyszczalnia
ścieków przemysłowych
of which 1 industrial
wastewater treatment plant

mechaniczna
mechanical
biologiczna
biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów
with increased biogenic removal

TABL. 4. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	0,9	0,5	0,4	0,4	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	0,7	0,4	0,3	0,3	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	1978,2	2054,7	1922,6	1817,9	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	2,9	1,4	1,5	1,2	sulphur dioxide
tlenek węgla	3,0	2,7	2,1	1,7	carbon oxide
tlenki azotu ^a	2,8	2,2	2,0	1,8	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	1968,6	2047,6	1915,6	1812,0	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	88,0	46,0	62,3	70,3	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,9	3,2	4,4	4,1	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,0	98,9	99,3	99,5	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	8,6	30,9	39,0	40,9	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 5. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31.12.					EQUIPMENT – as of 31.12.
Cyklony	143	112	104	94	Cyclones
Multicyklony	29	31	33	32	Multicyclones
Filtry tkaninowe	87	118	140	140	Fabric filters
Elektrofiltry	12	12	17	17	Electrofilters
Urządzenia mokre	6	11	7	7	Wet air cleaners
Inne	27	23	31	32	Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h					WASTE GAS FLOW in dam ³ /h
Cyklony	3776	2177	2081	1969	Cyclones
Multicyklony	383	603	680	731	Multicyclones
Filtry tkaninowe	1621	2804	3647	3674	Fabric filters
Elektrofiltry	1370	1577	1569	1565	Electrofilters
Urządzenia mokre	270	490	347	347	Wet air cleaners
Inne	1026	663	1041	1041	Others

TABL. 6. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 grudnia

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 miesz- kańca w m²		
				in % of total area of the voivodship	per capita in m²		
OGÓŁEM	642314,0	638380,0	638661,8	638661,8	31,6	5611,1	TOTAL
Parki narodowe	92180,1	92180,1	92180,8	92180,9	4,6	809,9	National parks
Rezerваты przyrody	23585,8	23702,8	23705,1	23797,4	1,2	209,1	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	83478,3	81851,0	81851,0	81851,0	4,1	719,1	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	440748,1	438364,5	438724,9	438632,6	21,7	3853,7	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	0,5	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	139,1	140,7	58,0	58,0	0,0	0,5	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	2182,1	2140,7	2141,6	2141,6	0,1	18,8	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within the boundaries of the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within these areas.

TABL. 7. PARKI NARODOWE
Stan w dniu 31 grudnia
NATIONAL PARKS
As of 31 December

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS		Powierzchnia w ha Area in ha				
		parków narodowych		of national parks		otuliny (strefy ochronnej) buffer (protective zone)
		ogółem grand total	w tym gruntów leśnych of which forest land	z liczby ogółem – pod ochroną ściśłą ^a of grand total number – under strict protection ^a		
				razem total	w tym gruntów leśnych of which forest land	
OGÓŁEM	2015	92180,1	35211,9	14261,8	13159,6	96740,1
TOTAL	2020	92180,1	35602,8	15368,6	14223,0	96740,1
	2022	92180,8	40068,9	15368,6	14184,3	96740,1
	2023	92180,9	40262,9	15368,6	14184,3	96740,1
Biebrzański		59223,0	20746,8	7494,0	6668,0	66824,0
Wigierski		15090,6	9449,0	1815,3	1696,5	11283,8
Białowiecki		10517,3	9974,0	6059,3	5819,8	3224,3
Narwiański		7350,0	93,0	–	–	15408,0

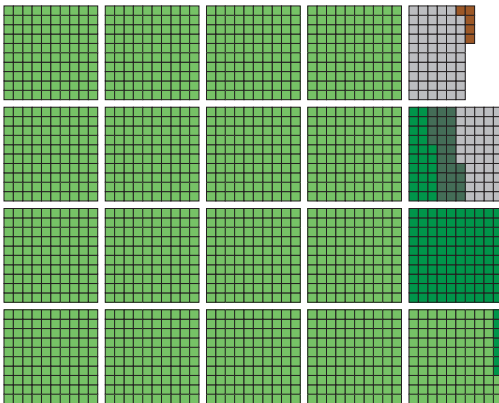
a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 8. PARKI KRAJOBRAZOWE
Stan w dniu 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
As of 31 December

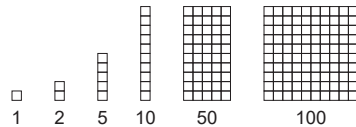
LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES		Powierzchnia ^a Area ^a			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
			w ha in ha		
OGÓŁEM	2015	88138,2	63681,0	10909,0	1265,0
TOTAL	2020	86566,1	63681,0	10909,0	1265,0
	2022	86566,1	63681,0	10909,0	1265,0
	2023	86566,1	63681,0	10909,0	1265,0
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Sławińskiego		72860,2	60864,0	4862,0	381,0
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi		7368,2	1341,0	2263,0	242,0
Suwalski Park Krajobrazowy		6337,7	1476,0	3784,0	642,0

a Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków.
a Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2023 R.
CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2023

Liczba pomników przyrody:
Number of nature monuments:

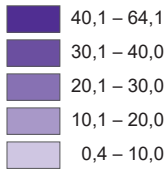

Rodzaje pomników przyrody:
Types of nature monuments:

- pojedyncze drzewa
individual trees
- grupy drzew
clumps of trees
- aleje
alleys
- głazy narzutowe
erratic boulders
- pozostałe
others

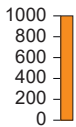
MAPA 4. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONA^a W 2023 R.**
MAP 4. **AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2023**

W % powierzchni ogólnej
In % of total area

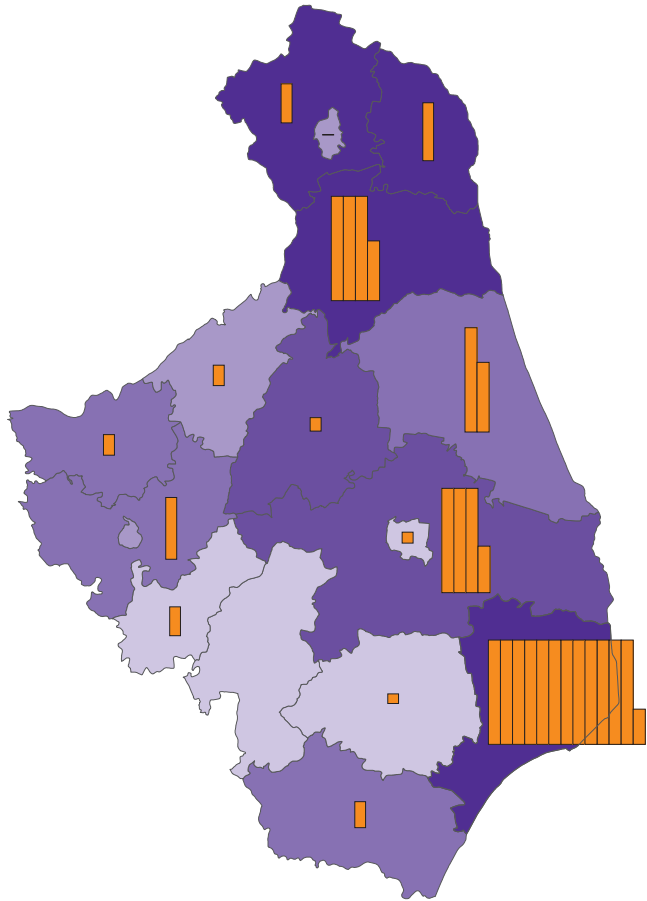

Podlaskie = 31,6

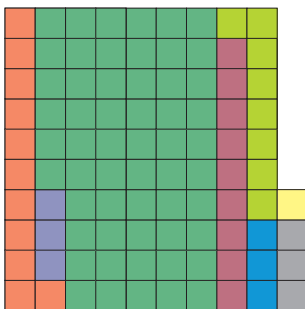
Powierzchnia rezerwatów
przyrody w ha
Area of nature
reserves in ha

Podlaskie = 23797,4

Rezerваты przyrody
Nature reserves

1 rezerwat:
1 reserve:

faunistyczny
fauna

krajobrazowy
landscape

leśny
forest

torfowiskowy
peat-bog

florystyczny
flora

wodny
water

przyrody nieożywionej
inanimate nature

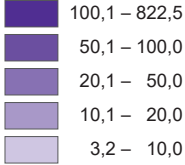
stepowy
steppe

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the boundaries of other legally protected areas.

MAPA 5. **ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2023 R.**
MAP 5. **WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2023**

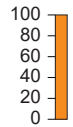
Na 1 km² w t
Per 1 km² in t

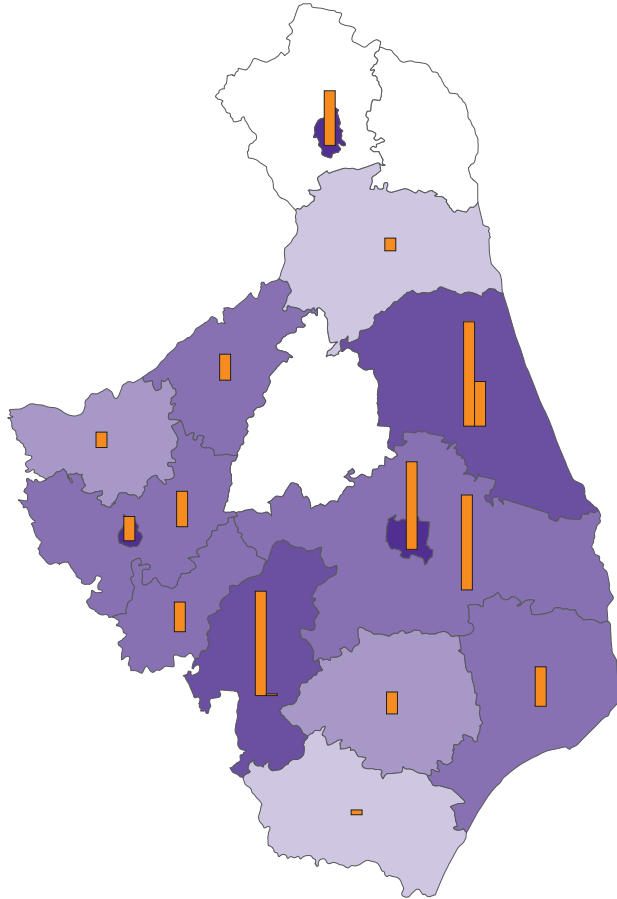
zjawisko nie wystąpiło
magnitude zero

Podlaskie = 33,3

W tys. t
In thousand tonnes

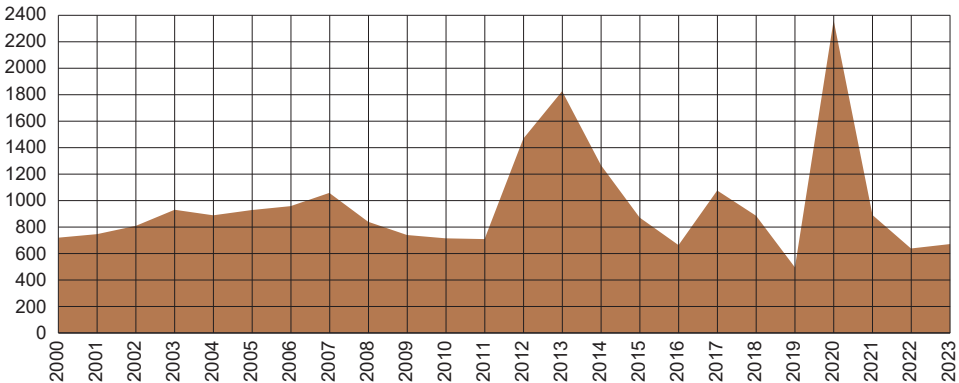

Podlaskie = 672,7

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych)
wytworzone w ciągu roku
Waste (excluding municipal waste) generated during the year

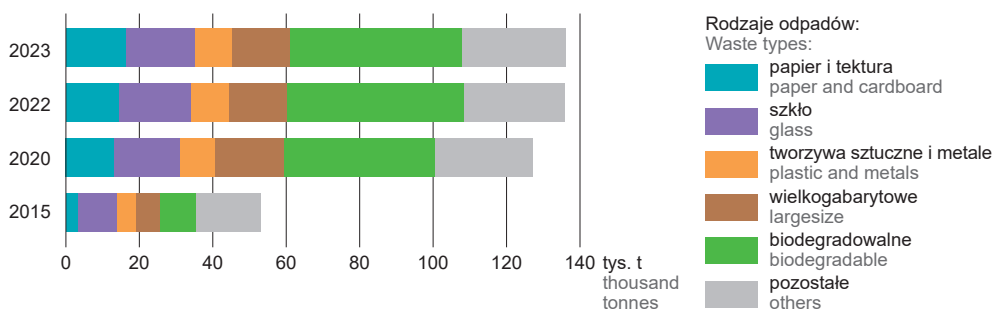
tys. t
thousand tonnes

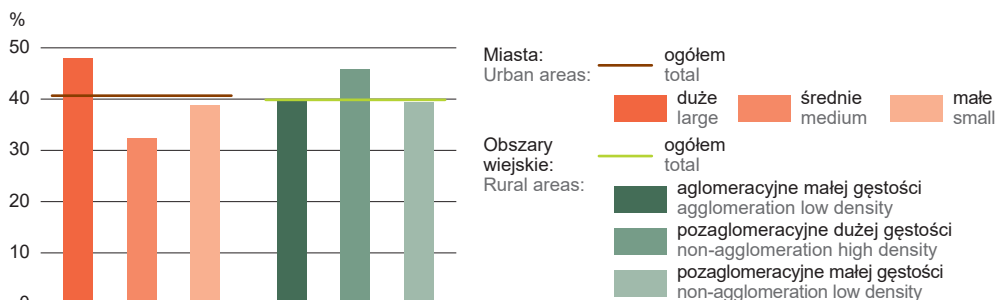
TABL. 9. **ODPADY KOMUNALNE**
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne wytworzone w tys. t	286,4	338,9	339,2	336,2	291,1	Municipal waste generated in thousand tonnes
zmieszane	233,3	211,7	203,3	200,1	164,9	mixed
miasta	184,3	149,7	144,3	141,4	116,3	urban areas
wieś	49,0	61,9	59,0	58,6	48,6	rural areas
zebrane selektywnie	53,1	127,2	135,9	136,1	126,2	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	3,6	13,4	14,7	16,7	12,5	paper and cardboard
szkło	10,5	17,9	19,6	18,6	17,6	glass
tworzywa sztuczne	4,9	9,4	10,1	9,4	8,9	plastic
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,4	1,3	1,0	0,8	0,8	waste electrical and electronic equipment
metale	0,4	0,2	0,2	0,8	0,3	metals
wielkogabarytowe	6,4	18,8	15,8	15,8	15,4	large size
biodegradowalne	9,8	41,0	48,0	46,7	44,9	biodegradable
zmieszane odpady opakowa- niowe	3,6	16,3	17,2	19,1	18,0	mixed packaging waste

WYKRES 5. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE**
CHART 5. **MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY**

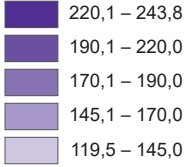

WYKRES 6. **UDZIAŁ ODPADÓW ZEBRANYCH SELEKTYWNIE
W OGÓLNEJ ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH W 2023 R.**
CHART 6. **SHARE OF MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY
IN TOTAL MUNICIPAL WASTE GENERATED IN 2023**

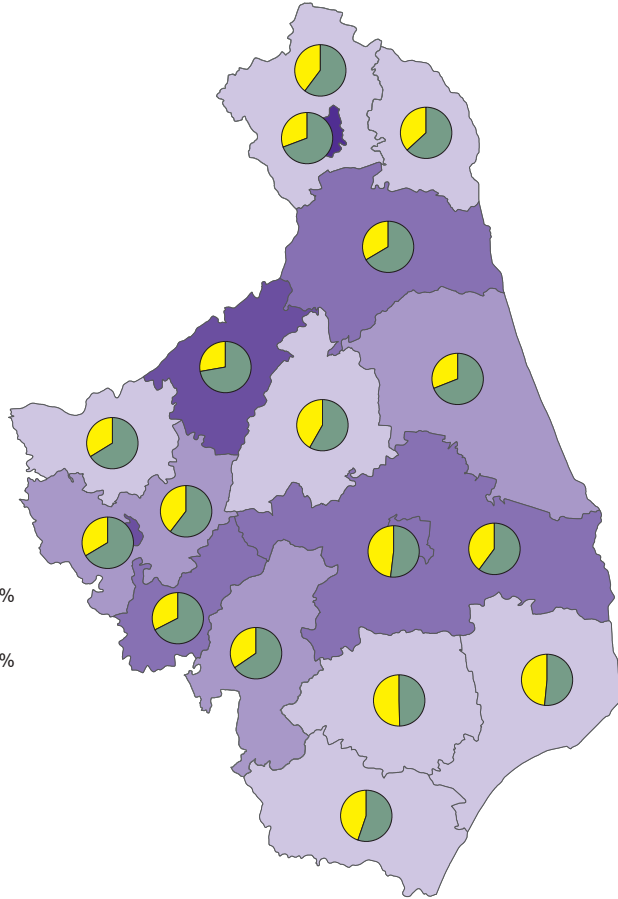
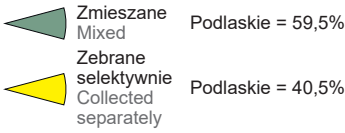

MAPA 6. **ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE W 2023 R.**
MAP 6. **MUNICIPAL WASTE GENERATED IN 2023**

Zmieszane odpady komunalne
wytworzone na 1 mieszkańca w kg
Mixed municipal waste
generated per capita in kg

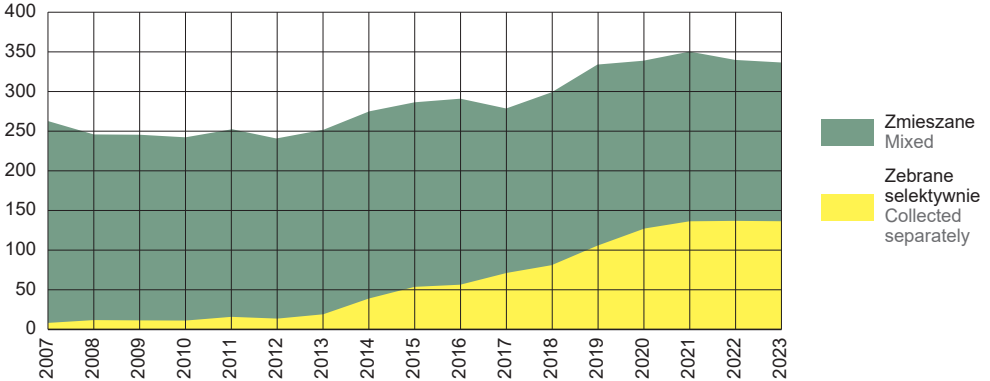
Podlaskie = 175,4

Odpady komunalne wytworzone^a w ciągu roku
Municipal waste generated^a during the year

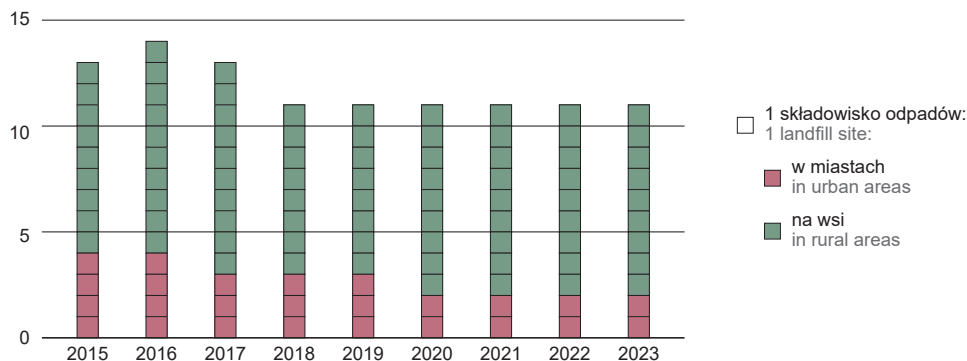
tys. t

thousand tonnes

^a Do 2015 r. dane szacunkowe
^a Until 2015 estimated data.

WYKRES 7. SKŁADOWISKA ODPADÓW
CHART 7. LANDFILL SITES

TABL. 10. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	379700,3	298730,6	368397,9	414875,5	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	56582,4	64746,0	68393,7	56304,8	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	6377,3	19681,8	26959,1	6157,8	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	99802,2	154305,5	230597,4	284300,1	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	30030,8	52495,3	49869,7	86714,9	municipal wastewater treatment sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	64168,1	97646,7	117852,4	121558,7	
w tym nakłady na:	216030,3	43182,6	36066,0	46523,6	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
zbieranie odpadów ^b i ich transport w tym selektywne zbieranie odpadów					of which outlays on:
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	2059,7	9944,9	24614,4	16163,3	waste collection ^b and transportation
rekultywację składowisk i obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz innych terenów zdegradowanych i zdegradowanych	180,0	8480,8	23739,3	15013,6	of which selective waste collection
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	196895,7	21551,6	.	26561,3	removal and treatment of waste ^b
Zmniejszanie hałasu i wibracji	–	5371,4	.	2903,9	reclamation of waste dumps, sludge storage tanks and landfill sites as well as of other devastated and degraded areas
Gospodarka wodna	3805,5	10,0	–	–	
Ujęcia i doprowadzenia wody	–	5371,4	.	2903,9	Protection of biodiversity and landscape
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	–	1086,0	.	.	Noise and vibration reduction
Zbiorniki i stopnie wodne	36580,1	56777,7	85436,0	106873,5	Water management
Regulację i zabudowę rzek i potoków					outlays on:
	23753,7	29237,2	41972,7	49671,3	Water intakes and systems
	10379,7	16835,4	43042,3	51342,2	Construction and modernisation of water treatment plants
	1163,6	9750,1	.	.	Water reservoirs and falls
	1283,1	955,0	.	.	Regulation and management of rivers and streams

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

b Przemysłowych i komunalnych.

a By investment locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 11. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA			ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	44	–	498	–	particulate
gazowych	–	92	–	160	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	89,7	42,5	52,9	57,8	wastewater
wody opadowe	22,3	57,3	35,8	26,3	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	3	–	–	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	3	–	–	1	of which municipal
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	–	–	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m³/d	2239	740	–	5745	capacity of treatment plants in m³/24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	2239	40	–	5745	of which municipal
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	895	740	–	5745	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1344	–	–	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	362	98	59	8	facilities
przepustowość w m³/d	1488	90	169	7	capacity in m³/24 h
Gospodarka odpadami					Waste management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	1	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	3,6	–	–	area in ha
wydajność w t/r	–	10000	–	–	capacity in t/y
GOSPODARKA WODNA			WATER MANAGEMENT		
Wydajność ujęć wodnych ^b w m³/d	648	2795	4556	1440	Capacity of water intakes ^b in m³/24 h
Uzdatnianie wody w m³/d	2875	19365	6626	5668	Water treatment in m³/24 h
Sieć wodociągowa w km	162,3	62,6	138,5	144,1	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m³	250000	136500	–	–	Capacity of water reservoirs in m³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	10,2	–	–	0,1	Regulation and management of rivers and streams in km

a W tym chemiczne. b Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny
Chapter II. Local government

TABL. 1 (12). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
Stan w dniu wyborów – 7 kwietnia 2024 r.
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
As of election day – 7 April 2024

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	1755	74	240	30	T O T A L
w tym kobiety	566	19	63	5	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	56	3	1	–	18–29 years
30–39	366	11	23	6	30–39
40–49	575	26	78	7	40–49
50–59	435	21	58	6	50–59
60 lat i więcej	323	13	80	11	60 and more

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

Ź r ó d ł o: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

S o u r c e: data of the National Electoral Commission.

TABL. 2 (13). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
O G Ó Ł E M	13481	13450	13637	13622	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	4957	4840	4830	4836	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	8487	8575	8774	8752	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	5545	5568	5685	5696	gminas and cities with powiat status
powiaty	1886	1919	1986	1919	powiats
województwo	1056	1088	1103	1137	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W ZŁ
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN PLN

O G Ó Ł E M	4313,09	5801,65	6923,12	8025,32	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	4644,94	6629,49	7966,46	9549,24	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	4108,14	5322,85	6337,61	7175,64	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	3984,87	5183,92	6191,95	7000,05	gminas and cities with powiat status
powiaty	4021,50	5047,35	6023,11	6762,09	powiats
województwo	4907,12	6520,85	7661,58	8754,68	voivodship

a Patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 3 na str. 188.

a See notes to the chapter "Wages and salaries. Social benefits", item 3 on page 188.

Dział III. Wymiar sprawiedliwości
Chapter III. Justice

Uwaga do tablicy 1, wykresu 1 i mapy 1

Dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1, chart 1 and map 1

Data on crimes ascertained do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (14).

**PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH
POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI
SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**

**CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY
PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
O G Ó Ł E M T O T A L	17470	17592	22825	18452	65,4	79,7	80,9	79,1
w tym ^a : of which ^a :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	619	530	528	457	82,5	90,6	91,5	91,3
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	2780	2795	2739	2348	98,6	98,9	99,0	99,1
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	569	705	586	546	88,6	86,1	86,0	84,1
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	75	93	76	103	88,0	82,8	84,2	91,3
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	734	1512	1037	887	98,8	99,8	100,0	99,8
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	54	46	51	51	81,5	73,9	80,4	74,5
Przeciwko mieniu ^b Against property ^b	8706	7365	7933	8770	42,2	61,4	53,3	63,0

a Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 183. b Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

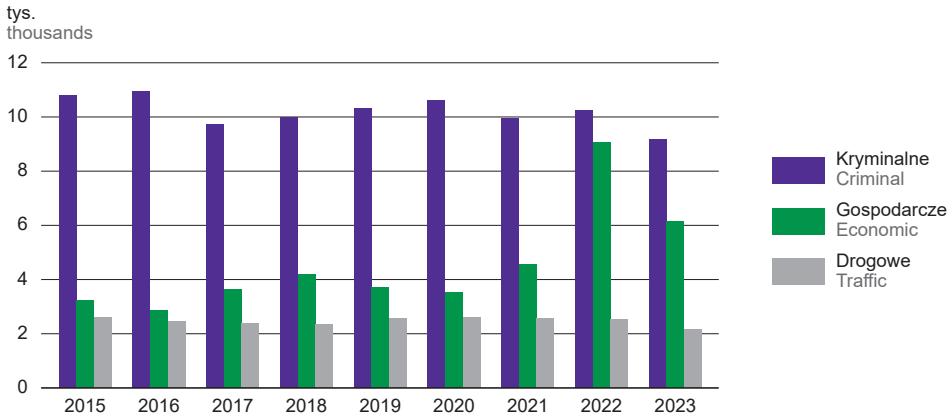
a See Criminal Code articles, notes to the chapter, item 1 on page 183. b Including theft or appropriation of identification.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (8).

CHART 1 (8).

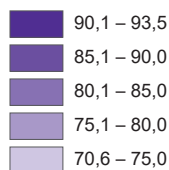
WYBRANE RODZAJE PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ
SELECTED TYPES OF CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE

MAPA 1 (7).
MAP 1 (7).

ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2023 R.
CRIME RISK IN 2023

Wskaźnik wykrywalności
sprawców przestępstw w %
Rate of detectability
of delinquents in %

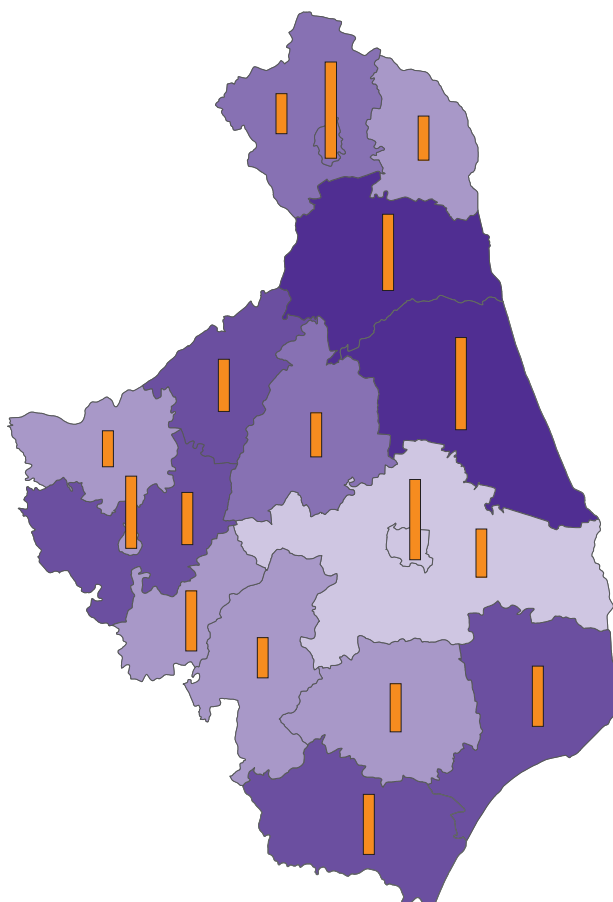

Podlaskie = 79,1

Przestępstwa stwierdzone
przez Policję na 1000 ludności
Crimes ascertained by the
Police per 1000 population

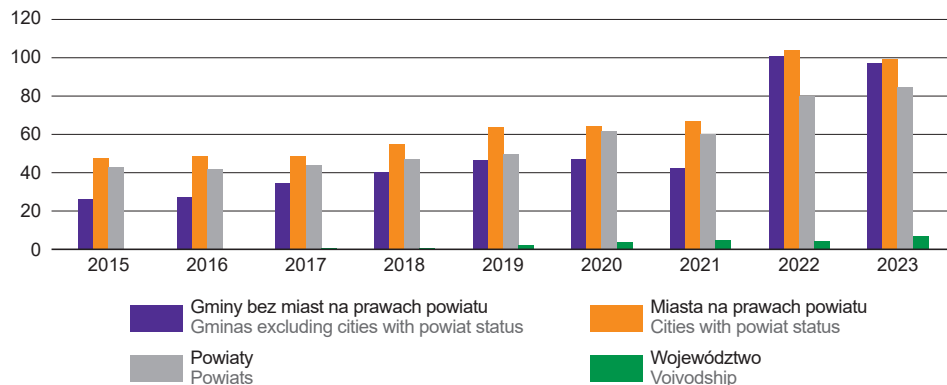

Podlaskie = 16

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
w dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
Expenditure of budgets of local government units
in the public safety and fire protection division

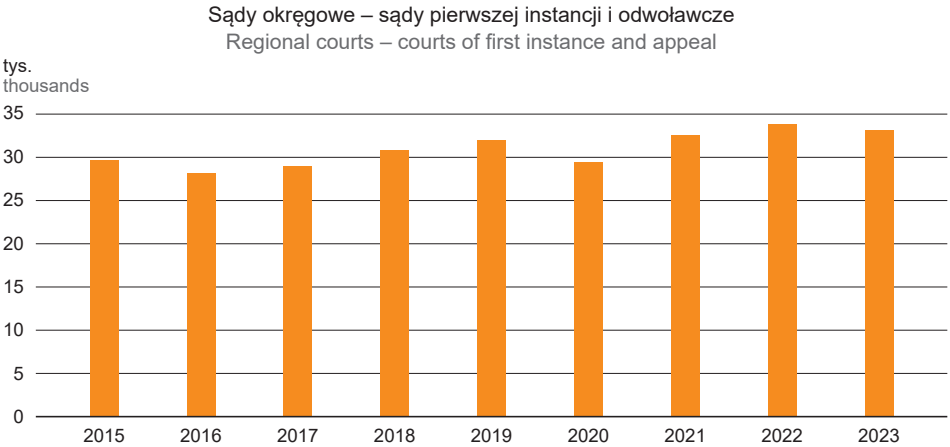
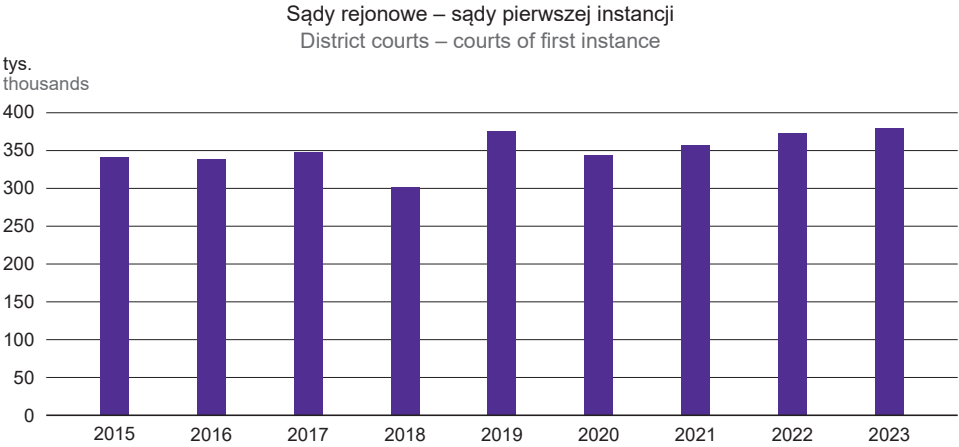
młn zł
million PLN

Źródło: w zakresie wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego – dane Ministerstwa Finansów.
Source: in regard to expenditure of budgets of local government units – data of the Ministry of Finance.

WYKRES 2 (9).
CHART 2 (9).

WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

TABL. 2 (15).

ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O rozwód	2858	2335	2496	2470	Divorce cases
O separację	153	83	550	82	Separation cases
O alimenty	3186	2009	2452	2340	Alimony cases
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in proceedings in cases of suspected:
demoralizacji	1495	1103	1359	1014	demoralization
popęnienia czynu karalnego	1721	847	1160	1280	committing punishable acts

a Dane dotyczą osób.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons.

Source: data of the Ministry of Justice.

Dział IV. Ludność
Chapter IV. Population

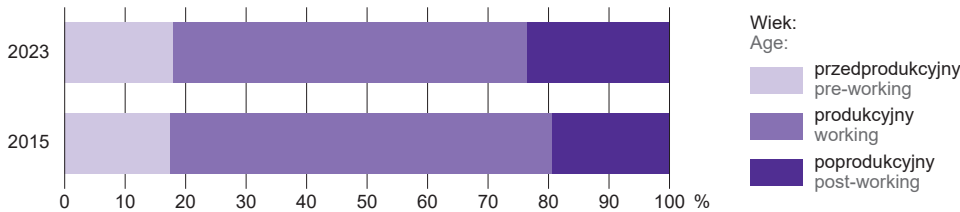
TABL. 1 (16). **LUDNOŚĆ**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1188800	1156591	1143355	1138216	T O T A L
na 1 km ²	59	57	57	56	per 1 km ²
mężczyźni	579499	562970	556184	553557	males
kobiety	609301	593621	587171	584659	females
na 100 mężczyzn	105	105	106	106	per 100 males
Miasta	719890	704659	695787	692133	Urban areas
w % ogółu ludności	60,6	60,9	60,9	60,8	in % of total population
Wieś	468910	451932	447568	446083	Rural areas
w % ogółu ludności	39,4	39,1	39,1	39,2	in % of total population

TABL. 2 (17). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1188800	1156591	1143355	1138216	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	207394	209606	208012	205399	Pre-working age
mężczyźni	106454	107512	106676	105464	males
kobiety	100940	102094	101336	99935	females
Miasta	122709	123008	123509	122490	Urban areas
Wieś	84685	86598	84503	82909	Rural areas
W wieku produkcyjnym	750360	691765	673675	665451	Working age
mężczyźni	399305	371804	361728	357035	males
kobiety	351055	319961	311947	308416	females
Miasta	462591	424390	409010	402153	Urban areas
Wieś	287769	267375	264665	263298	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	231046	255220	261668	267366	Post-working age
mężczyźni	73740	83654	87780	91058	males
kobiety	157306	171566	173888	176308	females
Miasta	134590	157261	163268	167490	Urban areas
Wieś	96456	97959	98400	99876	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	58,4	67,2	69,7	71,0	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45,1	51,4	53,8	55,0	Males
Kobiety	73,6	85,5	88,2	89,6	Females

WYKRES 1 (10). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2015 I 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 1 (10). **POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2015 AND 2023**
As of 31 December

MAPA 1 (8).

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2023 R.

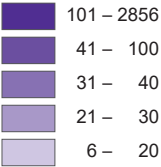
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (8).

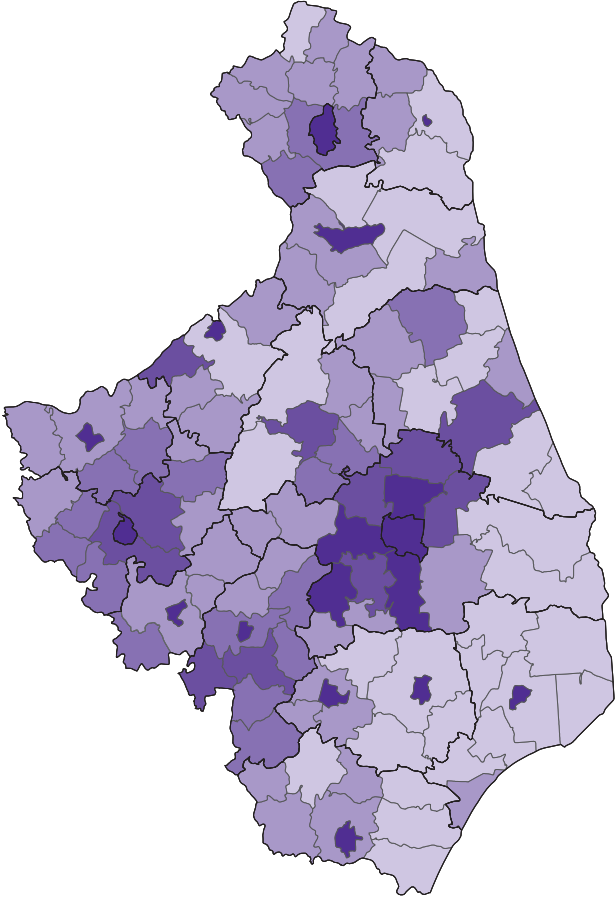
POPULATION DENSITY IN 2023

As of 31 December

Liczba ludności na 1 km²
Number of population per 1 km²

Podlaskie = 56

Ludność według ekonomicznych grup wieku

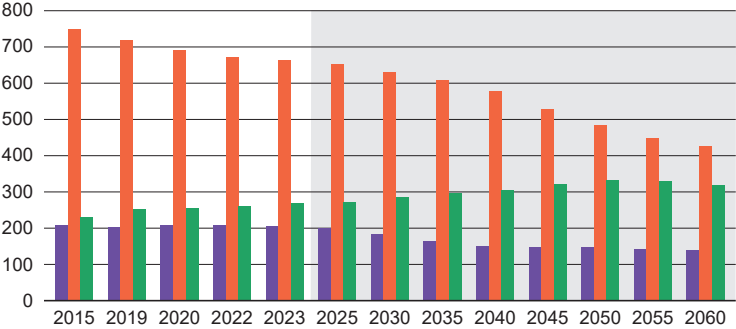
Stan w dniu 31 grudnia

Population by economic age groups

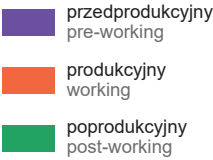
As of 31 December

tys.
thousands

Prognoza
Projection

Wiek:
Age:

MAPA 2 (9).

LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2023 R.

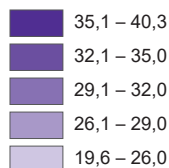
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (9).

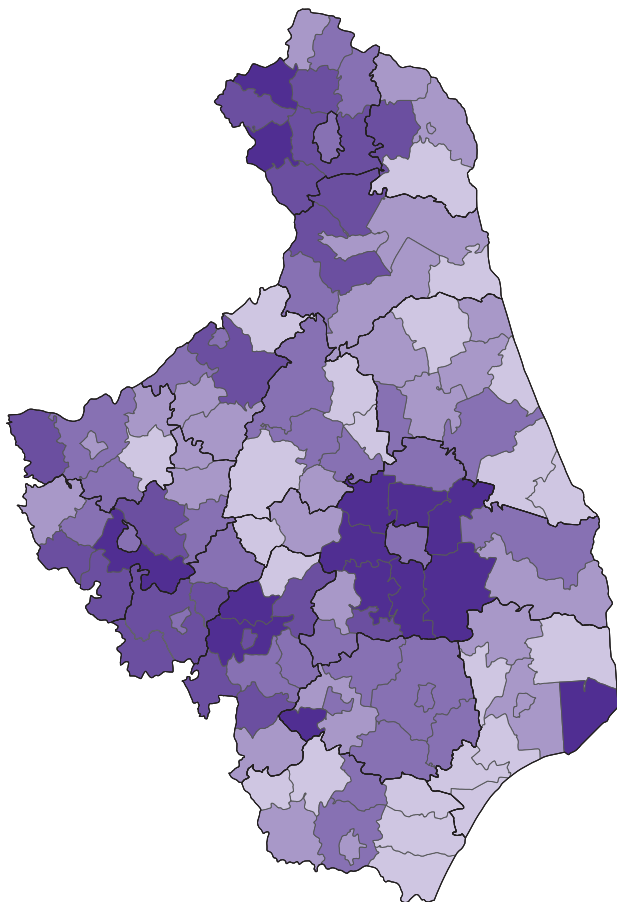
PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2023

As of 31 December

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Number of persons of pre-working age per 100 persons of working age

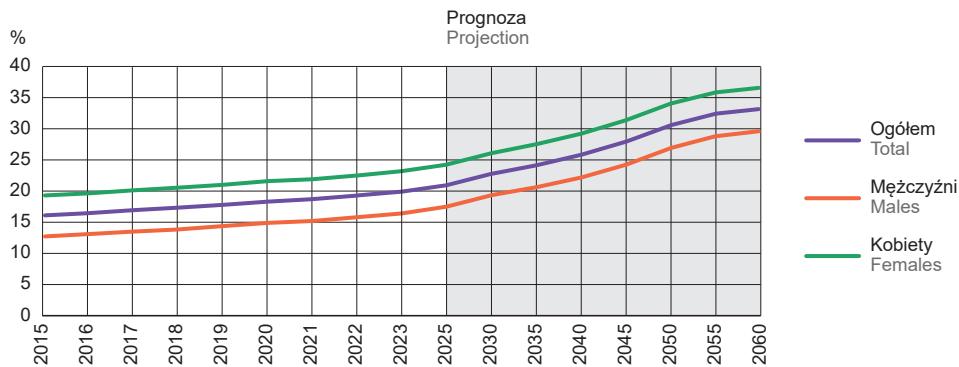
Podlaskie = 30,9

Współczynnik starości demograficznej^a

Stan w dniu 31 grudnia

Old age rate^a

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
a Share of persons aged 65 and more in total population.

TABL. 3 (18). **MIASTA I UDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

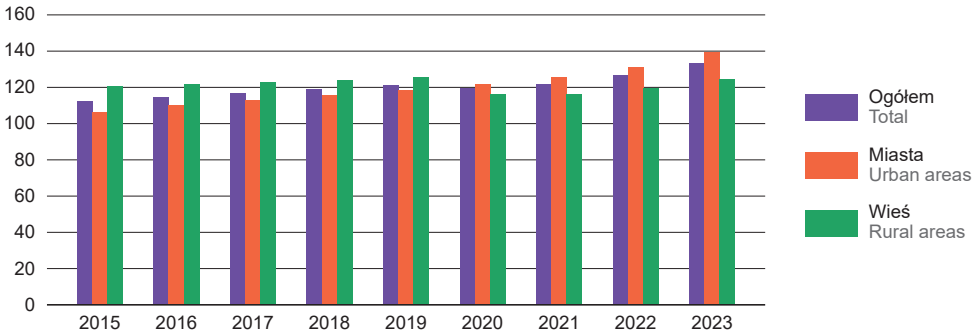
GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY UDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	40	719890	60,6
TOTAL	2020	40	704659	60,9
	2022	40	695787	60,9
	2023	40	692133	60,8
Poniżej 2000 Below 2000		7	10386	0,9
2000–4999		15	42913	3,8
5000–9999		6	47981	4,2
10000– 19999		5	76658	6,7
20000– 49999		4	94565	8,3
50000– 99999		2	127942	11,2
200000 i więcej and more		1	291688	25,6

TABL. 4 (19). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ UDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY UDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	105	468910	39,4
TOTAL	2020	105	451932	39,1
	2022	105	447568	39,1
	2023	105	446083	39,2
Poniżej 2000 Below 2000		11	16319	1,4
2000–4999		69	231849	20,4
5000–6999		13	73289	6,4
7000–9999		6	47534	4,2
10000 i więcej and more		6	77092	6,8

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural.

WYKRES 2 (11). **INDEKS STAROŚCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 2 (11). **AGEING RATIO^a**
As of 31 December

a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 and more per 100 persons aged 0–14.

MAPA 3 (10).

WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (10).

URBANISATION RATE IN 2023

As of 31 December

Udział ludności miejskiej
w ogólnej liczbie ludności w %
Share of urban population
in total number of population in %

100,0 (miasta na prawach powiatu)
(cities with powiat status)

45,1 – 57,5

35,1 – 45,0

25,1 – 35,0

7,6 – 25,0

zjawisko nie wystąpiło
magnitude zero

Podlaskie = 60,8

Liczba ludności miast
Number of urban population

100 001 – 291 688

20 001 – 100 000

5 001 – 20 000

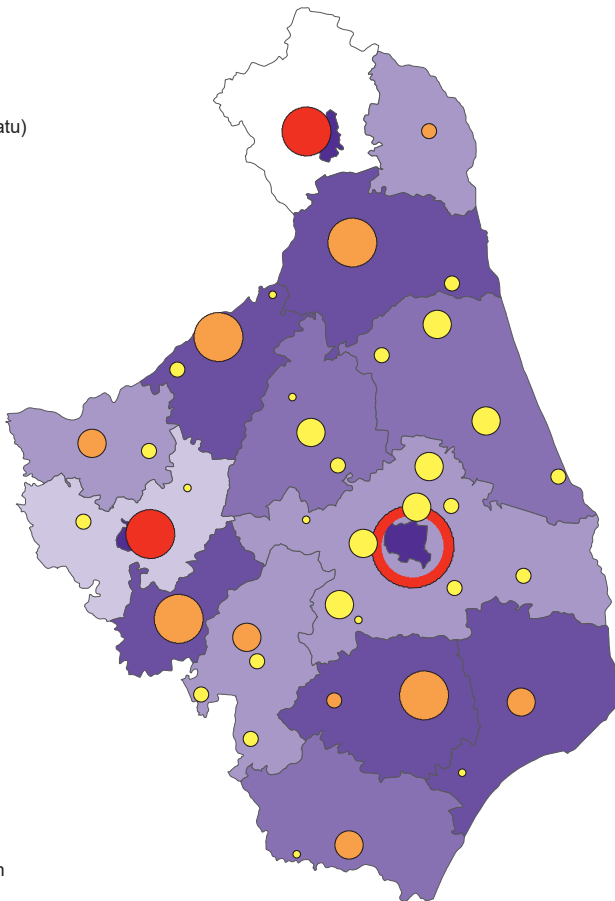
2 001 – 5 000

965 – 2 000

Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status

Miasta w gminach miejskich
Towns in urban gminas

Miasta w gminach miejsko-wiejskich
Towns in urban-rural gminas

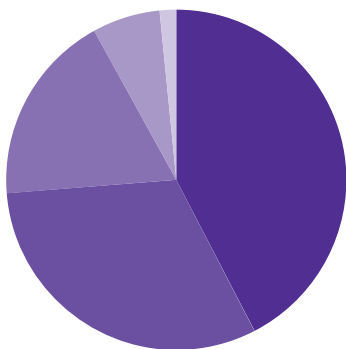

Ludność w miastach w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Urban population in 2023

As of 31 December

Odsetek ludności w miastach
o liczbie mieszkańców:
Percent of urban population in towns
by number of population:

100 001 – 291 688

20 001 – 100 000

5 001 – 20 000

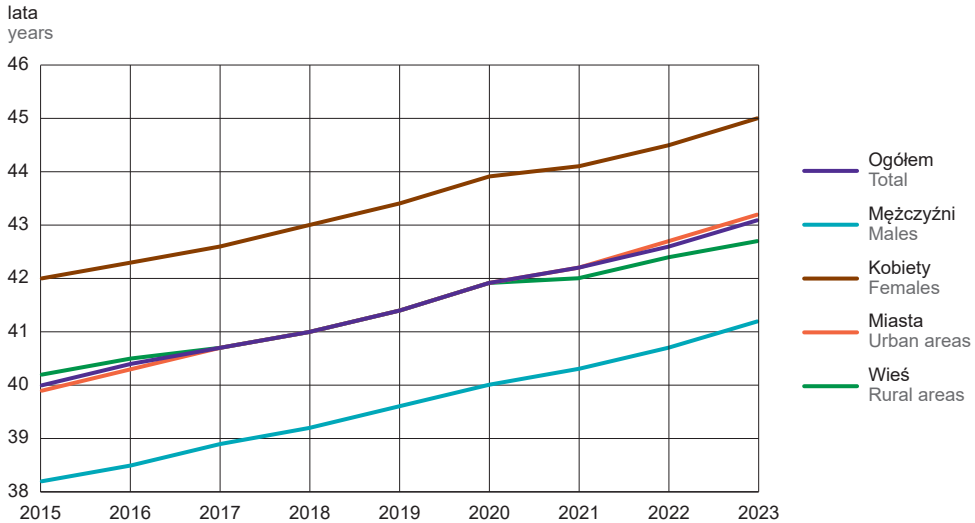
2 001 – 5 000

965 – 2 000

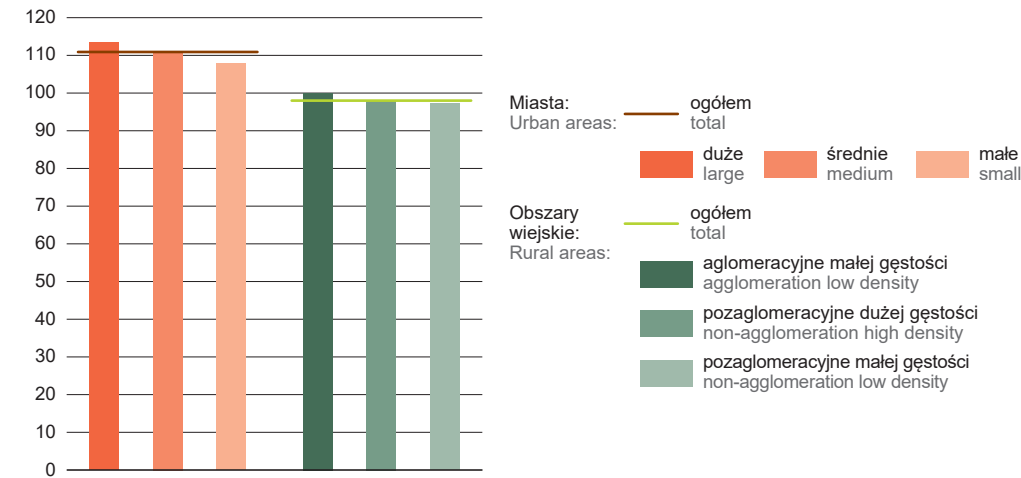
TABL. 5 (20). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

WIEK AGE	2015	2020	2022	2023					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1188800	1156591	1143355	1138216	553557	692133	328260	446083	225297
0–2 lata	31923	33748	29683	27368	13950	17214	8779	10154	5171
3–6	47100	47760	48123	46659	23877	27933	14281	18726	9596
7–12	68645	72805	70900	70464	36306	40905	21044	29559	15262
13–15	34873	34027	37024	37865	19465	22646	11505	15219	7960
16–18	38363	32385	32869	33979	17368	19796	10046	14183	7322
19–24	95820	71795	67598	66158	33808	35562	18021	30596	15787
25–29	92133	73027	66579	63632	33221	38270	19357	25362	13864
30–34	97284	85576	80131	77015	40368	48865	25039	28150	15329
35–39	88617	94171	92224	89259	46140	56968	29258	32291	16882
40–44	81677	86532	88738	90811	46495	57181	28872	33630	17623
45–49	76441	79339	81813	82812	41610	50613	24956	32199	16654
50–54	80435	73736	74209	75266	37376	44269	21266	30997	16110
55–59	88698	76719	73834	72657	35610	42944	19905	29713	15705
60–64	75548	83088	79513	77433	36905	48031	21477	29402	15428
65–69	58016	69306	73543	75680	34951	48731	21239	26949	13712
70–74	39296	51695	56750	58149	24638	37358	15061	20791	9577
75–79	37309	33272	34609	37641	14504	23312	8763	14329	5741
80 lat i więcej and more	56622	57610	55215	55368	16965	31535	9391	23833	7574

WYKRES 3 (12). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 3 (12). **MEDIAN AGE (middle age) OF POPULATION**
As of 31 December

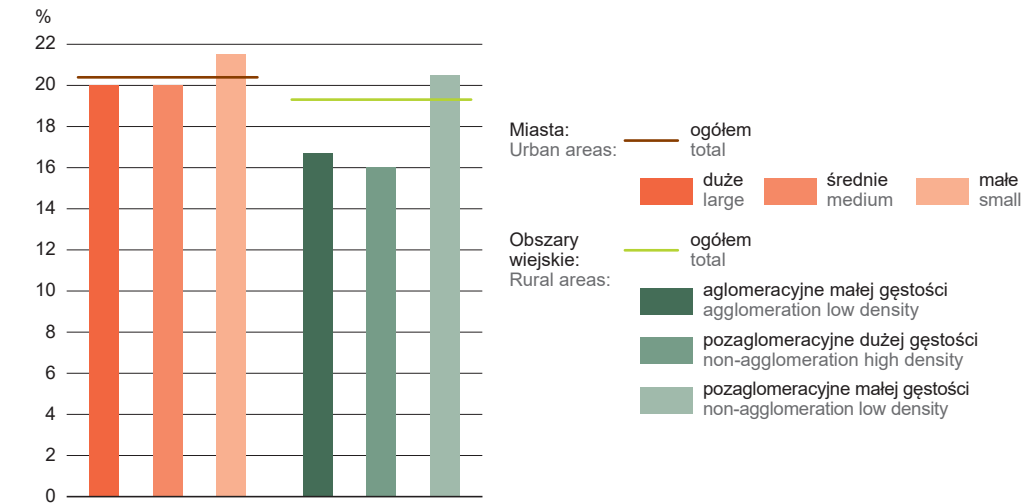

WYKRES 4 (13). **WSPÓŁCZYNNIK FEMINIZACJI^a W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 4 (13). **FEMINISATION RATE^a IN 2023**
As of 31 December

a Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.
a Number of females per 100 males.

WYKRES 5 (14). **UDZIAŁ OSÓB W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 5 (14). **SHARE OF PERSONS AGED 65 AND MORE IN TOTAL NUMBER OF POPULATION IN 2023**
As of 31 December

WYKRES 6 (15).

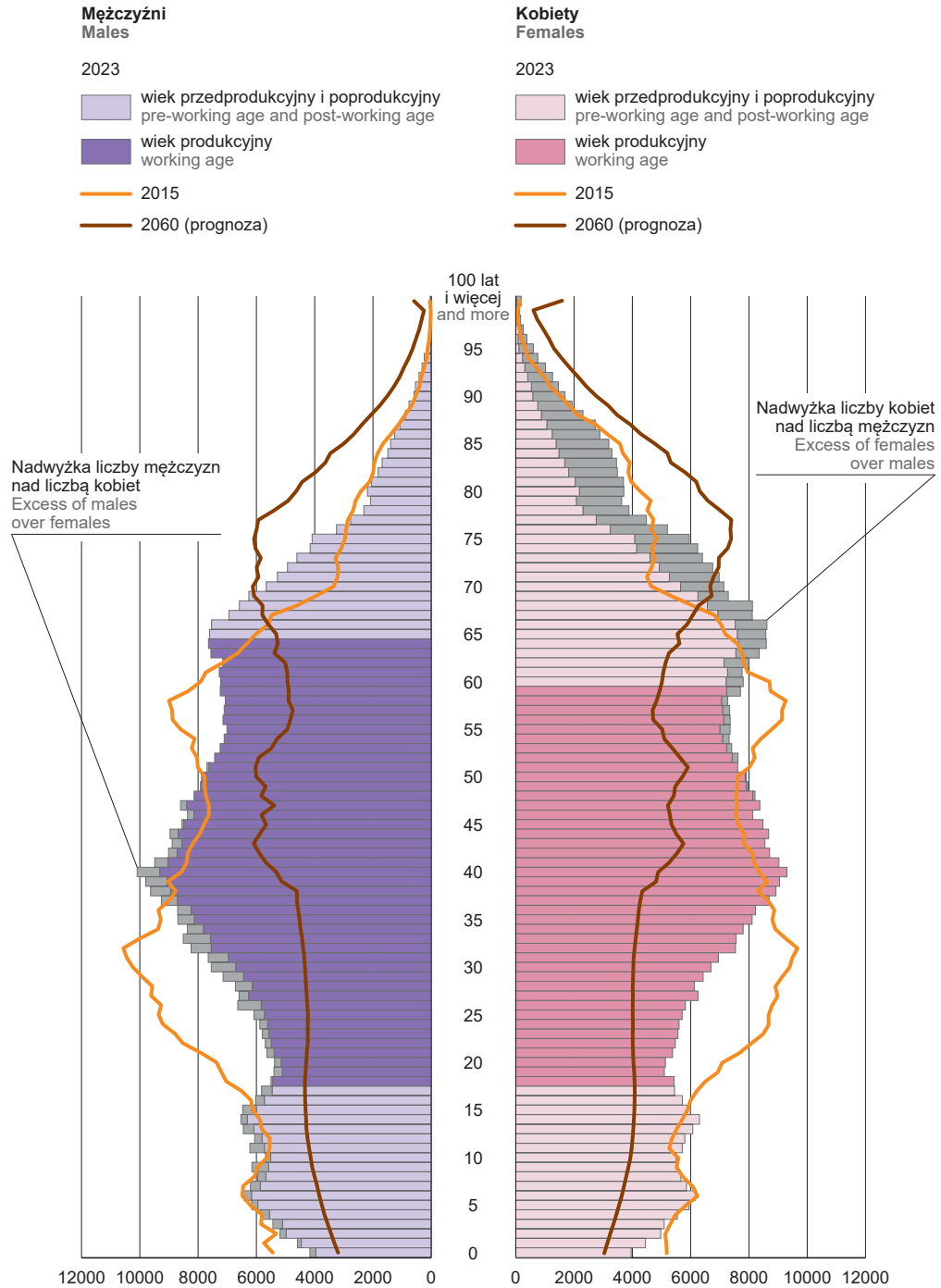
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2015, 2023 I 2060

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 6 (15).

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015, 2023 AND 2060

As of 31 December

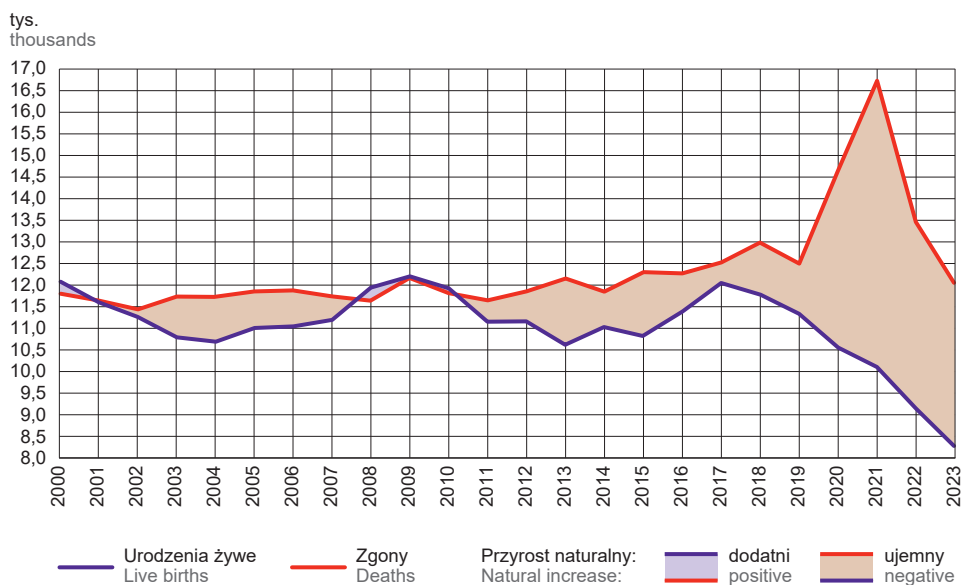
TABL. 6 (21). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
		ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM TOTAL	2015	10825	12302	49	-1477
	2020	10557	14622	36	-4065
	2022	9150	13464	36	-4314
	2023	8280	12053	38	-3773
Miasta Urban areas	2015	6711	6304	28	407
	2020	6790	7999	29	-1209
	2022	5754	7365	21	-1611
	2023	5208	6653	24	-1445
Wieś Rural areas	2015	4114	5998	21	-1884
	2020	3767	6623	7	-2856
	2022	3396	6099	15	-2703
	2023	3072	5400	14	-2328
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM TOTAL	2015	9,1	10,3	4,5	-1,2
	2020	9,1	12,6	3,4	-3,5
	2022	8,0	11,8	3,9	-3,8
	2023	7,3	10,6	4,6	-3,3
Miasta Urban areas	2015	9,3	8,8	4,2	0,6
	2020	9,6	11,3	4,3	-1,7
	2022	8,2	10,6	3,6	-2,3
	2023	7,5	9,6	4,6	-2,1
Wieś Rural areas	2015	8,8	12,8	5,1	-4,0
	2020	8,3	14,6	1,9	-6,3
	2022	7,6	13,6	4,4	-6,0
	2023	6,9	12,1	4,6	-5,2

a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.

a In the case of infant deaths – per 1000 live births.

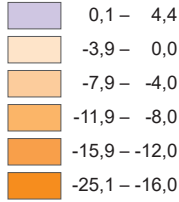
WYKRES 7 (16). **PRZYRÓST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 7 (16). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

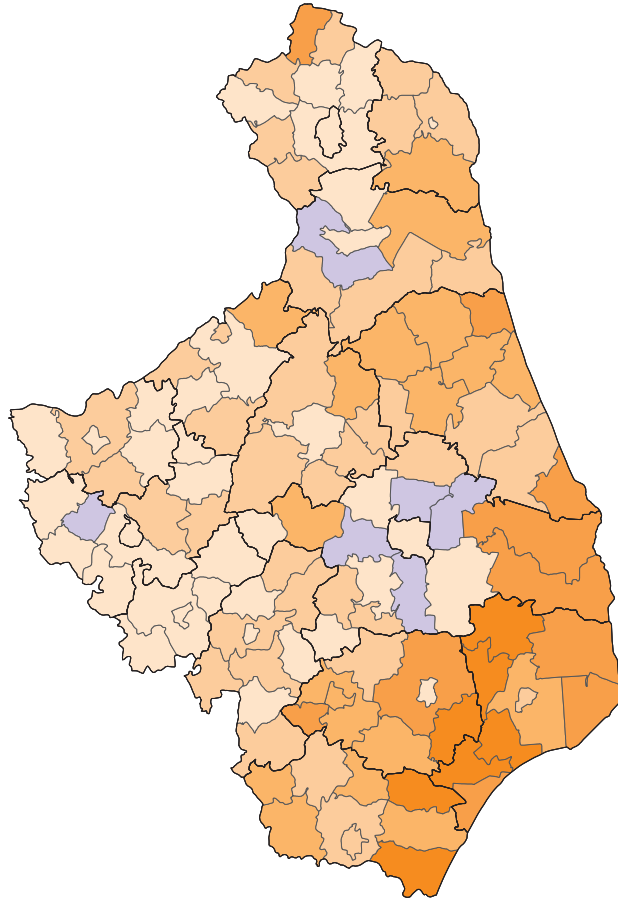
MAPA 4 (11).
MAP 4 (11).

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2023 R.
VITAL STATISTICS OF POPULATION IN 2023

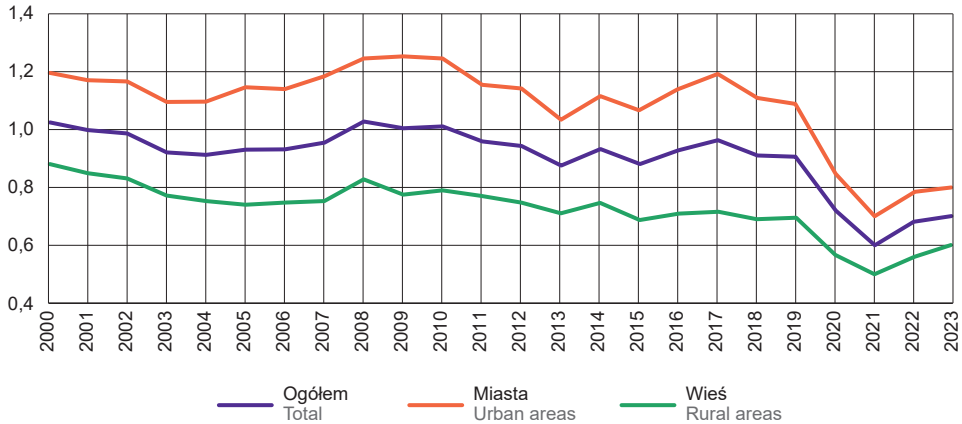
Przyrost/ubytek naturalny
na 1000 ludności
Natural increase/decrease
per 1000 population

Podlaskie = -3,3

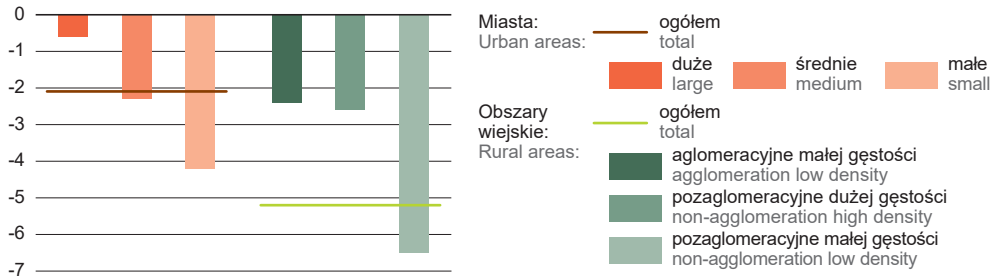

Współczynnik dynamiki demograficznej^a
Demographic dynamics rate^a

^a Stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów.
^a Ratio of the number of the live births to the number of deaths.

WYKRES 8 (17). PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W 2023 R.
CHART 8 (17). NATURAL INCREASE PER 1000 POPULATION IN 2023

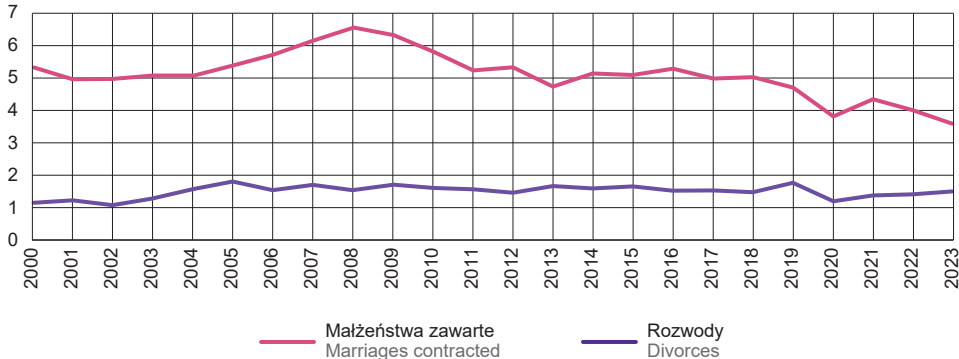

TABL. 7 (22). MAŁŻEŃSTWA, ROZWOODY, SEPARACJE
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	Separacje Separations
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^b of which religious ^b	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2015	6061	4299	3329	1186	1975	23,8	7,2	-1015	81
TOTAL	2020	4442	2914	4206	1406	1400	26,5	5,3	-2991	37
	2022	4591	2941	3747	1303	1618	25,8	6,3	-2115	36
	2023	4094	2472	3233	1159	1713	23,2	6,5	-2495	23
Miasta	2015	3636	2497	1741	644	1537	23,7	9,3	-730	59
Urban areas	2020	2587	1611	2376	815	1028	26,5	6,4	-2247	27
	2022	2703	1625	2060	776	1220	26,2	7,9	-2107	27
	2023	2435	1362	1751	704	1287	24,0	8,2	-2102	20
Wieś	2015	2425	1802	1588	542	438	24,0	4,1	-285	22
Rural areas	2020	1855	1303	1830	591	372	26,6	3,5	-744	10
	2022	1888	1316	1687	527	398	25,2	3,8	-8	9
	2023	1659	1110	1482	455	426	22,0	4,0	-393	3

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b Ze skutkami cywilnymi.
a After considering net internal and international net migration for permanent residence of married persons. b With civil law consequences.

WYKRES 9 (18). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWOODY NA 1000 LUDNOŚCI
CHART 9 (18). MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION

TABL. 8 (23). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER		Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
O G Ó Ł E M	2015	10825	5078	4023	1220	313	107	72
T O T A L	2020	10557	4278	3907	1679	462	166	65
	2022	9150	3776	3253	1433	451	161	76
	2023	8280	3422	2940	1298	416	154	50
19 lat i mniej and less		115	101	13	1	–	–	–
20–24		755	525	173	46	6	5	–
25–29		2724	1477	894	262	71	13	7
30–34		2951	952	1264	524	148	48	15
35–39		1388	293	503	379	144	55	14
40–44		321	65	89	84	43	29	11
45 lat i więcej and more		26	9	4	2	4	4	3

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

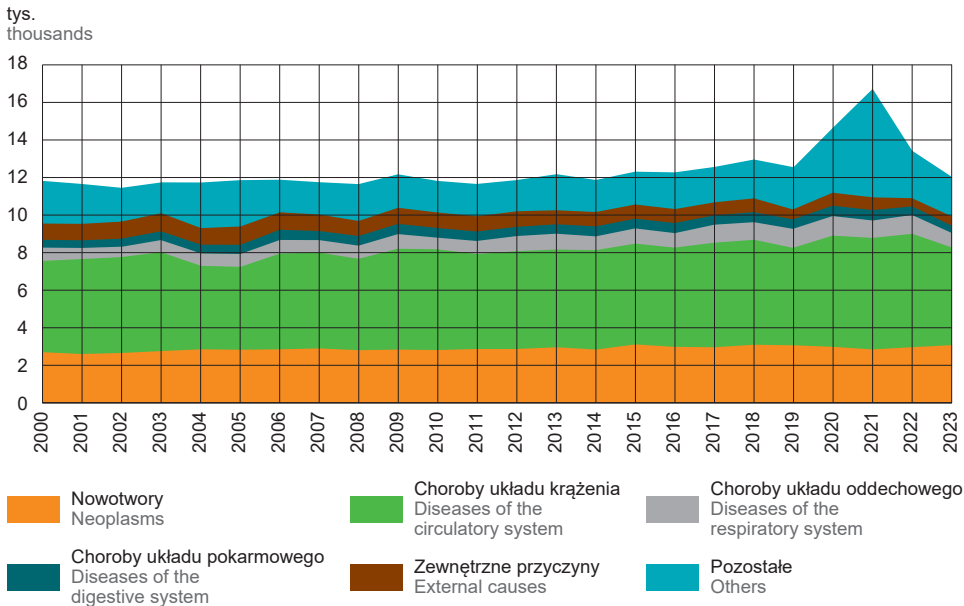
TABL. 9 (24). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	37,97	40,46	35,90	32,84	33,23	32,18
15–19	10,11	6,55	4,44	4,20	4,71	3,49
20–24	41,14	41,39	31,89	27,39	27,31	27,50
25–29	86,21	98,84	94,03	87,73	84,49	93,15
30–34	73,17	85,53	82,44	78,71	79,43	77,39
35–39	29,48	37,68	34,54	31,69	32,52	30,20
40–44	6,70	7,68	7,35	7,31	7,44	7,07
45–49 lat	0,32	0,28	0,15	0,63	0,55	0,77
Współczynniki Rates						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,2263	1,3829	1,2740	1,1904	1,1799	1,2062
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,5976	0,6716	0,6274	0,5794	0,5761	0,5839
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,8799	0,7220	0,6796	0,6870	0,7828	0,5689

TABL. 10 (25). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
O GÓŁEM 2015	12302	6556	5746	6304	3330	2974	5998	3226	2772
TOTAL 2020	14622	7694	6928	7999	4189	3810	6623	3505	3118
2022	13464	7017	6447	7365	3762	3603	6099	3255	2844
2023	12053	6280	5773	6653	3401	3252	5400	2879	2521
0 lat	38	25	13	24	15	9	14	10	4
1–4 lata	7	5	2	3	2	1	4	3	1
5–9	13	5	8	11	4	7	2	1	1
10–14	9	4	5	4	1	3	5	3	2
15–19	16	8	8	9	3	6	7	5	2
20–24	33	26	7	18	13	5	15	13	2
25–29	49	38	11	23	19	4	26	19	7
30–34	103	87	16	51	41	10	52	46	6
35–39	140	113	27	85	64	21	55	49	6
40–44	198	160	38	117	90	27	81	70	11
45–49	228	173	55	134	97	37	94	76	18
50–54	322	237	85	174	122	52	148	115	33
55–59	502	365	137	288	195	93	214	170	44
60–64	862	627	235	496	348	148	366	279	87
65–69	1202	828	374	717	460	257	485	368	117
70–74	1360	863	497	800	488	312	560	375	185
75–79	1242	672	570	723	372	351	519	300	219
80–84	1540	697	843	830	345	485	710	352	358
85 lat i więcej and more	4189	1347	2842	2146	722	1424	2043	625	1418

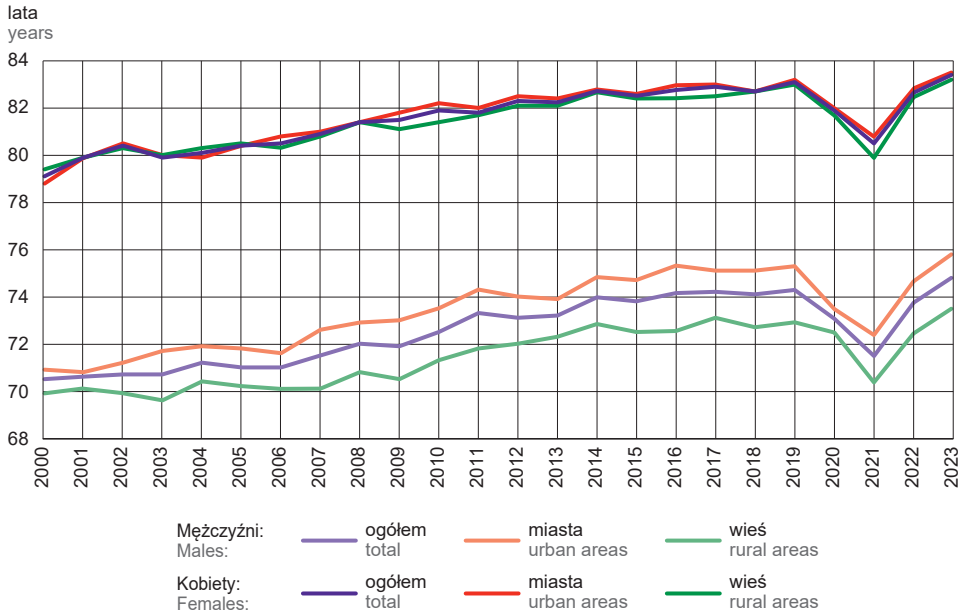
WYKRES 10 (19). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN**
CHART 10 (19). DEATHS BY SELECTED CAUSES

TABL. 11 (26). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED INFANTS	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females
O G Ó Ł E M 2015	49	29	20	28	14	14	21	15	6
T O T A L 2020	36	20	16	29	15	14	7	5	2
2022	36	22	14	21	13	8	15	9	6
2023	38	25	13	24	15	9	14	10	4
0–27 dni 0–27 days	22	15	7	16	12	4	6	3	3
0–6	22	15	7	16	12	4	6	3	3
w tym 0 of which 0	15	9	6	13	9	4	2	–	2
28–29 dni 28–29 days	1	–	1	1	–	1	–	–	–
1 miesiąc 1 month	4	3	1	2	1	1	2	2	–
3	1	–	1	1	–	1	–	–	–
4	1	1	–	–	–	–	1	1	–
6	2	2	–	1	1	–	1	1	–
7	2	1	1	1	–	1	1	1	–
10	1	1	–	–	–	–	1	1	–
11 miesięcy 11 months	4	2	2	2	1	1	2	1	1

WYKRES 11 (20). **PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA**
CHART 11 (20). **LIFE EXPECTANCY**

TABL. 12 (27).

PROGNOZA LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 grudnia

POPULATION PROJECTION

As of 31 December

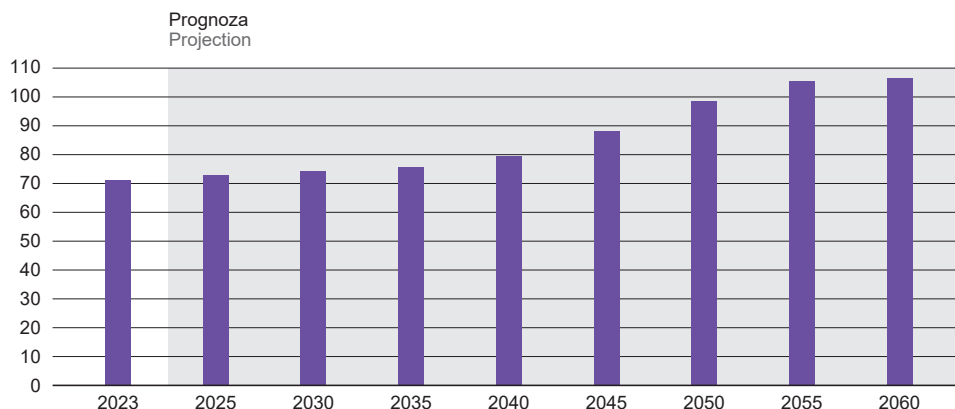
WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH					IN THOUSANDS				
OGÓŁEM	1125,8	1100,7	1068,9	1034,6	998,7	961,8	923,8	884,9	TOTAL
mężczyźni	547,8	534,9	518,9	501,9	484,5	466,9	448,8	430,2	males
kobiety	578,0	565,9	550,0	532,7	514,2	494,9	475,0	454,7	females
Ekonomiczne grupy wieku					Economic age groups				
Wiek przedprodukcyjny	200,5	183,6	165,0	151,4	147,9	146,5	143,9	137,6	Pre-working age
mężczyźni	103,0	94,3	84,8	77,9	76,1	75,4	74,1	70,8	males
kobiety	97,5	89,3	80,2	73,5	71,8	71,1	69,8	66,8	females
Wiek produkcyjny	651,7	631,3	608,5	576,4	530,1	484,3	449,7	428,2	Working age
mężczyźni	349,1	337,4	327,4	313,1	291,5	266,4	246,0	232,4	males
kobiety	302,6	293,9	281,1	263,3	238,6	217,8	203,7	195,8	females
Wiek poprodukcyjny	273,6	285,8	295,4	306,8	320,7	331,0	330,2	319,1	Post-working age
mężczyźni	95,8	103,1	106,7	110,9	116,8	125,1	128,8	127,0	males
kobiety	177,8	182,7	188,7	195,9	203,8	205,9	201,4	192,1	females
Biologiczne grupy wieku					Biological age groups				
0–14 lat	162,8	148,7	130,3	123,9	122,2	121,8	119,1	112,4	0–14
mężczyźni	83,6	76,3	67,0	63,8	62,9	62,7	61,3	57,8	males
kobiety	79,2	72,4	63,3	60,1	59,3	59,1	57,8	54,6	females
15–64	727,4	701,6	680,8	644,3	598,8	547,0	506,0	479,4	15–64
mężczyźni	368,5	355,4	345,2	327,2	304,7	279,1	258,8	245,3	males
kobiety	358,9	346,2	335,6	317,1	294,0	267,9	247,3	234,1	females
65 lat i więcej	235,7	250,4	257,8	266,3	277,8	292,9	298,7	293,1	65 and more
mężczyźni	95,8	103,1	106,7	110,9	116,8	125,1	128,8	127,0	males
kobiety	139,9	147,3	151,0	155,4	160,9	167,8	169,9	166,1	females
WYBRANE WSKAŹNIKI					SELECTED RATIO				
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	72,8	74,4	75,7	79,5	88,4	98,6	105,4	106,7	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni	56,9	58,5	58,5	60,3	66,2	75,3	82,5	85,1	males
kobiety	91,0	92,5	95,6	102,3	115,5	127,2	133,1	132,2	females
Współczynnik starości demograficznej	20,9	22,7	24,1	25,7	27,8	30,5	32,3	33,1	Rate demographic of ageing
mężczyźni	17,5	19,3	20,6	22,1	24,1	26,8	28,7	29,5	males
kobiety	24,2	26,0	27,5	29,2	31,3	33,9	35,8	36,5	females
Indeks starości	144,8	168,4	197,8	214,9	227,4	240,5	250,8	260,7	Ageing ratio
mężczyźni	114,6	135,1	159,4	173,9	185,8	199,5	210,1	219,6	males
kobiety	176,7	203,5	238,4	258,5	271,4	283,9	294,0	304,2	females

WYKRES 12 (21).

**LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM
NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 12 (21).

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
As of 31 December

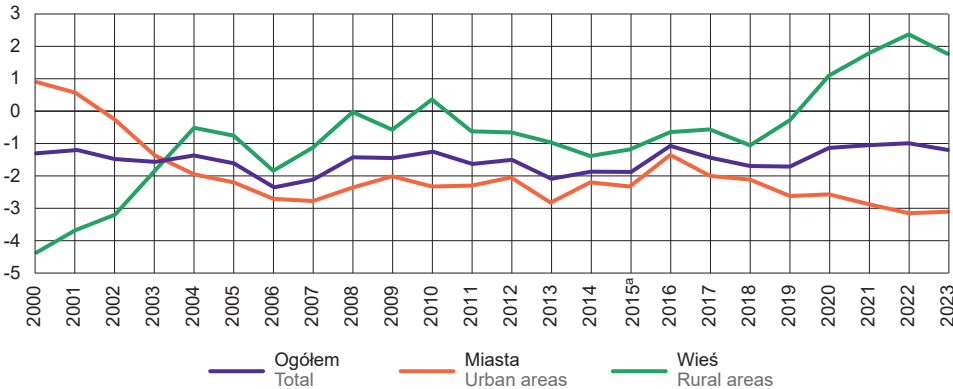
TABL. 13 (28). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION
FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
O G Ó Ł E M	2015	10724	5732	4687	.	12968	7450	4876	.	-2244
TOTAL	2020	11452	6320	4598	534	12770	6982	5638	150	-1318
	2022	12278	6956	4713	609	13421	6897	6298	226	-1143
	2023	12115	6783	4703	629	13485	7194	6136	155	-1370
Miasta	2015	5923	2397	3309	.	7607	3637	3443	.	-1684
Urban areas	2020	5850	2374	3094	382	7666	3450	4086	130	-1816
	2022	5922	2413	3079	430	8125	3349	4583	193	-2203
	2023	6009	2394	3174	441	8167	3592	4456	119	-2158
Wieś	2015	4801	3335	1378	.	5361	3813	1433	.	-560
Rural areas	2020	5602	3946	1504	152	5104	3532	1552	20	498
	2022	6356	4543	1634	179	5296	3548	1715	33	1060
	2023	6106	4389	1529	188	5318	3602	1680	36	788
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
O G Ó Ł E M	2015	9,0	4,8	3,9	.	10,9	6,3	4,1	.	-1,9
TOTAL	2020	9,9	5,4	4,0	0,5	11,0	6,0	4,9	0,1	-1,1
	2022	10,7	6,1	4,1	0,5	11,7	6,0	5,5	0,2	-1,0
	2023	10,6	5,9	4,1	0,6	11,8	6,3	5,4	0,1	-1,2
Miasta	2015	8,2	3,3	4,6	.	10,6	5,0	4,8	.	-2,3
Urban areas	2020	8,3	3,4	4,4	0,5	10,8	4,9	5,8	0,2	-2,6
	2022	8,5	3,5	4,4	0,6	11,6	4,8	6,6	0,3	-3,2
	2023	8,7	3,4	4,6	0,6	11,8	5,2	6,4	0,2	-3,1
Wieś	2015	10,2	7,1	2,9	.	11,4	8,1	3,0	.	-1,2
Rural areas	2020	12,4	8,7	3,3	0,3	11,3	7,8	3,4	0,0	1,1
	2022	14,2	10,1	3,6	0,4	11,8	7,9	3,8	0,1	2,4
	2023	13,7	9,8	3,4	0,4	11,9	8,1	3,8	0,1	1,8

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c In 2015, net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

WYKRES 13 (22). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 13 (22). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**
PER 1000 POPULATION

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

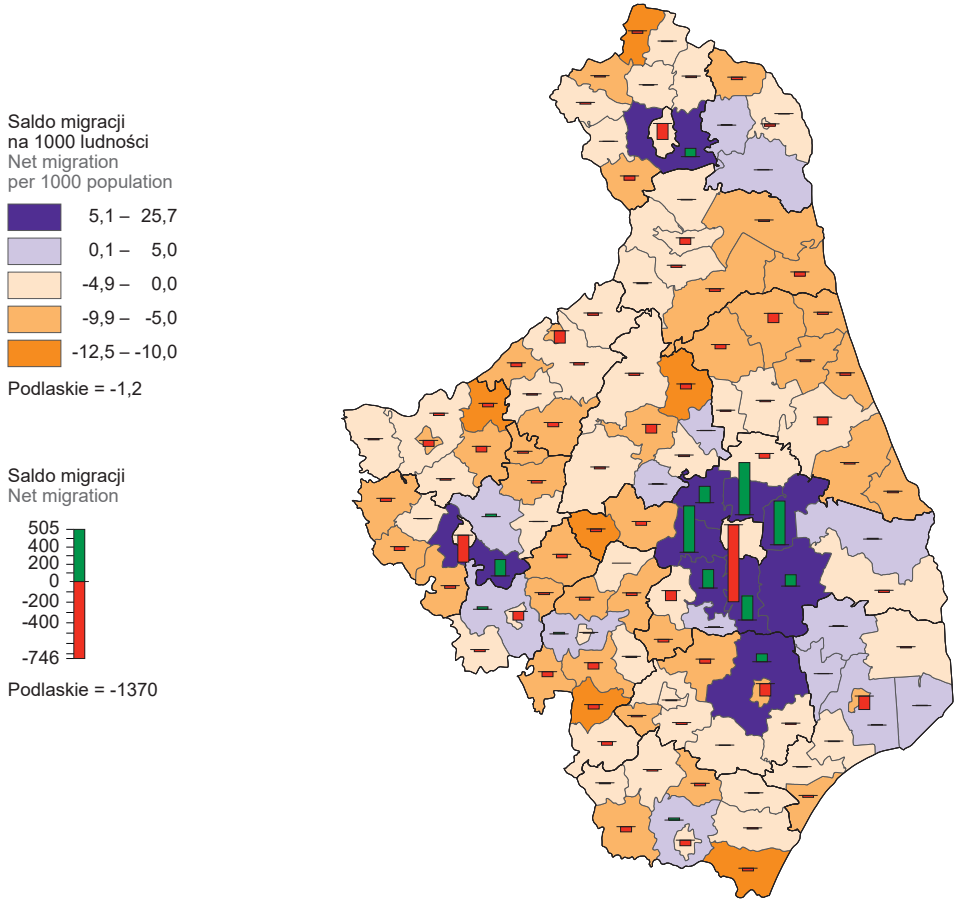
a In 2015, net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

MAPA 5 (12).

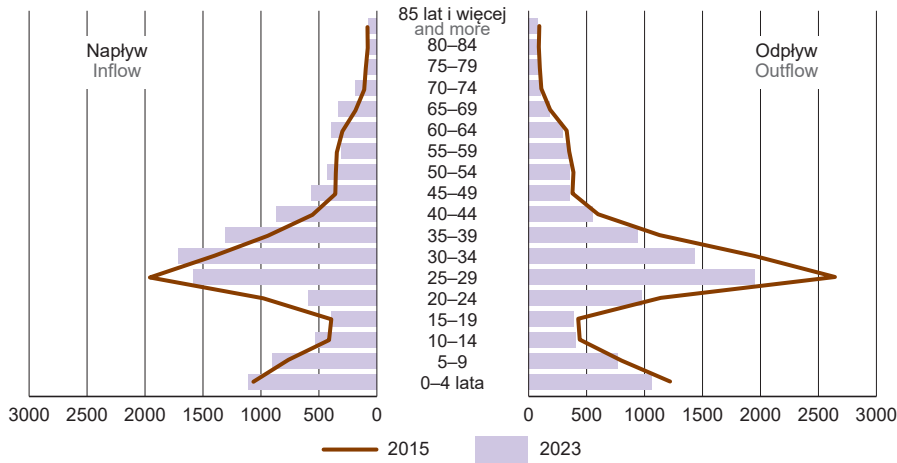
**MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI
NA POBYT STAŁY W 2023 R.**

MAP 5 (12).

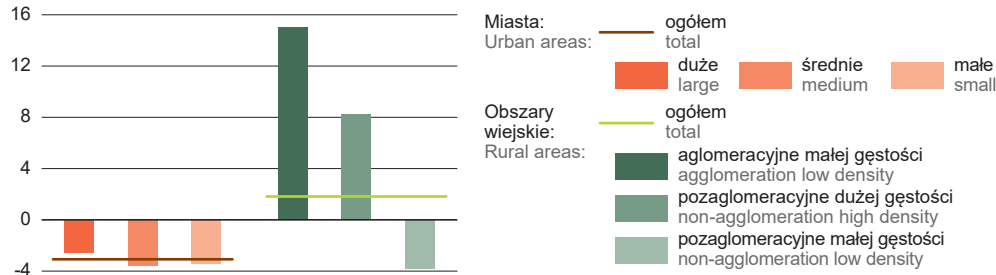
**INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION
FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2023**

Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały w 2015 i 2023 r.
Internal migration of population for permanent residence in 2015 and 2023

WYKRES 14 (23). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI W 2023 R.**
CHART 14 (23). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE PER 1000 POPULATION IN 2023**

TABL. 14 (29). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
O G Ó Ł E M	2020	534	270	264	150	69	81	384	201	183
T O T A L	2022	609	322	287	226	129	97	383	193	190
	2023	629	319	310	155	88	67	474	231	243
0– 4 lata		120	60	60	2	–	2	118	60	58
5– 9		124	65	59	3	3	–	121	62	59
10–14		57	27	30	8	4	4	49	23	26
15–19		23	13	10	18	16	2	5	–3	8
20–24		18	12	6	7	5	2	11	7	4
25–29		34	16	18	19	13	6	15	3	12
30–34		53	30	23	22	10	12	31	20	11
35–39		53	25	28	22	13	9	31	12	19
40–44		44	19	25	17	12	5	27	7	20
45–49		27	17	10	7	2	5	20	15	5
50–54		16	6	10	11	4	7	5	2	3
55–59		14	6	8	3	–	3	11	6	5
60–64		11	4	7	9	4	5	2	0	2
65 lat i więcej and more		35	19	16	7	2	5	28	17	11

TABL. 15 (30). **REZYDENCJA^a**
Stan w dniu 31 grudnia
RESIDENT POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1158945	1097521	1083854	1078971	T O T A L
mężczyźni	565267	534901	527876	525389	males
kobiety	593678	562620	555978	553582	females
Miasta	702688	669243	659654	656258	Urban areas
w tym mężczyźni	334625	318027	313144	311418	of which males
Wieś	456257	428278	424200	422713	Rural areas
w tym mężczyźni	230642	216874	214732	213971	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usually resident population (residents) comprises the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months or more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); persons temporarily staying in the gmina with the intention of living there for a period 12 months or more, who arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

Kościoły i związki wyznaniowe
Churches and religious associations

TABL. 16 (31). **NIEKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyznawcy the faithful, adherents	
Kościół Katolicki Catholic Church									
Kościół Rzymskokatolicki ^c	396	397	397	397	1305	1271	1233	1226	1000297
Prawosławne Orthodox									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{de}	131	131	139 ^f	128	306	314	308 ^f	287	400000
Wschodni Kościół Staroobrzędowców w RP	3 ^g	2	2	2	5 ^g	3	3	3	1441 ^f
Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzędowców	1	1	1	1	1	1	1	1	469
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant tradition									
Kościół Zielonoświątkowy w RP	9	9	9	9	13	12	13	13	991
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	9	8	8	9	17	7	8	7	551
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	8	7	5	5	1	3	5	4	333
Kościół Chrystusowy w RP ^h	2	2	3	3	12	12	9	9	213
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^e	15 ⁱ	15 ^j	2	2	17 ⁱ	17 ^j	2	2	143
Kościół Boży w Chrystusie	4	3	3	3	7	4	2	3	112
Nowoapostolski Kościół w Polsce	1	1	1	1	–	–	–	–	16
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement									
Świadkowie Jehowy w Polsce	30	25	26	26	.	154	173	174	2279 ^k
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1	1	1	1	6	3	4	5	27
Islamskie Muslim									
Liga Muzułmańska w RP	.	1	1	1	.	2	1	1	500
Muzułmański Związek Religijny w RP	4	3	3	3	6	4	5	5	377
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	.	–	–	–	.	–	–	–	252 ^l
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions									
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	2	1	1	8	14	29	31	101
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^m	–	–	–	–	–	–	–	–	60
Inne Others									
Rodzimy Kościół Polski	.	1	1	1	.	2	2	2	212
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	–	1	1	1	–	3	2	2	40

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: białostockiej, drohiczyńskiej i łomżyńskiej; wierni – ochrzczeni. d Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej i warszawsko-bielskiej. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. f Dane dotyczą 2021 r. g Dane dotyczą 2011 r. h Dawniej Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. i Dane dotyczą diecezji mazurskiej. k Głosiciele. l Dane szacunkowe. m Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang.

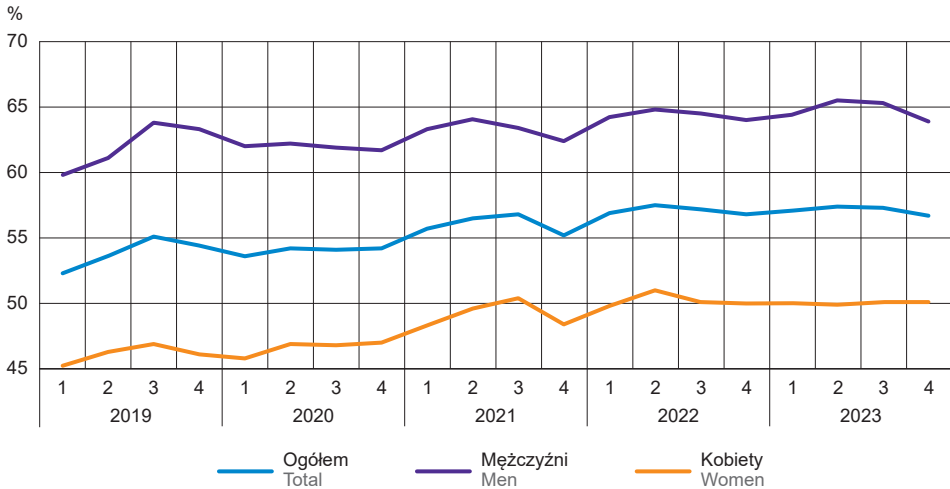
a Important in the voivodeship; listed by the decreasing number of the faithful and adherents. b Including parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern Białostocka, Drohiczyńska and Łomżyńska diocese; the faithful and adherents. d Data concern Białostocko-Gdańska and Warszawsko-Bielska diocese. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data concern 2021. g Data concern 2011. h Known before as Wspólnota Kościołów Chrystusowych in RP. i Data concern Mazurska diocese. k Proclaimers. l Estimated data. m Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang.

TABL. 1 (32). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15–89 LAT**
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15–89 – BASED ON LFS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2022	2023					SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartały		quarters		
	1	2	3	4					
LUDNOŚĆ w tys.	919	917	902	898	899	899	898	898	POPULATION in thousands
Mężczyźni	445	444	437	435	436	435	435	435	Men
Kobiety	474	473	465	463	464	463	463	463	Women
Aktywni zawodowo	510	511	528	526	531	527	526	519	Economically active persons
mężczyźni	284	284	289	288	290	290	290	284	men
kobiety	226	227	239	237	241	237	237	235	women
Pracujący	495	496	515	513	513	516	515	509	Employed persons
mężczyźni	276	275	281	282	281	285	284	278	men
kobiety	219	221	234	231	232	231	232	232	women
Bezrobotni ^a	16	15	13	12	18	11	11	10	Unemployed persons ^a
mężczyźni	8	.	.	.	.	.	.	.	men
kobiety	8	.	.	.	.	.	.	.	women
Bierni zawodowo	409	406	373	373	369	372	372	379	Economically inactive persons
Mężczyźni	161	161	147	147	146	145	145	151	Men
Kobiety	248	246	226	226	223	226	227	228	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,5	55,7	58,5	58,6	59,1	58,6	58,6	57,8	ACTIVITY RATE in %
Mężczyźni	63,8	64	66,1	66,2	66,5	66,7	66,7	65,3	Men
Kobiety	47,7	48	51,4	51,2	51,9	51,2	51,2	50,8	Women
STOPA BEZROBOCIA w %	3,1	2,9	2,5	2,3	3,4	2,1	2,1	1,9	UNEMPLOYMENT RATE in %
Mężczyźni	2,8	.	.	.	.	.	.	.	Men
Kobiety	3,5	.	.	.	.	.	.	.	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (24). **WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15–89 LAT**
WEDŁUG KWARTAŁÓW – NA PODSTAWIE BAEL
CHART 1 (24). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15–89
BY QUARTERS – BASED ON LFS

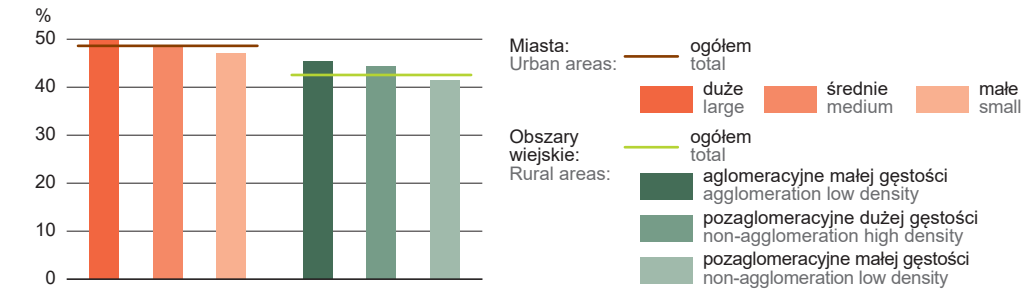

TABL. 2 (33). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM^b TOTAL^b	413077	387915	435031	430691	199421
sektor publiczny public sector	87764	90230	104095	105357	66873
sektor prywatny ^b private sector ^b	325313	297685	330936	325334	132548
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc} Agriculture, forestry and fishing ^{bc}	126955	68937	82536	79329	29833
Przemysł Industry	63920	72480	76081	74362	23065
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	56828	64445	68227	66358	21374
Budownictwo Construction	19974	26907	28161	27957	3076
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	55903	57850	59552	59081	31837
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	17633	21149	22786	21585	4236
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	5417	6083	7022	6820	4525
Informacja i komunikacja Information and communication	4057	5817	9361	9673	2892
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	6845	6452	7048	7041	4841
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3756	4159	4056	4062	2097
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	9281	11252	14577	14982	7855
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	8242	9081	9519	9295	4365
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	21148	21810	34833	35964	17827
Edukacja Education	34071	35501	35485	35853	28780
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	24714	27364	29137	29782	24204
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3887	4153	4576	4608	2698
Pozostała działalność usługowa Other service activities	7274	8920	10301	10297	7290

a Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. b Od 2020 r. dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu, ust. 7 na str. 186. c Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowano przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.
a Until 2021 by actual workplace; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence. b Since 2020 data are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter, item 7 on page 186. c Data concerning employed persons on private farms in agriculture were estimated using the result: until 2019 – the Agricultural Census 2010, in 2020 – the Agricultural Census 2020. Since 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

WYKRES 2 (25). **UDZIAŁ KOBIEŃ W OGÓLNEJ LICZBIE PRACUJĄCYCH^a W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 2 (25). **SHARE OF WOMEN IN TOTAL NUMBER OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2023**
As of 31 December

a Według miejsca zamieszkania.
a By place of residence.

TABL. 3 (34). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M^b	209187	233847	242858	242532	203593	T O T A L^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc}	3738	4283	4259	4268	1895	Agriculture, forestry and fishing ^{bc}
Przemysł	51832	60460	62717	61818	57685	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	46735	54563	56789	55790	51909	of which manufacturing
Budownictwo	13906	18168	18550	18585	12635	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	33304	36071	35961	35495	25688	Trade; repair of motor vehicles ^d
Transport i gospodarka magazynowa	8745	11522	15187	16157	12165	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	3295	3667	4129	4194	2762	Accommodation and catering ^d
Informacja i komunikacja	1620	2253	2595	2660	1833	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4318	3619	3412	3383	2878	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^d	3113	3131	3138	3069	2449	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4199	4814	5219	5085	2630	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	3216	4212	3936	3504	2838	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19607	19663	19960	19975	19974	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	31888	33401	34036	34198	33886	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19782	20856	21818	22211	20543	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3307	3474	3545	3547	3415	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	3319	4255	4397	4383	317	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu, ust. 7 na str. 186. c Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
a Excluding persons employed abroad. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter, item 7 on page 186. c For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 4 (35). **PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %
		ogółem total	w tym kobiety of which women		ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M	2015	30345	12958	17,6	27839	11217	16,1
T O T A L	2020	32184	13471	16,5	31683	13661	16,2
	2022	38428	16032	19,1	35432	13995	17,6
	2023	34997	15463	17,2	35082	14383	17,3
sektor publiczny public sector		8775	6244	10,9	8010	5511	9,6
sektor prywatny private sector		26222	9219	21,3	27072	8872	22,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		200	72	11,1	185	45	10,3
Przemysł Industry		9711	2938	16,4	10646	3064	18,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		8736	2785	16,3	9743	2910	18,2
Budownictwo Construction		3488	451	27,3	3279	291	25,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		5303	2801	20,3	5207	2714	19,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		3814	308	28,5	4213	289	31,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		770	472	29,7	695	456	27,0
Informacja i komunikacja Information and communication		298	143	15,8	341	165	18,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		368	308	11,9	373	310	12,4
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		295	153	12,2	294	139	12,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		718	371	28,2	527	266	20,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		1814	997	62,6	1896	1032	65,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		1959	1328	9,5	1900	1201	9,2
Edukacja Education		3147	2675	10,3	2836	2343	9,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		2651	2163	13,1	2241	1791	11,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		402	249	12,4	390	243	12,0
Pozostałe sekcje Other sections		59	34	20,9	59	34	21,2

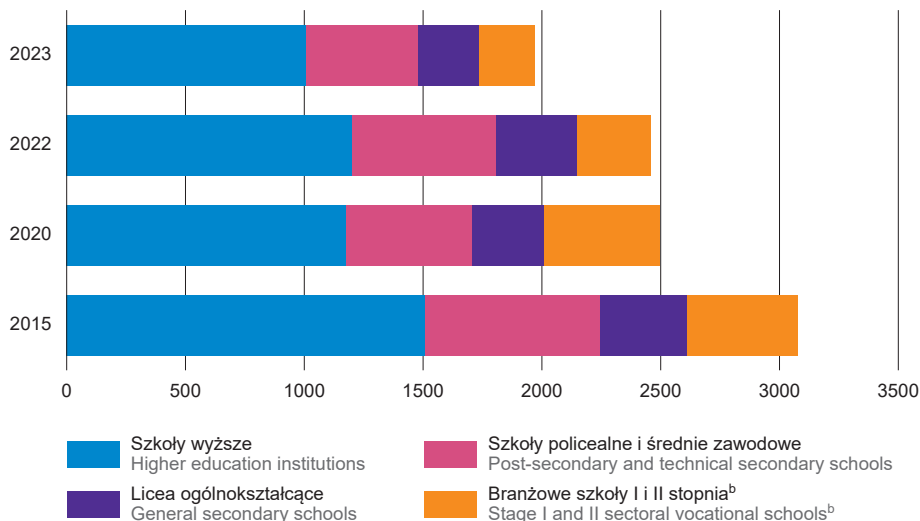
a Dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data cover full-time employees in entities with 10 or more employed persons and budgetary sphere entities regardless of the number of employed persons.

WYKRES 3 (26).

ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a

CHART 3 (26).

GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF GRADUATED SCHOOL^a

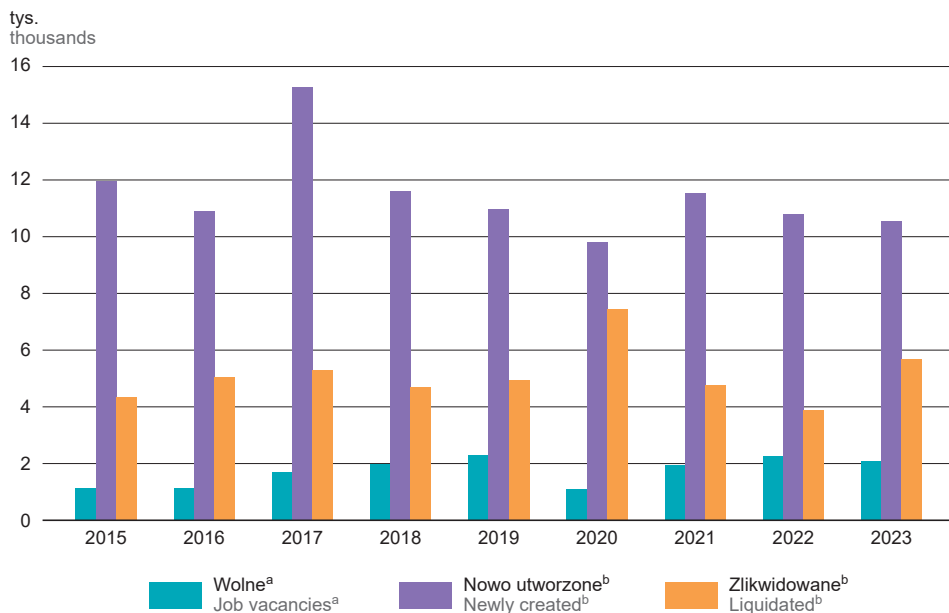
a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b W 2015 r. – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, w 2020 r. – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych oraz branżowych szkół I stopnia.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees in entities with 10 or more employed persons and budgetary sphere entities regardless of the number of employed persons. b In 2015 – graduates of basic vocational schools, in 2020 – graduates of basic vocational schools as well as stage I sectoral vocational schools.

WYKRES 4 (27).

MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE

CHART 4 (27).

JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS

a Średnia ze stanów na koniec kwartałów. b W ciągu roku.

a Average of end-of-quarter values. b During the year.

TABL. 5 (36).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	55019	37830	31185	30992	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	24943	17555	14226	13788	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of the total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	11339	5777	5103	4827	previously not employed
absolwenci ^a	2776	1271	1257	1201	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	17988	13156	11012	10925	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1784	1197	860	768	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	33424	20674	17391	16956	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	5719	5281	4080	4165	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	6926	6230	4626	4301	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	3424	1976	2189	2230	persons with disabilities

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

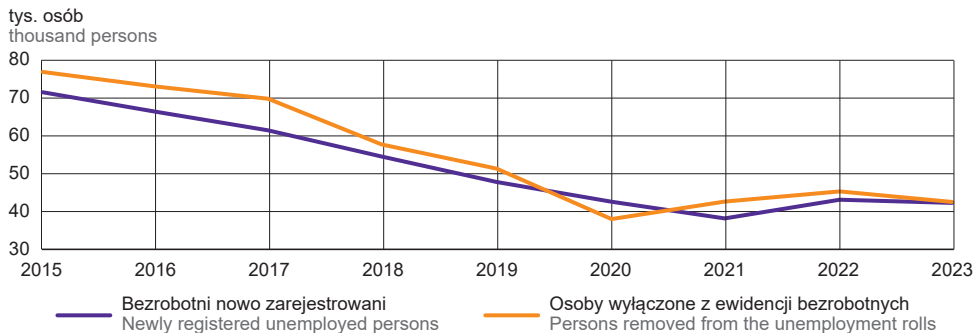
a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months, graduated education confirmed by a certificate, diploma or other proof of graduation (concerns school-leavers with basic vocational or basic sectoral vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or is a person with disabilities who has acquired the licence to practise an occupation in this period. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the time of traineeship and on-the-job training.

Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

WYKRES 5 (28).

NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH

CHART 5 (28).

INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED

WYKRES 6 (29).

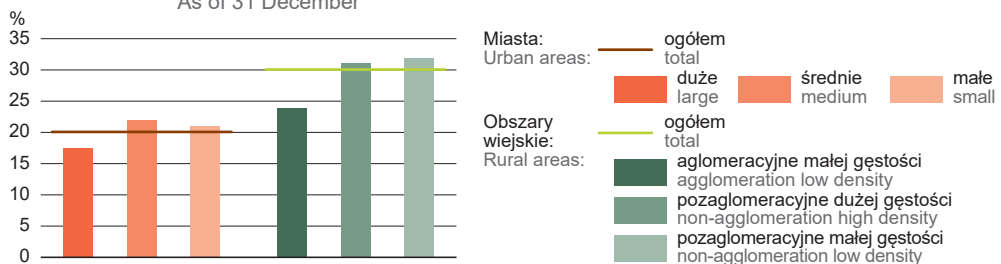
UDZIAŁ OSÓB DO 30 ROKU ŻYCIA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

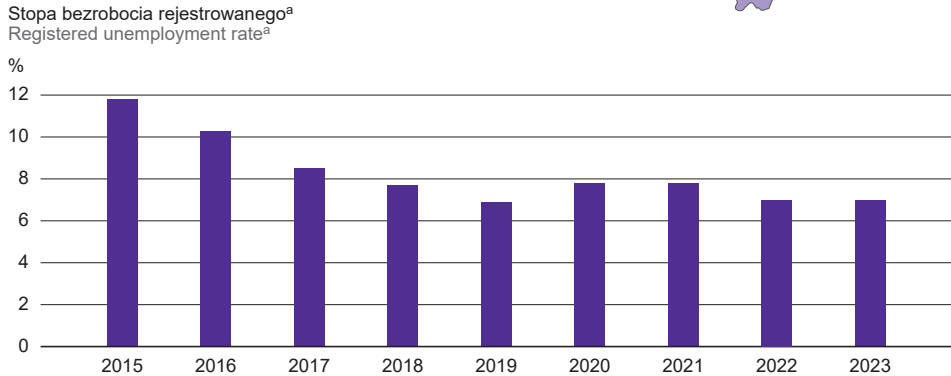
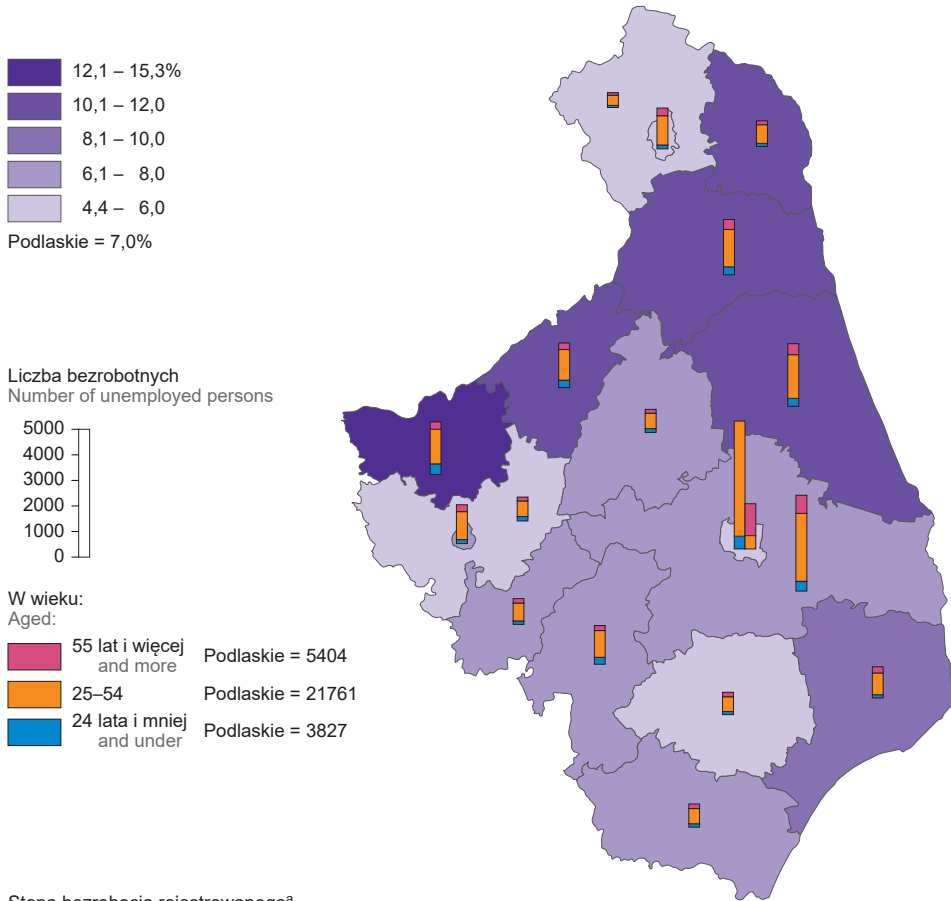
CHART 6 (29).

SHARE OF PERSONS AGED UP TO 30 IN TOTAL NUMBER OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS IN 2023

As of 31 December

MAPA 1 (13). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
MAP 1 (13). **REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2023**
As of 31 December

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w latach 2020 i 2021 – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture were estimated using the results: until 2019 – the Agricultural Census 2010, in 2020 and 2021 – the Agricultural Census 2020, since 2022 – estimated on the basis of administrative resources.

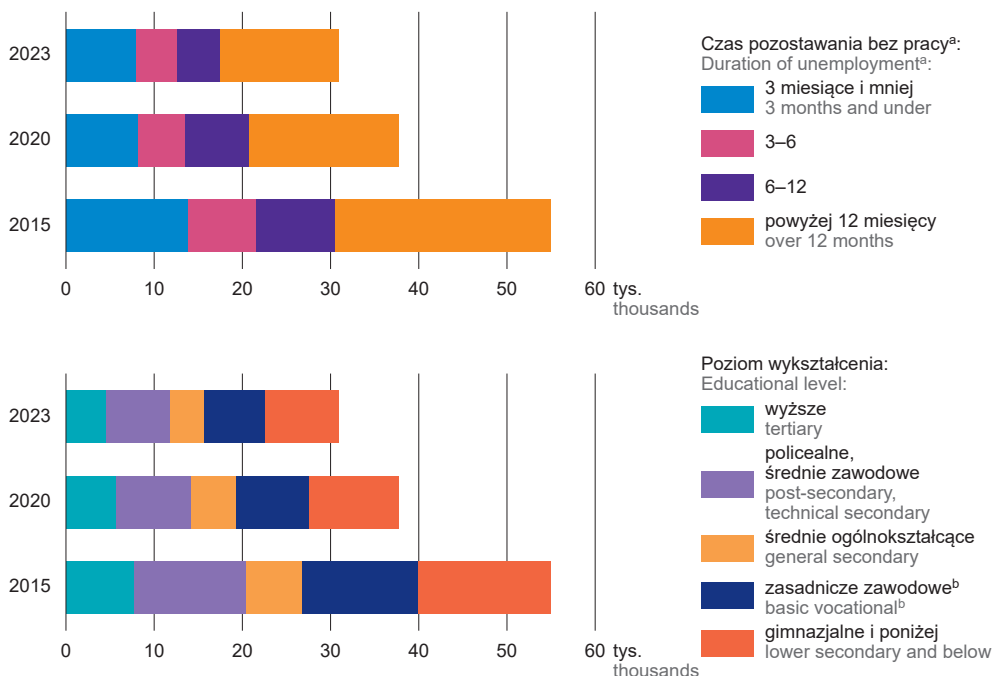
WYKRES 7 (30).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 7 (30).

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT
As of 31 December

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy. b W 2023 r. łącznie z wykształceniem branżowym.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included. b In 2023 including basic sectoral vocational education.

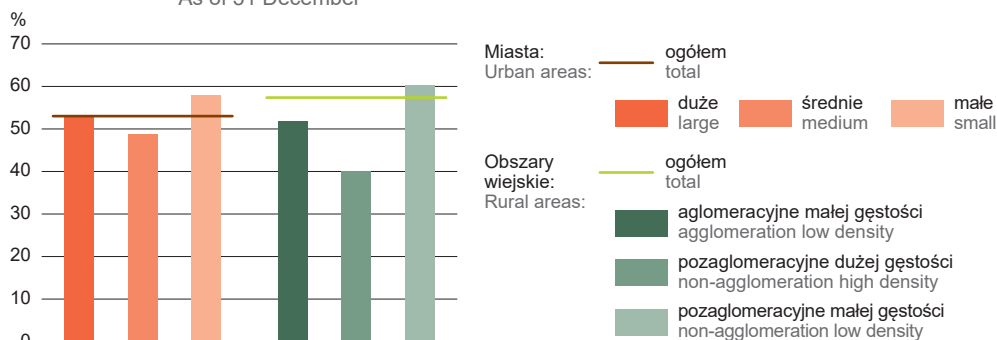
WYKRES 8 (31).

UDZIAŁ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH^a W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 8 (31).

SHARE OF LONG-TERM UNEMPLOYED^a IN TOTAL NUMBER OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS IN 2023
As of 31 December

a Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

a Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the time of traineeship and on-the-job training.

TABL. 6 (37).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2225	1153	1570	1209	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	1240	654	951	755	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1063	631	1178	973	Undertook employment in public works
w tym kobiety	483	358	751	628	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	8834	3282	4819	3502	Started workplace training and traineeship with the employer
w tym kobiety	4982	2058	3074	2227	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	1037	334	335	254	Started a social useful works
w tym kobiety	607	171	168	110	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	29386	21043	22613	18072	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	76	49	41	62	Unemployed for 1 job offers^b

a W ciągu roku. b Stan w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

a During the year. b As of 31 December.

Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

TABL. 7 (38).

ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY W 2023 R.

EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM THE WORK ENVIRONMENT IN 2023

CZYNNIKI	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia Employees exposed to risk factors					FACTORS
	w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia which were, over the year,				stan w dniu 31.12. as of 31.12.	
	zlikwidowano lub ograniczono eliminated or reduced			ujawniono (łącznie z zagro- żeniami nowo powsta- łymi) identified (including newly arisen risks)		
	razem total	zlikwido- wano lub ograni- czono do poziomu zgodnego z normą eliminated or reduced to the standard level	ograni- czono reduced			
O G Ó Ł E M	2000	1084	916	1219	2223	T O T A L
w tym:						of which:
Substancje chemiczne	109	88	21	60	43	Chemicals
w tym rakotwórcze	61	56	.	35	22	of which carcinogens
Pyły zwłókniające	–	–	–	23	23	Dusts fibrous
Pyły rakotwórcze	100	36	64	158	160	Dusts carcinogenic
Inne pyły	51	51	–	29	46	Dusts other
Hałas	941	361	580	330	1331	Noise
Drgania mechaniczne (wibracje)	131	69	62	.	87	Vibrations
Mikroklimat zimny	81	.	80	70	105	Cold microclimate
Promieniowanie laserowe	13	13	–	.	.	Laser radiation
Promieniowanie nadfioletowe	23	.	21	.	85	Ultraviolet radiation
Promieniowanie podczerwone	–	–	–	.	17	Infrared radiation
Promieniowanie widzialne	23	.	21	.	38	Visible radiation
Pole elektromagnetyczne	42	18	24	47	67	Electromagnetic fields
Czynniki biologiczne	485	443	42	483	213	Biological factors

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni.

U w a g a. W przypadku, gdy po uogólnieniu wyników z próby wystąpiła wartość mniejsza niż 10, ze względu na losowy błąd próby została ona zastąpiona znakiem kropki (.).

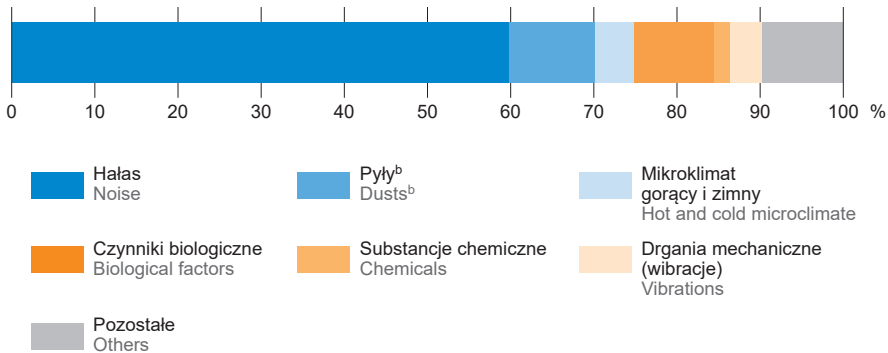
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to.

N o t e. In the case when, after the generalisation of the sample results, the numbers are smaller than 10, the values cannot be shown due to a sampling error and they have been replaced with a dot (.).

WYKRES 9 (32).

ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY W 2023 R.

CHART 9 (32).

EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM WORK ENVIRONMENT IN 2023

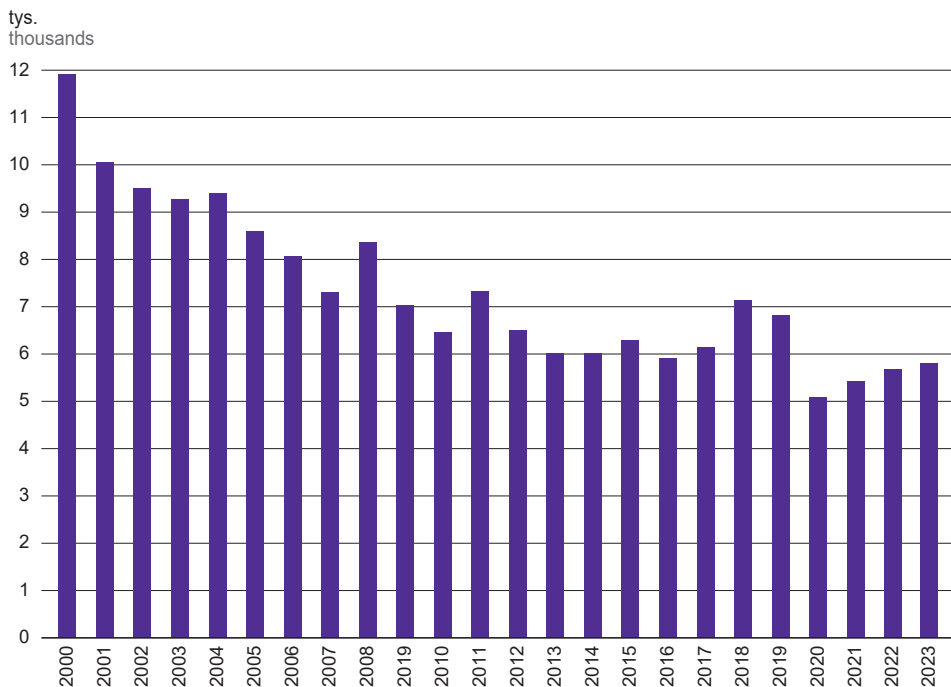
a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Zwiększające, rakotwórcze i inne.

a Employees listed as many times as many risks they are exposed to. b Fibrous, carcinogenic and other.

WYKRES 10 (33).

ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA

CHART 10 (33).

EXPOSURE^a TO RISK FACTORS AT WORK

a Liczeni raz w grupie czynnika przeważającego.

U w a g a. Od 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na reprezentacyjną, w związku z tym dane od 2021 r. nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

a Employees listed once by predominant factor.

N o t e. Since 2021, the survey method was changed from a full scale to a sampling method, therefore the data since 2022 are incomparable with those for the previous years.

TABL. 8 (39).

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdolni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION
			śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
O G Ó Ł E M	2015	2063	7	18	2038	24	643	1358	T O T A L
	2020	1757	9	14	1734	6	602	1137	
	2022	1840	13	11	1816	–	607	1220	
	2023	1802	4	11	1787	41	684	1073	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		22	–	–	22	–	5	17	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		646	–	4	642	13	232	401	Industry
górnictwo i wydobywanie		14	–	–	14	–	8	6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		573	–	4	569	13	208	352	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		16	–	–	16	–	4	12	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		43	–	–	43	–	12	31	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		168	1	3	164	3	44	120	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		270	–	–	270	4	119	147	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa		115	2	2	111	3	49	61	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		29	–	1	28	1	13	15	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja		7	–	–	7	–	3	4	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		10	–	–	10	1	2	7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a		24	–	–	24	–	5	19	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		18	–	1	17	–	4	14	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		20	–	–	20	2	6	12	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		102	–	–	102	3	40	59	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		162	–	–	162	4	72	86	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		171	–	–	171	6	77	88	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		19	–	–	19	–	8	11	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		19	1	–	18	1	5	12	Other service activities

a Zgłoszonych w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

Wynagrodzenia

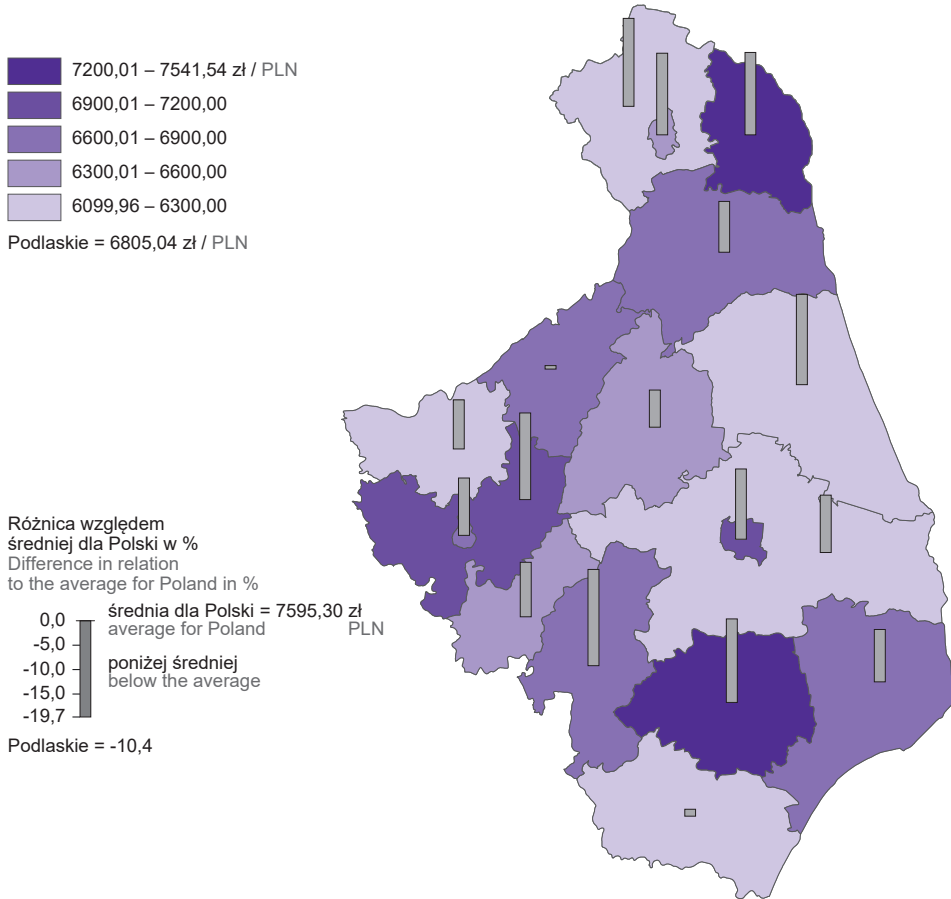
Wages and salaries

TABL. 1 (40). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

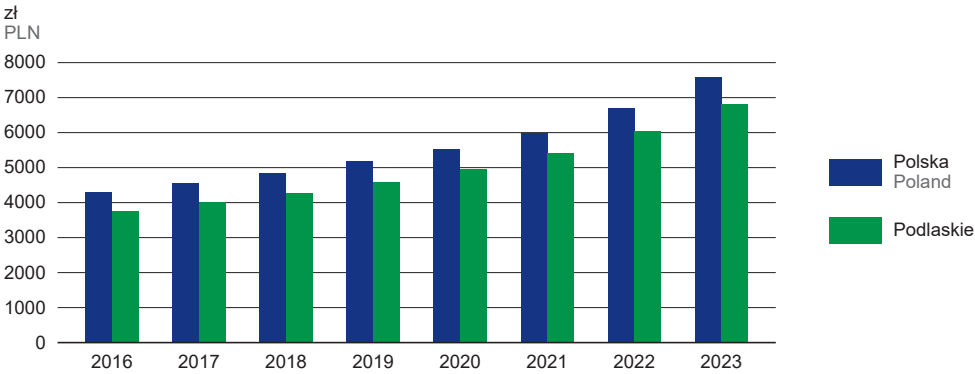
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities with more than 9 employed persons	
	w zł in PLN					
O G Ó Ł E M	3455,57	4686,47	5742,12	6487,81	6805,04	T O T A L
sektor publiczny	4139,30	5564,39	6638,30	7603,41	7603,41	public sector
sektor prywatny	3030,02	4219,20	5282,02	5906,46	6262,75	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5282,65	5955,04	7702,01	8176,20	9108,22	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3344,37	4668,42	5708,07	6281,80	6409,50	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3299,54	4631,65	5690,95	6233,54	6366,76	of which manufacturing
Budownictwo	3190,55	4463,28	5601,51	6180,07	7092,11	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2731,24	3888,60	4824,73	5422,60	5690,95	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2674,80	3587,01	5093,65	5999,71	6524,45	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2312,99	3163,47	3864,47	4506,06	4791,96	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4155,59	5681,83	7220,58	8007,94	8167,40	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4903,68	5774,84	7329,64	8689,43	9281,50	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3605,71	4507,49	5269,38	5962,93	6187,96	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3076,99	4366,45	5790,47	6490,10	7378,01	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2227,00	3164,69	3952,85	4521,66	4446,69	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4605,52	6307,35	7337,28	8423,85	8423,85	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4075,74	5164,14	5848,23	6592,10	6610,08	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3361,47	5137,34	6735,58	7906,98	8130,78	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3371,23	4305,71	5169,61	5931,65	5981,66	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2693,04	3664,24	4500,51	5068,24	4719,19	Other service activities

MAPA 1 (14).
MAP 1 (14).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2023 R.
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2023

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a
Average monthly gross wages and salaries^a

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Świadczenia społeczne
Social benefits

 TABL. 2 (41). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	257862	271895	269431	272491	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	170596	193977	198679	203165	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	123999	153583	160312	166097	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	20823	15609	13911	12993	disability pensions
renty rodzinne	25774	24786	24456	24075	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	87266	77918	70752	69326	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

 TABL. 3 (42). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	4886,0	6351,1	7338,9	8818,0	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	3681,8	5071,6	6068,8	7288,2	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1798,48	2178,78	2545,47	2989,45	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	2809,1	4136,2	5046,3	6144,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1887,83	2244,27	2623,18	3082,98	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	373,6	346,8	347,1	374,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1495,27	1851,78	2079,43	2402,51	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	499,1	588,6	675,3	768,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1613,57	1978,95	2301,12	2660,97	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	1204,2	1279,5	1270,1	1529,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1149,95	1368,46	1495,96	1838,85	Average monthly retirement and other pension in PLN

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 188.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of merging entitlements to benefits from this system and from the Pension Fund; see notes to the chapter, item 1 on page 188.

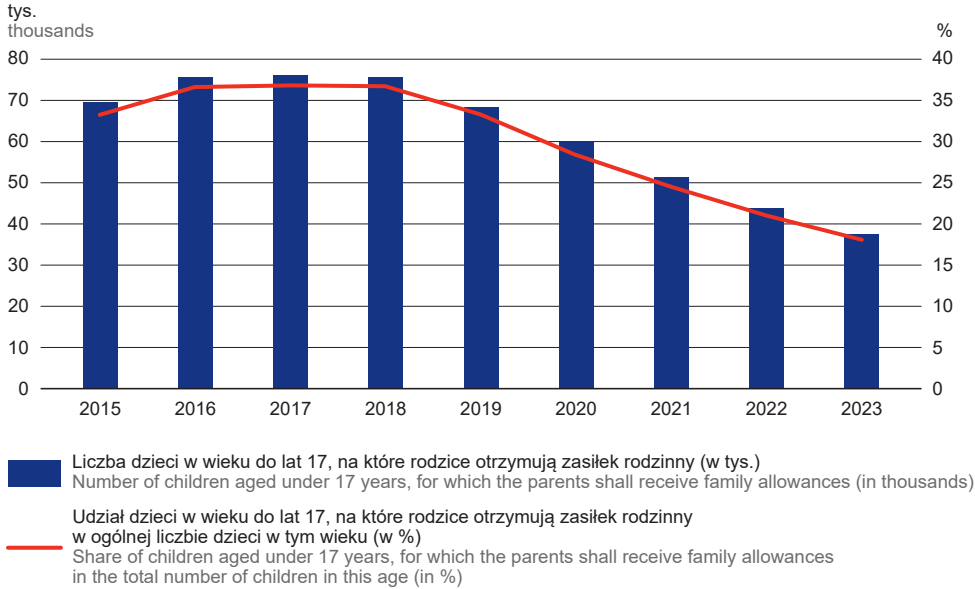
Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (43). **ŚWIADCZENIA Z PROGRAMU „RODZINA 500+” I KARTA DUŻEJ RODZINY**
BENEFITS FROM THE "FAMILY 500+" PROGRAMME AND LARGE FAMILY CARD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	191402	197694	199650	average monthly number of children on which families receive benefit
wypłaty świadczenia w tys. zł	1167343,2	1209423,4	1210220,7	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	35561	49925	60899	Families Large Family Card holders

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy and Social Insurance Institution.

WYKRES 1 (34). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**
CHART 1 (34). BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Chapter VII. Households. Dwellings

Budżety gospodarstw domowych

Households budgets

Uwaga
Dane od 2021 r. pochodzące z badania budżetów gospodarstw domowych zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za lata 2021–2022 różnią się od wcześniej publikowanych.

Note
Data since 2021 obtained from the Household Budget Survey were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021, taking additionally into account the structure of the population by age and gender, and are not directly comparable with the data for previous years. Due to the updated generalization, the results for 2021–2022 differ from those published previously.

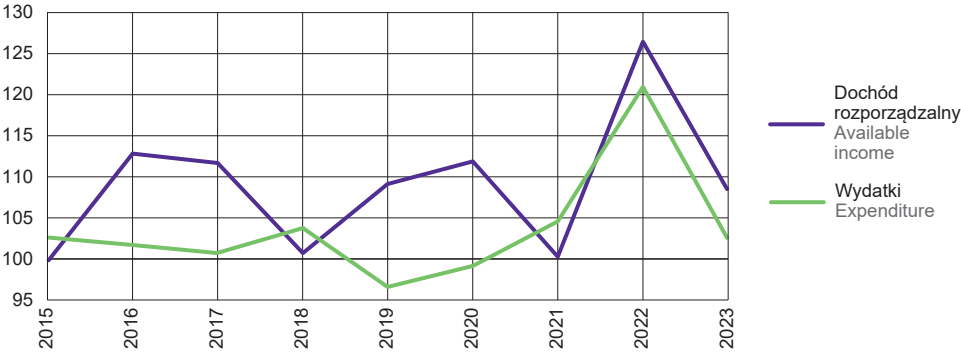
TABL. 1 (44). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1154	1076	1231	1220	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,63	2,63	2,50	2,40	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,04	1,09	1,02	0,96	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,83	0,86	0,83	0,83	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,74	0,76	0,73	0,74	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,71	0,63	0,61	0,58	dependants ^a

a Od 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.
a Since 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit "Family 500+".

WYKRES 1 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Rok poprzedni = 100

CHART 1 (35). **AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURE PER CAPITA**
IN HOUSEHOLDS
Previous year = 100

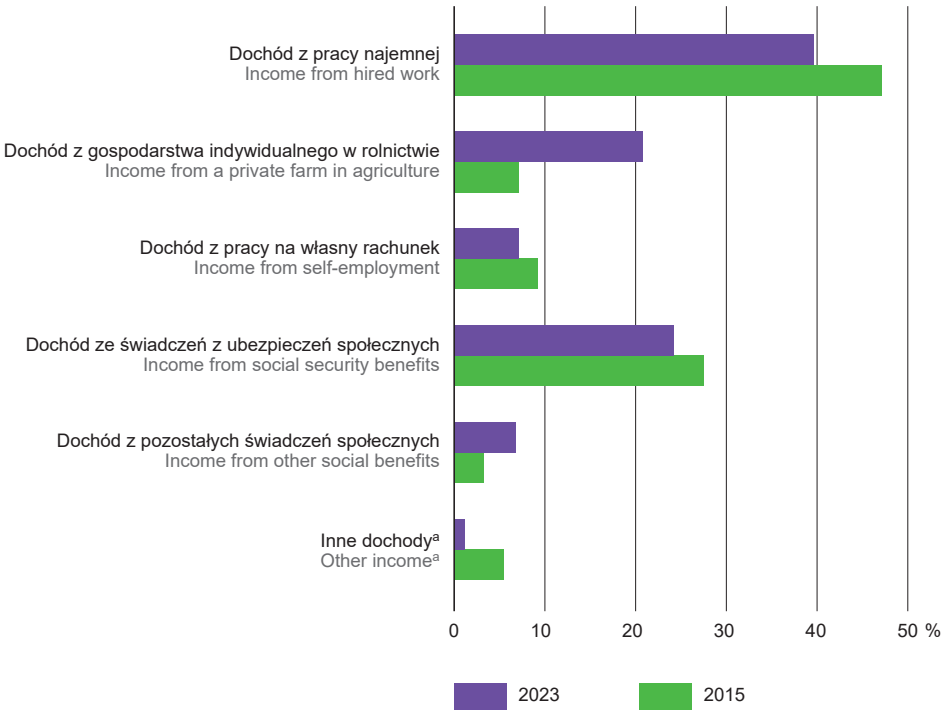
TABL. 2 (45). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1257,93	1948,31	2471,05	2681,20	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1208,57	1917,16	2428,35	2635,20	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	593,24	832,82	1044,31	1064,19	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	116,89 ^a	325,00 ^b	533,88 ^c	560,27 ^d	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	90,30 ^e	134,25 ^f	157,9 ^g	191,67 ^h	from self-employment
ze świadczeń społecznych	388,32	604,08	697,27	833,24	from social benefits

a–h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 29,62%, b – 21,59%, c – 21,84%, d – 25,76%, e – 14,24%, f – 10,06%, g – 13,56%, h – 14,50%.

a–h Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 29.62%, b – 21.59%, c – 21.84%, d – 25.76%, e – 14.24%, f – 10.06%, g – 13.56%, h – 14.50%.

WYKRES 2 (36). **STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU
ROZPORZĄDZALNEGO NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 2 (36). **STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE
INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.
a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 3 (46).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	1003,43	1020,37	1290,71	1324,10	Total expenditure ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	954,07	989,22	1248,01	1278,01	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	267,14	339,29	395,84	434,97	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	24,61 ^c	31,22	38,25	39,47	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	50,94	40,33	47,91	46,76	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	201,93	169,50	209,32	235,56	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	56,63 ^d	57,99	62,96	62,34 ^e	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	53,10	54,40	69,41	70,65	health
w tym wyroby farmaceutyczne	31,65	38,02	47,84	47,16	of which pharmaceutical products
transport	99,16	97,98	186,28 ^f	116,53	transport
łączność ^g	50,38	53,52	57,94	60,06	communication ^g
rekreacja i kultura	55,57	47,01 ^h	62,39 ⁱ	63,27 ^k	recreation and culture
edukacja ^l	6,37 ^m	6,20 ⁿ	6,87 ^o	10,34 ^p	education ^l
restauracje i hotele	35,49 ^r	33,74 ^s	50,67	60,20 ^t	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	49,46	56,91	59,24	77,20 ^u	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	27,17	34,27	37,19	41,42	of which personal care

a-b, g, l Łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, g – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), l – wychowaniem przedszkolnym. c-f, h-k, m-u Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 11,28%, d – 13,71%, e – 15,69%, f – 14,34%, h – 11,72%, i – 10,87%, k – 11,40%, m – 17,47%, n – 19,42%, o – 22,99%, p – 28,41%, r – 10,53%, s – 10,36%, t – 20,09%, u – 15,27%.

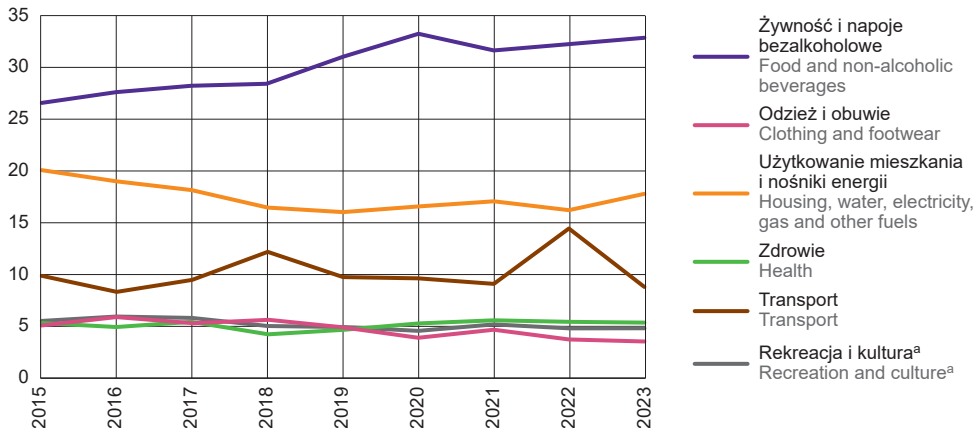
a-b, g, l Including: a – expenditure on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditure, g – expenditure on Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), l – pre-school education. c-f, h-k, m-u Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 11.28%, d – 13.71%, e – 15.69%, f – 14.34%, h – 11.72%, i – 10.87%, k – 11.40%, m – 17.47%, n – 19.42%, o – 22.99%, p – 28.41%, r – 10.53%, s – 10.36%, t – 20.09%, u – 15.27%.

WYKRES 3 (37).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

CHART 3 (37). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

w % ogółu wydatków
in % of total expenditures

a Bez wydatków na usługi internetowe.

a Excluding expenditure for Internet services.

TABL. 4 (47).

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	91,9	95,6	94,3	97,8	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	22,1	39,2	49,0	49,7	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	6,3	16,7	20,2	.	Electric cooker with a ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	63,6	69,4	73,0	78,4	Microwave oven
Samochód osobowy	63,4	70,8	77,4	74,3	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	.	6,0	4,7	6,5	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	.	66,3	72,7	66,6	Bicycle (excluding children's bike)
Telefon komórkowy	87,9	97,7	98,5	97,6	Mobile phone
Smartfon	40,0	77,7	84,7	80,3	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	80,3	67,4	56,6	69,3	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	97,6	97,7	97,4	97,9	Television set
Zestaw kina domowego	10,4	5,5	5,2	.	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	54,8	57,6	52,8	51,8	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty, laptop, tablet	67,9	72,9	76,0	73,4	Personal computer, laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	.	82,4	89,4	84,3	Device with access to the Internet ^c
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne	35,5	35,3	42,9	41,9	Printer, multifunction device

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę, gramofon. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

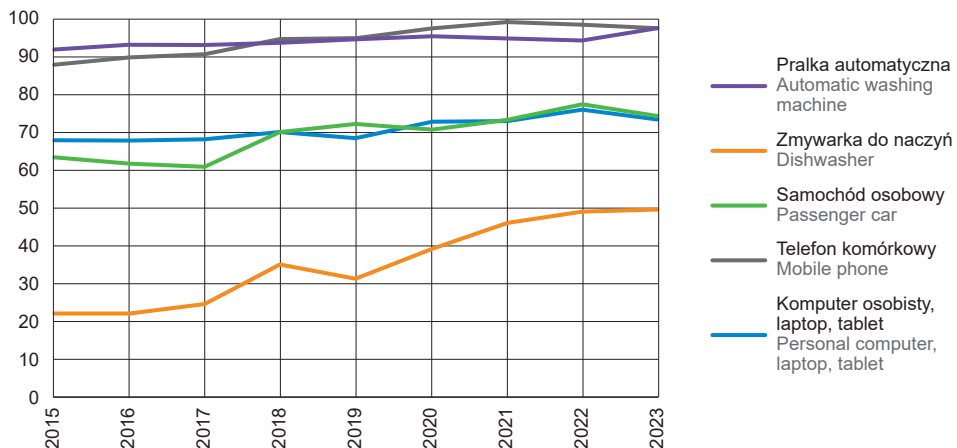
a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with a compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system, gramophone. c Personal computers, laptops, tablets, television sets, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (38).

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA

CHART 4 (38). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

w % ogółu gospodarstw domowych
in % of total households

TABL. 5 (48).

**PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW
ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS
PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	5,88	5,37	5,31	5,14	Bread and cereal products ^a in kg
w tym pieczywo ^b	3,49	2,77	2,71	2,71	of which bread ^b
Mięso w kg	6,36	6,41	6,09	5,64	Meat in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,78	3,76	3,56	3,34	raw meat
w tym drób	1,55	1,62	1,41	1,50	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^c	2,31	2,42	2,29	2,05	cured meat and other meat preparations ^c
Ryby i owoce morza ^d w kg	0,48	0,35	0,31	0,27	Fish and seafood ^d in kg
Mleko ^e w l	3,88	3,48	3,11	3,05	Milk ^e in l
Jogurt w kg	0,56	0,60	0,56	0,62	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^f w kg	0,72	0,85	0,78	0,85	Cheese and curd cheese ^f in kg
Jaja w szt.	12,61	11,63	10,32	10,50	Eggs in pcs
Oleje i tłuszcze w kg	1,07	1,12	1,02	0,95	Oils and fats in kg
w tym masło	0,15	0,19	0,17	0,21	of which butter
Owoce ^g w kg	3,78	3,75	3,41	3,36	Fruit ^g in kg
Warzywa w kg	9,66	8,44	7,03	6,37	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	4,47	3,57	2,64	2,46	of which potatoes
Cukier w kg	1,22	1,04	1,02	0,71	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,24	0,25	0,23	0,22	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	4,07	5,38	5,09	4,95	Mineral or spring water in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,80	0,91	0,92	0,85	Fruit and vegetable juices in l

a, b, d-f Bez: a – maki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, d – marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz konserw rybnych, e – zagęszczonego i w proszku, f – serków słodkich. c, g łącznie z: c – wyrobami garmażeryjnymi; bez przetworów podrobowych, g – nasionami i pestkami jadalnymi.

a, b, d-f Excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, d – pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve products including coated food products as well as excluding canned fish, e – condensed and powdered milk, f – sweet cottage cheese. c, g Including: c – ready-to-serve meat products; excluding offal preparations, g – seeds and edible kernels.

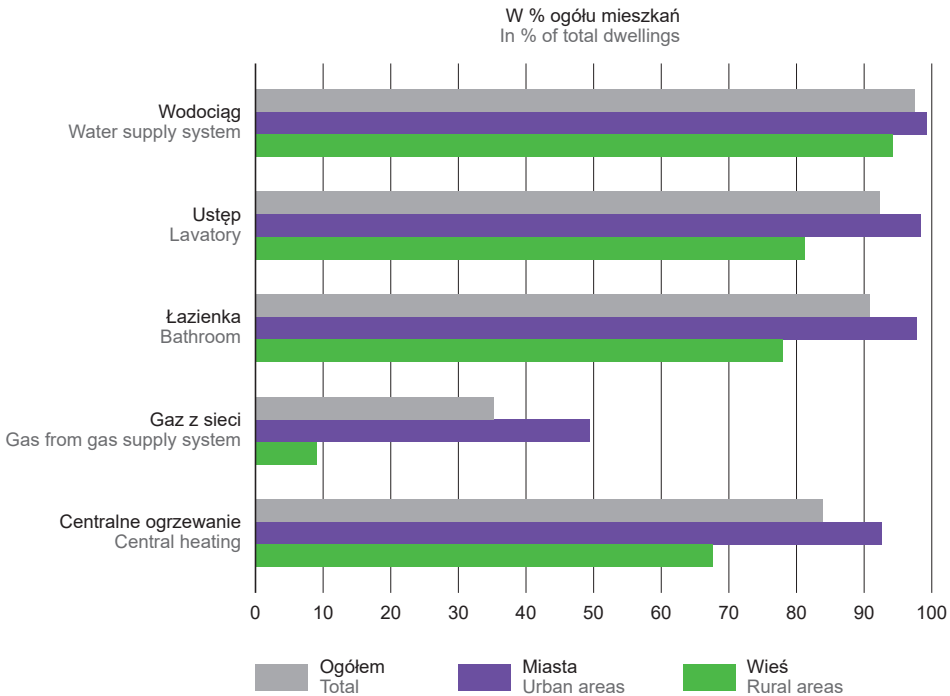
Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

TABL. 6 (49). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
DWELLING STOCKS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	440,8	459,8	470,7	477,2	308,7	168,5	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1771,1	1855,7	1900,8	1925,0	1163,7	761,3	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	33555,0	35752,7	36823,6	37379,5	20815,3	16564,3	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	4,02	4,04	4,04	4,03	3,77	4,52	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	76,1	77,8	78,2	78,3	67,4	98,3	per dwelling
na 1 osobę	28,2	30,9	32,2	32,8	30,1	37,1	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	2,70	2,52	2,43	2,39	2,24	2,65	per dwelling
1 izbę	0,67	0,62	0,60	0,59	0,59	0,59	per room

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

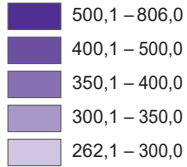
WYKRES 5 (39). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2023 R.**
CHART 5 (39). **DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2023**

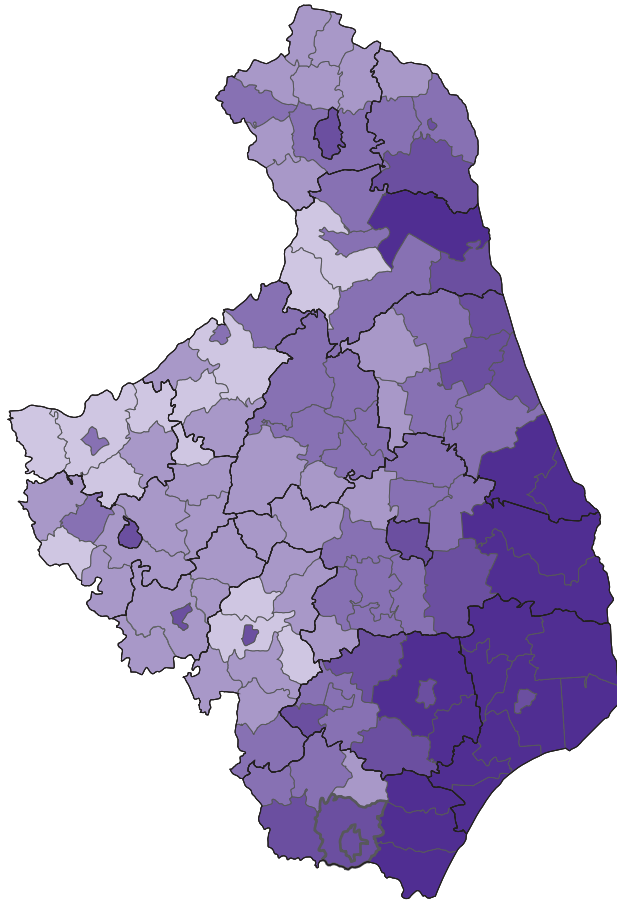
MAPA 1 (15).
MAP 1 (15).

MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH W 2023 R.
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS IN 2023

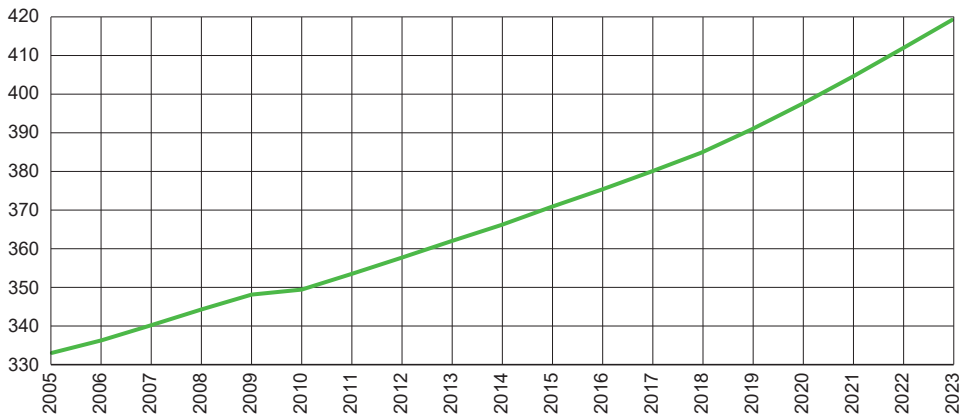
Na 1000 ludności
Per 1000 population

Podlaskie = 419,2

Mieszkania w zasobach mieszkaniowych na 1000 ludności
Dwellings in dwelling stock per 1000 population

TABL. 7 (50). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a**
 DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5457	9104	7260	6892	T O T A L
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	5350	9049	7197	6841	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	2364	3698	3781	2638	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	2986	5351	3416	4203	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	–	–	–	1	In new residences for communities and non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	107	55	63	50	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

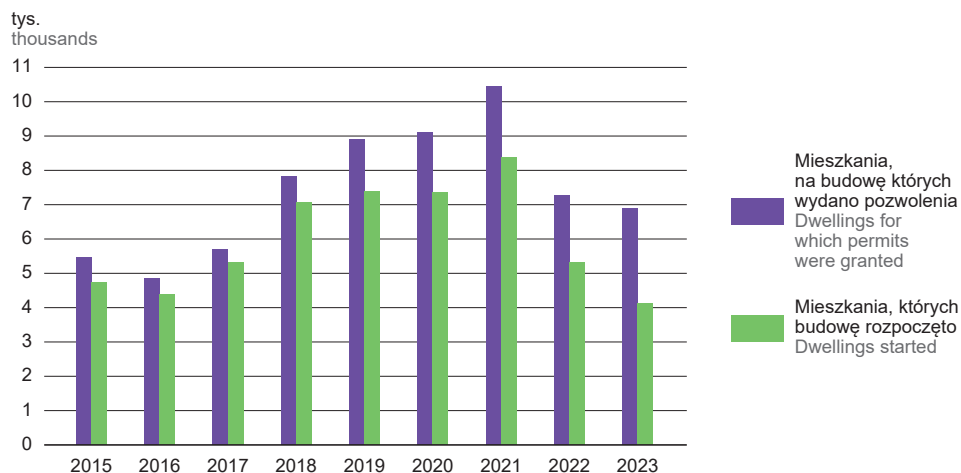
TABL. 8 (51). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
 DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4746	7353	5304	4124	T O T A L
Indywidualne	2281	2619 ^a	2363 ^a	1970 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2438	4609 ^b	2935 ^b	1879 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	–	44	–	107	Cooperative
Komunalne (gminne)	27	81	6	31	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	–	96	Public building society
Zakładowe	–	–	–	41	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu, ust. 5 na str. 190.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter, item 5 on page 190.

WYKRES 6 (40). **MIESZKANIA (pozwolenia, rozpoczęte budowy)**
 CHART 6 (40). **DWELLINGS (permits, construction in progress)**

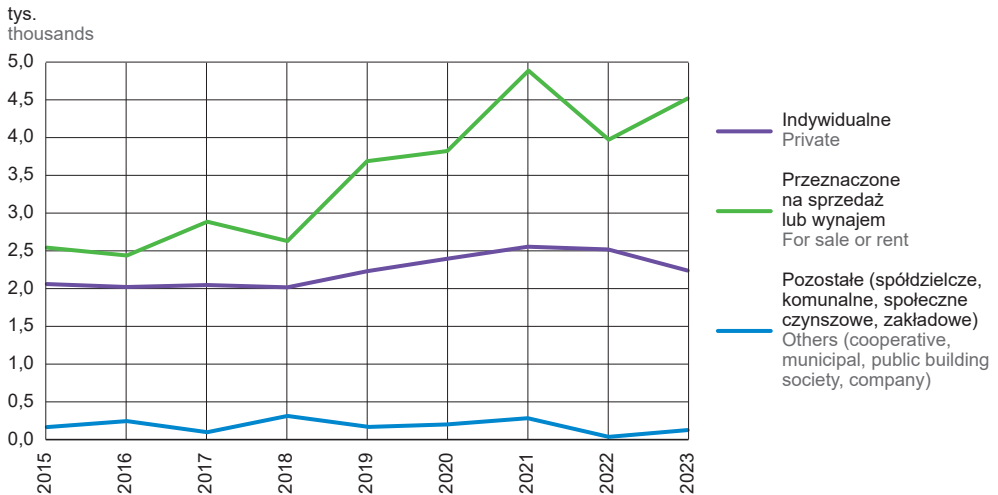
TABL. 9 (52). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania	4762	6424	6536	6893	Dwellings
miasta	3281	4267	3988	4661	urban areas
wieś	1481	2157	2548	2232	rural areas
Indywidualne ^a	2057	2397	2522	2240	Private ^a
miasta	678	732	698	562	urban areas
wieś	1379	1665	1824	1678	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	2539	3821	3975	4522	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	69	90	35	94	Cooperative
Komunalne (gminne)	97	1	4	36	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	113	–	–	Public building society
Zakładowe	–	2	–	1	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	100,5	96,5	98,2	88,4	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	77,6	74,3	76,4	66,4	urban areas
wieś	151,2	140,3	132,2	134,3	rural areas
Indywidualne ^a	158,2	155,0	155,0	154,1	Private ^a
miasta	165,4	163,5	165,9	167,4	urban areas
wieś	154,7	151,3	150,8	149,6	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	57,2	62,1	62,6	56,9	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	48,8	55,3	54,3	57,9	Cooperative
Komunalne (gminne)	47,5	77,0	38,8	40,5	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	48,6	–	–	Public building society
Zakładowe	–	113,0	–	52,0	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu, ust. 5 na str. 190.

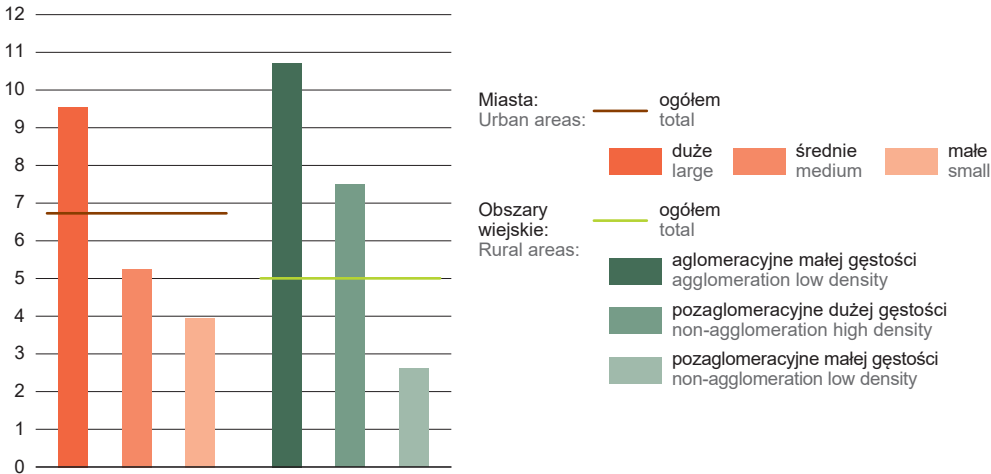
a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter, item 5 on page 190.

WYKRES 7 (41). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 7 (41). **DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION**

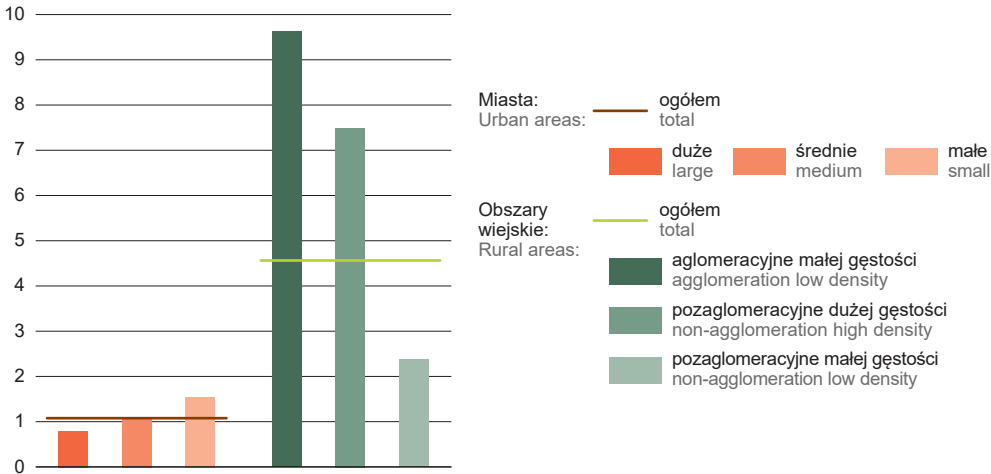
WYKRES 8 (42).
CHART 8 (42).

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI W 2023 R.
DWELLINGS COMPLETED PER 1000 POPULATION IN 2023

WYKRES 9 (43).
CHART 9 (43).

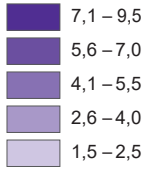
NOWE BUDYNKI MIESZKALNE NA 1000 LUDNOŚCI W 2023 R.
NEW RESIDENTIAL BUILDINGS PER 1000 POPULATION IN 2023

MAPA 2 (16).
MAP 2 (16).

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2023 R.
DWELLINGS COMPLETED IN 2023

Na 1000 ludności
Per 1000 population

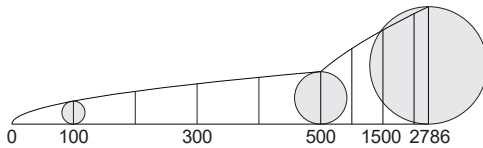
Podlaskie = 6,0

Mieszkania:
Dwellings:

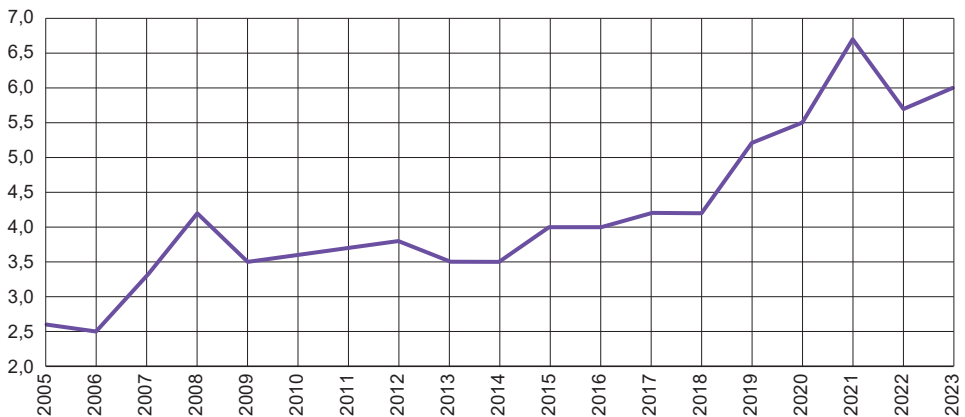
Podlaskie = 32,5%

Podlaskie = 67,5%

Podlaskie = 6893

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Dwellings completed per 1000 population

TABL. 10 (53). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

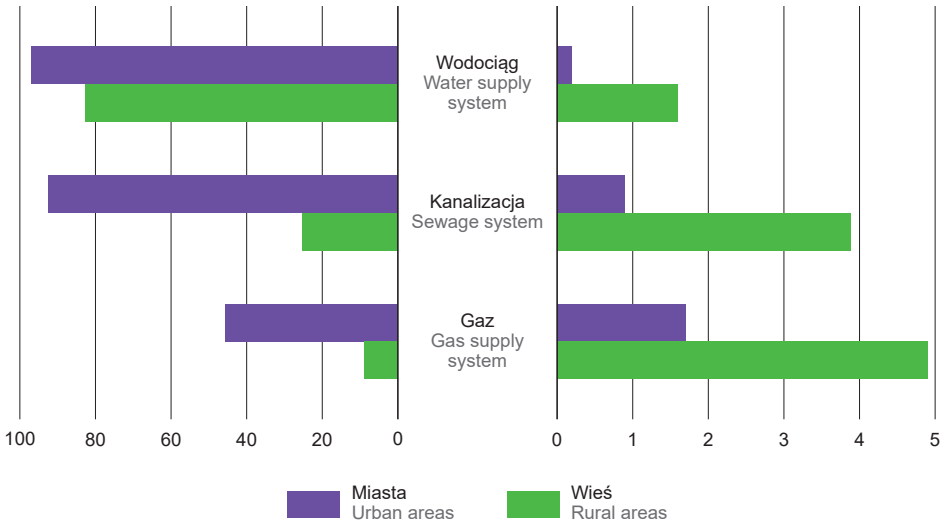
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć w km					Network in km
Wodociągowa (rozdzielcza i przesyłowa)	13578,6	14103,4	14293,1	14453,7	Water supply (distribution and transmission)
miasta	2100,8	2235,7	2279,2	2323,0	urban areas
wieś	11477,8	11867,7	12013,9	12130,7	rural areas
Kanalizacyjna (rozdzielcza) ^a	3436,2	3768,0	3858,8	3929,5	Sewage (distribution) ^a
miasta	1770,2	1931,0	1977,5	2012,6	urban areas
wieś	1666,0	1837,0	1881,3	1916,9	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	40,2	42,3	41,4	42,5	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	33,7	36,4	36,1	37,2	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hektometrach sześciennych	21,3	22,1	21,6	22,0	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	29,6	31,2	31,0	31,8	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hektometrach sześciennych	18,9	20,2	19,8	20,4	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	40,1	44,5	44,2	45,7	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	32,0	33,5	34,3	35,0	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	32,0	33,5	34,3	35,0	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

WYKRES 10 (44). **ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2023 R.**
CHART 10 (44). **POPULATION CONNECTED TO WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2023**

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności
Population using system in % of total population

Wzrost w porównaniu z 2015 r. w p. proc.
Increase in relation to 2015 in percentage points

MAPA 3 (17).

**ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2023 R.**

MAP 3 (17).

**CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS
IN HOUSEHOLDS IN 2023**

Na 1 mieszkańca w m³

Per capita in m³

75,1 – 113,2

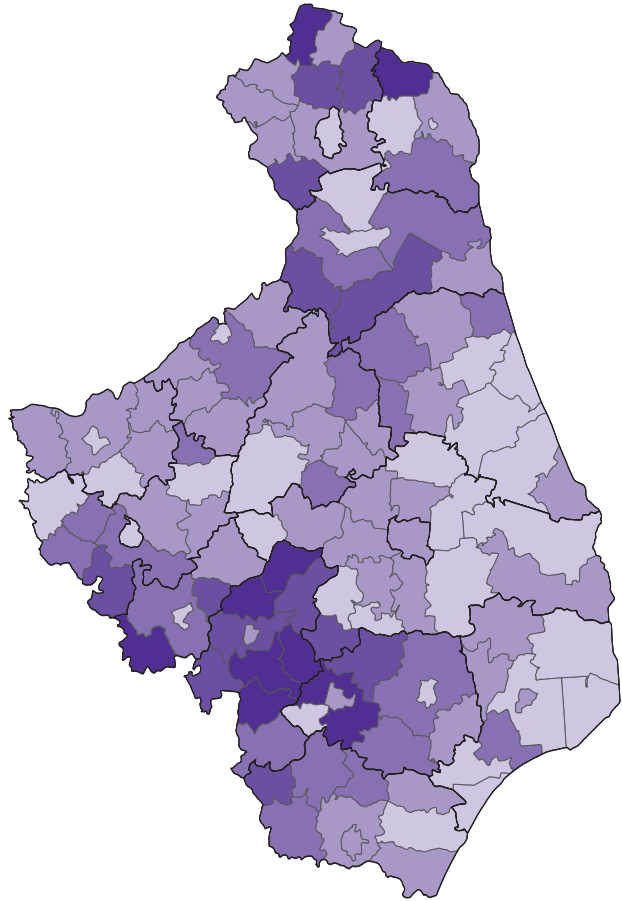
60,1 – 75,0

45,1 – 60,0

30,1 – 45,0

19,6 – 30,0

Podlaskie = 37,2

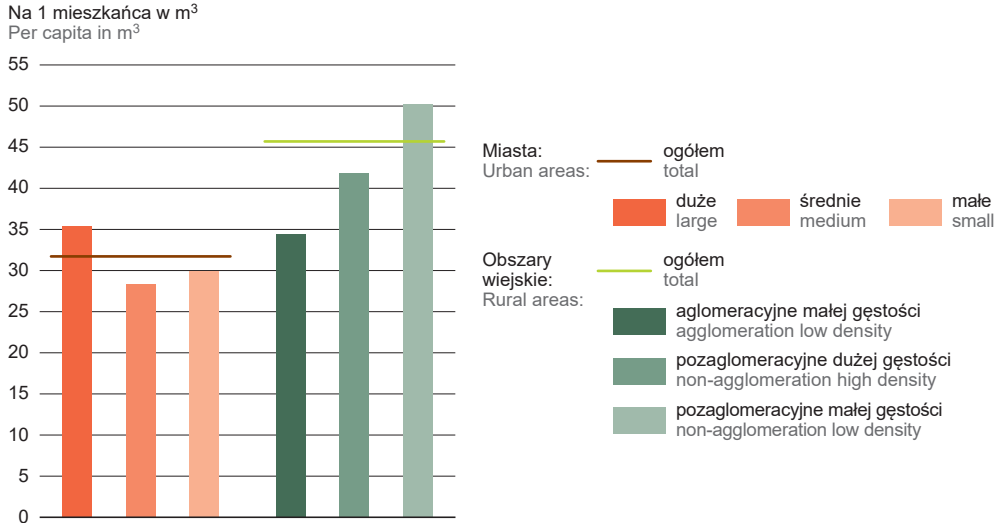
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych

Consumption of water from water supply system in households

hm³

WYKRES 11 (45). **ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2023 R.**
CHART 11 (45). **CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS
IN HOUSEHOLDS IN 2023**

TABL. 11 (54). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH
DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31.12.) w tys.	469,8	496,1	504,8	509,6	Consumers (as of 31.12.) in thousands
Miasta	277,8	301,2	309,8	313,6	Urban areas
Wieś	192,1	195,0	195,0	195,9	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	894,6	965,2	902,4	896,8	In GWh
miasta	454,1	479,3	460,3	454,9	urban areas
wieś	440,5	485,9	442,1	441,9	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	630,4	678,0	659,7	655,4	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1634,9	1591,4	1485,9	1450,2	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2293,7	2492,4	2266,9	2255,5	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

TABL. 12 (55).

**SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	1577,6	2001,4	2541,9	2639,6	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa ^a	401,4	425,3	477,7	477,7	of which transmission ^a
miasta	14,6	25,0	9,4	9,4	urban areas
wieś	386,8	400,3	468,3	468,3	rural areas
Miasta	849,7	1096,3	1245,4	1295,0	Urban areas
Wieś	727,9	905,1	1296,5	1344,6	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^b w tys.	117,4	135,7	139,1	143,7	Consumers of gas from gas supply system^b in thousands
Miasta	111,1	124,8	126,0	128,8	Urban areas
Wieś	6,4	10,9	13,1	14,8	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku)					Consumption of gas from gas supply system (during the year)
W GWh	473,8	733,5	767,7	776,2	In GWh
miasta	398,5	619,6	613,4	620,0	urban areas
wieś	75,4	113,9	154,3	156,2	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	398,1	632,4	670,0	680,5	Per capita in kWh
miasta	553,2	876,5	879,0	893,4	urban areas
wieś	160,4	251,4	344,4	349,6	rural areas

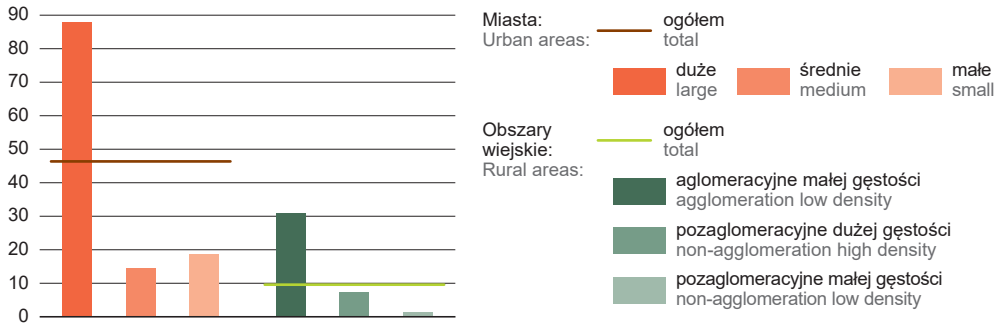
a Do 2020 łącznie z siecią rozdzielczą o ciśnieniu wyższym niż 0,5 MPa. b Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Until 2020 including distribution network with a pressure of more than 0,5 MPa. b Including consumers using collective gasmeters.

WYKRES 12 (46).

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ W 2023 R.

CHART 12 (46).

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS**FITTED WITH GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN 2023**W % ogółu ludności
In % of total population

TABL. 13 (56).

OGRZEWNICTWO

Stan w dniu 31 grudnia

HEATING

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	521,5	552,8	543,0	546,9	535,2	11,7	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	676	904	974	990	673	317	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	5812,6	5883,6	6439,4	5967,0	5861,6	105,5	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABL. 1 (57). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a PRE-PRIMARY EDUCATION^a				
Placówki	663	673	661	Establishments
w tym na wsi	307	297	285	of which in rural areas
w tym:				of which:
przedszkola	313	333	339	nursery schools
w tym specjalne	13	16	16	of which special
w tym na wsi	36	40	43	of which in rural areas
oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	279	274	264	pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY SCHOOLS				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	423	413	406	primary
w tym na wsi	243	231	226	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	18	19	19	special job-training
branżowe I stopnia	49	49	51	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	3	6	8	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	72	73	74	general secondary
technika	58	59	60	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	4	3	3	general art
policealne	41	36	40	post-secondary
dla dorosłych	27	18	17	for adults
Uczelnie	14	13	13	Higher education institutions
NAUCZYCIELE^b TEACHERS^b				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	8050	7692	7564	primary
w tym na wsi	2853	2696	2626	of which in rural areas
branżowe I stopnia ^c	497	490	508	stage I sectoral vocational ^c
branżowe II stopnia	3	11	16	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	1645	1706	1759	general secondary
technika ^d	1807	1873	1924	technical secondary ^d
policealne	124	83	109	post-secondary
Uczelnie	2602	2613	2653	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS				
Wychowanie przedszkolne:				Pre-primary education:
dzieci w wieku 6 lat	10897	11979	12465	6-year-old children
w tym w przedszkolach	6646	7391	7540	of which nursery school
Szkoły:				Schools:
podstawowe	88846	89264	86516	primary
w tym na wsi	25955	24871	24178	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	366	396	406	special job-training
branżowe I stopnia	4269	4044	4522	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	60	255	333	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	20567	22703	24614	general secondary
technika	19652	21118	22315	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	393	363	374	general art
policealne	5923	6769	7551	post-secondary
dla dorosłych	2264	1520	2171	for adults
Uczelnie	28575	28825	28830	Higher education institutions

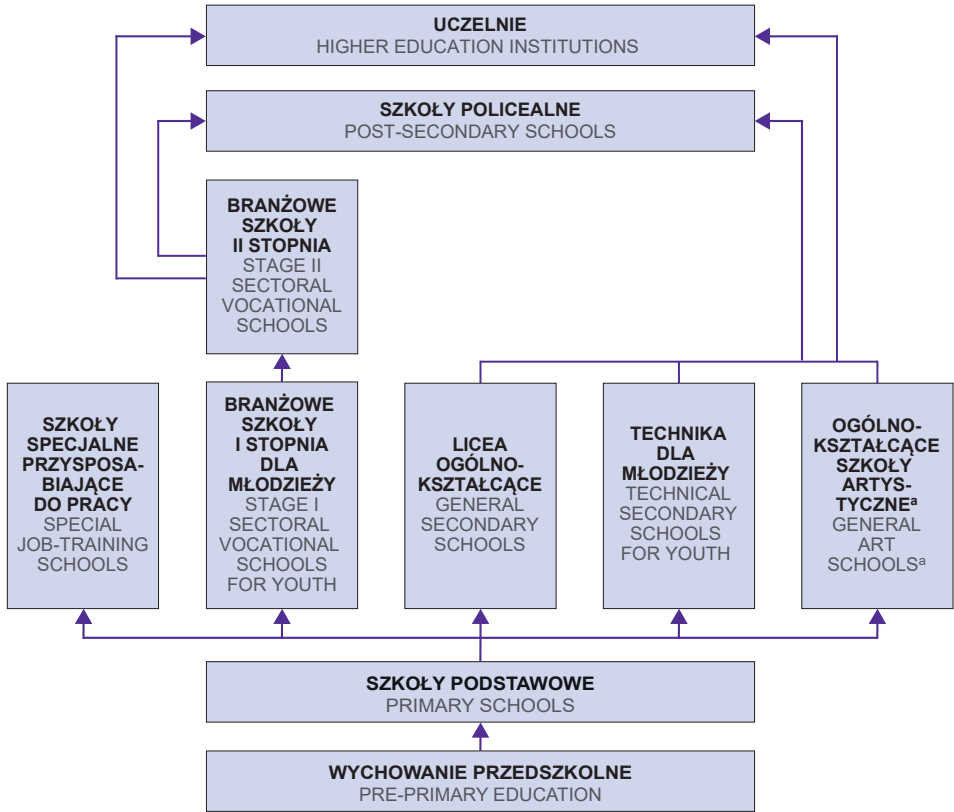
a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
b-d Łącznie ze szkołami: b – dla dorosłych; c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; d – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b-d Including schools: b – for adults; c – special job-training schools; d – general art schools leading to professional certification.

TABL. 1 (57). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES	
Szkoły:				Schools:
podstawowe	10354	14549	.	primary
specjalne przysposabiające do pracy	74	86	.	special job-training
branżowe I stopnia	845	1045	.	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	.	22	.	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	4862	5044	.	general secondary
technika	3409	3615	.	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	82	54	.	general art
policealne	1337	1817	.	post-secondary
dla dorosłych	741	139	.	for adults
Uczelnie	7361	7445	.	Higher education institutions

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2023/24
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

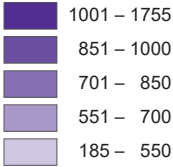

a Dające uprawnienia zawodowe.
a Leading to professional certification.

MAPA 1 (18).
MAP 1 (18).

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2023/24
PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

Dzieci w placówkach
wychowania przedszkolnego
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat
Children in pre-primary
establishments per
1000 children aged 3–6

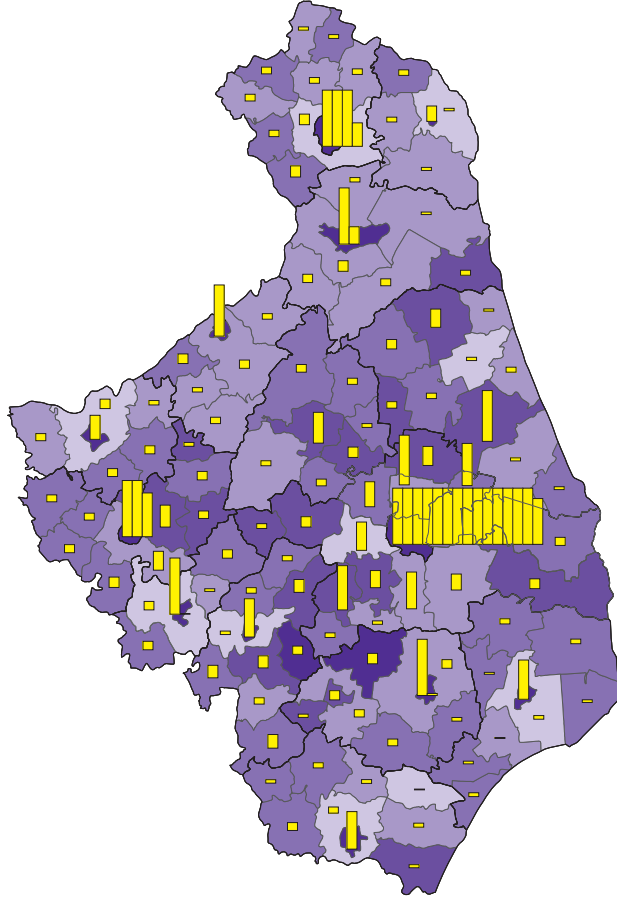

Podlaskie = 954

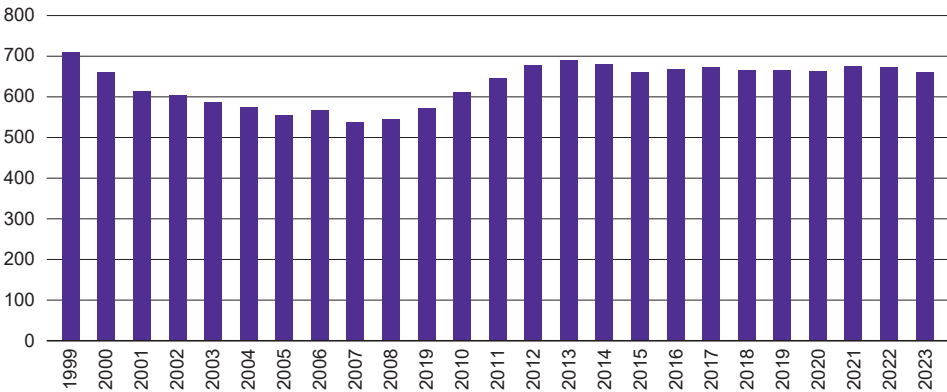
Liczba dzieci
w placówkach
Number of children
in establishments

Podlaskie = 45696

Liczba placówek
Number of establishments

^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
^a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

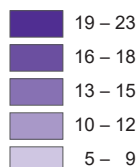
MAPA 2 (19).

**SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
W ROKU SZKOLNYM 2023/24**

MAP 2 (19).

**PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

Liczba uczniów na 1 oddział
w szkołach podstawowych
Number of pupils per 1 section
in primary schools

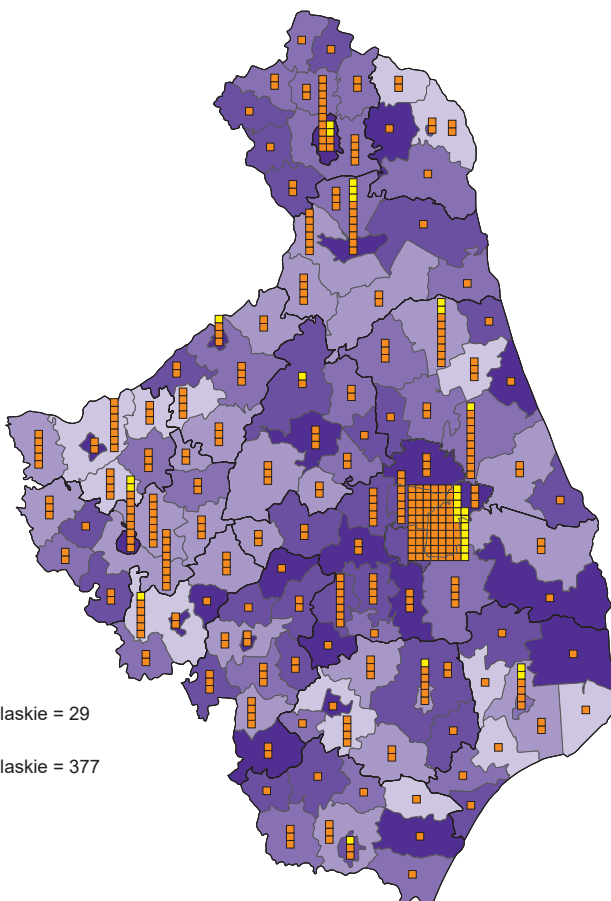
Podlaskie = 16

1 szkoła podstawowa specjalna
1 special primary school

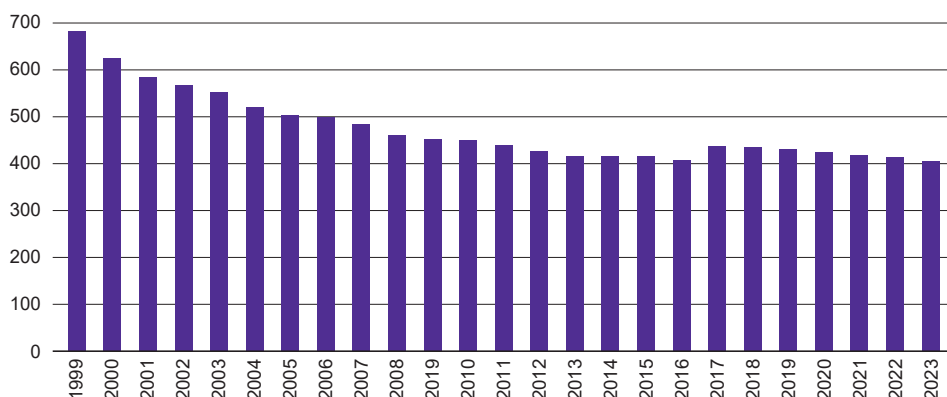
Podlaskie = 29

1 szkoła podstawowa
1 primary school

Podlaskie = 377

Liczba szkół podstawowych
Number of primary schools

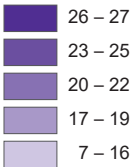
MAPA 3 (20).

**SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2023/24**

MAP 3 (20).

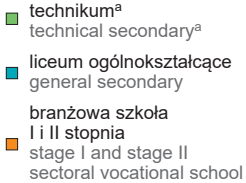
**POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

Liczba uczniów na 1 oddział
w szkołach ponadpodstawowych
Number of students per 1 section
in post-primary schools

Podlaskie = 24

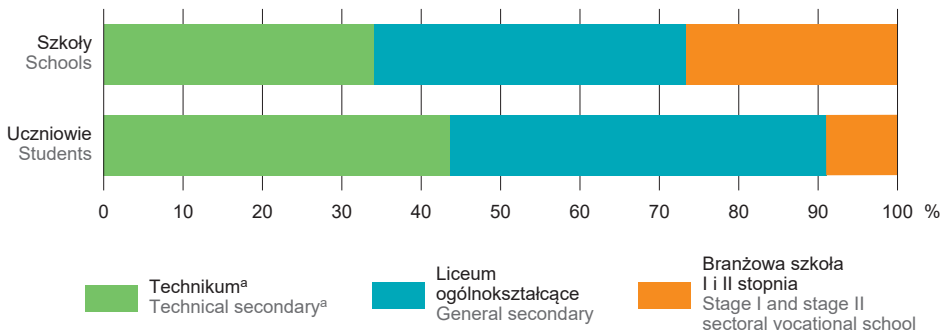
□ 1 szkoła ponadpodstawowa:
1 post-primary school:

Podlaskie = 62

Podlaskie = 71

Podlaskie = 48

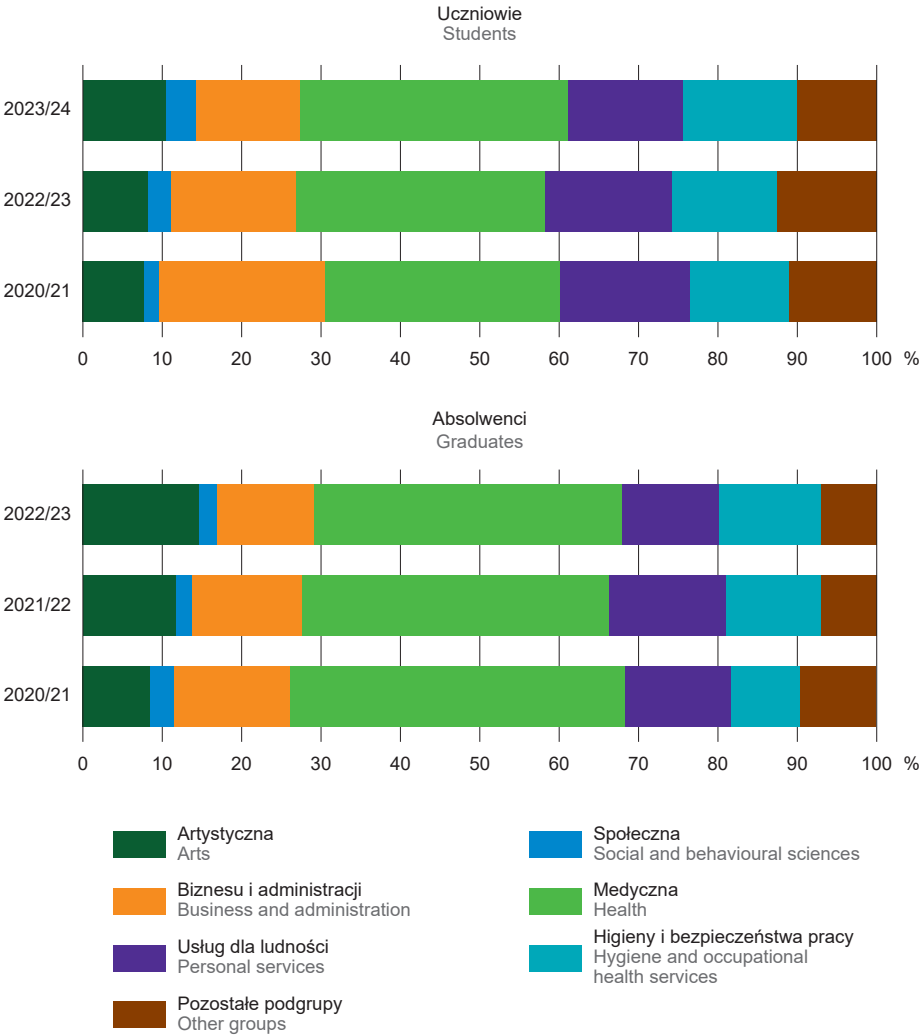

^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
^a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (58). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
Szkoły	41	36	40	Schools
Oddziały	266	314	328	Sections
Uczniowie	5923	6769	7551	Students
w tym kobiety	4223	4731	5244	of which females
Absolwenci	1337	1817	.	Graduates
w tym kobiety	1043	1447	.	of which females

WYKRES 1 (47). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH**
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
CHART 1 (47). STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

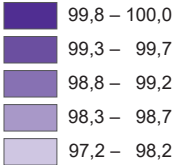
MAPA 4 (21).

**UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24**

MAP 4 (21).

**PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES
IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

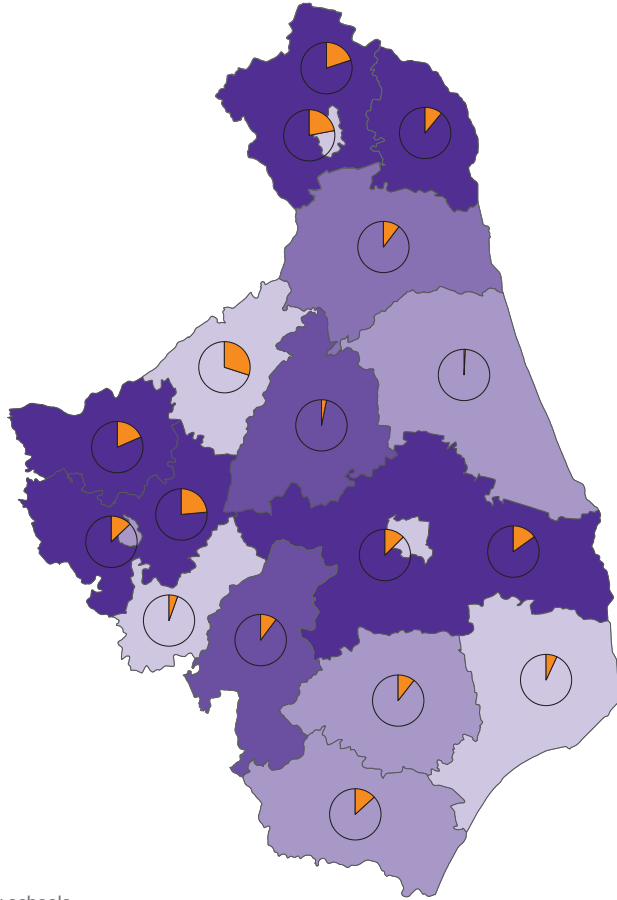
Uczący się języka
angielskiego w %
English language
learners in %

Podlaskie = 98,5

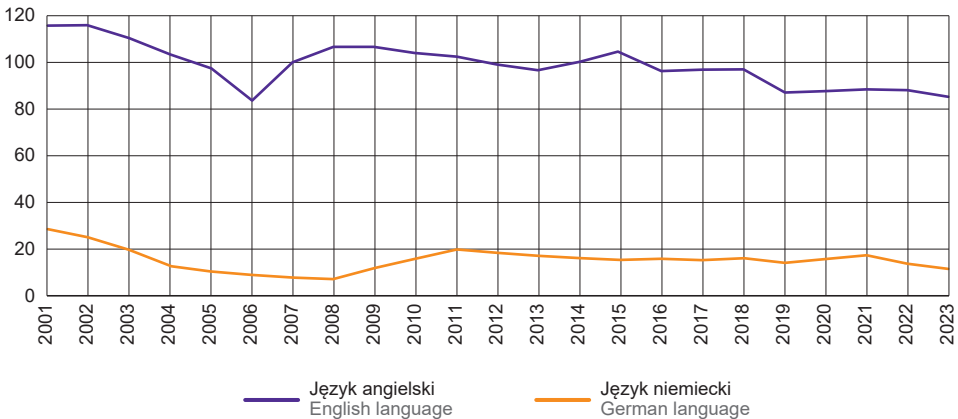
Uczący się języka
niemieckiego w %
German language
learners in %

Podlaskie = 13,5

W szkołach podstawowych
i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools
for children and youth

tys.
thousands

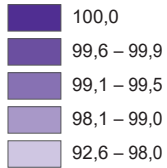
MAPA 5 (22).

**UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH
DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH
W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (22).

PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES
IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY
SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

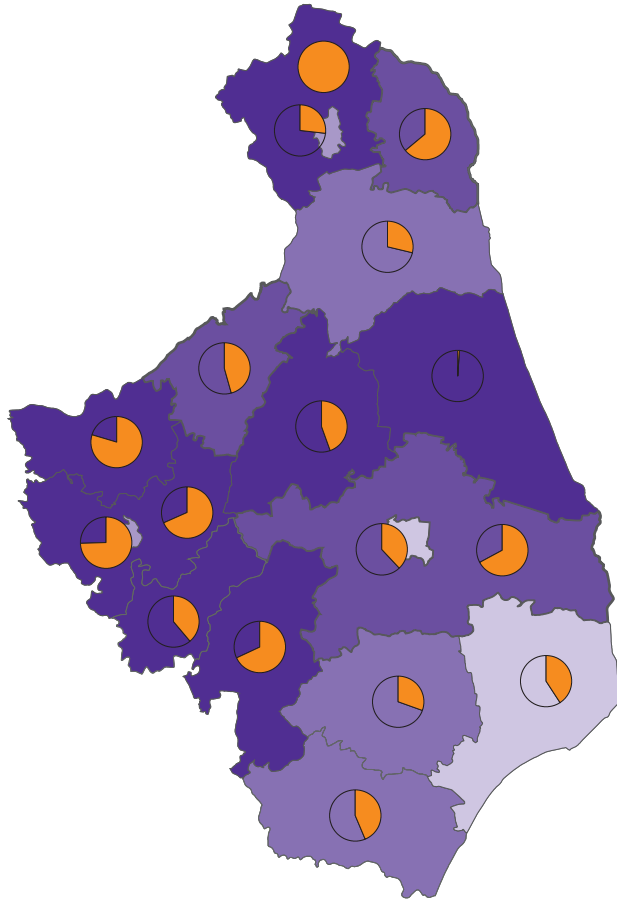
Uczący się języka
angielskiego w %
English language
learners in %

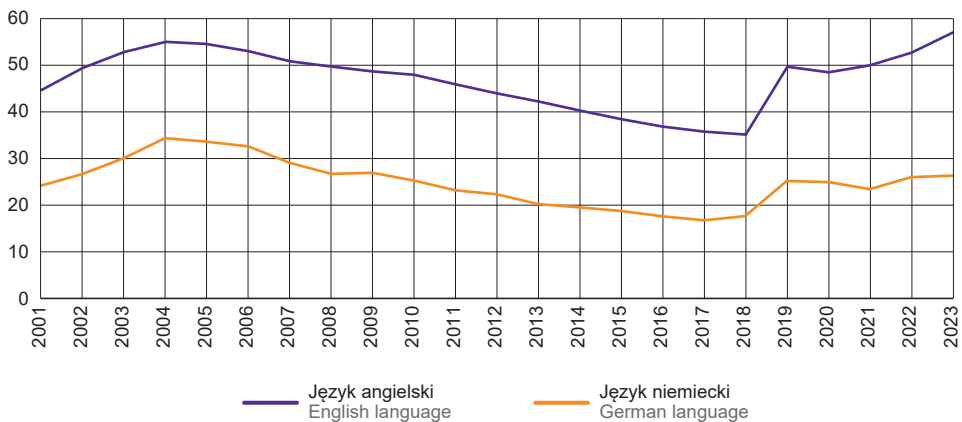
Podlaskie = 96,0

Uczący się języka
niemieckiego w %
German language
learners in %

Podlaskie = 44,2

tys.
thousands

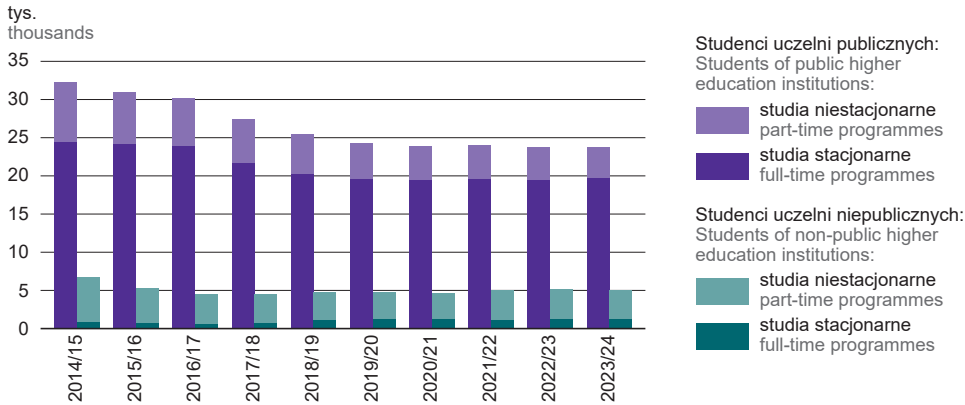

TABL. 3 (59). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2023/24**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2023/24 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	z liczby ogółem of the total number			
				na studiach stacjonarnych full-time programmes	cudzoziemcy foreigners		
O G Ó Ł E M	13	2653,3	28830	20921	1748	7445	TOTAL
nadzorowane przez ministra właściwego ds.:							supervised by the minister responsible for:
Szkolnictwa wyższego	12	1796,4	22899	15652	1251	6159	Higher education
Zdrowia	1	856,9	5931	5269	497	1286	Health

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b Osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.
a Full-time and part-time employed, expressed in full-time equivalents, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b Persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

WYKRES 2 (48). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (48). **STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**

TABL. 4 (60). **UCZESTNICY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Uczestnicy studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M	2020/21	1097	721	512	298	220	116	TOTAL
	2022/23	1048	716	206	122	410	236	
	2023/24	848	550	51	29	477	268	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (61). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**
Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI		MEDICAL PERSONNEL			
Lekarze ^a	.	4195	4475	4709	Doctors ^a
Lekarze dentyści ^a	.	1208	1227	1260	Dentists ^a
Pielęgniarki i położne ^a	.	7816	8036	8172	Nurses and midwives ^a
Fizjoterapeuci ^a	.	.	1480	1505	Physiotherapists ^a
Diagności laboratoryjni	367	503	449	481	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	815	867	904	919	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA		OUTPATIENT HEALTH CARE			
Przychodnie	760	727	809	831	Outpatient departments
miasta	591	573	650	673	urban areas
wieś	169	154	159	158	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^b	209	148	136	131	Medical and dental practices ^b
miasta	162	112	102	97	urban areas
wieś	47	36	34	34	rural areas
Porady udzielone ^c w ciągu roku w tys.	10205,0	8506,5	10177,8	10663,7	Consultations provided ^c during the year in thousands
lekarskie ^d	9054,0	7670,2	9179,8	9598,9	medical ^d
w tym w opiece zdrowotnej:					of which in health care:
podstawowej	5077,1	4654,2	5355,8	5434,7	primary
specjalistycznej	3784,5	2905,4	3699,0 ^e	4015,7	specialised
stomatologiczne	1151,0	836,2	998,0	1064,9	dental
SZPITALA		HOSPITALS			
Szpitala ogólne	34	34	35	35	General hospitals
Łóżka	5933	5401	5293	5296	Beds
Leczeni ^f w ciągu roku	257431	188475	231042	224610	Inpatients ^f during the year
na 10 tys. ludności	2163	1625	2016	1969	per 10 thousand population
na 1 łóżko ^g	43,6	37,2	41,9	42,1	per bed ^g

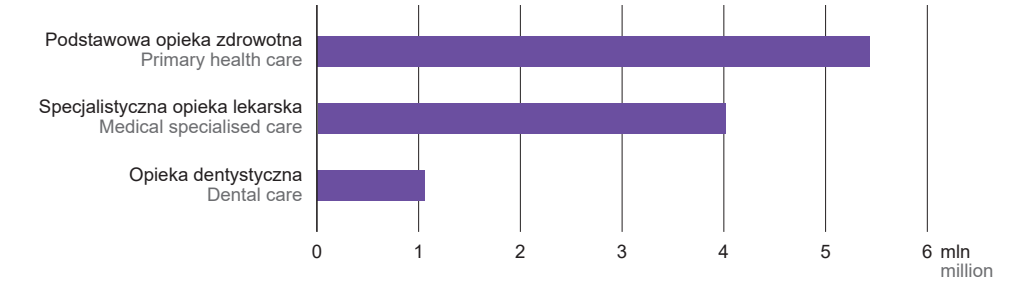
a Dane szacunkowe na podstawie źródeł administracyjnych; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 192. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. e Daną zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika. f Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. g Do obliczenia wskaźnika przyjęło przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Estimated data based on administrative sources; see notes to the chapter, item 2 on page 192. b Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. c Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. d Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. e Data has been changed in relation to the data published in the previous edition of the yearbook. f Excluding inter-ward patient transfer. g The indicator was calculated using the average monthly number of beds in the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

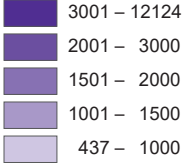
WYKRES 1 (49). **PORADY AMBULATORYJNE W 2023 R.**
CHART 1 (49). **OUT-PATIENT HEALTH CARE CONSULTATIONS IN 2023**

MAPA 1 (23).
MAP 1 (23).

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2023 R.
OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2023

Liczba ludności na 1 podmiot
Number of population per 1 entity

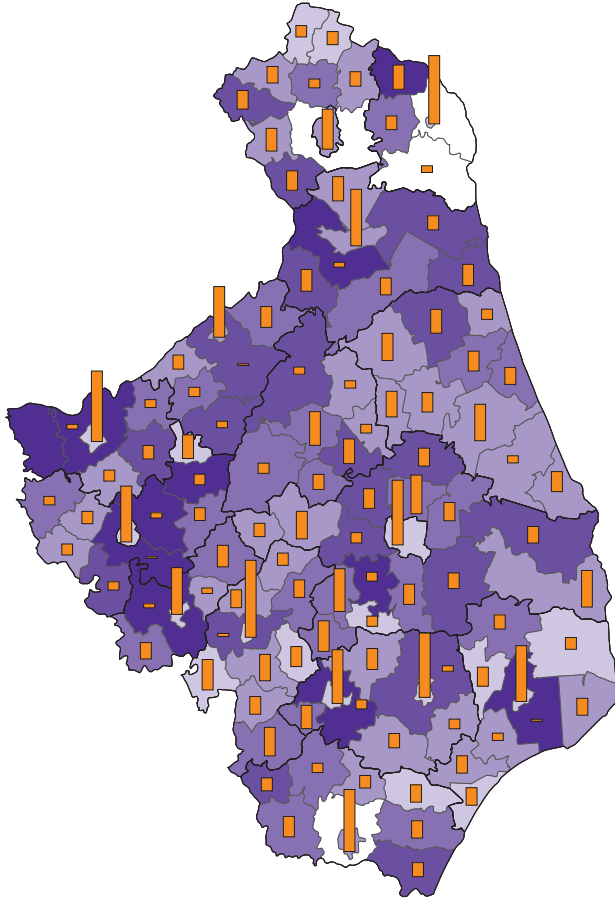
zjawisko nie wystąpiło
magnitude zero

Podlaskie = 1183

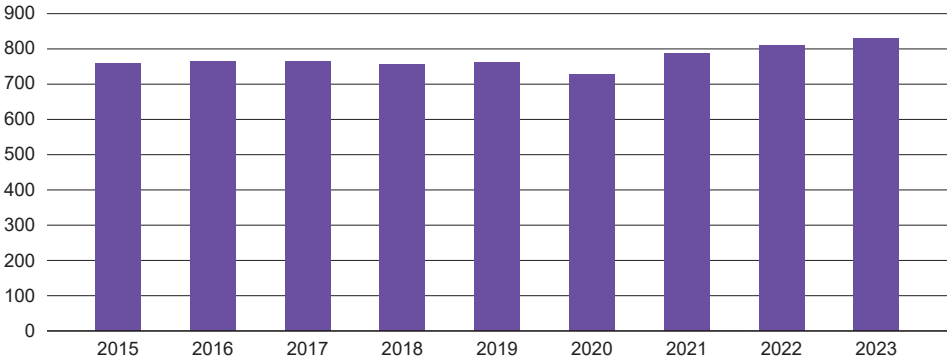
Liczba udzielonych porad
lekarskich na 1 mieszkańca
Number of medical
consultations per capita

Podlaskie = 8

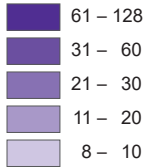
Przychodnie
Outpatient departments

MAPA 2 (24).
MAP 2 (24).

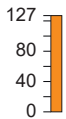
PRACOWNICY MEDYCZNI W 2023 R.
MEDICAL PERSONNEL IN 2023

Lekarze na 10 tys. ludności
Doctors per 10 thousand population

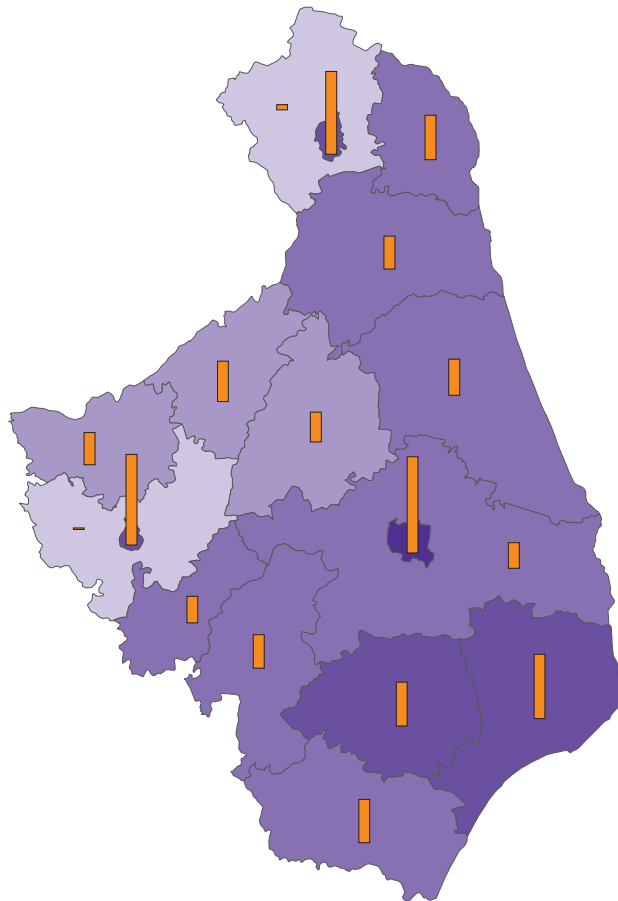

Podlaskie = 52

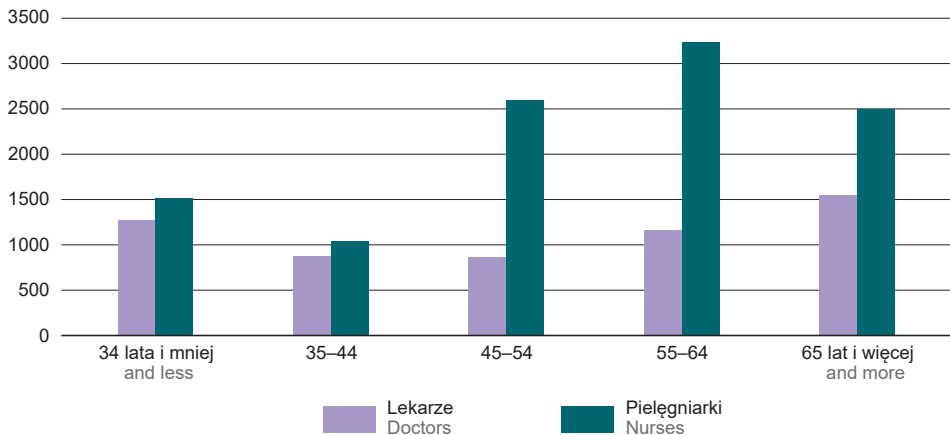
Pielęgniarki i położne
na 10 tys. ludności
Nurses and midwives
per 10 thousand population

Podlaskie = 72

Lekarze i pielęgniarki uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku w 2023 r.
Doctors and nurses entitled to practise medical profession by age groups in 2023

TABL. 2 (62). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL SPECIALISTS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	2918	3129	3139	Medical specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	176	190	187	Anaesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	373	385	384	Surgery
Chorób płuc	57	60	60	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	586	620	618	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	63	67	66	Dermatology and venereology
Kardiologii	125	138	136	Cardiology
Medycyny rodzinnej	474	578	567	General practitioners
Neurologii	109	113	119	Neurology
Okulistyki	94	102	100	Ophthalmology
Onkologii	40	45	44	Oncology
Otolaryngologii	70	72	66	Otolaryngology
Pediatrici	247	263	267	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	179	182	188	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	142	149	151	Psychiatry
Radiodiagnostyki	135	149	154	Radiodiagnostics

a Dane szacunkowe na podstawie źródeł administracyjnych; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 192.

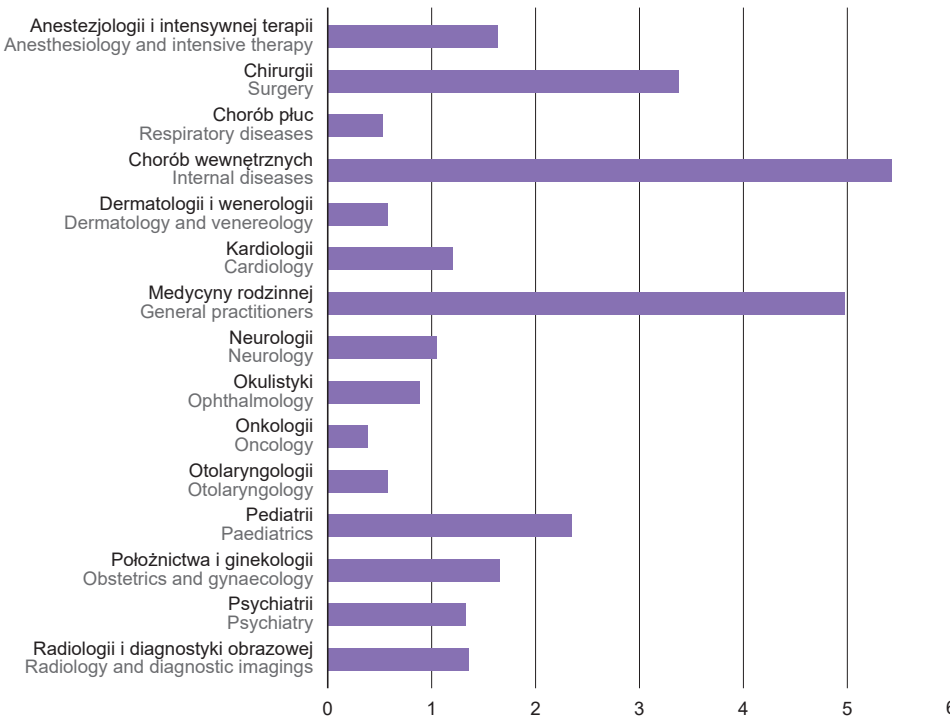
U w a g a. Suma liczby posiadanych specjalizacji może być większa niż łączna liczba lekarzy specjalistów z uwagi na możliwość posiadania większej liczby specjalizacji przez jedną osobę.

a Estimated data based on administrative sources; see notes to the chapter, item 2 on page 192.

N o t e. The sum of the number of specialisations can be greater than the total number of medical specialist due to the possibility of having more specialisations by one person.

WYKRES 2 (50). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI**
NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2023 R.

CHART 2 (50). **MEDICAL SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATIONS**
PER 10 THOUSAND POPULATION IN 2023

TABL. 3 (63). **SZPITALE OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	269,3	193,9	238,6	244,3	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,1	5,1	5,1	Average patient stay in days
Łóżka ^b	5933	5401	5293	5296	Beds ^b
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	938	774	785	773	internal diseases
kardiologicznych ^c	215	277	266	272	cardiological ^c
chirurgicznych	1276	1071	1127	1127	surgical
pediatrycznych	488	321	309	293	paediatric
ginekologiczno-położniczych	561	531	494	473	gynaecological-obstetric
onkologicznych	179	177	169	180	oncological
intensywnej terapii	119	135	159	158	intensive therapy
zakaźnych	299	325	221	205	communicable
gruźlicy i chorób płuc	305	206	142	142	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	51	23	23	12	dermatological
neurologicznych	221	197	175	227	neurological
psychiatrycznych	161	125	200	194	psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (64). **LECZNICTWO UZDROWISKOWE**
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sanatoria ^a	2	3	3	3	Sanatoria ^a
Łóżka ^a	249	358	452	469	Beds ^a
Kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	3,2	5,3	8,8	10,0	Inpatients in thousands

a Stan w dniu 31 grudnia.

Uwaga. W 2023 r. w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego z leczenia w trybie ambulatoryjnym skorzystało łącznie 610 kuracjuszy.

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

Note. In 2023, a total of 610 of outpatients were treated in health resort facilities.

Source: data of the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

TABL. 5 (65). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
zespoły ratownictwa medycznego	54	57	57	57	emergency rescue teams
podstawowe	30	37	37	37	basic
specjalistyczne	24	20	20	20	specialists
lotnicze zespoły ratownictwa medycznego	2	2	2	2	medical air rescue teams
szpitalne oddziały ratunkowe	9	12	13	13	hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the places occurrence (during the year):
w tysiącach	90,9	69,3	74,9	68,9	in thousands
na 1000 ludności	76,4	59,8	65,3	60,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health service at the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	91,5	69,8	75,1	69,1	in thousands
na 1000 ludności	76,8	60,2	65,6	60,3	per 1000 population

TABL. 6 (66). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	4	4	4	4	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	34,2	28,9	29,4	30,2	Blood donors in thousands
w tym honorowi	34,2	28,9	29,4	30,2	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	60,9	59,3	60,3	63,1	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	93,1	89,8	112,7	122,7	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of fresh frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (67). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Apteki	387	369	366	362	Pharmacies
w tym prywatne	386	369	366	362	of which private
w tym na wsi	37	41	45	45	of which in rural areas
Punkty apteczne	61	49	45	41	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	57	48	44	40	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2654	2767	2782	2824	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	4988	5078	5029	5248	of which in rural areas
1 aptekę	3072	3134	3124	3144	pharmacy
w tym na wsi	12673	11023	9946	9913	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	767	807	823	834	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 8 (68).

**ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
NA 100 TYS. LUDNOŚCI**

 INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS
PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gruźlica	10,5	5,6	5,9	6,3	Tuberculosis
Ksztusiec	19,2	5,9	3,1	8,9	Whooping cough
Odra	0,1	–	–	–	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,1	0,3	–	–	type A
typ B	9,7	2,3	9,0	11,0	type B
typ C	9,5	1,9	6,7	9,2	type C
Różyczka	4,5	0,2	0,3	–	Rubella
AIDS ^a	0,7	0,3	0,7 ^b	0,2	AIDS ^a
Salmonellozy	22,1	10,9	15,7	33,8	Salmonellosis
Czerwonka bakteryjna	–	–	0,2	0,2	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	2,2	0,3	0,2	0,4	Other bacterial food poisonings
Zapalenie jelit wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	–	17,8	40,8	47,1	Enteritis caused by <i>clostridium difficile</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^c	677,4	185,5	461,8	295,8	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^c
Szkarlatyna (płonica)	34,7	15,6	29,1	90,0	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1,7	0,4	0,9	1,6	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	9,8	1,8	1,8	10,9	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	7,3	7,2	12,1	18,9	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	5,9	1,6	2,3	2,5	Mumps
Grypa ^d	6222,4	5310,7	7228,1	7485,6	Influenza ^d
Borelioza z Lyme	–	78,2	81,2 ^b	96,0	Lyme borreliosis

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika. c Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. d Łącznie z podejrzeniami zachorowań; w 2023 r. dane dotyczą wyłącznie 1 półrocza.

Ź r ó ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne) oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

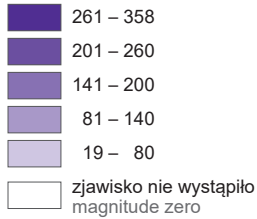
a Insufficient data because of specific features of the disease. b Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the yearbook. c Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. d Including influenza-like illness; in 2023 data concern exclusively 1st half of year.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (based on register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations) and the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

MAPA 3 (25).
MAP 3 (25).

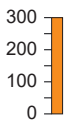
ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2023 R.
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2023

Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych
na 1000 dzieci w wieku do lat 3
Children in nurseries and children's clubs
per 1000 children up to the age of 3

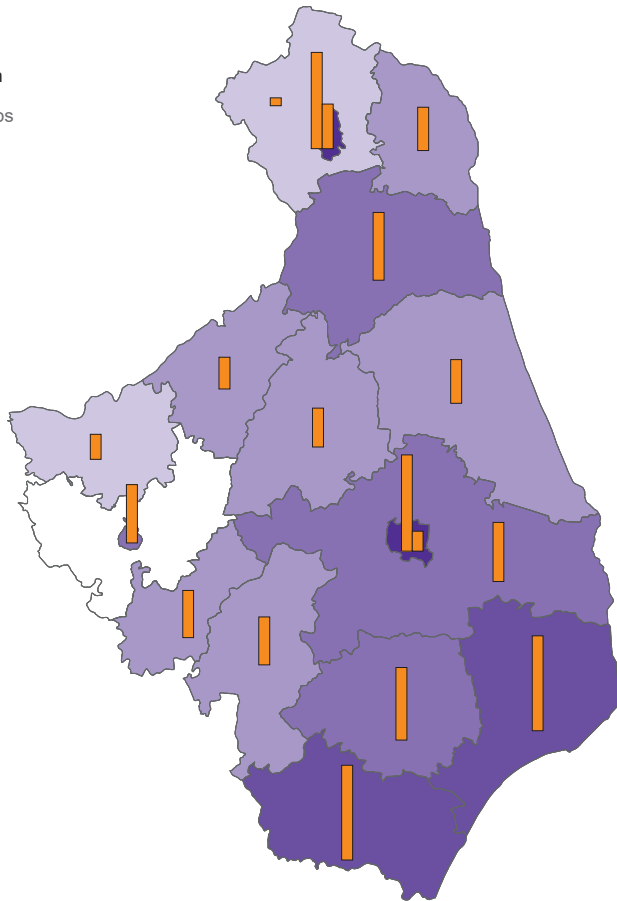

Podlaskie = 195

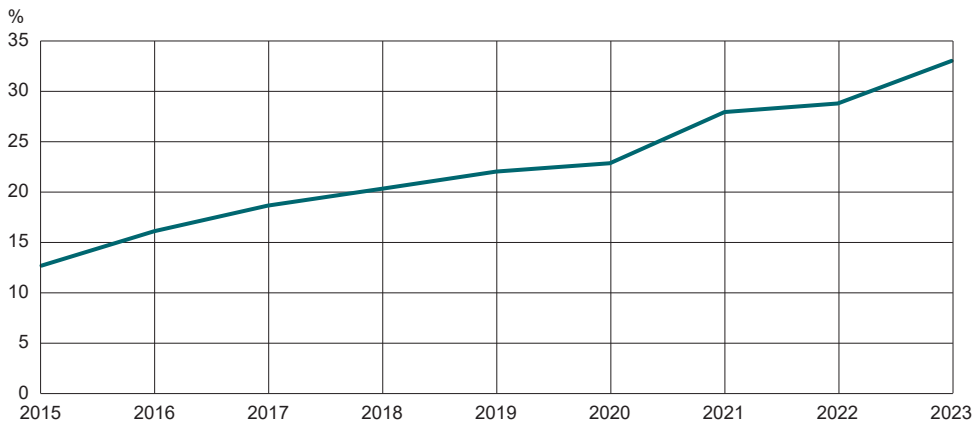
Miejsca w żłobkach
i klubach dziecięcych
na 1000 dzieci w wieku do lat 3
Places in nurseries
and children's clubs
per 1000 children up to the age of 3

Podlaskie = 234

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

TABL. 9 (69). OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3^{ab}
Stan w dniu 31 grudnia
CARE SERVICES FOR CHILDREN UNDER AGE OF 3^{ab}
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Żłobki	39	109	129	138	Nurseries
w tym publiczne	18	25	35	.	of which public
Oddziały żłobkowe	3	–	–	–	Nursery wards
Kluby dziecięce	20	13	13	19	Children's clubs
w tym publiczne	–	1	3	.	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	1983	4761	5608	6052	in nurseries
w klubach dziecięcych	408	242	234	356	in children's clubs
Dzieci:					Children:
w żłobkach	1766	3934	4928	5088	in nurseries
w klubach dziecięcych	347	170	216	260	in children's clubs
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	70	122	173	195	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	93	82	88	83	per 100 places

a Do 2021 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2023 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 6 dziennych opiekunów opiekujących się 21 dziećmi i 45 niań zarejestrowanych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Until 2021 places and children staying in nurseries including nursery sections. b Moreover, in 2023, childcare was provided for 21 children by 6 day carers and 45 nannies registered in the Social Insurance Institution.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 10 (70). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	930	901	886	887	Foster families
Spokrewnione	607	601	594	593	Related
dzieci ^a	818	801	788	793	children ^a
Niezawodowe	271	250	244	248	Non-professional
dzieci ^a	369	338	320	336	children ^a
Zawodowe ogółem	52	50	48	46	Total professional
dzieci ^a	172	172	155	156	children ^a
Rodzinne domy dziecka	5	10	12	14	Foster homes
dzieci ^a	35	79	99	109	children ^a

a W wieku 0–24 lata.

a At the age of 0–24.

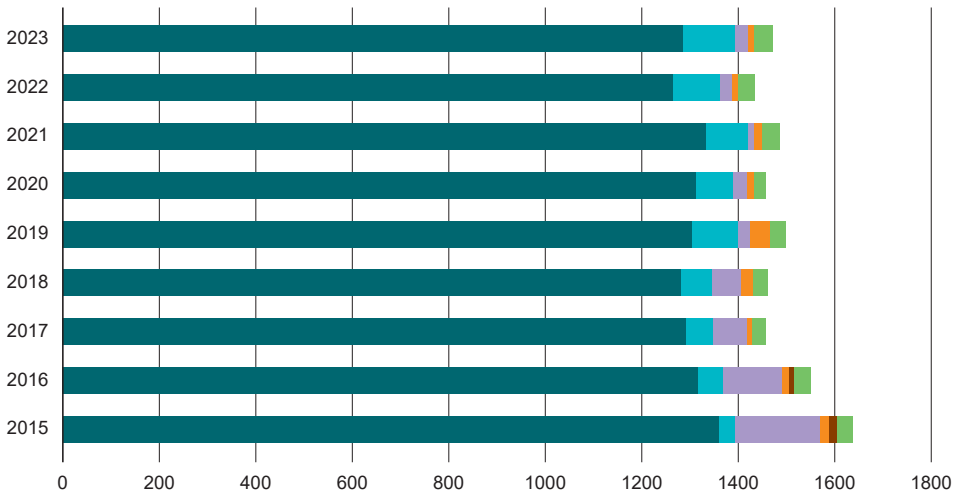
TABL. 11 (71). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 grudnia
INSTITUTIONAL FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo- wychowawcze	25	24	28	29	436	350	364 ^a	365	Care and education centres
interwencyjne	2	1	1	1	20	14	14	13	intervention
rodzinne	5	4	5	6	32	25	34	37	family
socjalizacyjne	8	1	2	2	175	28	24	26	socialisation
specjalistyczno- -terapeutyczne	1	–	–	–	16	–	–	–	specialist therapy
inne ^b	9	18	20	20	193	283	292 ^a	289	others ^b
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	1	1	1	–	21	20	1	Regional care and therapy centres

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika. b Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.

a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the yearbook. b Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres.

WYKRES 3 (51). **DZIECI (wychowankowie) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 3 (51). CHILDREN (residents) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE
As of 31 December

W pieczy rodzinnej:
In family care:

■ w rodzinach zastępczych
in foster families

■ w rodzinnych domach dziecka
in foster homes

W pieczy instytucjonalnej – w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
In institutional care – in care and education centres:

■ socjalizacyjnych
socialisation

■ interwencyjnych
intervention

■ specjalistyczno-terapeutycznych
specialist therapy

■ rodzinnych
family

TABL. 12 (72). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**
Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL ASSISTANCE^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	48	57	64 ^b	69	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	3406	3474	3788	4001	total
na 10 tys. ludności	29	30	33	35	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	3195	3085	3441	3578	total
na 10 tys. ludności	27	27	30	31	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	194	212	210	255	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Daną zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika.

a Including community self-help homes. b Data has been changed in relation to the data published in the previous edition of the yearbook.

TABL. 13 (73). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2015	69021	135829,0	T O T A L
	2020	44261	120587,4	
	2022	37175	126283,3	
	2023	37115	131973,0	
Pomoc pieniężna		33919	90748,3	Monetary benefits
w tym:				of which:
Zasilek stały		4997	29829,2	Permanent benefit
Zasilek okresowy		11942	31310,9	Temporary benefit
Zasilek celowy		16418	26223,0	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		27	91,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna		17726	41224,7	Non-monetary benefits
Schronienie		1301	4672,4	Shelter
Posilek		13847	14025,8	Meal
Sprawienie pogrzebu		111 ^b	402,6	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		2450	22081,7	Care services and specialised care services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		17	42,2	Assistance in obtaining adequate housing conditions and employment, as well as installation allowance

a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

a Persons awarded the benefit on the basis of an administrative decision may be shown several times in the breakdown by forms of benefits.

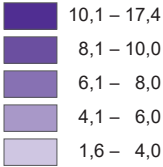
b The number of benefits is given, which in this case means the number of deceased persons.

Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

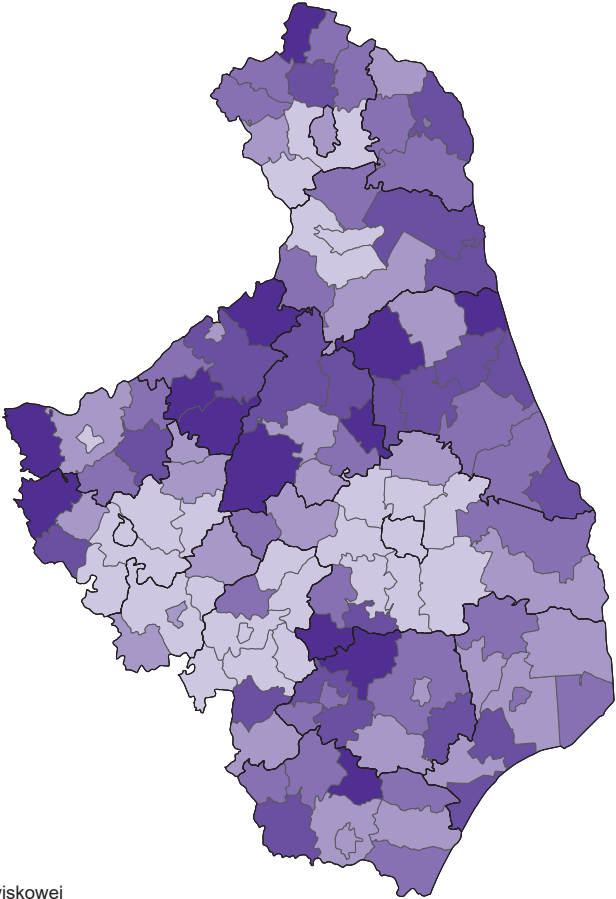
MAPA 4 (26).
MAP 4 (26).

BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 R.
BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2023

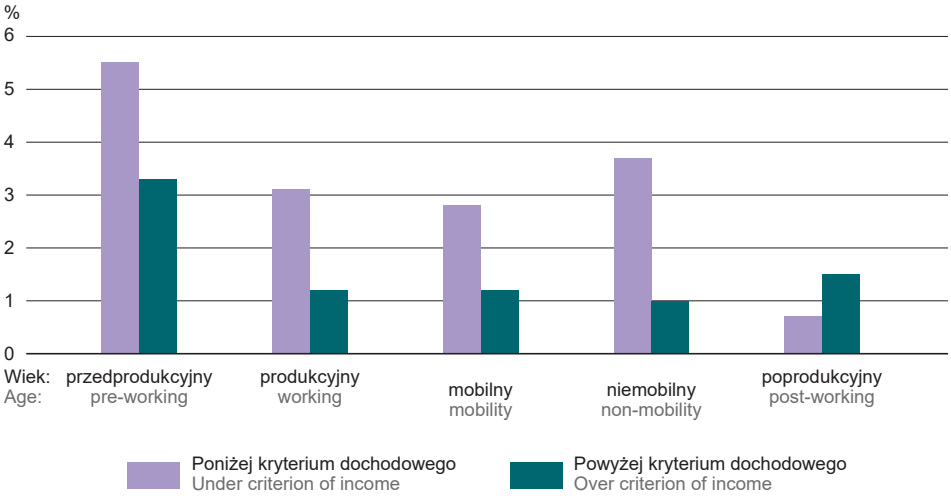
Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem
Beneficiaries of community social assistance in % of total population

Podlaskie = 4,6

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego
Share of beneficiaries of community social assistance by criterion of income

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport
Chapter X. Culture. Tourism. Sport

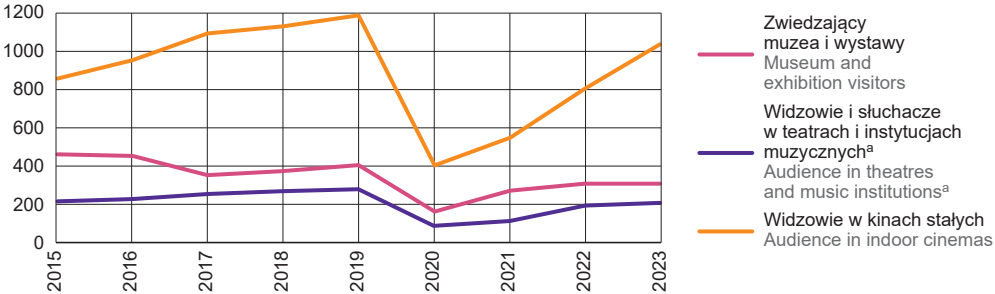
Kultura
Culture

TABL. 1 (74). DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY
PUBLISHING ACTIVITY – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	liczba tytułów	number of titles			
Książki i broszury	640	773	892	976	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	185	156	145	146	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	8	7	11	15	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	38	13	13	18	Professional publications
Podręczniki szkolne	2	3	6	6	School textbooks
Wydawnictwa popularne	318	386	485	491	Popular publications
Literatura piękna	89	208	232	300	Belles-lettres
w tym dla dzieci	14	38	46	73	of which for children
Gazety i czasopisma	214	171	151	136	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (52). KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI
CHART 1 (52). PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS PER 1000 POPULATION

a Według siedziby; w poprzednich edycjach rocznika wykazywano według miejsca prezentacji.
a By locality; in the previous editions of the yearbook they were shown according to the venue.

TABL. 2 (75). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

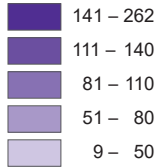
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31.12.)	238	229	225	224	Libraries (as of 31.12.)
w tym na wsi	166	159	155	154	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31.12.)	45	22	24	16	Library service points (as of 31.12.)
w tym na wsi	20	12	17	9	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31.12.) w tys. wol.	4812,3	4751,3	4803,7	4847,0	Collection (as of 31.12.) in thousand volumes
w tym na wsi	1874,2	1777,8	1744,8	1748,6	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	144,7	121,9	126,2	131,5	Library users ^a in thousands
w tym na wsi	36,7	29,0	29,3	29,9	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	2916,4	2032,9	2547,4	2651,9	in thousand volumes
w tym na wsi	801,6	531,7	615,5	641,0	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	20,2	16,7	20,2	20,2	per library user in volumes
w tym na wsi	21,9	18,4	21,0	21,4	of which in rural areas

a W ciągu roku; łącznie z punktami bibliotecznymi. b Z wypożyczeniami międzybibliotecznymi.
a During the year; including library service points. b With interlibrary lendings.

MAPA 1 (27).
MAP 1 (27).

BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2023 R.
PUBLIC LIBRARIES IN 2023

Czytelnicy bibliotek publicznych
na 1000 ludności
Borrowers of public libraries
per 1000 population

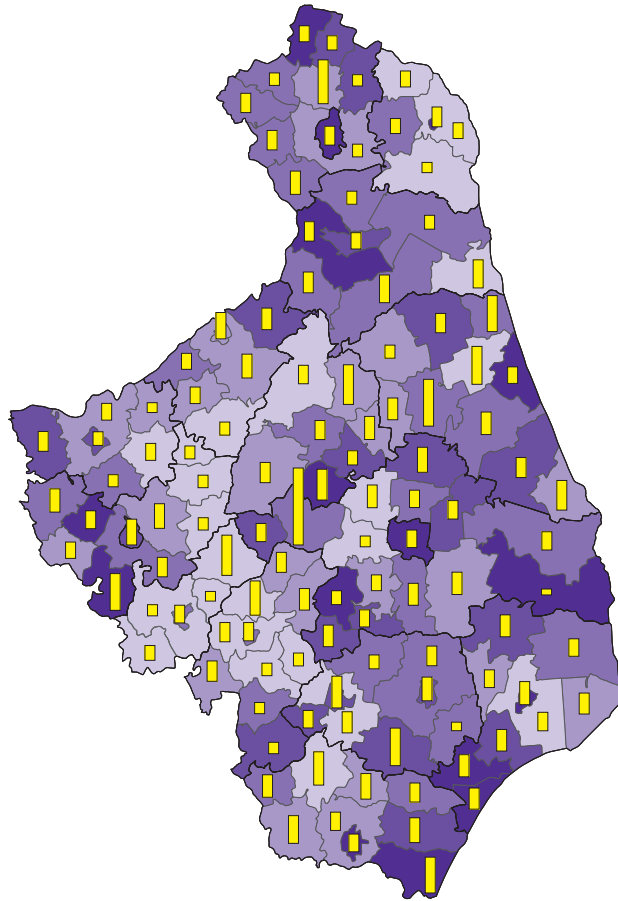

Podlaskie = 115

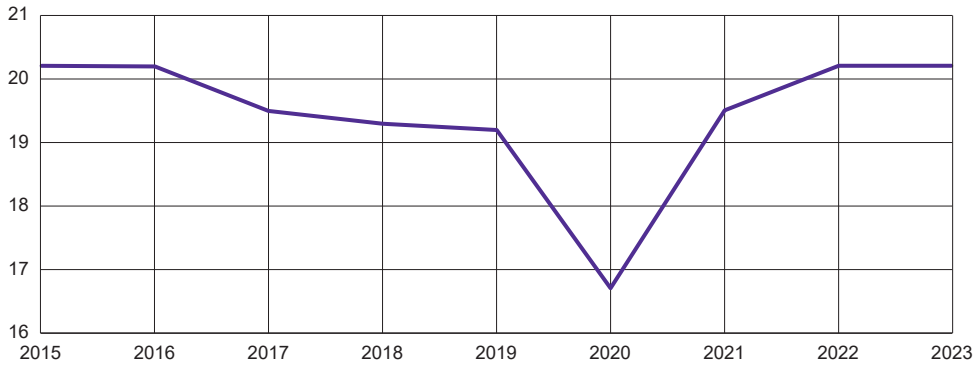
Wypożyczenia księgozbioru
na 1 czytelnika w woluminach
Loans per borrower in volumes

Podlaskie = 20,2

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Loans per borrower in volumes

TABL. 3 (76). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	31	21	26	25	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt.	.	389,8	425,4	425,9	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:	191	58	109	119	Temporary exhibitions:
własne ^b	117	43	70	78	own ^b
wypożyczone ^{cd}	74	6	21	26	exterior ^{cd}
współorganizowane	.	9	18	15	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	548,7	188,2	353,8	352,0	Museum and exhibition visitors in thousands
w tym młodzież szkolna ^e	155,6	13,5	63,4	44,1	of which primary and secondary school students ^e

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Do 2019 r. wystawy obce. e Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and from abroad. d Until 2019 external exhibitions. e Visiting museums in organised groups.

TABL. 4 (77). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE^a**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^b Institutions ^b	Miejsca na widowni w stałej sali ^b Seats in fixed halls ^b	Przedsta- wienia i koncerty ^c Performan- ces and con- certs ^c	Widzowie i słucha- cze ^c w tys. Audience ^c in thou- sands	SPECIFICATION
Ogółem	2015	8	3975	1746	255,3	Total
	2020	8	3734	845	100,2	
	2022	7	3876	1771	219,6	
	2023	7	3876	1766	235,3	
Teatry		5	1296	1350	141,4	Theatres
dramatyczne		2	646	235	26,5	dramatic
lalkowe		3	650	1115	114,9	puppet
Teatry muzyczne		1	2178	168	63,6	Music theatres
Filharmonie		1	402	248	30,2	Philharmonic

a Posiadające własny zespół artystyczny. b Stan w dniu 31 grudnia. c Według siedziby; w poprzednich edycjach rocznika wykazywano według miejsca prezentacji.
a With own artistic ensemble. b As of 31 December. c By locality; in the previous editions of the yearbook they were shown according to the venue.

TABL. 5 (78). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

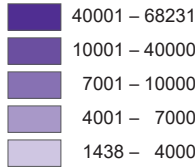
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31.12.)	12	12	13	13 ^a	Cinemas (as of 31.12.)
w tym multiplexy	1	1	1	1	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31.12.)	6543	6542	7179	7094	Seats (as of 31.12.)
w tym multiplexy	1689	1689	1670	1670	of which multiplexes
Seanse	40523	27177	50420	52432	Screenings
w tym multiplexy	14237	7135	13624	11495	of which multiplexes
na 1 kino	3377	2265	3878	4033	per cinema
Widzowie	1020045	466974	921560	1181715	Audience
w tym multiplexy	337052	114438	232654	272809	of which multiplexes
na 1 kino	85004	38915	70889	90901	per cinema
na 1 seans	25	17	18	23	per screening

a W tym 5 miniplexów.
a Of which 5 miniplexes.

MAPA 2 (28).
MAP 2 (28).

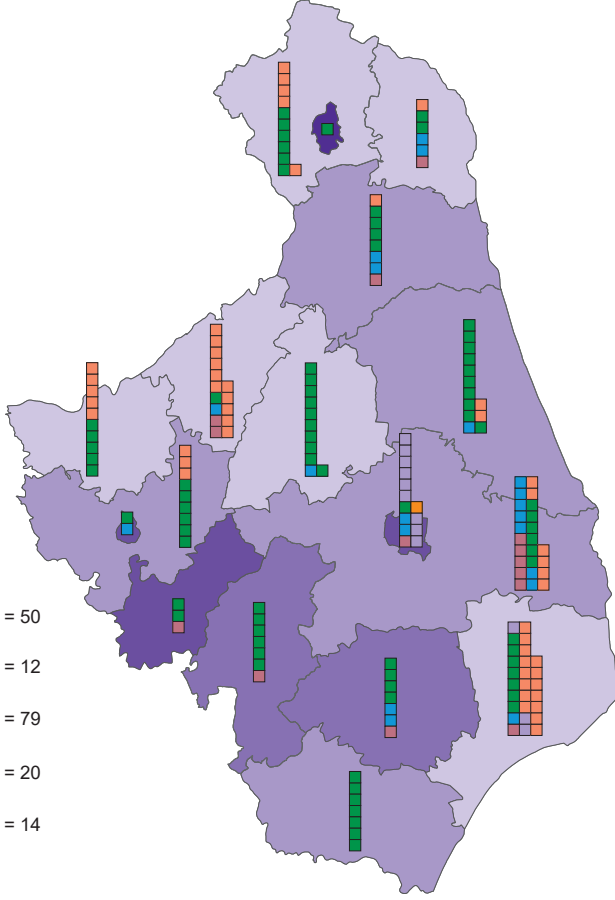
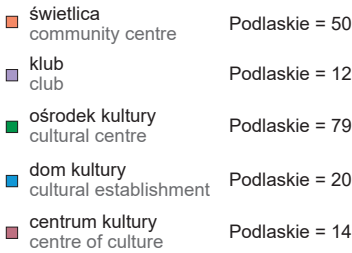
PLACÓWKI KULTURY W 2023 R.
CULTURE CENTRES IN 2023

Liczba ludności na 1 placówkę
Population per 1 establishment

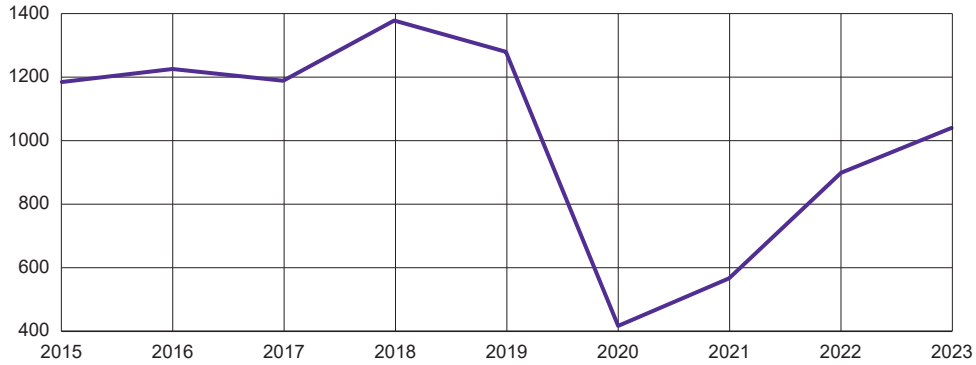

Podlaskie = 6504

1 placówka:
1 establishment:

Uczestnicy imprez na 1000 ludności
Event participants per 1000 population

Turystyka
Tourism

TABL. 6 (79).

BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31.07.)	269	270	250	230	Establishments (as of 31.07.)
w tym całoroczne	197	205	188	185	of which open all year
Obiekty hotelowe	89	97	92	92	Hotels and similar establishments
hotele	36	50	50	50	hotels
motele	2	4	4	4	motels
pensjonaty	11	9	11	12	boarding houses
inne obiekty hotelowe	40	34	27	26	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	180	173	158	138	Other establishments
schroniska ^b	8	7	6	5	shelters ^b
kempingi	2	3	5	4	camping sites
pola biwakowe	6	6	6	6	tent camp sites
ośrodki wczasowe	7	8	7	6	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	14	14	15	14	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	16	14	14	14	complexes of tourist cottages
pokoje gościnne	26	35	27	27	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	61	48	45	32	agrotourism lodgings
inne obiekty	40	38	33	30	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31.07.)	13465	14525	13648	13450	Bed places (as of 31.07.)
w tym całoroczne	9625	10891	9970	10590	of which open all year
Obiekty hotelowe	6116	7390	6771	7125	Hotels and similar establishments
hotele	3834	5037	4997	5311	hotels
motele	116	201	181	197	motels
pensjonaty	386	339	375	408	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1780	1813	1218	1209	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	7349	7135	6877	6325	Other facilities
schroniska ^b	493	471	463	432	shelters ^b
kempingi	124	187	296	241	camping sites
pola biwakowe	345	180	240	240	tent camp sites
ośrodki wczasowe	554	661	515	368	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1433	1522	1537	1501	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	972	786	730	674	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	534	715	559	586	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	903	792	743	532	agrotourism lodgings
inne obiekty	1991	1821	1794	1751	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	606539	377445	568939	579668	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	157816	42843	111609	103854	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	463660	296965	462676	480723	Hotels and similar establishments
hotele	336697	228382	378858	404082	hotels
motele i pensjonaty	22221	15383	26834	31129	motels and boarding houses
inne obiekty hotelowe	104742	53200	56984	45512	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	142879	80480	106263	98945	Other establishments
schroniska ^b	4680	1737	3792	3765	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	5027	2986	6206	7030	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	4027	4888	4576	4220	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	22202	19431	29259	26862	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	14258	7182	5018	6411	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	8107	5327	5614	6177	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	8821	5409	5543	4571	agrotourism lodgings
inne obiekty	75757	33520	46255	39909	miscellaneous establishments

a Obiekty posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2019–2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Establishments with 10 or more bed places. Data for 2019–2023 were compiled taking into account imputations for units, which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complex.

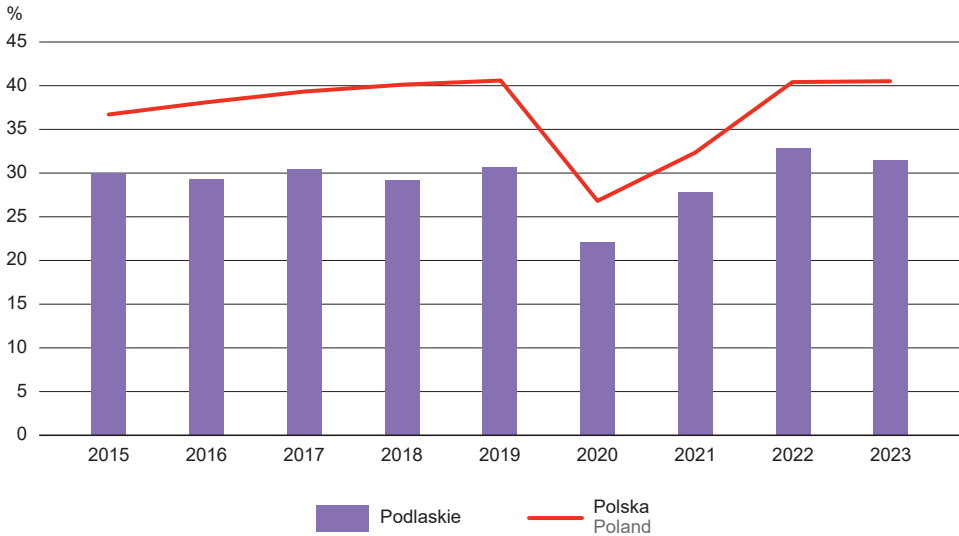
TABL. 6 (79). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1128140	830013	1283376	1232953	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	216646	62805	157986	164573	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	688707	526143	877070	854034	Hotels and similar establishments
hotele	488947	394060	720608	713634	hotels
motele i pensjonaty	37661	34754	50419	58928	motels and boarding houses
inne obiekty hotelowe	162099	97329	106043	81472	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	439433	303870	406306	378919	Other establishments
schroniska ^b	16226	5099	11749	12070	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	10543	6428	10765	10842	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	20191	20827	25043	14089	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	86539	69335	104217	89767	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	51297	30654	21023	21905	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	21266	19751	31110	28011	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	29396	24034	18626	15117	agrotourism lodgings
inne obiekty	203975	127742	183773	187118	miscellaneous establishments

a Obiekty posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2019–2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Establishments with 10 or more bed places. Data for 2019–2023 were compiled taking into account imputations for units, which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complex.

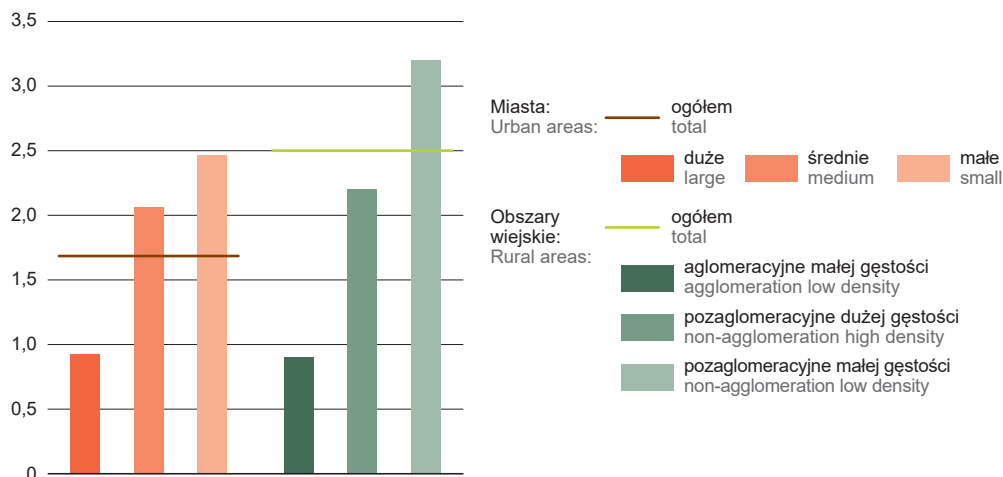
WYKRES 2 (53). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (53). **OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a**

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 or more bed places.

WYKRES 3 (54).
CHART 3 (54).

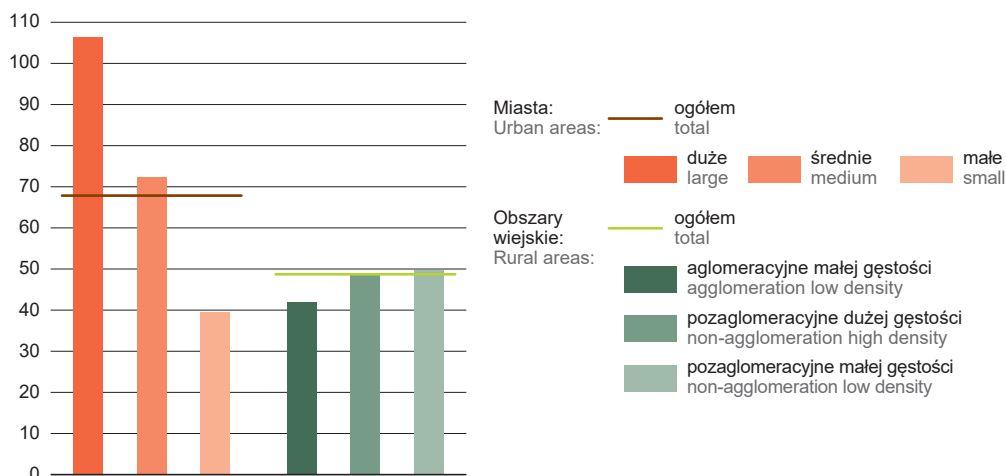
TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE^a NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2023 R.
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a
PER 10 THOUSAND POPULATION IN 2023

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 or more bed places.

WYKRES 4 (55).
CHART 4 (55).

PRZECIĘTNA LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH W 1 TURYSTYCZNYM OBIEKcie NOCLEGOWYM^a W 2023 R.
AVERAGE NUMBER OF BED PLACES PER A TOURIST
ACCOMMODATION ESTABLISHMENT^a IN 2023

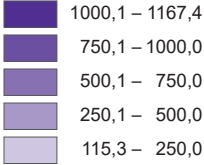

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 or more bed places.

MAPA 3 (29).
MAP 3 (29).

WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2023 R.
OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2023

Turyści korzystający z noclegów
na 1000 ludności
Tourists accommodated
per 1000 population

Tajemnica statystyczna
Statistical confidentiality

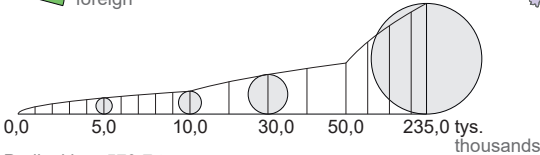
Podlaskie = 508,2

Turyści:
Tourists:

Podlaskie = 82,1%

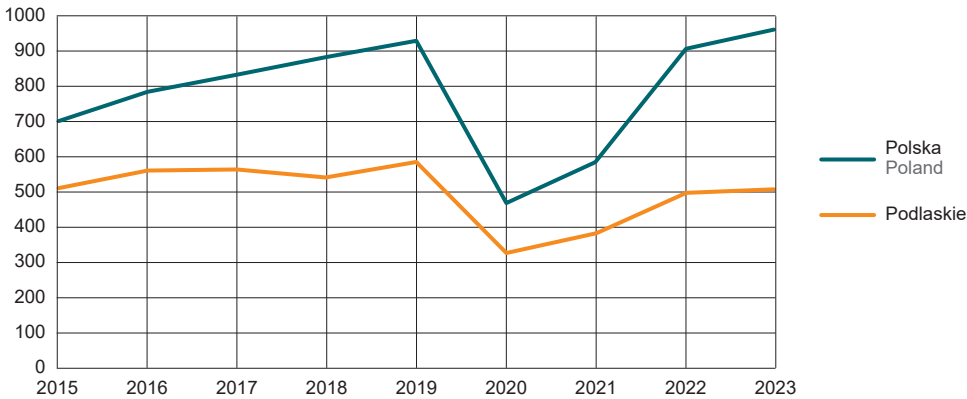
Podlaskie = 17,9%

Podlaskie = 579,7 tys.
thousands

◇ Tajemnica statystyczna
Statistical confidentiality

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
Tourists accommodated per 1000 population

**Sport
Sport**

TABL. 7 (80).

ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE

Stan w dniu 31 grudnia

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2016	2018	2020	2022	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS						
Jednostki organizacyjne	449	405	392	327	304	Organizational units
Członkowie	14332	12077	10781	8752	8543	Members
Ćwiczący ^a	10902	9265	8922	7621	7319	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE ^b SPORTS CLUBS ^b						
Jednostki organizacyjne	441	442	459	396	407	Organizational units
Członkowie	27743	30353	33159	25398	35071	Members
Ćwiczący	26117	29094	30125	25738	33681	Persons practising sports
mężczyźni	18152	20641	20882	18300	24674	males
kobiety	7965	8453	9243	7438	9007	females
w tym w wieku do 18 lat	19840	19947	21444	18080	21315	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	887	813	815	687	644	Sports sections
Trenerzy	534	740	839	850	895	Coaches
Instruktorzy sportowi	799	682	690	594	593	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	278	239	274	251	153	Other persons giving sports classes

a Dane szacunkowe. b Dane dotyczące klubów sportowych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata. Dane za lata 2018–2022 opracowano wykorzystując estymację bezpośrednią z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
 a Estimated data. b Data on sports clubs on the basis of periodic surveys conducted every two years. Data for 2018–2022 were compiled using direct estimation including imputation for units which refused to participate in the survey.

TABL. 8 (81).

WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R.

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022

As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący	Persons practising sports		Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Badminton	12	604	279	466	19	13	Badminton
Boks	8	476	101	400	15	9	Boxing
Brydż sportowy	5	206	35	56	–	9	Bridge
Football amerykański	1	103	3	43	6	–	American football
Gimnastyka ^a	2	215	215	215	3	4	Gymnastic ^a
Hokej ^a	5	183	64	105	1	9	Hockey ^a
Jeździectwo ^a	21	428	383	332	13	36	Equestrian sports ^a
Judo	11	1055	227	941	17	17	Judo
Ju jitsu	4	198	37	109	10	1	Ju jitsu
Kajakarstwo ^a	7	146	57	93	7	3	Canoeing ^a
Karate ^a	23	1473	513	1169	17	44	Karate ^a
Kick-boxing	5	414	61	173	3	7	Kick-boxing
Kolarstwo ^a	18	255	62	162	6	16	Cycling ^a
Koszykówka	29	1793	633	1567	54	26	Basketball
Lekkoatletyka	36	1789	858	1467	67	47	Athletics
Łyżwiarstwo ^a	3	389	207	364	8	4	Skating ^a
Narciarstwo ^a	4	209	106	192	3	10	Skiing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 8 (81). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R. (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022 (cont.)
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący	Person practising sports		Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Piłka nożna ^a	140	9422	810	7311	406	45	Football ^a
Piłka ręczna	28	1059	584	928	29	19	Handball
Piłka siatkowa ^a	54	2289	1283	1908	77	40	Volleyball ^a
Pływanie	22	1545	759	1410	33	15	Swimming
Podnoszenie ciężarów	1	30	12	29	2	–	Weightlifting
Sport motorowy ^a	5	240	59	6	–	2	Motorsport ^a
Sport lotniczy ^a	4	113	8	5	1	10	Air sport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	37	15964	746	272	81	153	Sport shooting ^a
Sumo	2	65	22	59	2	3	Sumo
Szachy	13	610	167	437	9	15	Chess
Szermierka	2	65	41	60	1	2	Fencing
Taekwon-do ^a	8	311	129	283	9	7	Taekwon-do ^a
Tenis	8	268	97	171	6	4	Tennis
Tenis stołowy	31	768	253	480	23	18	Table tennis
Zapasy ^a	9	326	106	278	8	9	Wrestling ^a
Żeglarsstwo ^a	16	385	138	199	5	34	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 9 (82). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2022 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2022
As of 31 December

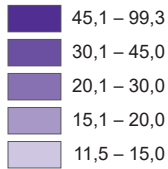
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of person practising sports with disabilities	SPECIFICATION
Stadiony ogółem ^b	49	19	Stadiums total ^b
w tym piłkarskie	20	7	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	162	34	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	161	34	of which football
Boiska do gier małych ^c	102	26	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	30	9	basketball
piłki ręcznej	11	4	handball
piłki siatkowej	17	13	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	79	36	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	39	19	Tennis courts
Hale sportowe	23	17	Sports halls
Salę gimnastyczne ^d	33	17	Gyms ^d
Pływalnie	25	19	Swimming pools
Tory sportowe	5	–	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	6	2	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszłych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni.
c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.
a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (30).
MAP 4 (30).

KLUBY SPORTOWE W 2022 R.
SPORTS CLUBS IN 2022

Ćwiczący na 1000 ludności
Persons practising sports
per 1000 population

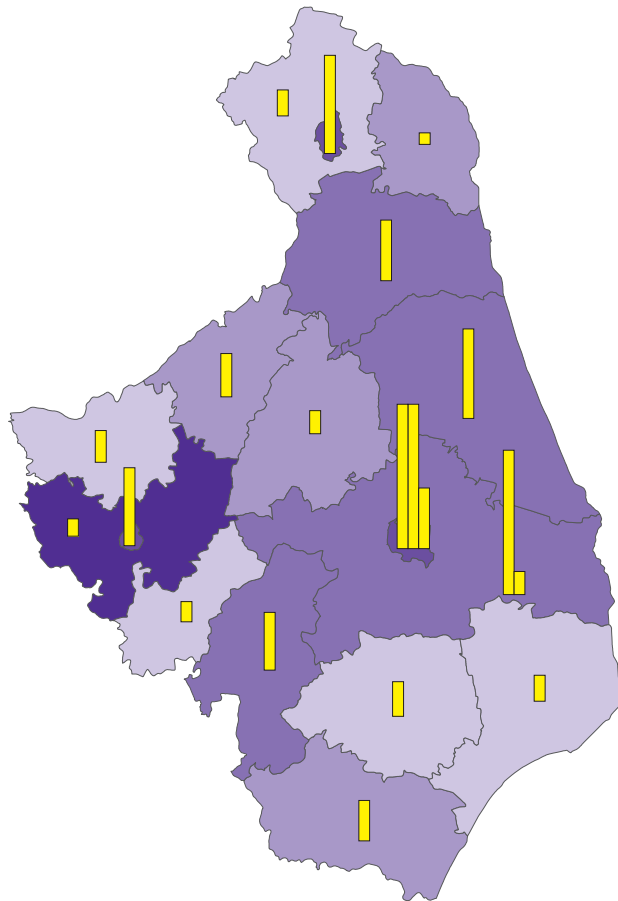

Podlaskie = 29,5

Kluby
Clubs

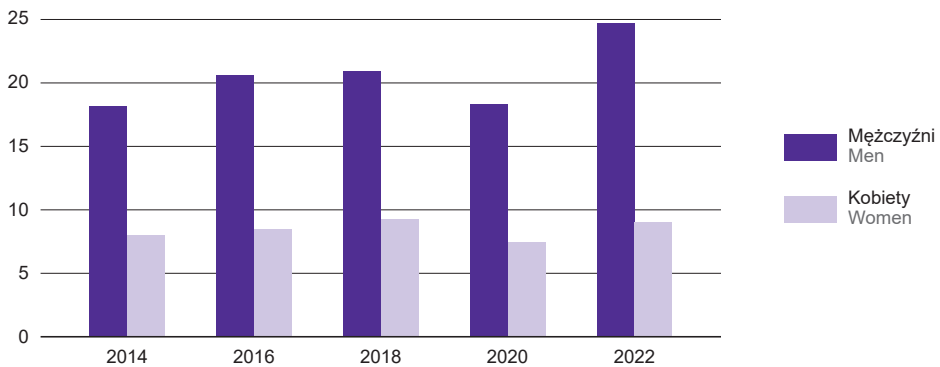

Podlaskie = 407

Ćwiczący w klubach sportowych według płci
Persons practising sports in sports clubs by sex

tys.
thousands

TABL. 10 (83). **KLUBY SPORTOWE W 2022 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
SPORTS CLUBS IN 2022
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Obszary wiejskie	80	Rural areas
aglomeracyjne malej gęstości	26	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	4	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne malej gęstości	50	non-agglomeration low density
Miasta	327	Urban areas
duże	121	large
średnie	99	medium
małe	107	small

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne Chapter XI. Science and technology. Information society

Nauka i technika Science and technology

TABL. 1 (84).

PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURE IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	84	156	183	167	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	12	19	19	23	of which R&D dedicated entities
w tym uczelnie ^b	9	7	7	7	of which higher education institutions ^b
Przemysł	46	78	89	79	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	42	.	86	76	of which manufacturing
Budownictwo	4	3	4	4	Construction
Usługi ^c	34	75	90	84	Services ^c

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	69,8	75,0	65,8	55,2	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	81,2	82,5	73,5	67,4	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	87,8	78,6	33,3	institutes ^b
uczelnie ^b	81,1	82,5	73,8	68,6	higher education institutions ^b
pozostałe	.	90,3	16,5	.	others
w tym:					of which:
Przemysł	22,8	44,4	35,8	24,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	22,8	44,4	35,8	24,2	of which manufacturing
Usługi ^c	79,1	81,7	71,8	64,7	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ EXPENDITURE^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in PLN millions				
O G Ó Ł E M	300,7	429,2	569,2	702,8	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	205,3	283,4	373,1	433,1	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	9,1	12,8	11,5	institutes ^b
uczelnie ^b	193,8	263,6	336,7	396,0	higher education institutions ^b
pozostałe	.	10,7	23,7	25,6	others
Przemysł	.	.	131,1	192,4	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	80,8	105,5	130,6	.	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	3,2	6,4	Construction
Usługi ^c	219,4	321,3	434,8	504,1	Services ^c

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 194. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

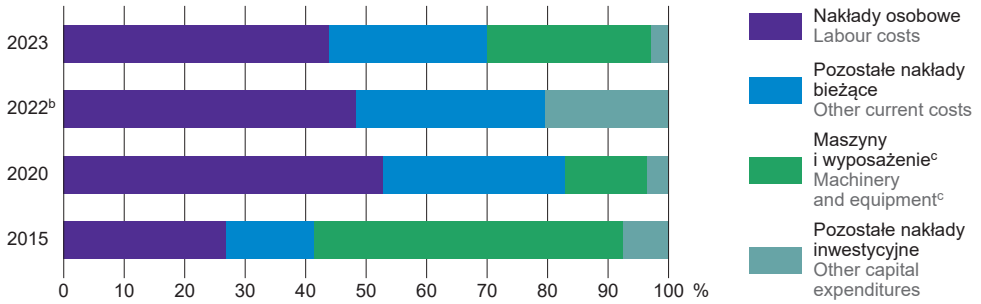
a As of 31 December. b See notes to the chapter, item 1 on page 194. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (56).

**NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW**

CHART 1 (56).

EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej, kategorię „maszyny i wyposażenie” ujęto w kategorii „pozostałe nakłady inwestycyjne”. c Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

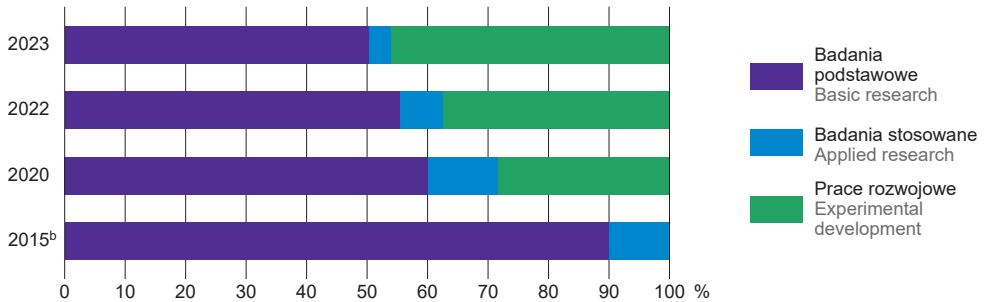
a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Due to the need to maintain statistical confidentiality, the category „machinery and equipment” was included in the category „other capital expenditures”. c Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (57).

**NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R**

CHART 2 (57).

EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej, kategorię „prace rozwojowe” ujęto w kategorii „badania podstawowe”.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Due to the need to maintain statistical confidentiality, the category „experimental development” was included in the category „basic research”.

TABL. 2 (85).

**NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**

**EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY FIELDS OF R&D (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	300,7	429,2	569,2	702,8	TOTAL
w tym w dziedzinie:					of which in the field of:
Nauk przyrodniczych	.	51,3	49,6	64,4	Natural sciences
Nauk inżynieryjnych i technicznych	121,4	162,3	207,6	300,8	Engineering and technology
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	7,2	12,0	15,5	19,6	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	26,4	26,8	36,2	33,6	Social sciences

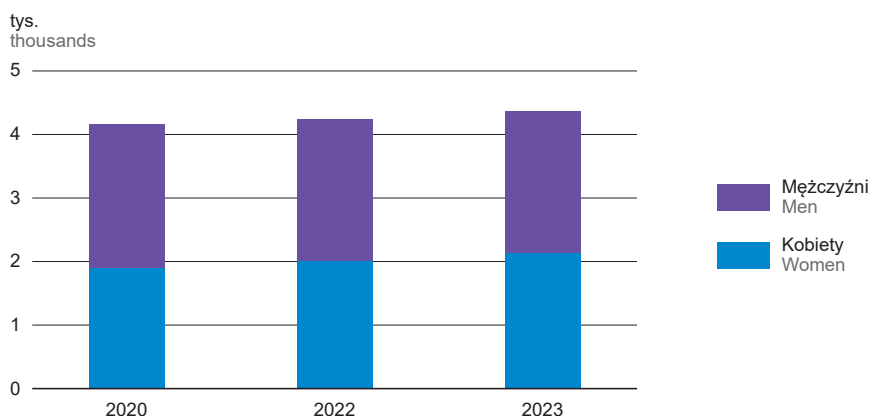
a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (58).

PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI

CHART 3 (58).

INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (86).

PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of educational wyższym tertiary					SPECIFICATION	
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others	pozostałym other		
			doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)				
O G Ó Ł E M	2020	4164	273	546	1087	1897	361	T O T A L
	2022	4250	292	530	1115	1985	328	
	2023	4364	291	532	1217	2051	273	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		3037	.	.	.	976	78	of which R&D dedicated entities
instytuty ^c		67	8	.	.	.	.	institutes ^c
uczelnie ^c		2865	279	517	1133	888	48	higher education institutions ^c
pozostałe		105	.	–	.	.	.	others
Przemysł		899	.	.	20	713	164	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		894	.	.	20	.	.	of which manufacturing
Budownictwo		30	–	–	–	30	–	Construction
Usługi ^d		3435	.	.	1197	1308	109	Services ^d

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 194. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D in a given year or their contribution to R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See notes to the chapter, item 1 on pages 194. d Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (87).

PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

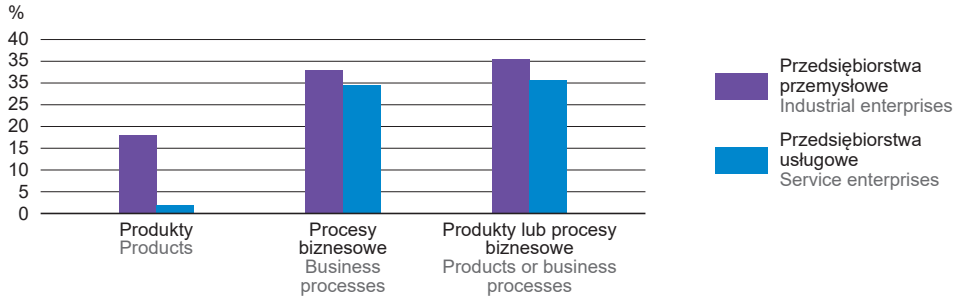
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023				SPECIFICATION
	ogółem total			badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel pomocniczy other supporting staff	
O G Ó Ł E M	2325,9	2387,4	2356,6	1458,3	639,3	259,0	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	1454,5	1491,5	1570,2	.	.	.	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	46,1	56,3	33,1	20,2	3,0	institutes ^b
uczelnie ^b	1340,2	1374,6	1434,9	.	.	.	higher education institutions ^b
pozostałe	.	70,8	79,0	47,8	25,2	6,0	others
Przemysł	645,6	662,4	553,6	268,4	229,1	56,1	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	.	658,8	548,6	265,4	227,1	56,1	of which manufacturing
Budownictwo	10,5	14,8	26,9	.	.	–	Construction
Usługi ^c	1669,8	1710,2	1776,1	.	.	202,9	Services ^c

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 194. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In full-time equivalents (FTE). b See notes to the chapter, item 1 on pages 194. c Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (59).

PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2020–2022 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b
INNOVATE ENTERPRISES^a IN THE YEARS 2020–2022 BY INNOVATION TYPES^b

CHART 4 (59).

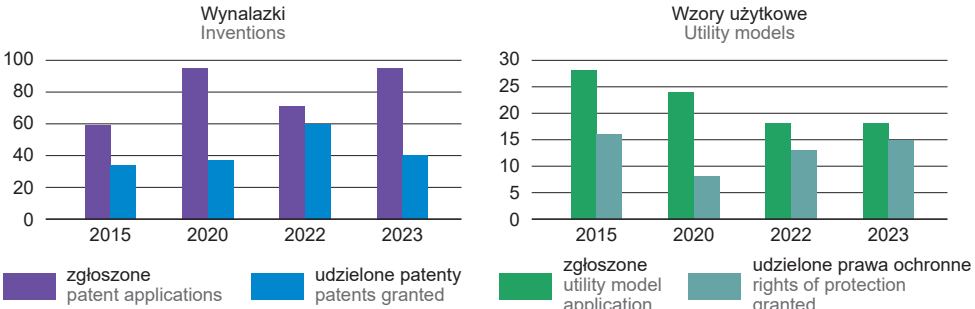

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (60).

WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

CHART 5 (60).

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne Information society

TABL. 5 (88). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

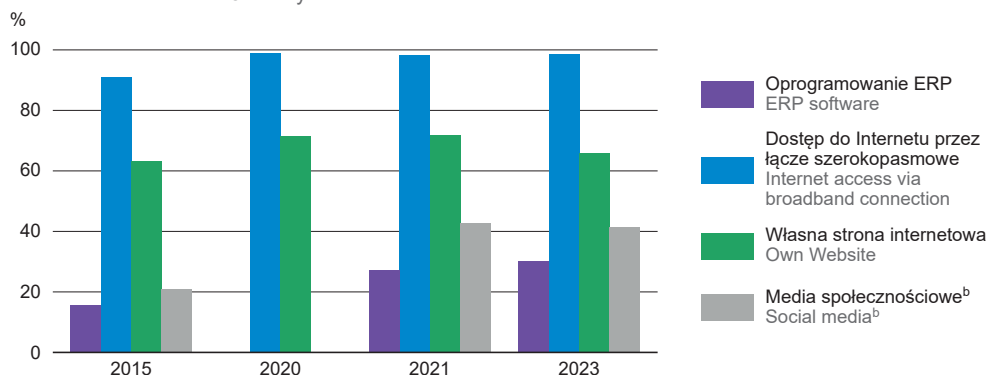
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	6,0	14,7	.	52,4	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa posiadające stałe łącze szerokopasmowe o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s	8,0	24,7	24,2	22,1	Enterprises having fixed broadband Internet connection which speed is more than 30 but less than 100Mbit/s
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	17,4	12,8	19,6	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 6 (61). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
Stan w styczniu

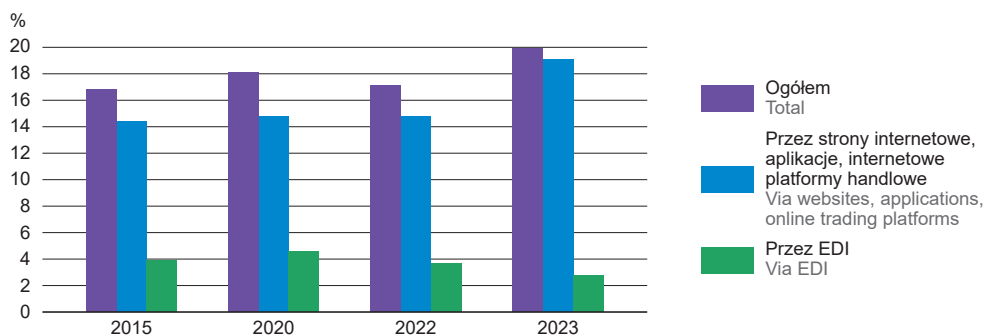
CHART 6 (61). **ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**
As of January

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (62). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a PROWADZĄCE SPRZEDAŻ ELEKTRONICZNĄ**
CHART 7 (62). **ENTERPRISES^a CONDUCTING E-SALES**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Dział XII. Rolnictwo
Chapter XII. Agriculture

TABL. 1 (89). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w tys. ha in thousand ha		
O G Ó Ł E M	2015	1058,3	1042,6	T O T A L
	2020 ^b	1099,9	1083,6	
	2023^c	1087,2	1065,7	
W dobrej kulturze rolnej		1080,3	1060,1	In good agricultural condition
Pod zasiewami		694,5	683,0	Sown area
Grunty ugorowane		5,0	5,0	Fallow land
Uprawy trwałe		5,5	5,5	Permanent crops
Ogrody przydomowe		1,0	1,0	Kitchen gardens
Łąki trwałe		327,1	319,2	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		47,2	46,4	Permanent pastures
Pozostałe		6,9	5,6	Others

a Według siedziby użytkownika. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne.
a By residence of the holder. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data.

TABL. 2 (90). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thousands	w odsetkach – o powierzchni użytków rolnych in percent – with agricultural land area of								ogółem total	w tym użyt- ki rolne of which agricul- tural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
O G Ó Ł E M T O T A L											
2016	81,2	1,0	6,6	20,4	26,8	17,4	10,2	14,9	2,7	15,74	13,48
2020 ^a	76,6	0,6	7,5	20,5	24,3	17,0	10,2	16,5	3,4	16,73	14,36
2023 ^b	70,0	1,2	6,6	18,7	25,0	16,1	10,5	17,5	4,4	17,77	15,53
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2016	81,1	1,0	6,6	20,4	26,8	17,5	10,2	14,9	2,6	15,50	13,25
2020 ^a	76,3	0,6	7,5	20,5	24,3	17,1	10,2	16,5	3,3	16,54	14,19
2023 ^b	69,8	1,2	6,6	18,7	25,0	16,1	10,5	17,5	4,4	17,50	15,28

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of periodic survey conducted every three years.

TABL. 3 (91). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie konwersji Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2015	2815	48553	458	7975
2020	2476	42901	430	9514
2022	2395	43714	1652	22966
2023	3016	55485	1575	32107

Ź r ó ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (92). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW
Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2015	2020 ^a	2022	2023	CROPS
	w tys. ha		in thousand ha		
O G Ó Ł E M	655,6	672,8	658,1	657,5	T O T A L
w tym:					of which:
Zboża	435,3	407,0	413,3	414,7	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	247,4	256,7	251,2	259,0	basic cereals
pszenica	52,7	48,4	60,6	61,8	wheat
żyto	37,8	62,2	46,7	46,1	rye
jęczmień	19,9	14,5	22,6	26,0	barley
owies	41,5	50,0	45,7	47,5	oats
pszenżyto	95,5	81,6	75,6	77,6	triticale
mieszanki zbożowe	160,2	104,2	71,5	59,3	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	24,3	40,8	82,9	89,5	maize for grain
Ziemniaki	11,5	5,8	5,2	4,7	Potatoes
Buraki cukrowe	0,1	0,1	0,2	0,2	Sugar beets
Rzepak i rzepik	11,1	18,3	22,1	23,2	Rape and turnip rape

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Data of the Agricultural Census.

TABL. 5 (93). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
PRODUCTION AND YIELDS OF SELECTED CROPS

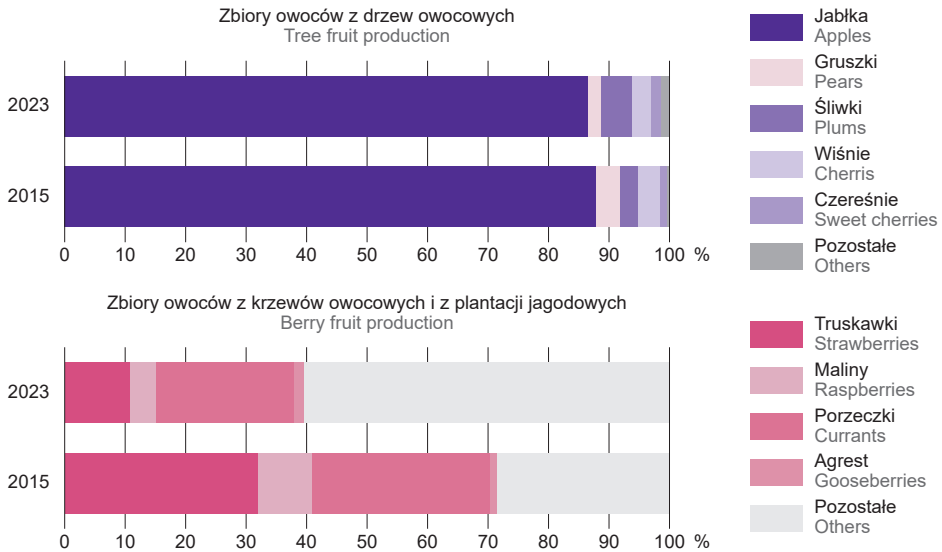
ZIEMIOPŁODY	2015	2020	2022	2023	CROPS
ZBIORY w t PRODUCTION in t					
Zboża	1175930	1604744	1870304	1816618	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	690058	978328	981094	987931	basic cereals
pszenica	171499	212897	267488	271496	wheat
żyto	90096	200301	151723	152176	rye
jęczmień	53404	55284	89935	101004	barley
owies	107055	178036	150880	138740	oats
pszenżyto	268004	331810	321067	324516	triticale
mieszanki zbożowe	392894	334532	242299	181992	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	89303	284302	637182	637931	maize for grain
Ziemniaki	186864	169527	138697	121721	Potatoes
Buraki cukrowe	4194	3060	12002	15515	Sugar beets
Rzepak i rzepik	31694	59392	78089	77878	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	1345810	1819395	2186876	1473073	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Zboża	27,0	39,4	45,3	43,8	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	27,9	38,1	39,0	38,1	basic cereals
pszenica	32,6	44,0	44,1	43,9	wheat
żyto	23,8	32,2	32,5	33,0	rye
jęczmień	26,8	38,3	39,9	38,8	barley
owies	25,8	35,6	33,0	29,2	oats
pszenżyto	28,1	40,7	42,4	41,8	triticale
mieszanki zbożowe	24,5	32,1	33,9	30,7	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	36,8	69,7	76,9	71,3	maize for grain
Ziemniaki	163	292	266	259	Potatoes
Buraki cukrowe	617	510	687	649	Sugar beets
Rzepak i rzepik	28,7	32,4	35,4	33,6	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	41,7	52,3	74,2	58,7	Meadow hay

TABL. 6 (94). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FIELD VEGETABLES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA w tys. ha – stan w czerwcu		AREA in thousand ha – as of June			
O G Ó Ł E M	1,8	2,7^b	1,4	1,3	T O T A L
Kapusta	0,3	0,2 ^b	0,2	0,2	Cabbages
Kalafiory	0,1	0,1 ^b	0,1	0,1	Cauliflowers
Cebula	0,2	0,1 ^b	0,1	0,1	Onions
Marchew jadalna	0,2	0,2 ^b	0,1	0,1	Carrots
Buraki ćwikłowe	0,2	0,1 ^b	0,1	0,1	Beetroots
Ogórki	0,2	0,1 ^b	0,1	0,1	Cucumbers
Pomidory	0,1	0,0 ^b	0,0	0,0	Tomatoes
Pozostałe ^c	0,6	2,0 ^b	0,7	0,6	Others ^c
ZBIORY w t		PRODUCTION in t			
O G Ó Ł E M	33418	33375	27090	27213	T O T A L
Kapusta	12116	7873	7636	5985	Cabbages
Kalafiory	1612	1025	1070	1069	Cauliflowers
Cebula	2651	1725	1608	1440	Onions
Marchew jadalna	3985	4124	3444	2794	Carrots
Buraki ćwikłowe	3170	2649	2301	2685	Beetroots
Ogórki	1799	1999	1122	1242	Cucumbers
Pomidory	1348	387	310	346	Tomatoes
Pozostałe ^c	6739	13593	9599	11652	Others ^c
PLONY z 1 ha w dt		YIELDS per 1 ha in dt			
Kapusta	348	438	410	372	Cabbages
Kalafiory	146	177	185	177	Cauliflowers
Cebula	157	188	189	185	Onions
Marchew jadalna	211	253	253	202	Carrots
Buraki ćwikłowe	185	267	258	293	Beetroots
Ogórki	100	328	188	219	Cucumbers
Pomidory	125	217	162	189	Tomatoes
Pozostałe ^c	121	67	134	165	Others ^c

a W 2015 r. łącznie z ogrodami przydomowymi. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
a In 2015 including kitchen gardens. b Data of the Agricultural Census. c Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

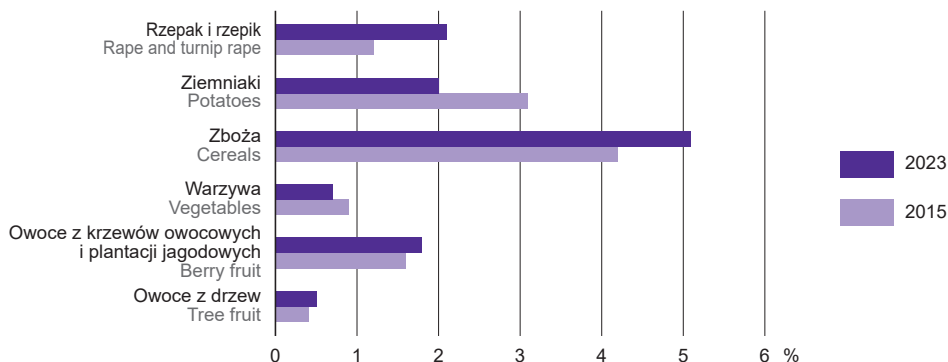
WYKRES 1 (63). **ZBIORY OWOCÓW**
CHART 1 (63). **FRUIT PRODUCTION**

WYKRES 2 (64).

UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH

CHART 2 (64).

THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS

WYKRES 3 (65).

PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

CHART 3 (65).

PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

a W 2023 r. dane wstępne. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywcia rzeźnego na wagę poubojową cieplej.

a In 2023 preliminary data. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (95). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I DRÓB
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND POULTRY
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło ^a	949112	1035526	1054661	1055284	Cattle ^a
w tym krowy	458749	467678	416978	457346 ^b	of which cows
Trzoda chlewna	337173	364417	309628	336705	Pigs
w tym lochy	27609	24803	21795	21384	of which sows
Owce	17976	27215	24117	23451	Sheep
w tym maciorki	10909	14491	12367	12205	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^c (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	832091	897217	904058	908565	In terms of large heads ^c (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób w tys. szt.	9125,2	13715,5	12689,8 ^d	14487,3 ^d	Poultry in thousand heads
w tym kury nioski	1184,5	1468,1	1241,0 ^d	1000,0 ^d	of which laying hens
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^e w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^e in heads					
Bydło ^a	89,7	94,1	95,9	97,7	Cattle ^a
w tym krowy	43,3	42,5	37,9	42,3 ^b	of which cows
Trzoda chlewna	31,9	33,1	28,2	31,2	Pigs
w tym lochy	2,6	2,3	2,0	2,0	of which sows
Owce	1,7	2,5	2,2	2,2	Sheep
w tym maciorki	1,0	1,3	1,1	1,1	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^c (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	78,6	81,6	82,2	84,1	In terms of large heads ^c (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	862,3	1247,0	1153,7 ^d	1341,0 ^d	Poultry
w tym kury nioski	111,9	133,5	112,8 ^d	92,6 ^d	of which laying hens

a Dane dotyczące pogłowia bydła od 2022 r. pochodzą z ARiMR. b Pogłowia krów – dane ARiMR, uzupełnione szacunkiem GUS. c W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2020, 2022 i 2023 r. – stan z 2020 r. d Stan w grudniu. e W 2023 r. dane wstępne.
a Data on the cattle and sheep population since 2022 come from the ARMA. b Data on cows population come from ARMA, supplemented with Statistics Poland estimate. c In 2015 for calculations horses stocks of 2013 were adopted, in 2020, 2022 and 2023 – as of 2020. d As of December. e In 2023 preliminary data.

TABL. 8 (96). CIĄGNIKI ROLNICZE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
GOSPODARSTW ROLNYCH
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS BY AREA GROUPS AGRICULTURAL HOLDINGS
As of June

LATA YEARS	Ogółem Total	W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych In farms with agricultural land area of							
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more
		w tys. szt. in thousands units							
2016	110,2	0,1	1,3	7,9	19,4	21,7	17,2	34,3	8,3
2020 ^a	108,1	0,3	1,4	7,3	17,9	20,4	16,5	35,1	9,2
2023^b	107,2	0,4	1,7	7,4	17,3	19,8	15,1	34,0	11,5

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of periodic survey conducted every three years.

TABL. 9 (97).

PRODUKCYJA MIĘSA^a
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	234,3	264,5	336,2	339,2	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	219,1	246,7	314,0	316,5	meat and fats
wołowe	49,4	59,8	64,4	68,5	beef
cielęce	1,2	0,1	-1,2	-1,6	veal
wieprzowe	76,5	68,9	63,4	62,0	pork
baranie	0,1	0,2	0,1	0,1	mutton
końskie	2,0	1,2	1,1	1,2	horseflesh
drobiowe	89,0	115,9	185,7	185,7	poultry
kozy i królicze ^b	0,9	0,7	0,5	0,6	goat and rabbit ^b
podroby	15,2	17,8	22,2	22,6	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
O G Ó Ł E M	221,4	240,5	305,7	317,3	T O T A L

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Łącznie z dziczyzną. c W 2023 r. dane wstępne.

a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game. c In 2023 preliminary data.

TABL. 10 (98).

PRODUKCYJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Produkcja mleka:					Milk production:
w milionach litrów	2564,8	2867,0	3363,8	3465,8	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	242,4	260,7	305,8	324,2	per 100 ha agricultural land ^a in thousand litres
Przeciętny roczny udoj mleka od 1 krowy w l	5673	6228	7903	8063	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	203,3	324,0	346,2	282,8	Egg production in million pcs
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	187	221	243	239	Average annual number of eggs per laying hen in pcs

a W 2023 r. dane wstępne.

a In 2023 preliminary data.

TABL. 11 (99).

NAKLADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS

LATA YEARS	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie On private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons		
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which			razem total	w tym pracownicy najemni ^a of which paid employees ^a	
				rodzinna siła robocza ^b family la- bour force ^b	pracownicy najemni ^a paid employees ^a			stali permanent	dorywczy temporary
					stali permanent	dorywczy temporary			
	w rocznych jednostkach pracy (AWU) w tys. in Annual Work Unit (AWU) in thousands								
2015/2016	100,1	34,1	99,7	91,7	4,6	2,1	0,4	0,3	0,0
2019/2020 ^c	88,2	31,0	87,4	83,7	1,3	0,7	0,8	0,4	0,0
2022/2023 ^d	82,9	28,2	82,6	78,4	1,8	0,9	0,3	0,3	0,0

a Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). b Dotyczy właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. c Dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Dane wstępne.

U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a On the basis of employment agreement (written or verbal). b Concern owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. c Data of the Agricultural Census. d Preliminary data.

N o t e. In the intercensal years data on the basis of periodic survey conducted every three years.

WYKRES 4 (66).

**ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a
ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a
AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

CHART 4 (66).

na 1 ha użytków rolnych w kg
per 1 ha of agricultural land in kg

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. b Dane wstępne.
a Including mixed fertilizers. b Preliminary data.

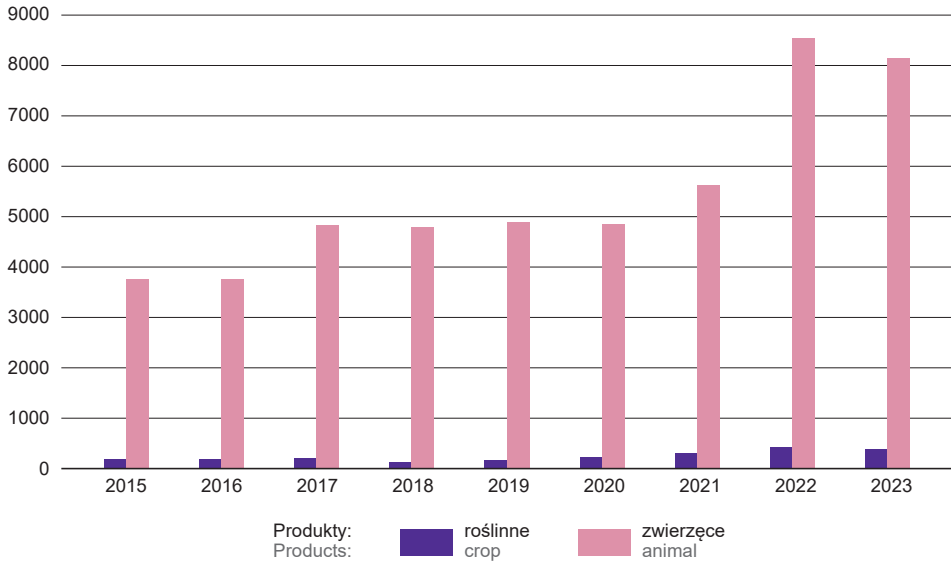
WYKRES 5 (67).

WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)

CHART 5 (67).

VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)

na 1 ha użytków rolnych^a w zł
per 1 ha of agricultural land^a in PLN

a W 2023 r. dane wstępne.
a In 2023 preliminary data.

TABL. 12 (100). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2015	2020	2022	2023	AGRICULTURAL PRODUCTS
Zboża w t	154633	261131	260968	305416	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	131562	186207	161009	197333	of which basic cereals
pszenica	67979	94360	92805	118624	wheat
żyto	26463	48887	35750	40344	rye
jęczmień	4507	1826	3361	3934	barley
owies i mieszanki zbożowe	10312	7901	5437	5532	oats and cereal mixtures
pszenżyto	22301	33233	23656	28899	triticale
Ziemniaki w t	137698	37309	25169	26935	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	4194	.	12002	15516	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t	12076	23003	13917	48009	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t	5784	8907	12281	14980	Vegetables in t
Owoce w t	8619	4505	8430	3173	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^a w t	294613	309760	421902	402007	Animals for slaughter ^a in t
bydło (bez cieląt)	84047	78420	83219	82485	cattle (excluding calves)
cielęta	2348	979	575	818	calves
trzoda chlewna	78904	76332	89329	87493	pigs
owce	231	261	306	269	sheep
konie	2608	883	1213	1271	horses
drób	126475	152885	247260	229671	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	195708	216227	300129	285351	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in t
Mleko krowie w tys. l	2155582	2646767	2679922	2734481	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	781	3120	3608	1109	Consumer hen eggs in thousand pcs

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 13 (101). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100	previous year = 100			
Produkcja globalna	99,9	98,9	114,6	101,5	Gross output
roślinna	80,0	108,0	113,6	100,9	crop
zwierzęca	106,8	96,1	114,9	101,8	animal
Produkcja końcowa	101,6	97,2	115,6	100,9	Final output
roślinna	69,1	107,6	128,2	108,9	crop
zwierzęca	105,1	95,9	113,9	99,7	animal
Produkcja towarowa	102,9	98,2	113,8	101,6	Market output
roślinna	81,4	112,8	144,5	91,6	crop
zwierzeca	105,0	96,8	110,5	103,0	animal

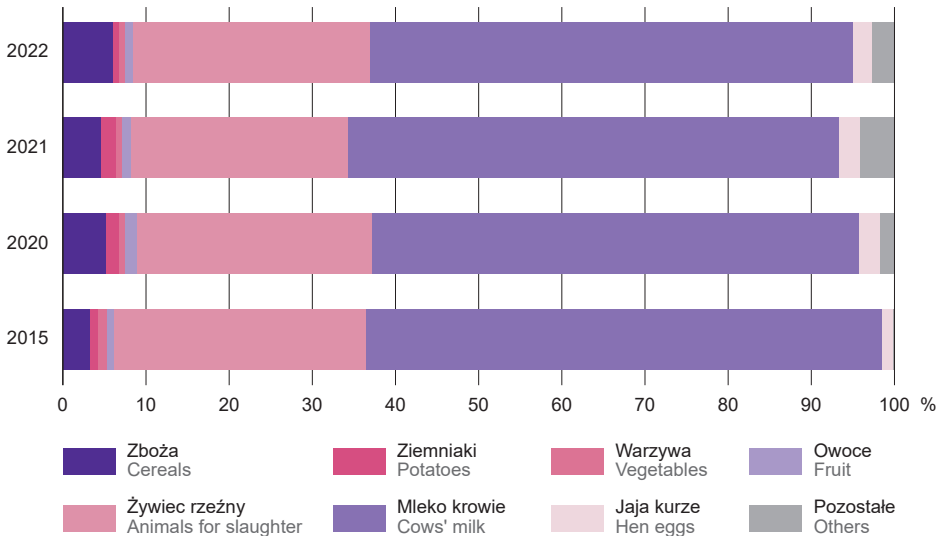
TABL. 14 (102). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	20,7	25,5	24,7	23,3	Crop output
Zboża	9,3	12,1	10,1	13,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	8,5	7,7	5,7	7,5	of which basic cereals
w tym: pszenica	1,7	1,8	1,6	2,4	of which: wheat
żyto	0,7	1,6	0,9	1,1	rye
jęczmień	0,5	0,4	0,5	0,7	barley
Ziemniaki	1,1	1,5	2,4	0,9	Potatoes
Przemysłowe	0,7	1,6	1,3	2,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,0	0,0	0,0	0,0	of which sugar beets
Warzywa	1,1	1,2	0,8	0,8	Vegetables
Owoce	0,7	1,2	0,9	0,9	Fruit
Siano łąkowe	2,5	2,9	4,6	4,1	Meadow hay
Pozostałe	5,3	5,0	4,6	0,9	Others
Produkcja zwierzęca	79,3	74,5	75,3	76,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	23,3	23,1	20,6	20,8	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	8,4	8,9	7,6	8,5	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	1,2	1,0	0,1	calves
trzoda chlewna	6,8	5,6	4,6	4,0	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,4	0,2	7,2	8,0	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,6	0,4	1,3	0,9	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	51,8	46,9	49,7	51,6	Cows' milk
Jaja kurze	1,3	2,2	2,2	2,0	Hen eggs
Obornik	2,0	1,9	1,5	1,4	Manure
Pozostałe	0,3	0,0	0,0	0,0	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 6 (68). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 6 (68). **MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)**

Dział XIII. Leśnictwo i łowiectwo
Chapter XIII. Forestry and hunting

TABL. 1 (103). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31 December

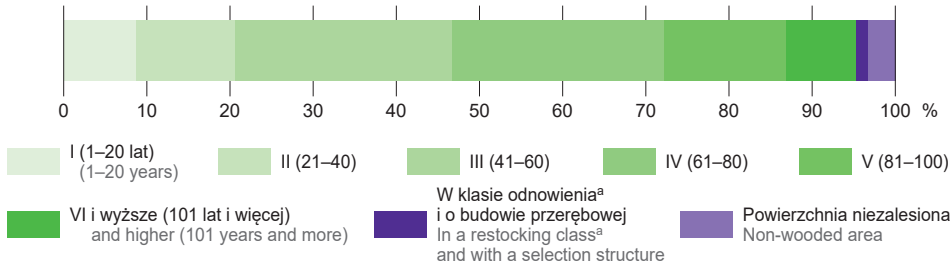
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	630864	634833	640605	641289	T O T A L in ha
Lasy	620904	624850	630788	631546	Forests
Publiczne	417810	419005	424391	425475	Public
własność Skarbu Państwa	416198	417260	422487	423608	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	380456	381518	382811	383879	managed by the State Forests
parki narodowe	32910	32978	37305	37343	national parks
własność gmin ^a	1425	1472	1468	1443	owned by gminas ^a
pozostałe	188	273	436	423	others
Prywatne	203094	205845	206397	206071	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	9960	9982	9817	9743	Land related to forest management
LESISTOŚĆ w %	30,8	31,0	31,2	31,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	31,7	31,9	32,2	32,2	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do wykresów 1 i 2
Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2019–2023 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

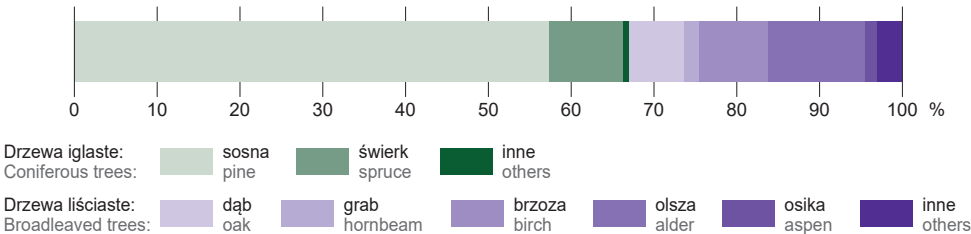
Note to charts 1 and 2
Data prepared on the basis of National Forest Inventory conducted in 2019–2023 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

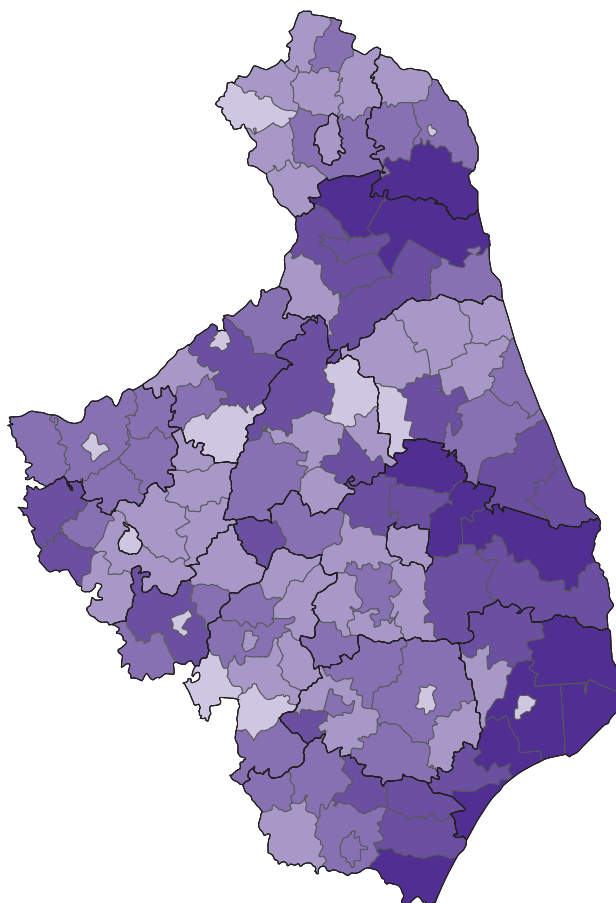
WYKRES 1 (69). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW**
CHART 1 (69). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS**

a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including a class for restocking.

WYKRES 2 (70). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**
CHART 2 (70). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS**

Year	Men	Women	Total
2000	380	220	600
2001	375	225	600
2002	375	225	600
2003	375	225	600
2004	375	225	600
2005	375	225	600
2006	375	225	600
2007	380	220	600
2008	380	220	600
2009	380	220	600
2010	375	225	600
2011	375	225	600
2012	375	225	600
2013	375	225	600
2014	375	225	600
2015	375	225	600
2016	375	225	600
2017	375	225	600
2018	375	225	600
2019	375	225	600
2020	375	225	600
2021	375	225	600
2022	375	225	600
2023	375	225	600

 pozostałe
others

TABL. 2 (104).

ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE
TREATMENT ACTIVITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
	w ha in ha							
Odnowienia	2313	2883	2886	2615	2552	2552	63	Renewals
sztuczne	2199	2464	2522	2316	2273	2273	43	artificial
naturalne	114	419	363	300	279	279	21	natural
Zalesienia ^a	203	66	11	27	6	6	20	Afforestation ^a
Poprawki i uzupełnienia	225	202	93	109	109	109	—	Corrections and supplements
Pielęgnowanie lasu	12502	12539	13333	12947	12703	12703	244	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	29388	24840	23680	23780	21073	21073	2707	Area covered by thinning cuts

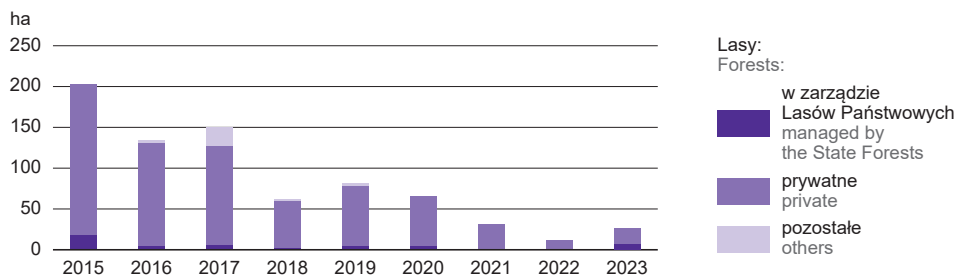
a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 3 (71).

ZALESIENIA^a

CHART 3 (71).

AFFORESTATION^a

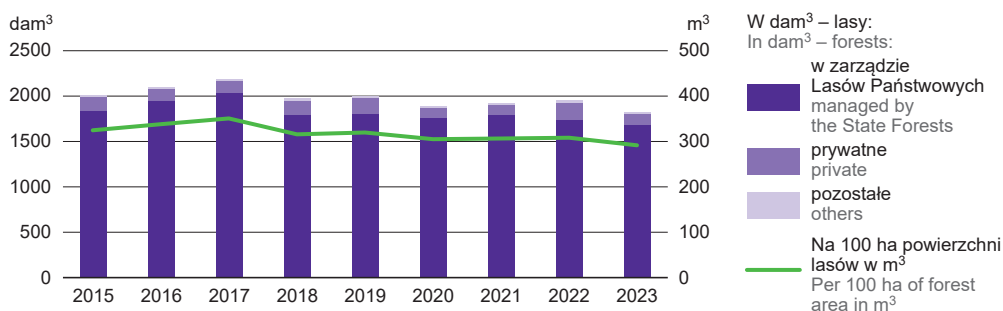
a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 4 (72).

POZYSKANIE DREWNA^a (grubizny)

CHART 4 (72).

TIMBER REMOVALS^a

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood.

TABL. 3 (105). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam ³	2107,5	1980,1	2050,4	1914,4	1799,9	1799,8	114,5	T O T A L in dam ³
Grubizna	2015,1	1897,3	1948,5	1819,9	1705,4	1705,3	114,5	Timber
Grubizna iglasta	1607,9	1608,4	1640,9	1517,3	1433,6	1433,5	83,7	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	721,6	746,8	801,0	732,4	704,9	704,8	27,5	of which large-size wood
Grubizna liściasta	407,2	288,9	307,6	302,6	271,8	271,8	30,8	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	107,5	66,4	64,7	53,7	49,5	49,5	4,1	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe ^b	92,4	82,8	101,9	94,5	94,5	94,5	.	Slash ^b
Do przerobu przemysłowego	5,0	0,8	0,3	0,4	0,4	0,4	.	Slash for industrial purposes
Opałowe	87,4	82,0	101,6	94,2	94,2	94,2	.	Fuelwood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	324,5	303,6	308,9	288,2	400,8	402,6	55,6	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood. b Exclusively in public forests.

TABL. 4 (106). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
PROCUREMENT OF FOREST FRUIT AND MUSHROOMS^a
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w t in t			Polska = 100 Poland = 100		
Owoce leśne	401	178	155	88	2,3	Forest fruit
Grzyby leśne	48	181	238	191	6,7	Forest mushrooms
Zwierzęta łowne	242	281	433	338	3,0	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

a Data concern fresh forest both fruit and mushrooms.

TABL. 5 (107). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022 ^a	2023	SPECIFICATION
Liczba pożarów	475	201	161	236	Number of fires
w tym: podpalenia	141	71	49	12	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	177	69	55	7	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	552,4	6008,9	58,7	58,1	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	64,0	20,5	19,1	0,9	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	95,9	14,7	9,7	1,4	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	1,16	29,89	0,36	0,25	Average forest area burned by a fire in ha

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika.

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the yearbook.

Source: data from the National Forest Fire Information System maintained by the Forest Research Institute.

TABL. 6 (108).

**KOŁA, CZŁONKOWIE ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE
POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO**

Stan w dniu 31 marca

CLUBS, MEMBERS AND HUNTING DISTRICTS
OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
As of 31 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	95	100	104	104	number ^a
członkowie ^b	5210	5505	5505	5522	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	294	377	293	306	number
powierzchnia w tys. ha	1666,9	2151,1	1659,1	1883,1	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	453,1	632,6	495,4	633,8	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a hunting club member.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (109).

WYBRANE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a

Stan w dniu 10 marca

SELECTED GAME ANIMALS^a

As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015	2020	2022	2023	GAME ANIMALS
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	4782	6429	6256	6633	Moose
Daniele	55	111	82	139	Fallow deer
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	13,1	16,5	12,8	12,7	Deer
Sarny	27,2	30,9	28,1	27,8	Roe deer
Dziki	10,4	1,6	1,6	1,6	Wild boars
Lisy	13,6	12,3	11,1	11,4	Foxes
Zające	38,0	48,1	48,7	48,3	Hares
Bażanty	4,8	5,4	5,5	4,7	Pheasants
Kuropatwy	13,9	19,4	20,3	20,7	Partridges

a Dane szacunkowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierząt.

a Estimated data.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (110).

ODSTRZAŁ WYBRANYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^aSELECTED GAME ANIMALS SHOT^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015/16	2020/21	2022/23	2023/24	GAME ANIMALS
	w szt.	in heads			
Daniele	9	13	14	16	Fallow deer
Jelenie	2796	3386	3050	3027	Deer
Sarny	5004	5779	5621	5486	Roe deer
Dziki	10600	4705	4155	4039	Wild boars
Lisy	6926	6444	6286	7193	Foxes
Zające	138	4	186	126	Hares
Bażanty	3175	278	116	120	Pheasants
Kuropatwy	30	25	1	–	Partridges

a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierząt.

a In a hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XIV. Przemysł i budownictwo

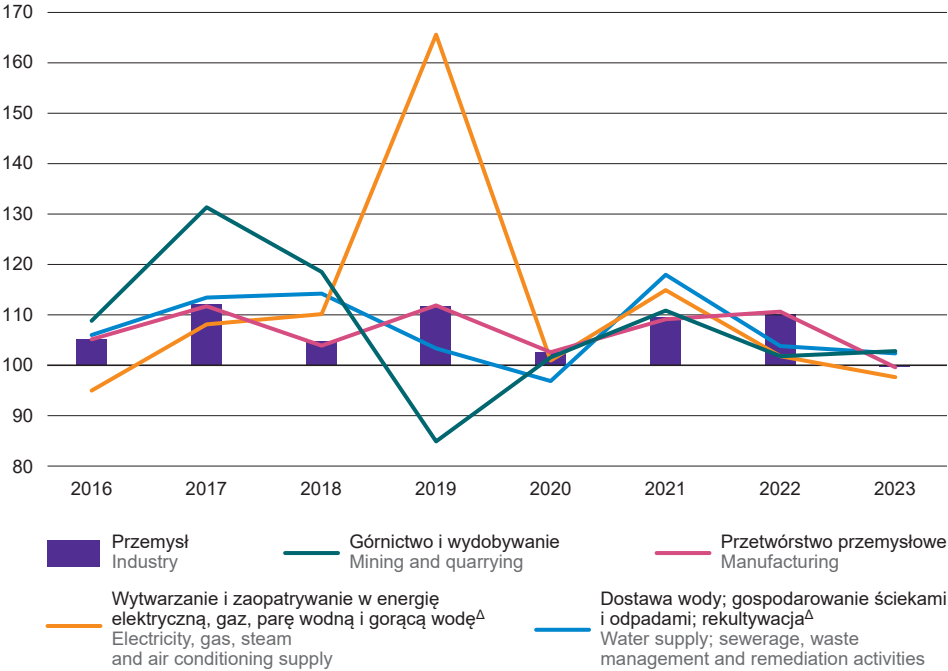
Chapter XIV. Industry and construction

TABL. 1 (111). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
	w mln zł in million PLN				w odset- kach in percent	2022 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
O G Ó Ł E M T O T A L	20239,3	30681,5	47082,6	46098,9	100,0	99,7
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	324,5	537,8	693,5	782,4	1,7	102,8
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	19118,3	28821,0	44378,0	43051,8	93,4	99,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	310,4	633,2	1057,4	1248,9	2,7	97,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	486,2	689,5	953,7	1015,8	2,2	102,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (73). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a**
WEDŁUG SEKCJI PKD (ceny stałe)
Rok poprzedni = 100
CHART 1 (73). **INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a**
BY NACE SECTIONS (constant prices)
Previous year = 100

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (112).

PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2015	2020	2022	2023		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Świeże lub chłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	30,4	.	33,4	31,0	4,7	Fresh or chilled beef and veal meat in thousand tonnes
Wędliny i kielbasy ^b w tys. t	10,4	4,8	4,2	10,9	1,5	Coured meat products and sausages ^b in thousand tonnes
Mleko płynne przetworzone ^c w tys. hl	10303,6	12591,9	12507,4	11736,9	32,7	Processed liquid milk ^c in thousand hectolitres
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w tys. t	79,9	105,1	102,1	126,5	47,4	Butter and dairy spreads in thousand tonnes
Sery i twarogi w tys. t	213,5	260,9	292,1	298,8	29,4	Cheese and curd in thousand tonnes
Tarcica iglasta w dam ³	249,6	282,1	310,1	279,9	7,4	Coniferous sawnwood in dam ³
Okna i drzwi z drewna ^d w tys. m ²	103,0	156,5	190,7	190,1	1,2	Wooden windows and doors ^d in thousand m ²
Bloki ścienne z betonu zwykłego w tys. t	112,9	165,3	316,5	302,0	22,3	Ordinary concrete building blocks in thousand tonnes
Masa betonowa prefabrykowana w tys. t	1605,2	2055,7	2094,2	1914,8	3,7	Ready-mixed concrete in thousand tonnes
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa w tys. t	7,6	8,9	9,1	7,2	14,3	Machinery and equipment for agriculture and forestry in thousand tonnes

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Bez drobiowych. c Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. d Łącznie z ich ościeżnicami i progami.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Excluding cured poultry meat. c Including milk for further processing. d Including their frames and thresholds.

TABL. 3 (113).

**PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	48251	56290	58528	57685	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	515	652	703	672	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	43372	50666	52840	51909	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1305	1375	1270	1364	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3059	3598	3715	3741	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3423,18	4775,34	5826,70	6409,50	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	3716,17	5308,10	5981,22	7262,34	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3380,94	4742,62	5818,01	6366,76	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4426,66	6145,66	7506,80	8838,07	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3544,67	4614,58	5346,78	5962,22	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

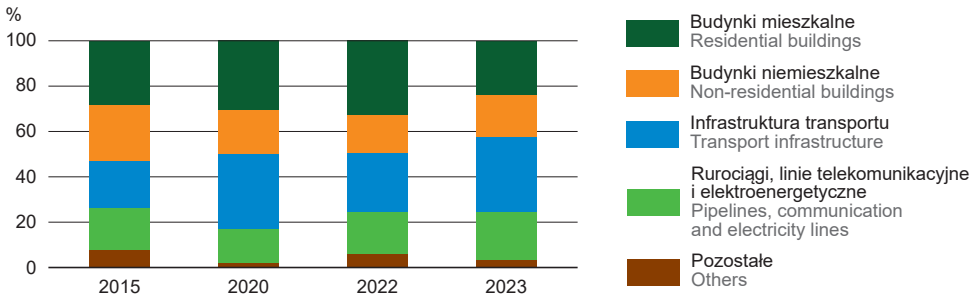
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (114). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł	in million PLN			
O G Ó Ł E M	4203,4	5933,9	8046,7	9464,5	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2222,8	2661,2	3422,9	4252,6	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	844,7	963,4	1225,0	1450,2	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	617,1	935,2	1091,2	1360,2	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	761,0	762,6	1106,7	1442,2	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
a Realised by enterprises seated in the Podlaskie Voivodship, using own resources (without subcontractors).

WYKRES 2 (74). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CHART 2 (74). **CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTION (current prices)**

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by enterprises seated in Podlaskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (115). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Investment works	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe Restoration (renovation) and other works	SPECIFICATION
		w mln zł	in million PLN		
O G Ó Ł E M	2015	2222,8	1828,1	394,8	T O T A L
	2020	2661,2	2516,5	144,7	
	2022	3422,9	3261,9	161,0	
	2023	4252,6	3829,9	422,7	
Budynki		1809,3	1761,7	47,5	Buildings
budynki mieszkalne		1036,2	1024,0	12,1	residential buildings
budynki niemieszkalne		773,1	737,7	35,4	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		2443,3	2068,2	375,1	Civil engineering works
w tym:					of which:
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		882,9	701,7	181,2	pipelines, commnication and elektrycity lines

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by enterprises seated in the Podlaskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (116). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Budynki^a	3245	4001	4175	3621	Buildings^a
miasta	1147	1248	1241	942	urban areas
wieś	2098	2753	2934	2679	rural areas
Budynki mieszkalne	2326	3033	3289	2830	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	2211	2927	3178	2714	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	43	59	60	69	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	919	968	886	791	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15	22	26	15	hotels and similar buildings
budynki biurowe	14	21	10	16	office buildings
budynki handlowo-usługowe	98	73	89	80	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	159	179	122	62	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	115	81	98	86	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	24	13	27	17	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	494	579	514	515	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	6432,4	6591,5	7692,2	6421,0	Cubic volume in dam³
miasta	3486,2	2994,5	4056,7	2857,7	urban areas
wieś	2946,1	3597,0	3635,4	3563,3	rural areas
Budynki mieszkalne	2522,3	3420,0	3583,3	3538,5	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1737,4	2302,9	2510,3	2192,6	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	739,3	1097,6	1042,7	1301,7	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	3910,1	3171,5	4108,9	2882,5	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	84,2	12,8	83,5	29,7	hotels and similar buildings
budynki biurowe	69,6	93,7	64,0	42,2	office buildings
budynki handlowo-usługowe	967,7	309,2	470,9	344,1	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	70,2	70,2	70,7	27,3	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1134,2	800,4	1915,3	949,8	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	243,1	168,6	196,0	175,2	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	1341,0	1716,6	1308,5	1314,2	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez budynków nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding buildings not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (117). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	9573	12468	12595	12635	Average paid employment
Budowa budynków ^A	4868	6447	6799	6692	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	2014	2817	2636	2601	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2692	3204	3160	3342	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3671,56	5148,83	6414,49	7092,11	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^A	4351,06	5973,56	7532,73	8337,94	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	3381,87	4702,61	5294,79	6110,82	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2658,16	3881,66	4942,54	5361,20	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

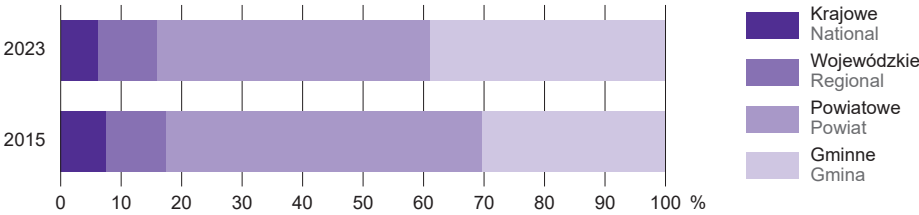
Dział XV. Transport
Chapter XV. Transport

TABL. 1 (118). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w km		in km		
Linie kolejowe eksploatowane ^a	654	757	762	770	Railways lines operated ^a
w tym zelektryfikowane	219	222	223	226	of which electrified
jednotorowe	548	651	656	661	single track
dwu- i więcej torowe	106	106	106	109	double and more track
na 100 km ² powierzchni ogólnej	3,2	3,7	3,8	3,8	per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	12925	14232	14688	15127	Hard surface public roads
miejskie	1848	2060	2135	2186	urban
zamieskie	11077	12172	12552	12941	non urban
w tym: ekspresowe	46	110	202	203	of which: expressways
autostrady	–	–	–	–	motorways
na 100 km ² powierzchni ogólnej	64,0	70,5	72,8	74,9	per 100 km ² of total area
Drogi rowerowe	454	732	827	882	Roads for bicycle
na 100 km ² powierzchni ogólnej	2,3	3,6	4,1	4,4	per 100 km ² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.
Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.
Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (75). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
CHART 1 (75). **HARD SURFACE PUBLIC ROADS**

TABL. 2 (119). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 December

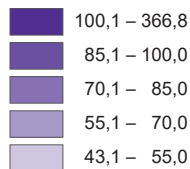
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	807751	961992	1019975	1050381	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	551519	666811	705785	726782	Passenger cars
Autobusy	2485	2710	2831	2930	Buses
Samochody ciężarowe ^b	81285	93897	99470	102375	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	129895	142719	150202	153187	Road and agricultural tractors
Motocykle	38290	50153	55373	58444	Motorcycles

a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
a According to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; including vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (32).
MAP 1 (32).

DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2023 R.
GMINA AND POWIAT ROADS ON HARD SURFACE IN 2023

Na 100 km² w km
Per 100 km² in km

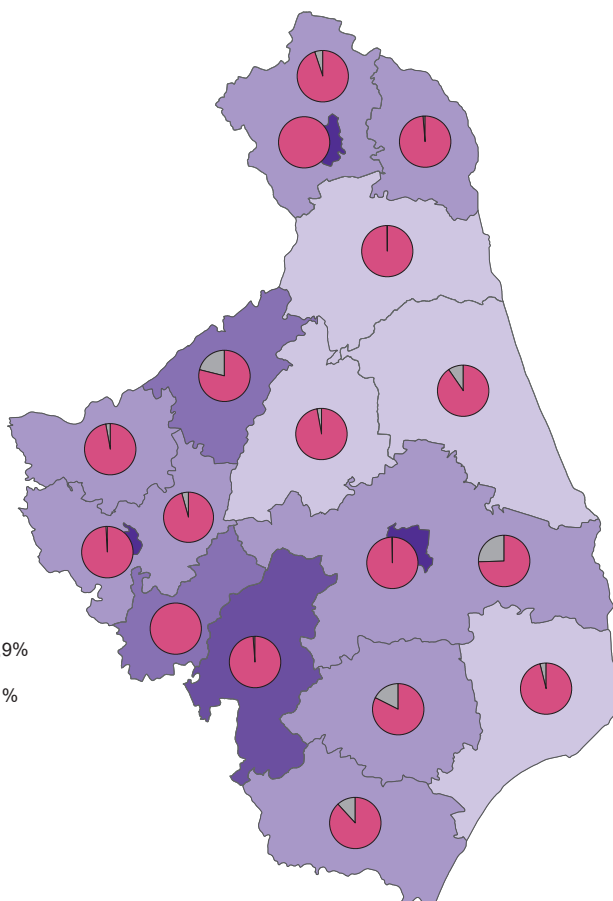
Podlaskie = 62,9

Nawierzchnia:
Surface:

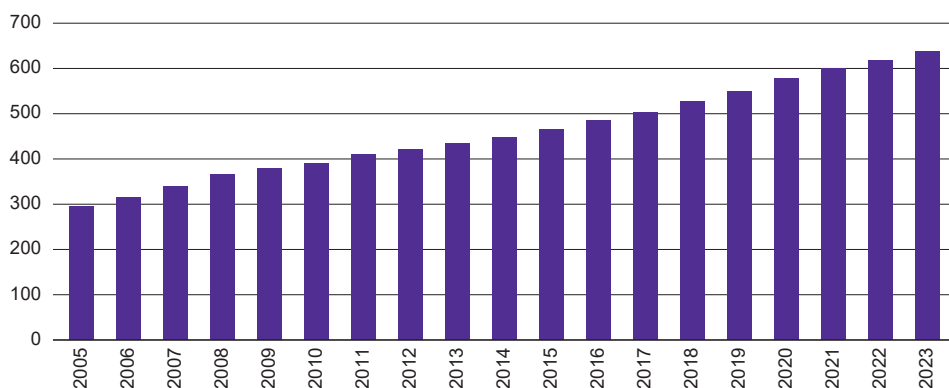

Podlaskie = 90,9%

Podlaskie = 9,1%

Samochody osobowe na 1000 ludności
Passenger cars per 1000 population

TABL. 3 (120). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
Stan w dniu 31 grudnia
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	621	513	446	463	National: number
długość w km	38814	29584	21537	22341	length in km
dalekobieżne: liczba	40	24	10	7	long distance: number
długość w km	14610	7743	2781	1743	length in km
regionalne: liczba	123	100	96	93	regional: number
długość w km	8949	8203	7782	7647	length in km
podmiejskie: liczba	452	381	335	358	suburban: number
długość w km	15205	13548	10939	12916	length in km
miejskie: liczba	6	8	5	5	urban: number
długość w km	50	90	35	35	length in km
Międzynarodowe: liczba	7	–	–	–	International: number
długość w km	7364	–	–	–	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (121). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a
COMMERCIAL ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	10220,3	3733,5	7911,2	7005,7	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	57,1	43,1	40,4	67,0	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	44,7	2,8	4,0	9,8	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2177,8	2499,8	1799,9	2331,6	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taboru komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (122). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a
Stan w dniu 31 grudnia
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie autobusowe w km	1196,5	1537,5	1153,7	1196,3	Transport network – bus lines in km
Tabor autobusowy: w sztukach	355	369	364	366	Fleet of buses: in units
liczba miejsc w tys.	43,1	42,7	41,8	41,1	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	108,9	41,4	86,9	63,1	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 6 (123).

WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020 ^b	2022 ^b	2023 ^b	SPECIFICATION
Wypadki	690	430	333	347	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^c	9	4	3	3	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^c
Ofiary wypadków	982	529	429	447	Road traffic casualties
Śmiertelne	118	78	69	76	Fatalities
na 100 tys. ludności	10	7	6	7	per 100 thousand population
Ranni	864	451	360	371	Injured
na 100 tys. ludności	73	39	31	33	per 100 thousand population

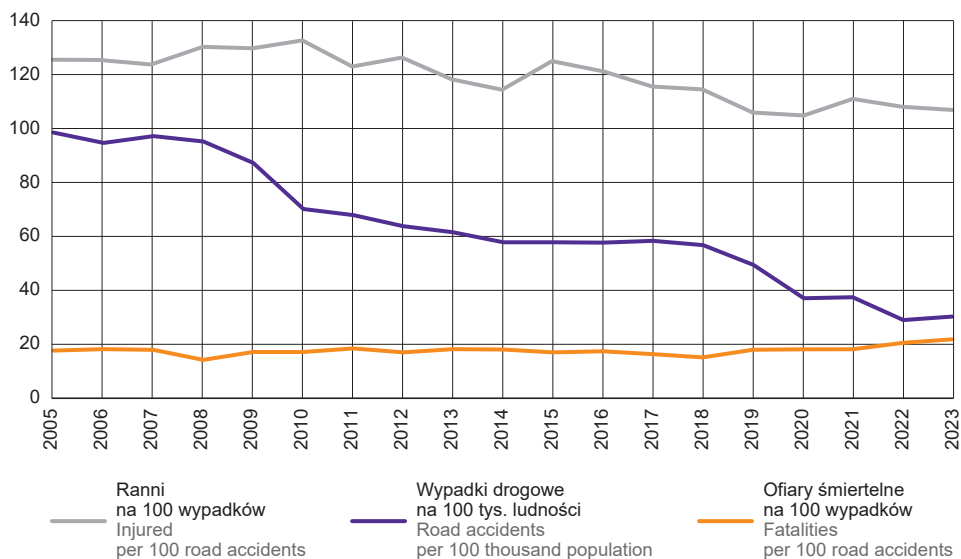
a Zarejestrowane przez Policję. b Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK). c Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data from Accident and Collision Register System. c Vehicles as of 31 December; including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 2 (76).

WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**CHART 2 (76). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES**

Dział XVI. Handel. Ceny

Chapter XVI. Trade. Prices

Handel

Trade

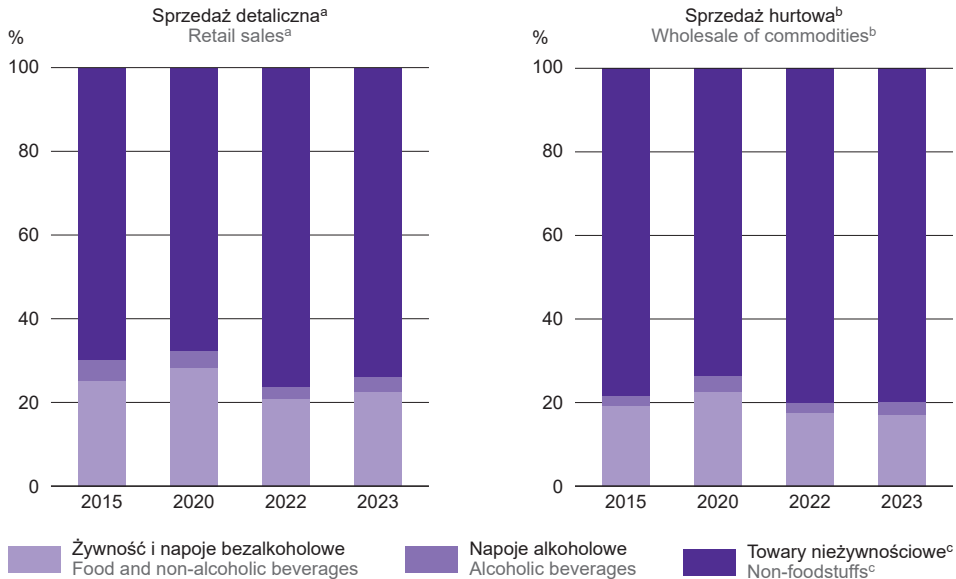
TABL. 1 (124). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES AND WHOLESale OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	13793,5	17395,9	21800,1	23988,8	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3084,9	4210,9	5156,1	5345,8	in million PLN
w %	22,4	24,2	23,7	22,3	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	11589	14998	19025	21030	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA ^b WHOLESale OF COMMODITIES ^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	10880,4	17790,9	28461,2	24766,1	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (77). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CHART 1 (77). RETAIL SALES AND WHOLESale OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Dla sprzedaży hurtowej – konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c In wholesale of commodities – consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (125).

SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a

Stan w dniu 31 grudnia

SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sklepy	9960	8875	9071	9058	Shops
Domy towarowe	3	3	3	3	Department stores
Domy handlowe	10	7	5	5	Trade stores
Supermarkety	206	228	279	299	Supermarkets
Hipermarkety	10	9	10	10	Hypermarkets
Sklepy powszechne	279	269	275	285	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	1121	1056	1095	1132	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	8331	7303	7404	7324	Other shops ^b
Stacje paliw	261	253	253	267	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shops/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (126).

GASTRONOMIA^aCATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31.12.)	336	320	426	457	Number of catering establishments (as of 31.12.)
restauracje	141	113	126	125	of which restaurants
bary	88	99	141	139	bars
stołówki	33	22	21	22	canteens
punkty gastronomiczne	74	86	138	171	food stands
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	298133	337582	636593	731686	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
produkcja gastronomiczna	247238	284328	544137	618642	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	28335	21866	42533	52204	alcoholic beverages and tobacco
inne towary handlowe	22560	31388	49923	60840	other commercial goods

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (127).

TARGOWISKA

MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31.12.):					Permanent marketplaces (as of 31.12.):
liczba	82	77	77	108	number
powierzchnia w tys. m ²	856	772	720	752	area in thousand m ²
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	4431	4010	2195	2205	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	118	73	20	27	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	3318,6	2208,3	4558,5	5453,3	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

Ceny
Prices

WYKRES 2 (78).

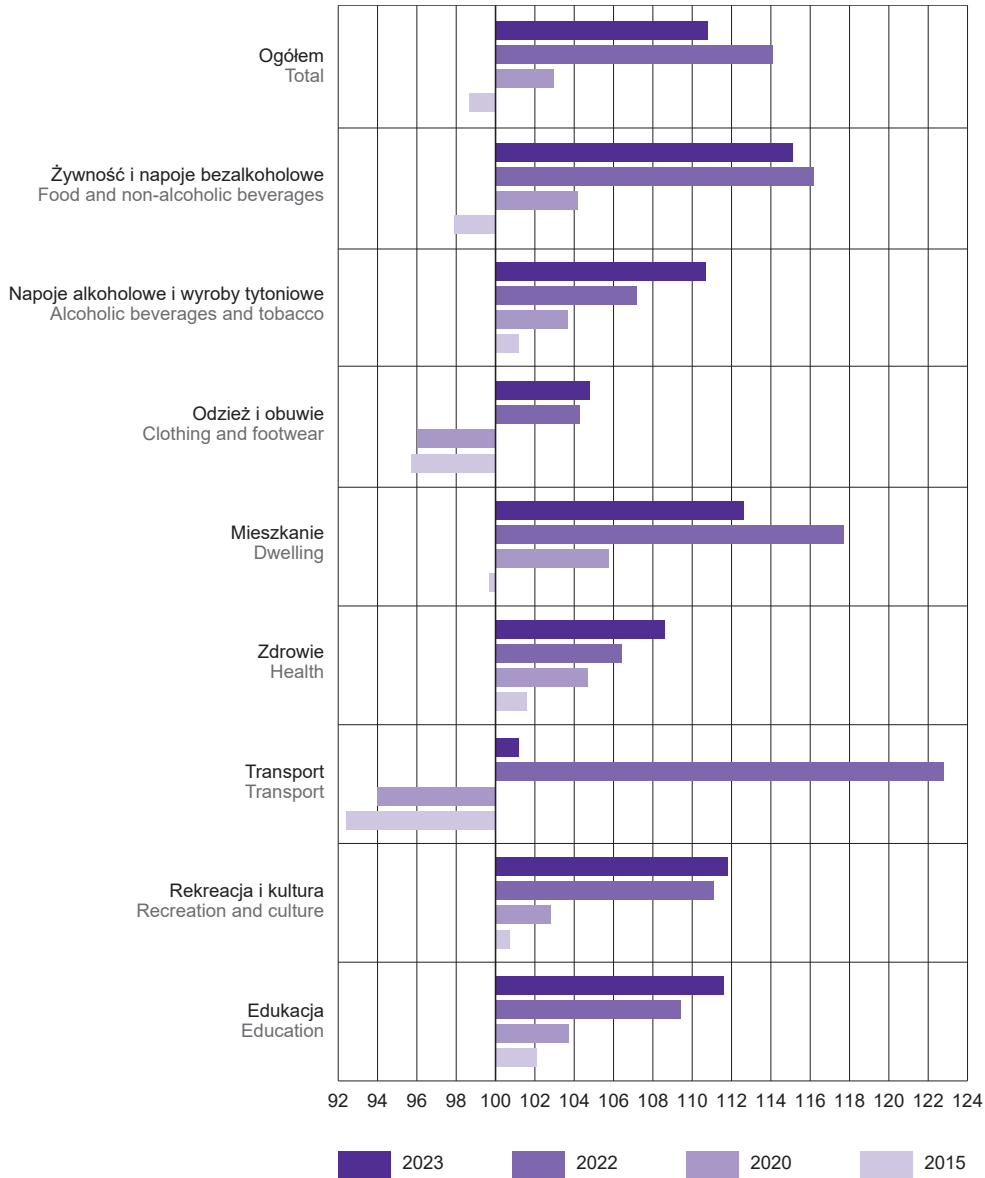
WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni = 100

CHART 2 (78).

PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year = 100

Dział XVII. Finanse przedsiębiorstw
Chapter XVII. Finances of enterprises

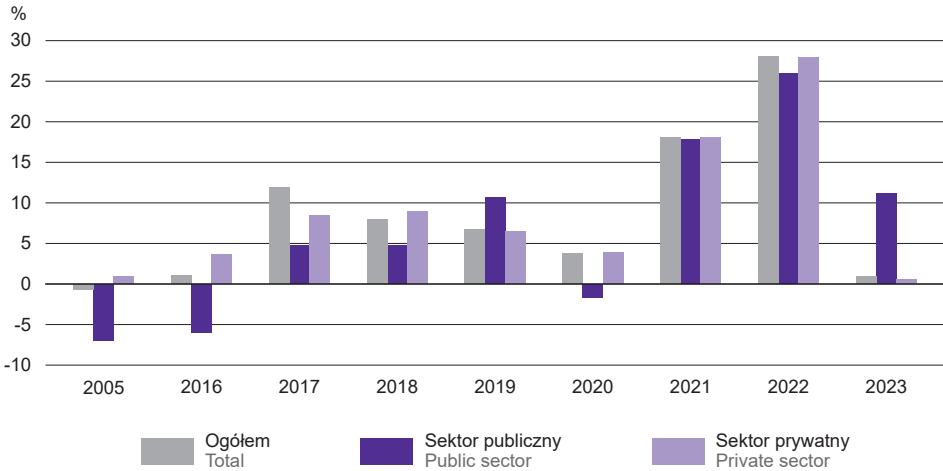
TABL. 1 (128). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Przychody ogółem	46155,1	62297,8	94155,5	95044,3	Total revenues
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług)	27466,5	39431,4	59853,0	61976,9	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	17781,2	21469,8	32678,9	31190,6	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	225,1	354,4	534,2	631,2	Financial revenues
Koszty ogółem	44470,1	58935,9	88949,9	90811,3	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług)	28375,8	39795,4	60629,4	63251,2	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	15184,7	18041,9	26744,8	25919,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	484,7	469,7	754,1	933,5	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	1777,7	3361,9	5205,7	4233,0	Gross financial result^a
Zysk brutto	2093,7	3521,8	5439,2	4942,4	Gross profit
Strata brutto	316,0	159,9	233,6	709,4	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	227,2	412,5	727,6	629,0	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	227,2	412,5	727,6	629,0	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1550,5	2949,3	4478,1	3603,9	Net financial result
Zysk netto	1864,0	3114,5	4706,4	4277,9	Net profit
Strata netto	313,5	165,1	228,4	674,0	Net loss

a Do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych, który od 2016 r. zaliczany jest do pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych.
a Until 2015 corrected by result on extraordinary events of which since 2016 are classified as other operating revenues / costs.

WYKRES 1 (79). PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

CHART 1 (79). TOTAL REVENUE IN ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS
Zmiana do roku poprzedniego
Change in relation to the previous year

TABL. 2 (129).

**PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG SEKCJI**

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

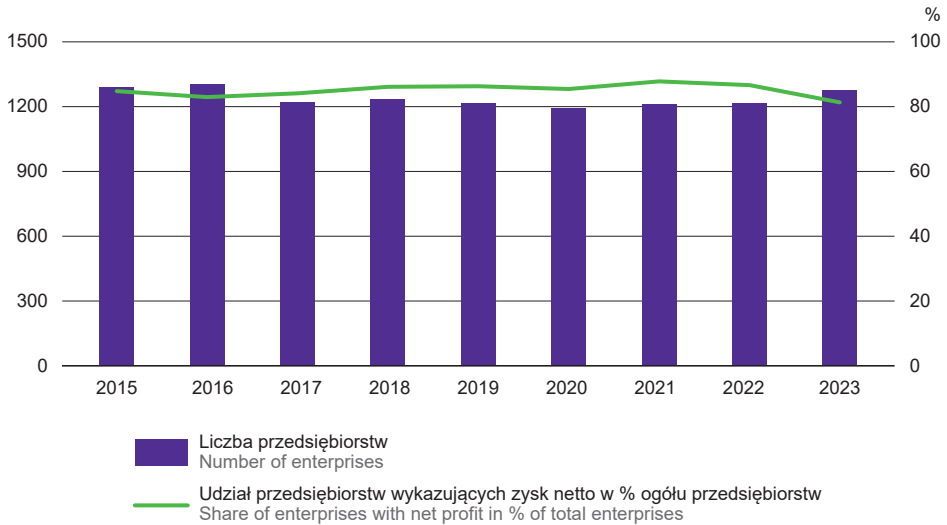
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenues	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	2015	46155,1	44470,1	1777,7	227,2	1550,5
T O T A L	2020	62297,8	58935,9	3361,9	412,5	2949,3
	2022	94155,5	88949,9	5205,7	727,6	4478,1
	2023	95044,3	90811,3	4233,0	629,0	3603,9
w tym: of which:						
Przemysł Industry		47243,2	45463,7	1779,4	274,5	1504,9
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		44123,2	42564,9	1558,2	226,7	1331,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1074,3	1058,6	15,7	10,6	5,1
Budownictwo Construction		8160,1	7548,3	611,8	98,6	513,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		28899,6	27806,2	1093,4	139,0	954,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		4701,9	4436,9	265,0	49,5	215,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		579,8	498,5	81,3	6,0	75,3
Informacja i komunikacja Information and communication		889,5	817,7	71,8	11,5	60,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		96,4	63,0	33,4	7,1	26,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		1047,4	997,1	50,3	7,1	43,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1785,7	1697,2	88,5	18,8	69,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		336,8	289,8	47,1	7,7	39,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		397,8	348,6	49,2	7,8	41,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		73,1	78,4	-5,3	0,0	-5,3

a Do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych, który od 2016 r. zaliczany jest do pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych.
a Until 2015 corrected by result on extraordinary events of which since 2016 are classified as other operating revenues / costs.

WYKRES 2 (80).

**UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO
W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**

CHART 2 (80).

**SHARE OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT
IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES**

TABL. 3 (130).

**RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2015	3,9	3,4	TOTAL
	2020	5,4	4,7	
	2022	5,5	4,8	
	2023	4,5	3,8	
w tym:				of which:
Przemysł		3,8	3,2	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe		3,5	3,0	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1,5	0,5	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		7,5	6,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3,8	3,3	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		5,6	4,6	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		14,0	13,0	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		8,1	6,8	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		34,7	27,3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4,8	4,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5,0	3,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		14,0	11,7	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		12,4	10,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		-7,3	-7,3	Arts, entertainment and recreation

TABL. 4 (131).

AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 December

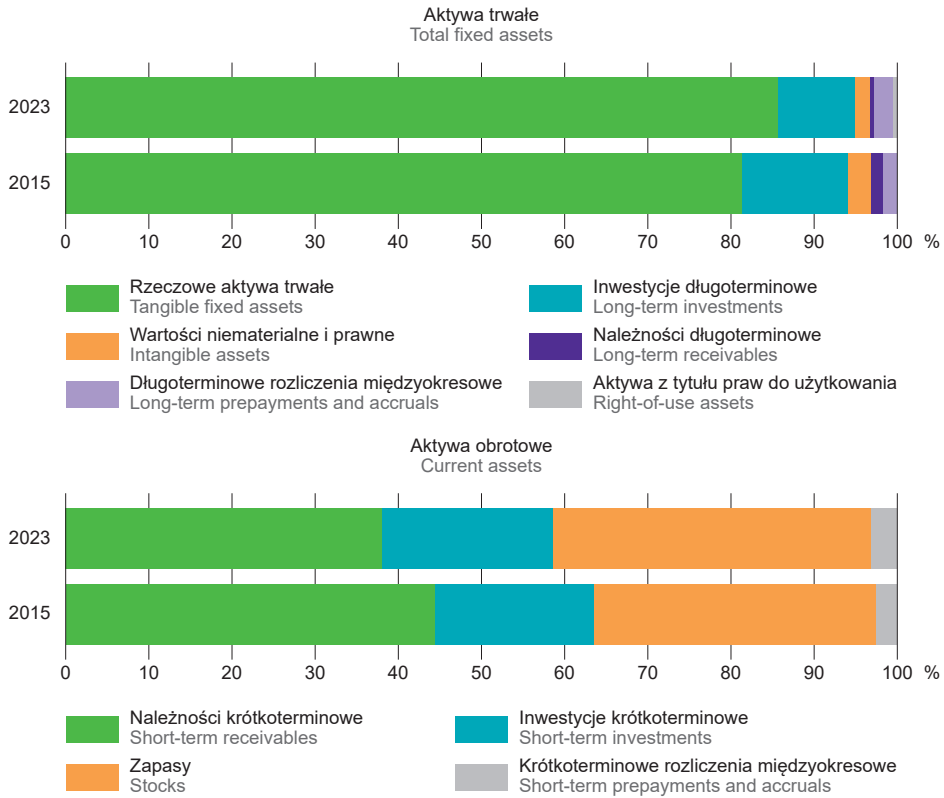
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkotermini- nowe Short-term investments	Krótkoter- minowe rozliczenia między- okresowe Short-term prepay- ments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deli- veries and services		
w mln zł in million PLN							
OGÓŁEM	2015	14151,6	4797,3	6286,6	5125,8	2723,9	343,7
TOTAL	2020	19860,3	6974,7	7324,2	6131,1	5022,0	539,4
	2022	28507,0	11438,1	11056,0	9229,0	5138,8	874,0
	2023	28873,3	11017,0	11013,5	9386,3	5986,7	856,1
w tym: of which:							
Przemysł Industry		13874,3	5372,7	5792,9	5058,6	2526,5	182,2
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		12869,4	5026,7	5360,9	4665,2	2313,3	168,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		293,8	46,1	122,2	103,7	119,2	6,2
Budownictwo Construction		4225,1	1672,9	1090,9	906,4	1134,6	326,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		7083,3	3653,7	2296,5	2016,0	1064,5	68,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1491,6	73,4	1160,9	887,4	231,1	26,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		84,3	7,5	21,6	9,3	53,0	2,2
Informacja i komunikacja Information and communication		284,9	43,4	120,5	104,9	110,1	10,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		103,1	0,0	19,1	7,1	83,7	0,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		573,4	17,9	72,7	57,8	348,2	134,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		607,4	115,7	296,4	246,1	103,4	91,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		92,2	10,8	37,1	30,8	43,0	1,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		106,1	4,9	45,7	34,2	52,5	3,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		26,0	1,3	8,1	5,1	14,6	2,1

WYKRES 3 (81). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (81). **TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS**

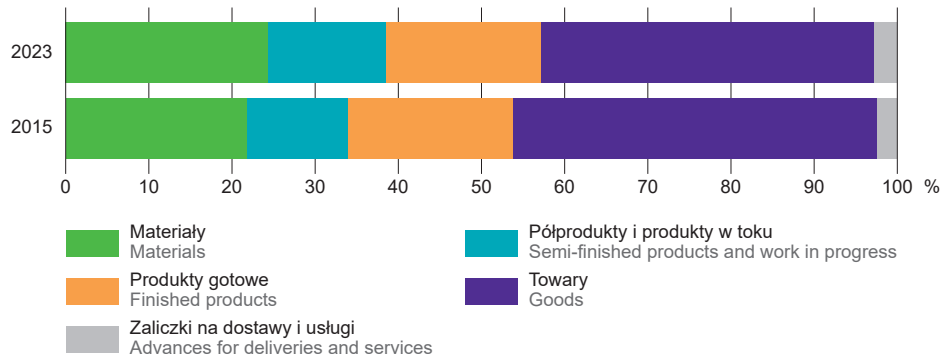
As of 31 December

WYKRES 4 (82). **ZAPASY**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 4 (82). **STOCKS**

As of 31 December

TABL. 5 (132). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
O G Ó Ł E M	2015	17333,3	7158,0	6961,8	146,1	1551,3
T O T A L	2020	22254,7	8136,1	9631,9	145,1	2951,0
	2022	26984,6	8506,3	11912,3	264,7	4469,9
	2023	28442,9	9072,9	13522,4	100,0	3599,4
w tym: of which:						
Przemysł Industry		16519,1	4627,1	8691,3	-89,6	1505,4
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		14182,9	3552,8	8019,5	-21,6	1332,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		954,6	627,4	206,2	-46,5	5,1
Budownictwo Construction		1992,3	346,6	986,2	41,1	513,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5529,0	1632,1	2491,8	296,1	950,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		751,0	356,2	274,3	-92,7	215,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		184,0	69,0	55,9	-1,8	75,3
Informacja i komunikacja Information and communication		261,4	22,7	163,1	-19,7	59,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		-14,0	6,8	3,3	-35,9	26,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		2014,2	1357,2	590,1	-15,7	43,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		245,6	46,5	107,1	14,8	69,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		112,3	7,4	54,5	7,3	39,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		128,6	35,5	32,4	24,7	41,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		142,5	134,7	42,8	-30,8	-5,3

a Patrz uwagi do działu, ust. 10 na str. 201.

a See notes to the chapter, item 10 on page 201.

TABL. 6 (133). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym	of which
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
		w mln zł					
OGÓŁEM	2015	12728,9	3602,9	2714,0	9126,0	2121,4	4657,7
TOTAL	2020	16164,7	4642,7	3552,1	11522,0	2511,3	5770,3
	2022	21367,9	4788,2	3308,9	16579,7	2997,0	9006,0
	2023	21111,8	4730,5	3304,9	16381,2	2932,1	8476,7
w tym: of which:							
Przemysł Industry		10056,9	2506,2	1956,8	7550,7	1636,4	4180,3
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		8752,7	1891,5	1510,4	6861,2	1393,7	3934,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		470,8	237,8	227,1	233,0	97,8	64,0
Budownictwo Construction		3097,6	743,2	368,6	2354,3	173,4	1019,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		4698,5	678,9	456,6	4019,6	947,6	2254,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1477,5	272,1	157,4	1205,4	83,3	507,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		158,5	101,8	92,0	56,7	14,4	18,1
Informacja i komunikacja Information and communication		169,0	27,5	24,2	141,5	28,1	56,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		157,8	15,5	12,5	142,4	0,2	3,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		618,8	230,3	142,5	388,4	24,9	160,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		376,6	67,0	49,5	309,6	5,6	211,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		71,6	27,3	25,7	44,3	10,7	8,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		57,2	13,4	12,9	43,7	4,4	20,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		58,0	43,2	3,5	14,7	–	5,7

Dział XVIII. Finanse publiczne
Chapter XVIII. Public finance

TABL. 1 (134).

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	2015	6107168,1	2568966,9	1941312,3	749322,7	847566,2
T O T A L	2020	9310112,3	4220414,8	3212136,7	1036961,3	840599,5
	2022	10422373,9	5099784,3	3321572,9	1280469,1	720547,6
	2023	11183898,1	5199930,2	3504807,3	1521693,9	957466,7
Dochody własne Own revenue		4586437,9	1943747,2	1741531,7	515713,6	385445,5
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax		1554449,8	533709,1	644276,4	140473,6	235990,8
od osób prawnych corporate income tax		304040,7	34106,4	66641,4	7116,1	196176,8
od osób fizycznych personal income tax		1250409,1	499602,7	577634,9	133357,5	39814,0
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		808137,1	490426,2	317710,9	–	–
Podatek rolny Agricultural tax		76511,7	76163,3	348,5	–	–
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		45007,1	26392,2	18615,0	–	–
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		84299,0	43097,2	41201,8	–	–
Opłata skarbową Stamp duty		14078,5	4680,9	9397,6	–	–
Dochody z majątku Revenue from property		281832,1	80580,5	188876,3	9787,1	2588,2
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar character		137761,2	31311,2	100934,4	4596,0	919,6
Wpływy z usług Services revenue		296731,5	73508,2	135532,8	79874,1	7816,5
Dotacje Grants		3093889,2	1810460,5	596940,2	502008,0	184480,6
w tym: of which:						
Z budżetu państwa From the state budget		1248861,2	686601,2	351645,3	147607,7	63007,0
na zadania: for tasks:						
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks		968068,3	538000,1	261777,7	110585,6	57704,9
własne for own tasks		267091,7	143924,9	85369,3	33529,0	4268,4
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realised on the basis of agreements with government administration bodies		13701,3	4676,2	4498,3	3493,1	1033,7
Na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego For tasks realised on the basis of agreements between local government units		31610,0	7694,7	4072,9	13892,6	5949,9
Otrzymane z państwowych funduszy celowych Received from state appropriated funds		30951,7	11209,9	9084,5	10522,3	135,0
Z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań For financial assistance between local government units for additional financing of own tasks		127578,2	51204,2	4196,0	71703,2	474,8
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b		507867,1	187310,3	157140,0	62070,5	101346,4
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subvention from the state budget		3503570,9	1445722,6	1166335,5	503972,4	387540,5
W tym część oświatowa Of which educational part		1919168,9	703615,5	936655,0	263667,4	15231,0

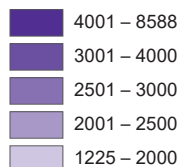
a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują m.in. dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Including, among others, grants provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable or payments from the European funds budget.

MAPA 1 (33).
MAP 1 (33).

DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.
OWN REVENUE OF GMINAS' BUDGETS^a IN 2023

Na 1 mieszkańca w zł
Per capita in PLN

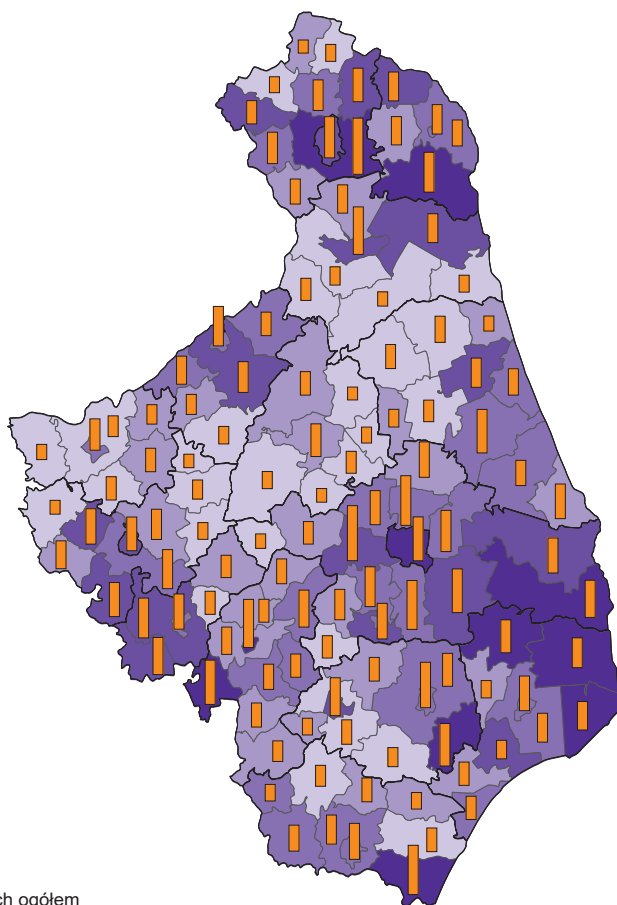

Podlaskie = 3231

Udział dochodów własnych
w dochodach ogółem w %
Share of own revenue
in total revenue in %

Podlaskie = 42,3

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Share of own revenue in total revenue

%

60

50

40

30

20

10

0

1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

^a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

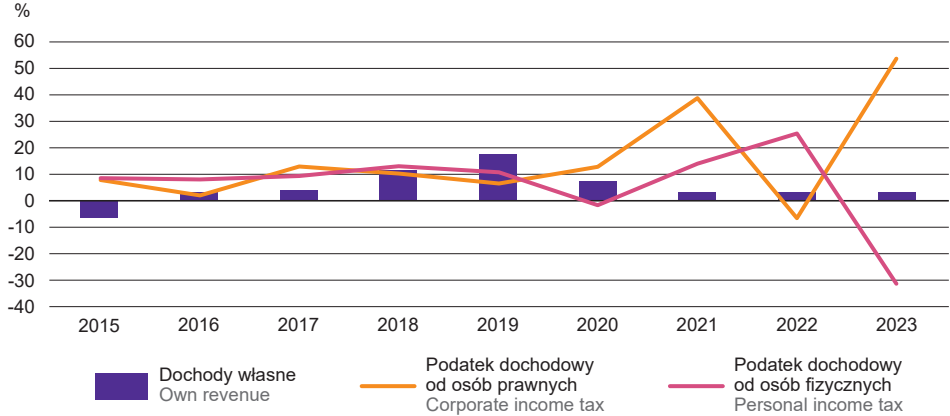
WYKRES 1 (83).

WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Zmiana do roku poprzedniego

CHART 1 (83).

SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
Change in relation to the previous year

TABL. 2 (135).

WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW

EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	2015	6167473,9	2482025,8	2017175,8	737576,9	930695,4
TOTAL	2020	9161267,0	4032853,5	3278001,5	989364,4	861047,6
	2022	10505857,0	5105804,7	3362385,7	1326658,8	711007,8
	2023	11682397,0	5501276,2	3673404,9	1566076,0	941639,9
Wydatki bieżące Current expenditure		8423294,1	3652711,5	3159656,3	972089,4	638836,9
Dotacje Grants		944582,1	240879,9	422453,7	52108,1	229140,4
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for local government budgetary establishments		21098,4	8274,0	11469,5	1354,8	–
Świadczenia na rzecz osób fizycznych Benefits for natural persons		770822,8	481573,1	254219,7	30473,2	4556,8
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary units		6544262,4	2876323,8	2402684,6	882187,1	383067,0
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		3308599,4	1375635,8	1266976,2	519157,8	146829,6
pochodne od wynagrodzeń ^b wages and salaries related expenditure ^b		621098,3	272934,2	236659,8	84537,0	26967,3
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		2143818,2	935646,7	801541,5	244202,1	162427,9
Obsługa długu publicznego Public debt servicing		163626,7	53934,7	80298,2	7321,0	22072,8
Wydatki majątkowe Property expenditure		3259102,9	1848564,7	513748,6	593986,6	302803,0
W tym inwestycyjne ^c Of which investment expenditure ^c		3218299,5	1829443,5	504376,6	588981,6	295497,8

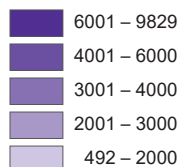
a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b These include social security contributions, the Labour Fund and the Solidarity Fund and the contribution to the Bridge Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (34).
MAP 2 (34).

WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.
INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS' BUDGETS^a IN 2023

Na 1 mieszkańca w zł
Per capita in PLN

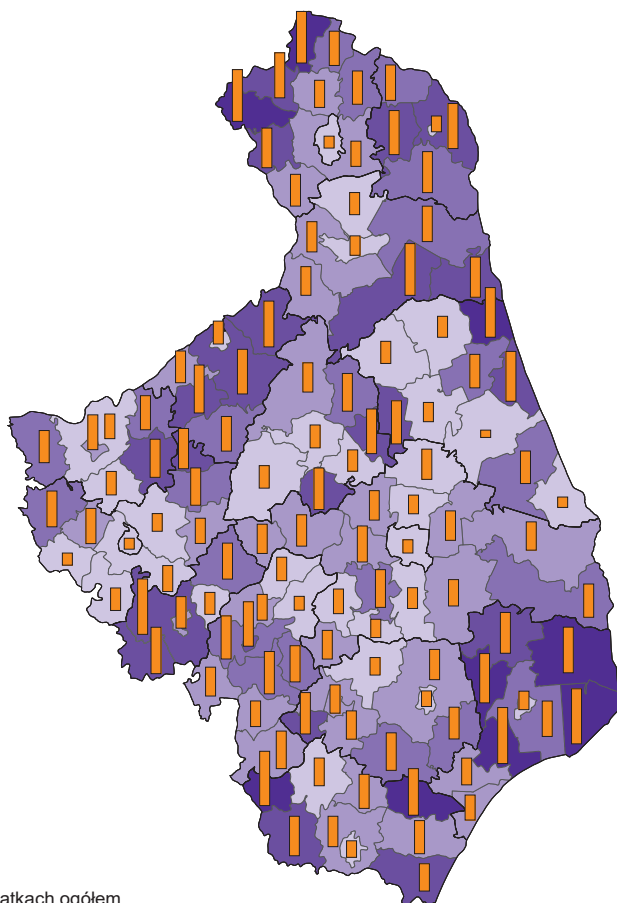

Podlaskie = 2046

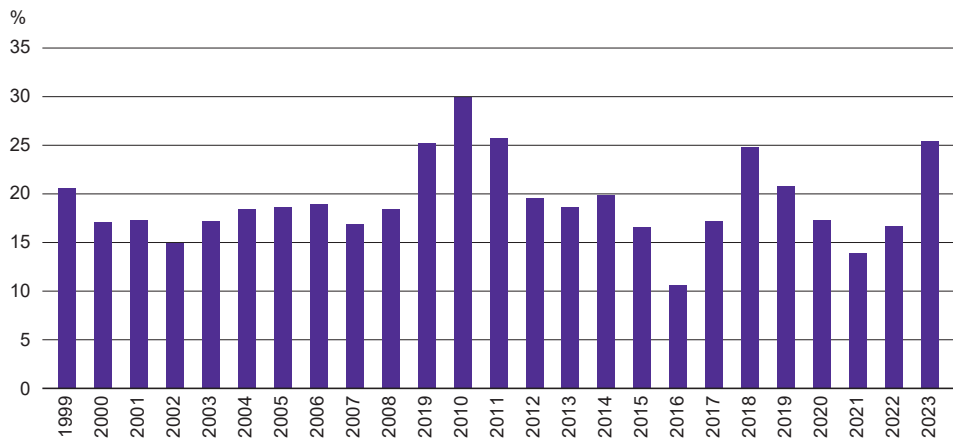
Udział wydatków inwestycyjnych
w wydatkach ogółem w %
Share of investment expenditure
in total expenditure in %

Podlaskie = 25,4

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
Share of investment expenditure in total expenditure

^a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (136).

**STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2023 R.**
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
BUDGETS BY DIVISION IN 2023

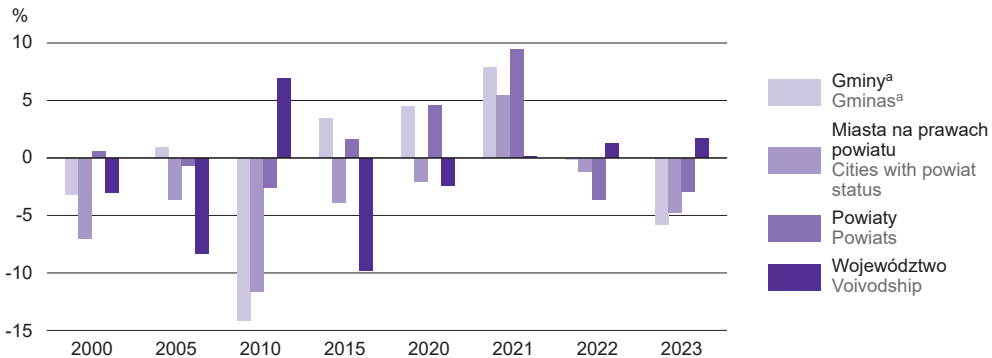
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	3,2	5,9	0,0	1,8	2,3
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	0,1	–	–	0,3	1,3
Transport i łączność Transport and communication	20,2	18,1	13,2	33,6	37,4
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	2,5	2,0	4,1	1,7	0,4
Działalność usługowa Service activity	0,7	0,3	0,6	1,9	0,5
Administracja publiczna Public administration	9,9	10,1	6,5	11,3	19,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,5	1,8	2,7	5,4	0,7
Oświata i wychowanie Education	29,8	29,7	41,2	18,9	3,8
Ochrona zdrowia Health care	1,4	0,4	0,7	1,4	10,1
Pomoc społeczna Social assistance	5,5	4,9	6,5	7,8	1,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,4	0,9	0,9	4,3	2,1
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,6	0,2	2,6	5,0	0,2
Rodzina Family	5,9	7,1	6,6	3,0	0,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	6,9	9,6	7,2	0,3	0,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,6	3,5	2,4	0,5	13,7
Kultura fizyczna Physical education	2,1	2,5	2,3	0,6	1,9

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (84).

**RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**
RELATION OF RESULTS OF BUDGETS
OF LOCAL GOVERNMENT UNITS TO TOTAL REVENUE

CHART 2 (84).

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XIX. Inwestycje. Środki trwałe

Chapter XIX. Investments. Fixed assets

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (137). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

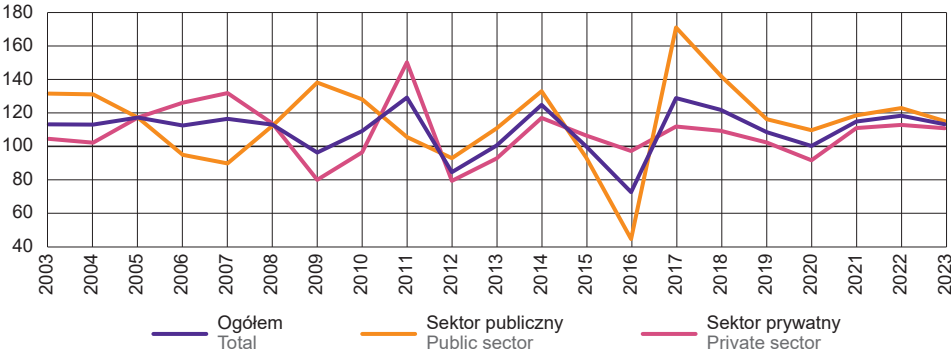
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	6848,3	8466,9	11503,1	13032,0	T O T A L
sektor publiczny	3201,7	4408,5	6433,1	7408,7	public sector
sektor prywatny	3646,6	4058,4	5070,0	5623,3	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	438,7	488,2	425,2	549,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2260,9	2047,1	2579,6	2989,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	30,8	23,6	159,3	52,4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1103,0	1264,2	1444,7	1637,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	738,4	499,3	612,0	883,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	388,7	259,9	363,6	416,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	124,9	331,2	182,7	183,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	452,7	390,7	799,6	845,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1317,6	2810,8	3574,3	5222,1	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	60,0	95,9	80,7	102,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	114,2	77,7	75,3	106,8	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23,7	16,8	13,6	30,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	734,3	934,3	1176,6	1135,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	138,6	34,2	114,1	85,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	52,5	30,3	44,3	22,1	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	276,6	267,6	1612,9	420,2	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	272,6	290,2	319,5	505,9	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	411,9	351,3	307,0	531,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	146,7	271,0	179,8	272,7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	22,4	29,8	17,7	30,2	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (85). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

CHART 1 (85). **INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)**
Previous year = 100

a Według lokalizacji inwestycji.

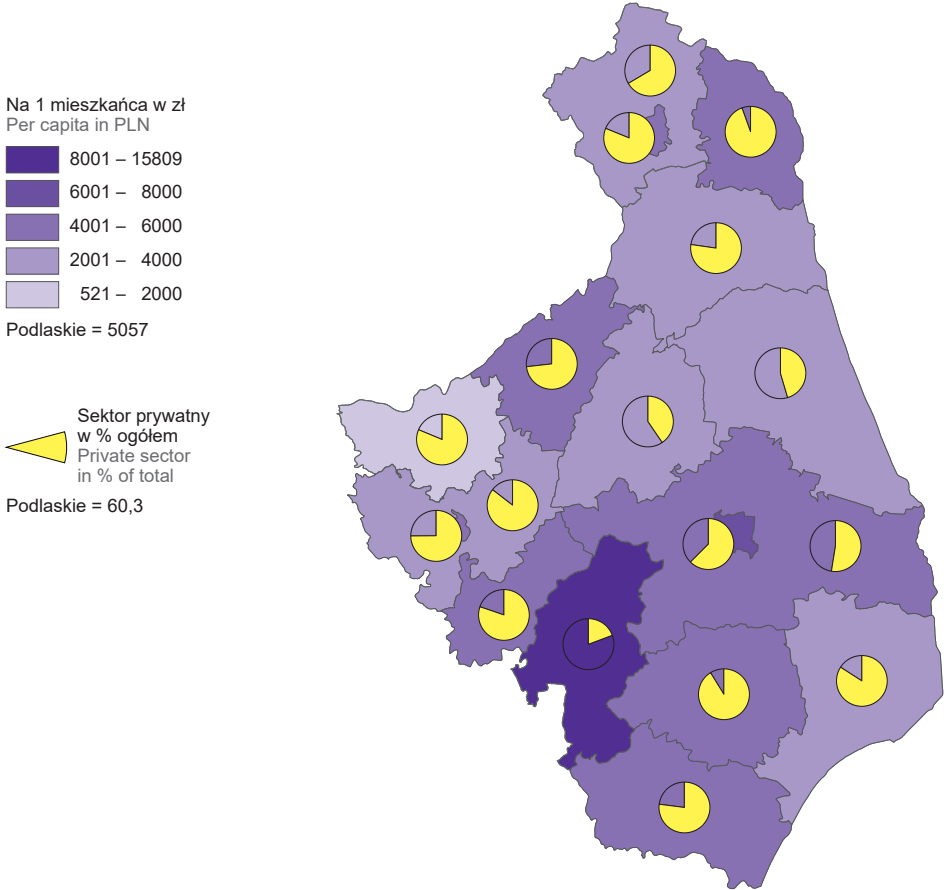
a According to investment location.

MAPA 1 (35).

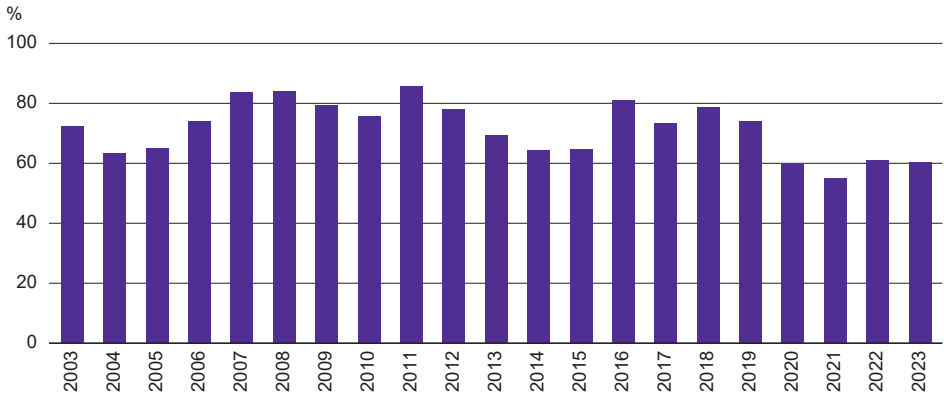
**NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
W 2023 R. (ceny bieżące)**

MAP 1 (35).

INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2023 (current prices)

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
Share of the private sector in total investment outlays

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 2 (138).

**NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP
(ceny bieżące)**INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

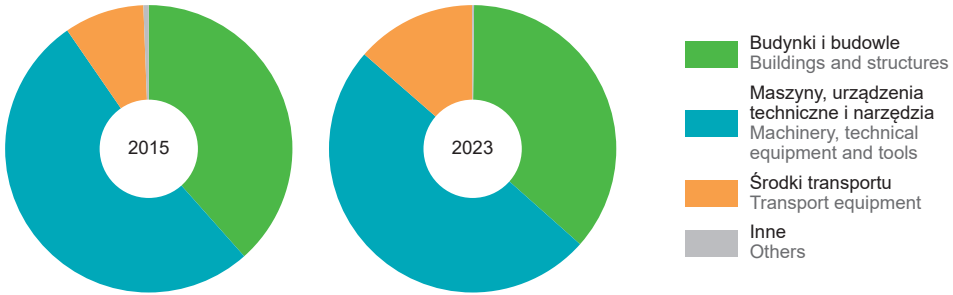
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in million PLN			
O G Ó Ł E M	2015	2314,9	889,5	1202,5	208,8
T O T A L	2020	2462,8	945,5	1282,9	229,2
	2022	2988,9	1069,6	1380,9	531,9
	2023	3157,9	1162,1	1562,5	428,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		60,3	42,6	12,9	4,9
Przemysł Industry		1801,8	554,7	1140,1	103,5
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		51,2	13,1	33,7	4,4
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		1437,5	418,0	927,5	89,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		121,5	50,1	69,2	2,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		191,6	73,5	109,8	7,4
Budownictwo Construction		160,5	50,7	61,7	48,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		389,0	153,8	110,5	123,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		165,8	22,7	15,8	127,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		50,0	29,0	15,7	5,2
Informacja i komunikacja Information and communication		43,1	34,3	6,8	1,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		17,2	3,9	11,3	2,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		73,7	68,0	4,4	1,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		19,2	10,7	6,6	1,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		3,9	0,1	2,8	0,9
Edukacja Education		2,1	0,3	1,2	0,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		339,8	171,5	163,1	4,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		29,4	18,4	8,9	1,9
Pozostała działalność usługowa Other service activities		2,2	1,4	0,7	0,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

WYKRES 2 (86).

**NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)**

CHART 2 (86).

INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

**Środki trwałe
Fixed assets**

TABL. 3 (139).

WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	91087,0	117101,3	131582,7	140518,6	T O T A L
sektor publiczny	39080,6	51729,7	58339,5	63836,1	public sector
sektor prywatny	52006,4	65371,7	73243,3	76682,5	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9768,4	11314,7	12130,2	13146,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	22331,2	29776,7	32915,3	35481,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	273,4	516,1	711,1	754,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	12942,1	17776,8	19201,7	20489,5	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4846,6	6555,3	7611,6	7892,2	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4268,7	4928,5	5391,0	6345,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1435,7	1918,7	2127,8	2230,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4117,3	4895,9	5792,7	6131,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	20894,1	28059,8	31969,6	33909,8	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	580,5	603,8	655,5	775,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1226,0	1523,2	2910,9	1695,7	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	440,4	461,7	471,3	483,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	17092,4	21019,9	22926,6	24022,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	519,8	609,9	708,4	748,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	373,0	505,2	585,4	618,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3645,5	4853,4	5380,7	7177,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4136,0	5222,0	5782,9	6287,8	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2485,9	3621,5	4195,2	4557,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1804,7	2456,1	2775,5	2987,9	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	236,1	258,8	254,8	264,4	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XX. Rachunki regionalne
Chapter XX. Regional accounts

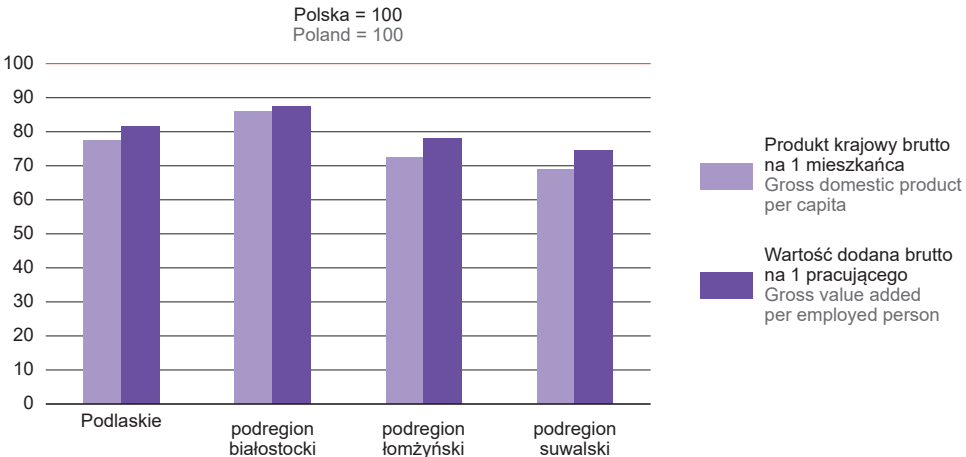
TABL. 1 (140). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
O G Ó Ł E M TOTAL	54108	59941	70150	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	47741	52259	62581	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	20053	22866	27929	42,0	43,8	44,6
instytucji rządowych i samorządowych general government	9522	10458	11591	19,9	20,0	18,5
gospodarstw domowych households	16691	17434	20688	35,0	33,4	33,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	3570	3746	5406	7,5	7,2	8,6
Przemysł Industry	11067	12192	14477	23,2	23,3	23,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9427	10349	12382	19,7	19,8	19,8
Budownictwo Construction	3906	3738	4243	8,2	7,2	6,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^A ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^A ; information and communication	12346	14050	17326	25,9	26,9	27,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^A Financial and insurance activities; real estate activities	4366	4565	5687	9,1	8,7	9,1
Pozostałe usługi Other services	12485	13967	15442	26,2	26,7	24,7
NA 1 MIESZKAŃCA^{ab} PER CAPITA^{ab}	49135	54803	63697	.	.	.

a W złotych. b Patrz uwagi do działu, ust. 14 na str. 205.
a In PLN. b See notes to chapter, item 14 on page 205.

WYKRES 1 (87). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA**
I WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)
WEDŁUG PODREGIONÓW W 2022 R.

CHART 1 (87). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA AND GROSS VALUE ADDED**
PER EMPLOYED PERSON (current prices) BY SUBREGIONS IN 2022

TABL. 2 (141). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO^a (ceny bieżące)
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M ^b	119088	127985	150684	T O T A L ^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b	40018	42010	60632	Agriculture, forestry and fishing ^b
Przemysł	160190	172298	203259	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	153164	164196	194991	of which manufacturing
Budownictwo	144500	134027	148791	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	137728	152843	181142	Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	408167	423939	531287	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	108364	118571	128617	Other services

a Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. b Patrz uwagi do działu „Rynek pracy”, ust. 7 na str. 186.

a The average number of employed persons was used in calculations. b See notes to the chapter „Labour market”, item 7 on page 186.

TABL. 3 (142). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w mln zł	in million PLN		
Produkcja globalna	106231	123202	154816	Gross output
Zużycie pośrednie	58490	70943	92235	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	47741	52259	62581	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	21161	23099	26180	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	28826	30104	37011	Gross operating surplus

TABL. 4 (143). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	40489	42783	49743	in million PLN
na 1 mieszkańca ^a w zł	36767	39116	45168	per capita ^a in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	39363	40673	47362	in million PLN
na 1 mieszkańca ^a w zł	35744	37186	43005	per capita ^a in PLN

a Patrz uwagi do działu, ust. 14 na str. 205.

a See notes to chapter, item 14 on page 205.

Dział XXI. Podmioty gospodarki narodowej

Chapter XXI. Entities of the national economy

TABL. 1 (144). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

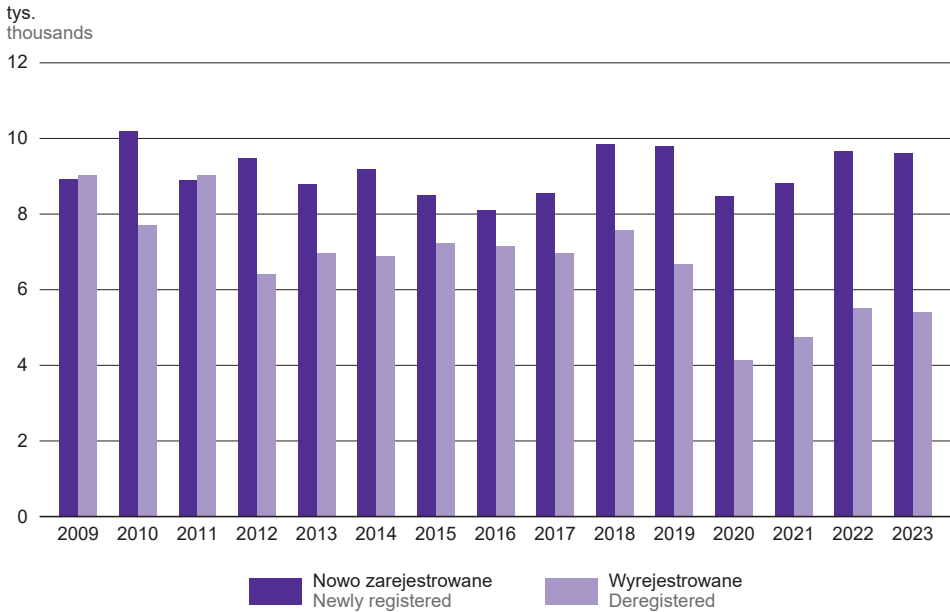
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	99309^b	109492^b	116928^b	120716^b	T O T A L
sektor publiczny	3063	2741	2776	2822	public sector
sektor prywatny	95713	105578	112553	116131	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	–	–	–	–	State owned enterprises
Spółki	11710	13975	15779	16582	Companies
w tym:					of which:
handlowe	6490	8530	10328	11137	commercial
cywilne	5087	5301	5303	5294	civil
Spółdzielnie	499	335	322	316	Cooperatives
Fundacje	503	775	871	932	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3426	3512	3622	3809	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	76252	84060	89241	91820	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by ownership sectors – excluding entities, whose form of ownership is not provided in the REGON register.

WYKRES 1 (88). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON^a**

CHART 1 (88). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (36).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (36).

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2023

As of 31 December

Na 10 tys. ludności
Per 10 thousand population

1201 – 1439

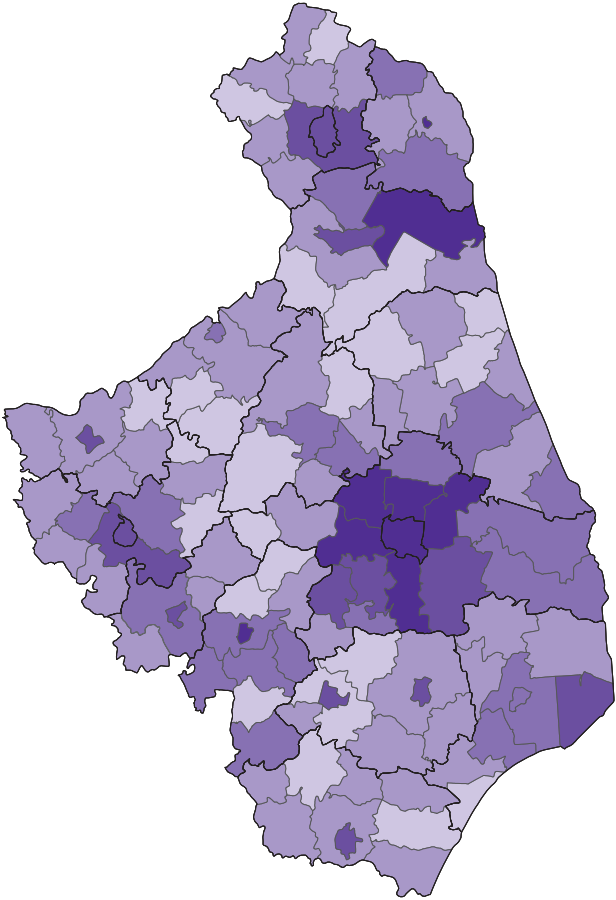
1001 – 1200

801 – 1000

601 – 800

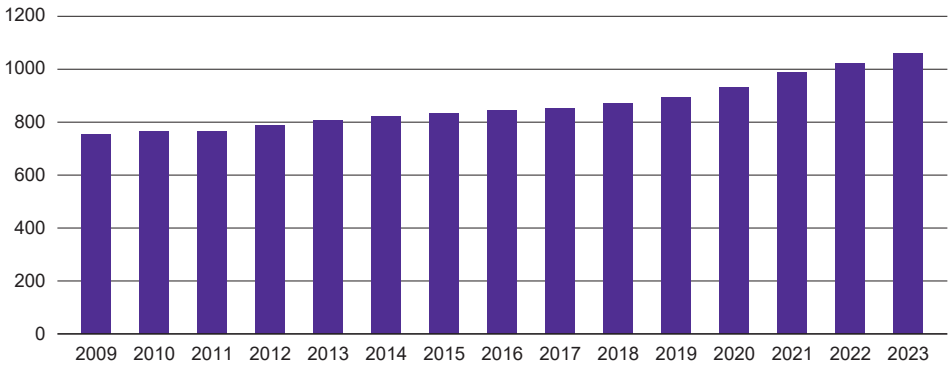
363 – 600

Podlaskie = 1061

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

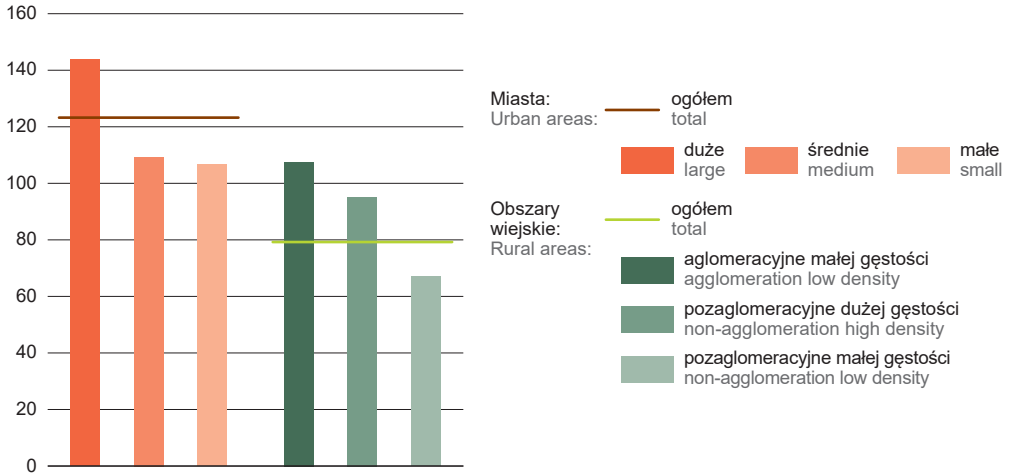
Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

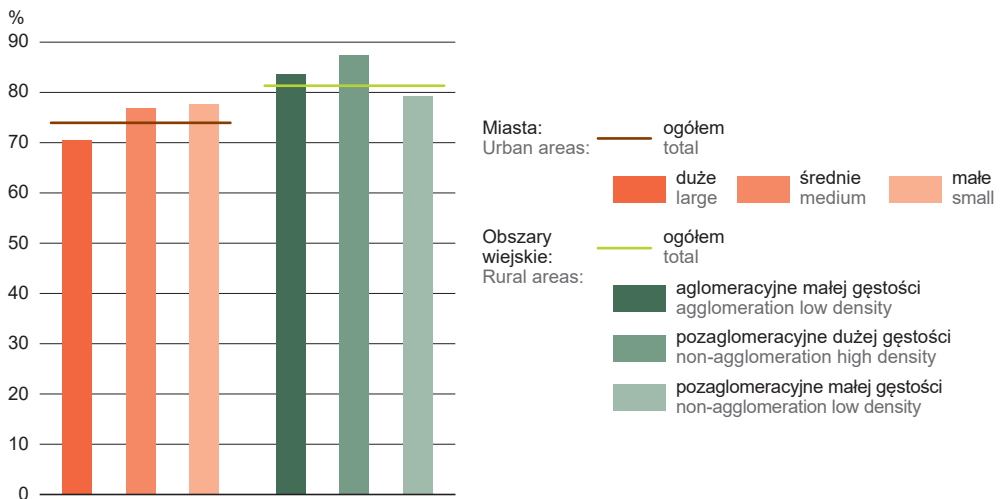
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 2 (89). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
NA 1000 LUDNOŚCI W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 2 (89). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
PER 1000 POPULATION IN 2023**
As of 31 December

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 3 (90). **UDZIAŁ OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
GOSPODARCZĄ WŚRÓD PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a
W REJESTRZE REGON W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 3 (90). **SHARE OF NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY
IN ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a
IN THE REGON REGISTER IN 2023**
As of 31 December

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R.

I. VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 01.01.
AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 01.01.

Powierzchnia ^a w km ²	313931	20187	6,4	Area ^a in km ²
Powiaty	314	14	4,5	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	3	4,5	Cities with powiat status
Gminy	2477	118	4,8	Gminas
Miasta	979	40	4,1	Towns
Miejscowości wiejskie	52451	3749	7,1	Rural localities
Sołectwa (stan w dniu 31.12.)	40812	3271	8,0	Village administrator's offices (as of 31.12.)

OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	16,0	0,4	2,2	particulate
gazowych	172771,3	1817,9	1,1	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^b (stan w dniu 31.12.)	3249	122	3,8	Municipal wastewater treatment plants ^b (as of 31.12.)
w tym: biologiczne	2433	94	3,9	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	810	28	3,5	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	109309,2	672,7	0,6	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	13447,9	336,2	2,5	Municipal waste generated (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	18213,7	414,9	2,3	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	3,2	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	4311,5	106,9	2,5	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,9	0,8	.	in % of total investment outlays

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI
JUSTICE

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	792014	18452	2,3	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	210	162	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	71,5	79,1	.	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31.12.) w tys.	37636,5	1138,2	3,0	Population (as of 31.12.) in thousands
miasta	22376,5	692,1	3,1	urban areas
wieś	15260,0	446,1	2,9	rural areas
w tym kobiety	19454,1	584,7	3,0	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ^a ogólnej (stan w dniu 31.12.)	120	56	.	Population per 1 km ² of total area ^a (as of 31.12.)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31.12.)	71,2	71,0	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31.12.)

a Patrz uwagi ogólne do rocznika, ust. 14 na str. 178. b Pracujące na sieci kanalizacyjnej. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a See general notes to the yearbook, item 14 on page 178. b Working on sewage network. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	–3,6	–3,3	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,2	–1,2	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31.12.) w tys.	15142,5	430,7	2,8	Employed persons ^a (as of 31.12.) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	7199,22	6487,81	90,1	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31.12.) w tys.	788,2	31,0	3,9	Registered unemployed persons (as of 31.12.) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31.12.) w %	5,1	7,0	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31.12.) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe ^c :				Dwelling stocks ^c :
mieszkania: w tysiącach	15779,2	477,2	3,0	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	419,3	419,2	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	221,3	6,9	3,1	in thousands
na 1000 ludności	5,9	6,0	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31.12.) w km:				Network (as of 31.12.) in km:
wodociągowej rozdzielczej i przesyłowej	341149,1	14453,7	4,2	water supply distribution and transmission
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	181521,6	3929,5	2,2	sewage distribution ^d
gazowej	174257,4	2639,6	1,5	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE ^e – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^e – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3007,4	86,5	2,9	primary
branżowych I stopnia ^g	243,0	5,3	2,2	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	806,1	24,6	3,1	general secondary
technikach	755,2	22,3	3,0	technical secondary
ogólnokształcących artystycznych ^h	14,7	0,4	2,5	general art ^h
policealnych	243,1	7,6	3,1	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children in pre-primary establishments ⁱ :
w tysiącach	1512,0	45,7	3,0	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	961	954	.	per 1000 children aged 3–6

a Według miejsca zamieszkania, bez zagranicy. b Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie administracyjnych źródeł danych. c Na podstawie bilansu. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami branżowych szkół II stopnia (w 2023 r. – 12973 uczniów w Polsce i 333 w województwie) oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By place of residence, without abroad. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated on the basis of administrative data sources. c Based of balance. d Including collectors. e See notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. f Excluding schools for adults, except for post-secondary schools. g Including students of stage II sectoral vocational schools (in 2023 – 12973 students in Poland and 333 students in the Voivodship) and students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including children staying throughout the school year in units performing health care activity.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
OCHRONA ZDROWIA ^a – stan w dniu 31.12. HEALTH CARE ^a – as of 31.12.				
Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	141452	4709	3,3	doctors
lekarze dentyści	36877	1260	3,4	dentists
pielęgniarki ^c	216086	7192	3,3	nurses ^c
Przychodnie	23460	831	3,5	Out-patients departments
Szpitala ogólne	894	35	3,9	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	161,2	5,3	3,3	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne	11473	362	3,2	Generally available pharmacies
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31.12.)	7570	224	3,0	Public libraries (including branches; as of 31.12.)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	18,4	20,2	.	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31.12.)	974	25	2,6	Museums with branches (as of 31.12.)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	42321,9	352,0	0,8	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31.12.)	535	13	2,4	Fixed cinemas (as of 31.12.)
Widzowie w kinach stałych w tys.	49741,3	1181,7	2,4	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^d :				Tourist accommodation establishments ^d :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31.07.) w tys.	793,1	13,5	1,7	number of beds (as of 31.07.) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	36239,2	579,7	1,6	tourists accommodated in thousands
ROLNICTWO AGRICULTURE				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^e (stan w czerwcu 2023 r.) w tys. ha	14580,4	1080,3	7,4	Agricultural land in good agricultural condition ^e (as of June 2023) in thousand ha
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	11025	657,5	6,0	Sown area (as of June) in thousand ha
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	35850,8	1121,2	5,1	cereals
ziemniaki	5590,0	121,7	2,0	potatoes
warzywa gruntowe ^f	3833,2	27,2	0,7	field vegetables ^f
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	49,9	43,8	87,8	cereals
ziemniaki	296	259	87,5	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 192. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. e Dane wstępne. f Bez produkcji w ogrodach przydomowych.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b See notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 192. c Including masters of nursery. d Concern establishments with 10 or more bed places. Data were compiled taking into account imputation for units which refused to participate in the survey. e Preliminary data. f Excluding production in kitchen gardens.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
LEŚNICTWO – stan w dniu 31.12. FORESTRY – as of 31.12.				
Powierzchnia lasów w tys. ha	9283,8	631,5	6,8	Forest area in thousand ha
Lesistość ^a w %	29,6	31,3	.	Forest cover ^a in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	2557278,3	49878,1	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	67835	43727	64,5	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^b (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^b (current prices):
w milionach złotych	348844,9	9863,9	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9254	8647	93,4	per capita in PLN
TRANSPORT. POCZTA – stan w dniu 31.12. TRANSPORT. POST – as of 31.12.				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	319936,9	15127,2	4,7	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^c w tys. szt.	27227,7	726,8	2,7	Registered passenger cars ^c in thousand units
Placówki pocztowe ^d	7620	335	4,4	Postal offices ^d
HANDEL – stan w dniu 31.12. TRADE – as of 31.12.				
Sklepy	326662	9058	2,8	Shops
Targowiska stałe	2560	108	4,2	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^e				Budgets of gminas ^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	170256,7	5199,9	3,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6714,04	7219,88	107,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	180989,0	5501,3	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7137,27	7638,29	107,0	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	114342,0	3504,8	3,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9265,96	8335,71	90,0	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	125395,6	3673,4	2,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	10161,71	8736,70	86,0	per capita in PLN

a Patrz uwagi ogólne do rocznika, ust. 14 na str. 178. b Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. c Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. d Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a See general notes to the yearbook, item 14 on page 178. b Realised by construction entities – by place of performing works. c Including vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (dok.)

I. VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)
PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	45275,5	1521,7	3,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1785,43	2112,81	118,3	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	46836,2	1566,1	3,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1846,98	2174,43	117,7	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	32141,1	957,5	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	852,59	839,38	98,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	31734,4	941,6	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	841,80	825,51	98,1	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	461944,7	13032,0	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12254	11425	93,2	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31.12.; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31.12.; current book- -keeping prices):
w milionach złotych	5401289,4	140518,6	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	143512	123455	86,0	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2022 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2022

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	3100850	70150	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca ^c w zł	82079	63697	77,6	per capita ^c in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	2766246	62581	2,3	in million PLN
na 1 pracującego ^d w zł	184700	150684	81,6	per employed person ^d in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1796740	47362	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca ^e w zł	47559	43005	90,4	per capita ^e in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^e (stan w dniu 31.12.)	5150034	120716	2,3	Entities of the national economy in the REGON register ^e (as of 31.12.)
sektor publiczny	111929	2822	2,5	public sector
sektor prywatny	4913263	116131	2,4	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodnie z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi do działu Rachunki Regionalne, ust. 14, na str. 205. d Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see notes to chapter „Regional accounts”, item 14 on page 205. d The average number of employed persons was used in calculations. e Excluding persons tending private farms in agriculture; in division by ownership sectors – excluding entities whose form of ownership is not provided in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 01.01.)	20180	20187	20187	20187	Area in km ² (as of 01.01.)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	16,8	13,7	12,6	13,4	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	62,9	63,5	61,5	63,0	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	3,8	3,9	4,3	4,5	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	0,8	0,6	0,6	0,7	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	98,4	99,9	100,0	99,9	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,0	0,0	–	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	55,4	62,5	67,4	69,2	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	2,0	1,1	0,9	0,4	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,0	9,2	9,6	5,9	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	98,1	98,8	99,0	99,5	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,8	13,4	8,6	40,9	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31.12.):					Area of special nature value under legal protection (as of 31.12.):
w % powierzchni ogólnej	31,9	32,0	31,8	31,6	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	5320	5364	5403	5611	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	35,6	35,3	43,2	33,3	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in t
Odpady komunalne wytworzone ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	269	202	241	295	Municipal waste generated ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	5,5	5,1	5,5	3,2	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	1,6	2,3	0,5	0,8	in water management
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	33570	24670	17470	18452	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	277,1	204,9	146,8	161,8	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	55,7	69,0	65,4	79,1	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Do 2015 r. dane szacunkowe; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Until 2015 estimated data; in 2000 defined as solid waste removed. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31.12.)	1210688	1203448	1188800	1138216	Population (as of 31.12.)
miasta	709976	724826	719890	692133	urban areas
wieś	500712	478622	468910	446083	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31.12.)	60	60	59	56	Population per 1 km ² of total area (as of 31.12.)
Ludność w wieku (stan w dniu 31.12.):					Population of age (as of 31.12.):
przedprodukcyjnym	314899	229068	207394	205399	pre-working
produkcyjnym	702035	764843	750360	665451	working
poprodukcyjnym	193754	209537	231046	267366	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	5,8	5,1	3,6	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,2	1,6	1,7	1,5	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,9	9,9	9,1	7,3	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	9,7	9,8	10,3	10,6	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,2	0,1	-1,2	-3,3	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	4,5	4,5	4,6	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,3	-1,3	-1,9 ^a	-1,2	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	70,5	72,5	73,8	74,8	males
kobiety	79,1	81,9	82,6	83,4	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31.12.):					Employed persons ^{bc} (as of 31.12.):
w tysiącach	495,5	398,0	413,1	430,7	in thousands
w tym kobiety	237,3	187,4	197,0	199,4	of which women
na 1000 ludności	409	331	347	378	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	50,6	51,8	61,8	in thousands
na 1000 ludności	.	42,1	43,5	54,2	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	14,2	13,9	18,6	in thousands
na 1000 ludności	.	11,8	11,7	16,3	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. c Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowano przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2010 i 2015 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014. b Until 2021 by actual workplace; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence and the predominant kind of activity. c Data concerning employed persons on private farms in agriculture were estimated using the result: in 2000 – the Agricultural Census 1996, in 2010 and 2015 – the Agricultural Census 2010. Since 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31.12.) w tys.	79,2	63,8	55,0	31,0	Registered unemployed persons (as of 31.12.) in thousands
2000 = 100	100,0	80,5	69,4	39,1	2000 = 100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31.12.):					In % of registered unemployed (as of 31.12.):
kobiety	52,4	47,4	45,3	44,5	women
w wieku 24 lata i mniej	29,4	23,9	16,8	12,3	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	44,5	34,0	44,4	43,5	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31.12.) na 1 ofertę pracy	1258	298	76	62	Registered unemployed persons (as of 31.12.) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31.12.) w %	13,8	13,8	11,8	7,0	Registered unemployment rate ^a (as of 31.12.) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1675,71	2854,02	3455,57	6487,81	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000 = 100	100,0	170,3	206,2	387,2	2000 = 100
w tym: w przemyśle	.	2654,37	3344,37	6281,80	of which: in industry
w budownictwie	.	2686,33	3190,55	6180,07	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	291,7	276,3	257,9	272,5	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	164,0	178,3	170,6	203,2	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	127,7	98,0	87,3	69,3	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	763,57	1441,83	1798,48	2989,45	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	575,58	918,86	1149,95	1838,85	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31.12.):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31.12.):
mieszkania:					dwelling:
w tysiącach	384,2	420,4	440,8	477,2	in thousands
na 1000 ludności	317,4	349,3	370,8	419,2	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	64,7	74,9	76,1	78,3	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwelling:
w tysiącach	3,8	4,3	4,8	6,9	in thousands
na 1000 ludności	3,1	3,6	4,0	6,0	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	75,6	100,3	100,5	88,4	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci (stan w dniu 31.12.) w km:					Network (as of 31.12.) in km:
wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	8904,5 ^c	12438,2	13578,6	14453,7	water supply (distribution and transmission)
kanalizacyjnej (rozdzielczej) ^d	1354,0	2556,9	3436,2	3929,5	sewage (distribution) ^d

a Do wyczerpania przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2010 i 2015 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Na podstawie bilansów. c Bez sieci przesyłowej. d Łącznie z kolektorami.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2010, 2015 – of the Agricultural Census 2010. Since 2022 – on the basis of administrative data sources. b Based on balances. c Excluding transmission network. d Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.)			DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)		
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	34,3	37,0	40,2	42,5	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	28,3	30,7	33,7	37,2	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	383,9	473,7	454,1	454,9	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	540,4	655,5	630,4	655,4	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE			EDUCATION		
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	110,0	67,4	72,5	86,5	primary ^c
branżowych I stopnia ^{def}	14,4	5,6	4,3	5,3	stage I sectoral vocational ^{def}
liceach ogólnokształcących ^g	32,8	23,0	18,0	24,6	general secondary ^g
liceach profilowanych	.	1,1	.	.	specialised secondary
technikach ^h	32,9	20,3	16,3	22,3	technical secondary ^h
ogólnokształcących artystycznych ⁱ	0,5	0,4	0,4	0,4	general art ⁱ
policealnych	6,0	13,5	9,5	7,6	post-secondary
Absolwenci branżowych szkół I stopnia ^d , liceów ogólnokształcących, techników oraz ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe ^{eghkl} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14,6	12,5	9,8	8,7	Graduates of stage I sectoral vocational ^d , general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{eghkl} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^m (stan w dniu 31.12.; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30.11.) w tys.	44,7	51,9	34,8	27,0	Students of higher education institutions ^m (as of 31.12.; in years 2000–2017 – as of 30.11.) in thousands
Absolwenci uczelni ^{mn} w tys.	7,0	14,7	10,7	7,2	Graduates of higher education institutions ^{mn} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	11,9	7,7	4,2	2,2	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ^k w tys.	2,7	2,0	1,5	0,1	Graduates of schools for adults ^k in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. e–h Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – branżowymi II stopnia, w 2023 r. – 333 uczniów, g – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), h – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). i Dających uprawnienia zawodowe. k Z poprzedniego roku szkolnego. l Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. m Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem podlaskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. n W latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. i od 2019 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households primarily maintained by income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. e–h Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – stage II sectoral vocational, in 2023 – 333 students. g – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), h – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). i Leading to professional certification. k From the previous school year. l Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. m Including branches of higher education institutions seated outside Podlaskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. n 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 and since 2019 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	19,2	21,1	24,6	.	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.	27,4	30,1	31,5	45,7	children ^a in thousands
w przedszkolach	19,3	21,8	22,8	33,5	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,1	7,2	6,8	11,2	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	319	457	608	699	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA ^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE ^c AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31.12.):					Medical personnel ^d (as of 31.12.):
lekarze	.	.	.	4709	doctors
lekarze dentyści	.	.	.	1260	dentists
pielęgniarki ^e	.	.	.	7192	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31.12.) na 10 tys. ludności	52,4	49,6	49,9	46,5	Beds in general hospitals ^f (as of 31.12.) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1635	1926	2163	1969	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31.12.)	359	628	760	831	Out-patient departments (as of 31.12.)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31.12.)	258	337	387	362	Generally available pharmacies (as of 31.12.)
Liczba ludności (stan w dniu 31.12.) na 1 aptekę ogólnodostępną	4693	3571	3072	3144	Population (as of 31.12.) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryj- nej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	6,0	6,9	7,6	8,4	medical
stomatologiczne	0,7	0,9	1,0	0,9	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych ^h (stan w dniu 31.12.) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15	30	70	195	Children in nurseries ^g and children's clubs ^h (as of 31.12.) per 1000 children up to age 3
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31.12.)	267	243	238	224	Public libraries (including branches; as of 31.12.)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.:					Public library loans ⁱ in volumes:
na 1000 ludności	3316	3670	2450	2325	per 1000 population
na 1 czytelnika	20,1	20,2	20,2	20,2	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31.12.) na 1000 ludności	1,6	1,9	3,3	3,4	Seats in theatres and music institutions (as of 31.12.) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytu- cjach muzycznych ^k na 1000 ludności	.	294	214	206	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31.12.)	22	26	31	25	Museums with branches (as of 31.12.)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	277	292	461	309	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 192. e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. g Łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Według siedziby.

a Since 2008, including pre-primary education units and pre-primary centres not listed in division by type of establishments. Including children staying throughout the school year in units performing health care activity (until 2011, referred to as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, including health care units subordinated to: the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as until 2011, the Internal Security Agency. d See notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 192. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Including nursery wards. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k By locality.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Kina stałe (stan w dniu 31.12.)	20	14	12	13	Fixed cinemas (as of 31.12.)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31.12.) na 1000 ludności	4,4	5,0	5,5	6,2	Seats in fixed cinemas (as of 31.12.) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	321	676	857	1036	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31.12.) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31.12.) per 1000 population:
radiowi	220,2	155,6	160,3	110,4	radio
telewizyjni	215,0	150,5	154,2	105,2	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31.07.)	223	182	269	230	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31.07.)
w tym hotele	21	23	36	50	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31.07.) na 10 tys. ludności	130,5	94,7	113,1	117,9	Number of beds ^a (as of 31.07.) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	321	379	510	508	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	1204,6	1057,0 ^b	1058,3	1087,2 ^c	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	98,1 ^b	99,3	99,4 ^c	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	742,5	605,8 ^b	655,6	657,5	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	75,9	74,3 ^b	62,2	48,4	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	10,3	2,8 ^b	1,8	0,7	potatoes
buraki cukrowe	0,7	0,0 ^b	0,0	0,0	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	836,1	1309,7	1083,0	1169,9	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	1479,1	353,9	186,9	121,7	potatoes
buraki cukrowe	178,3	13,0	4,2	15,5	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	14,8	29,1	26,6	36,8	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	194	206	163	259	potatoes
buraki cukrowe	326	472	617	649	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.:					Livestock (as of June) per 100 ha of agricultural land ^d in heads:
bydło ^e	56,0	83,1 ^b	89,7	97,7	cattle ^e
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca)	79,5	52,3 ^b	31,9	31,2	pigs (in 2000 – as of the end of July)
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^d :					Production per 1 ha of agricultural land ^d :
żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f w kg	153,5	196,1	221,4	317,3	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f in kg
mleka krowiego w l	1035	1863	2424	3242	of cows' milk in l
Ciągniki rolnicze (w 2000 r. – stan w dniu 31.12.) w tys. szt.	84,2	101,4 ^b	.	107,2 ^c	Agricultural tractors (in 2000 – as of 31.12.) in thousand units

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne. d W 2023 r. dane wstępne. e Dane dotyczące pogłowia bydła od 2022 r. pochodzą z ARIMR. f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywcza rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Since 2011, concern establishments with 10 or more bed places. Since 2016, data have been compiled taking into account imputation for units which refused to participate in the survey. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data. d In 2023 preliminary data. e Data on the cattle population since 2022 come from the ARMA. f Data concern meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^a w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^a in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	75,2	106,2 ^b	88,7	99,6 ^c	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	61,9	14,4 ^b	20,4	57,1 ^c	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31.12.) w tys. ha	604,5	626,2	630,9	641,3	Forest land (as of 31.12.) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31.12.):					Forest area (as of 31.12.):
w tysiącach hektarów	595,6	616,2	620,9	631,5	in thousand ha
na 1 mieszkańca w ha	0,50	0,51	0,52	0,56	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31.12.) w %	29,5	30,5	30,8	31,3	Forest cover (as of 31.12.) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	233,7	287,5	324,5	288,2	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	16687,7	21942,6	49878,1	in million PLN (current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny stałe)	.	100,8	106,8	100,7	previous year = 100 (constant prices)
2005 = 100 (ceny stałe)	.	118,0	162,5	274,9	2005 = 100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	329510	423341	806854	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	13857	18435	43727	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^d (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^d (current prices):
w milionach złotych	.	4786,5	4263,7	9863,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3975	3582	8647	per capita in PLN
TRANSPORT. POCZTA – stan w dniu 31.12. TRANSPORT. POST – as of 31.12.					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^e :					Railway lines operated – standard gauge ^e :
w kilometrach	783	759	654	770	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	3,9	3,8	3,2	3,8	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamieskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	10569	11999	12925	15127	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	52,4	59,4	64,0	74,9	per 100 km ² of total area in km

a Pod zbiory danego roku. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne. d Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. e Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a In crop production during a given year. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data. d Realised by construction entities – by place of performing works. e Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as, since 2005 other entities which are administrators of railway infrastructure.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
TRANSPORT. POCZTA – stan w dniu 31.12. (dok.)			TRANSPORT. POST – as of 31.12. (cont.)		
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	259,1	469,4	551,5	726,8	in thousand units
na 1000 ludności	214	390	464	639	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b :	339	348	321	335	Postal service offices ^b :
na 100 tys. ludności	28,0	28,9	27,0	29,4	per 100 thousand population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	9676,8	11672,6	13793,5	23988,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7987	9693	11589	21030	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31.12.)	11945 ^c	10299	9960	9058	Shops (as of 31.12.)
Liczba ludności (stan w dniu 31.12.) na 1 sklep	101 ^c	118	119	126	Population (as of 31.12.) per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	888,1	2039,5	2569,0	5199,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1124	2622	3369	7220	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	916,6	2325,5	2482,0	5501,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1160	2990	3255	7638	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	714,7	1803,8	1941,3	3504,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1695	4229	4539	8336	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	765,2	2014,5	2017,2	3673,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1815	4723	4716	8737	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	368,4	653,8	749,3	1521,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	466	841	983	2113	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	366,2	670,5	737,6	1566,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	464	862	967	2174	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	118,9	442,3	847,6	957,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	98	367	712	839	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	122,5	411,7	930,7	941,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	101	342	782	826	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a			INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a		
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	2282,1	5050,9	6848,3	13032,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1884	4194	5754	11425	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31.12.; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31.12.; current book-keeping prices):
w milionach złotych	39372,6	66592,9	91087,0	140518,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32497	55335	76621	123455	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE ^{de}			REGIONAL ACCOUNTS ^{de}		
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	17431	32932	39865	70150	in million PLN
na 1 mieszkańca ^f w zł	14387	27345	33493	63697	per capita ^f in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	102,6	101,8	105,5	Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	15471	28941	35363	62581	in million PLN
na 1 mieszkańca ^f w zł	12769	24032	29711	56824	per capita ^f in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	13857	24012	27432	47362	in million PLN
na 1 mieszkańca ^f w zł	11437	19938	23047	43005	per capita ^f in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	102,9	102,4	102,0	Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^g – stan w dniu 31.12. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^g – as of 31.12.					
Ogółem: w tysiącach	85,8	91,9	99,3	120,7	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	709	763	835	1061	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	15,5	18,8	23,1	28,9	in thousands
2000 = 100	100,0	121,1	148,6	186,2	2000 = 100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,3	cooperatives
spółki handlowe	2,4	4,5	6,5	11,1	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,3	0,5	0,8	1,7	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	6,6	4,7	5,1	5,3	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	70,3	73,1	76,3	91,8	in thousands
2000 = 100	100,0	103,9	108,4	130,6	2000 = 100
na 10 tys. ludności	581	607	641	807	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d Patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 204. e W rubryce dla 2023 r. dane dotyczą 2022 r. f Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodnie z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14 na str. 205. g Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d I See notes to the chapter „Regional accounts”, item 13 on page 204. e In the column for 2023, data concern 2022. f Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see notes to chapter „Regional accounts”, item 14 on page 205. g Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Polska podzielona jest na 3 poziomy NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;
- 3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
- „Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

General notes

1. Data in the yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. From 1 January 2021 there are changes applied by Commission Regulation (EU) 2019/1755 of 8 August 2019.

Poland is divided into 3 levels NUTS:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;
- 3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZIS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r.;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r., w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
 - ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZIS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 replacing the classification valid until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 December 1999;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016, replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021,
 - 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., dla lat 2010–2019 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.; od 2020 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

14. Od 2023 r. zwiększyła się powierzchnia niektórych jednostek podziału terytorialnego o morskie wody wewnętrzne Zatoki Puckiej oraz część Zatoki Gdańskiej (zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2021 r. w sprawie państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju). W związku z tym od 2023 r. **do przeliczeń wskaźników odnoszących się do powierzchni ogólnej kraju** przyjęto całkowitą powierzchnię jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.

15. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

16. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego w Białymstoku.

17. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

18. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

19. W roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002, for the years 2010–2019 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011; since 2020 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021.

14. Since 2023, the area of some units of the territorial division has increased due to the inclusion of the internal waters of the Puck Bay and part of the Gdańsk Bay (in accordance with § 6 item 1 of the Regulation of the Council of Ministers of 16 July 2021 on the state register of borders and the area of territorial division units of the country). Therefore, from 2023, **indicators relating to the total area of country** were calculated using the total area of units, including the area of internal waters.

15. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

16. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office in Białystok.

17. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

18. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

19. The names of some classification levels used in the yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

Delimitacja Obszarów Wiejskich

1. Delimitacja Obszarów Wiejskich (DOW) do celów statystycznych została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny.

2. Celem DOW jest zapewnienie jednolitej prezentacji wyników badań statystycznych statystyki publicznej, dotyczących obszarów wiejskich. Zastosowanie Delimitacji umożliwi szczególnie prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności.

3. DOW opracowano z wykorzystaniem typologii Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA; ang. Functional Urban Areas), wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2391 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet). FUA obejmują miasta i ich strefy dojazdów do pracy.

Podziału obszarów wiejskich (gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich – symbol rodzaju jednostki TERYT, odpowiednio 2 i 5) dokonano z uwzględnieniem oddziaływania na nie dużych miast.

4. Delimitacja obejmuje: poziom 1, który odnosi się do lokalizacji obszaru względem FUA miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców lub FUA miast wojewódzkich oraz poziom 2, który odnosi się do wartości gęstości zaludnienia obszarów wiejskich.

Poziom 1	Poziom 2
Aglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości
Pozaaglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości

5. W nowej delimitacji wyróżniono następujące grupy obszarów:

1) **aglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się w granicach FUA miast wojewódzkich lub w granicach FUA pozostałych miast, liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców:

– **aglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski,

– **aglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;

2) **pozaaglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się poza granicami FUA miast wojewódzkich lub poza granicami FUA pozostałych miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców:

– **pozaaglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski,

– **pozaaglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

6. W kraju do grupy miast powyżej 150 tys. mieszkańców zakwalifikowano 25 ośrodków. Średnia gęstość zaludnienia w 2023 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) wynosiła 120 osób/km². Proóg 1/3 średniej gęstości zaludnienia przyjęto na poziomie 40 osób/km².

7. W bieżącej edycji rocznika przedstawiono wybrane zagadnienia według Delimitacji Obszarów Wiejskich. W pracach rozwojowych przewidziana jest prezentacja zjawisk w ww. układzie w systemach, bazach oraz opracowaniach i analizach statystycznych.

Delimitation of Rural Areas

1. The Delimitation of Rural Areas for statistical purposes has been developed by Statistics Poland.

2. The purpose of the Delimitation of Rural Areas is to ensure a consistent presentation of the results of statistical surveys on rural areas. The use of the Delimitation of Rural Areas will enable detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity.

3. The Delimitation is developed using the typology of Functional Urban Areas (FUA), introduced by Regulation (EU) 2017/2391 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 amending Regulation (EC) No 1059/2003 as regards territorial typologies (Tercet). The FUA include cities and their commuting zones.

The delimitation of rural gminas (rural gminas and rural areas in urban-rural gminas – symbol of the type unit TERYT, 2 and 5 respectively) have been taking into account the impact of large cities.

4. The delimitation includes: level 1, which refers to the location of the area in relation to the FUA of cities of at least 150,000 persons or the FUA of seats of voivodships and level 2, which refers to the value of the population density of rural areas.

Level 1	Level 2
Agglomeration areas	high density
	low density
Non-agglomeration areas	high density
	low density

5. The new delimitation distinguishes the following groups of areas:

1) **agglomeration** – rural areas located within the FUA of seats of voivodships or within the FUA of other cities with at least 150,000 persons:

– **agglomeration high density** – meet both criteria: they are in agglomeration areas and has population density higher than the average population density for Poland,

– **agglomeration low density** – they are in agglomeration areas and has population density equal to or lower than the average population density for Poland;

2) **non-agglomeration** – rural areas located outside the FUA of voivodship cities or outside the FUA of other cities with at least 150,000 persons:

– **non-agglomeration high density** – they are located outside of the FUA, and have population density higher than 1/3 of the population density for Poland,

– **non-agglomeration low density** – they are located outside of the FUA, and have population density equal to or lower than 1/3 of the population density for Poland.

6. In the country the group of cities with more than 150,000 persons includes 25 cities. Average population density in 2023 (Statistics Poland Local Data Bank; BDL) was 120 persons/km². The 1/3 threshold of the average population density was assumed at 40 persons/km².

7. The current edition of the yearbook presents selected issues according to the Delimitation of Rural Areas. In the development work it is planned to present the phenomena in the above mentioned arrangement in systems, databases and statistical studies and analyses.

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH

Stan w dniu 1 stycznia 2023 r.

DELIMITATION OF RURAL AREAS

As of 1 January 2023

Obszary wiejskie:

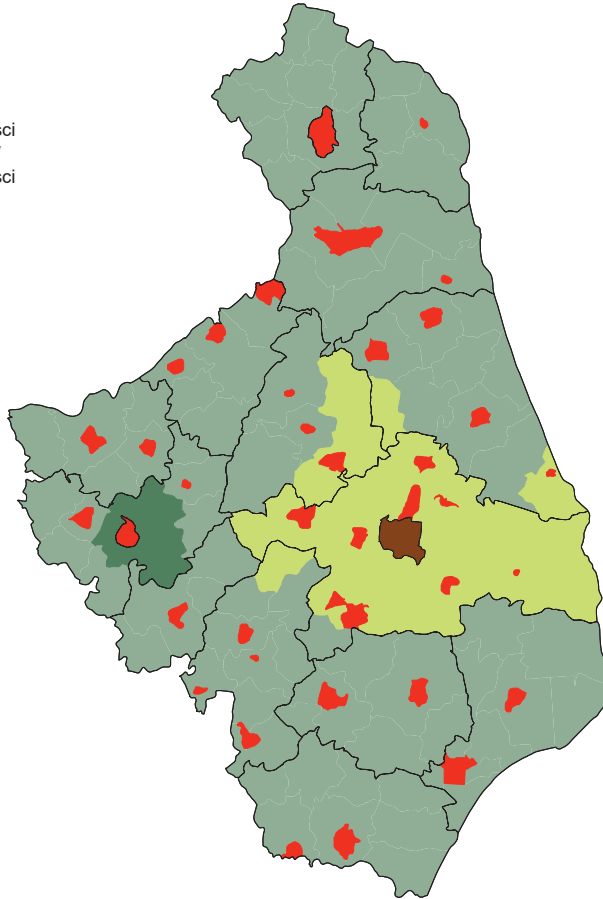
Rural areas:

- aglomeracyjne małej gęstości
agglomeration low density
- pozaglomeracyjne dużej gęstości
non-agglomeration high density
- pozaglomeracyjne małej gęstości
non-agglomeration low density

Miasta:

Urban areas:

- miasto wojewódzkie
seat of voivodship
- pozostałe miasta
other cities

Uwagi do działów

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowanych w oparciu o ewidencje gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek. Stanowi sumę zużycia wody na cele przemysłowe, do napełniania i uzupełniania stawów rybnych oraz eksploatacji sieci wodociągowej.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hał produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbawia się, zamierza się pozbyć lub do pozbycia się którego jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. są opracowywane w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

7. **Odpady komunalne** są to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

- a) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble,
- b) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Notes to chapters

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Development, Labour and Technology of 27 July 2021 on the register of land and buildings.

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities. It is the sum of water used for the purposes of industry, filling and refilling fish ponds and exploitation of a water supply network.

3. **Wastewater requiring treatment** is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as the **systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it.

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. **Nature protection** consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection.

6. **Waste** means any substance or object which the holder discards, intends to discard, or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste.

7. **Municipal waste** is waste generated in households and waste from other waste producers, which due to its nature and composition is similar to waste from households, in particular unsegregated (mixed) municipal waste and waste collected separately from:

- a) households, including paper and cardboard, glass, metals, plastics, bio-waste, wood, textiles, packaging, waste electrical and electronic equipment, used batteries and accumulators and bulky waste, including mattresses and furniture,
- b) sources other than households, if this waste is similar in nature and composition to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999. This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. On the basis of the Act of 24 July 1998 on a New Basic Three-Tier Territorial Division of the State on 1 January 1999 the new division was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

2. Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miast na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

3. Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w **administracji publicznej** dotyczą administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiów odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe i celno-skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennej oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji zawartej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tabeli 1 (14) na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nieniesieniu cieleśnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

2. A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrative offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Data on paid employment and wages and salaries in **public administration** involve state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with PKD 2007/NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g. chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g. revenue administration, tax and tax control offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g. Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service units (e.g. municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g. geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
- 2) powiaty, i.e. powiat starost offices and auxiliary service units (e.g. labour offices, public road boards);
- 3) voivodships, i.e. marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g. labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Justice

1. Data concerning crimes ascertained, have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 6 July 1997 and the Fiscal Penal Code of 10 September 1999 or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (14) on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. A **crime ascertained** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

A crime ascertained in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią, stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

6. Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą, sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karnego przez nieletniego.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 maja 2002 r., 31 marca 2011 r. oraz 31 marca 2021 r.;
- 2) bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego;
- 3) rejestrów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz pobyt czasowy;
- 4) sprawozdań gmin – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy;
- 5) sprawozdań urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 6) sprawozdań sądów – o prawomocnie orzeczonych rozdach i separacjach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 czerwca i 31 grudnia) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2000–2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 2000 i 2001 – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.,
- dla lat 2010–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.,
- od 2020 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania żony przed ślubem),

N o t e. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years**.

Information on crimes ascertained and rates of detectability of delinquents in crimes ascertained has been prepared on the basis of police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

6. Court proceedings against juveniles are based on the Act of 26 October 1982 on Proceedings in Cases Involving Juveniles.

Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the results of the National Population and Housing Census as of 20 May 2002, 31 March 2011 and 31 March 2021;
- 2) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census;
- 3) the registers of the Chancellery of the Prime Minister on internal and international migration of population for permanent residence;
- 4) documentation of gminas regarding internal and international migration of population for temporary stay;
- 5) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;
- 6) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data on population (as of 30 June and 31 December) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population, etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

- for 2000–2009 – of the results of the National Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002,
- for 2010–2019 – of the results of the National Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011,
- since 2020 – of the results of the National Population and Housing Census 2021.

3. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),

- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zamieszkania matki noworodka,
- zgony – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

6. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

7. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku. Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

8. **Prognoza ludności do 2060 r.** została opracowana w 2023 r. na podstawie stanu i struktury ludności z dnia 31 grudnia 2022 r. oraz założeń dotyczących tendencji zmian w płodności, umieralności i migracjach zagranicznych na pobyt stały.

9. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

10. Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Rynek pracy

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności obejmują osoby w wieku 15–89 lat będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkałej w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od 1 kwietnia 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Na potrzeby analiz porównawczych z okresami wcześniejszymi, w tabl. 1 zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat 2019, 2020 z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Od 4 kwartału 2023 r. wyniki BAEL są uogólniane w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2021. Dane za okres od 1 kwartału 2019 r. do 3 kwartału 2023 r. zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania wyników.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used),
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- births – according to the mother's place of residence,
- deaths – according to the place of residence of the deceased.

6. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e. in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

7. **Natural increase of the population** accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

8. **Population projection until 2060** was calculated in 2023 on the basis of population number and structure as of 31 December 2022 as well as assumptions on fertility, mortality and international migration for permanent residence.

9. Data regarding **internal migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

10. Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

11. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Labour market

1. The data on economic activity of population include persons aged 15–89, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey **Labour Force Survey (LFS)**. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The survey does not include the population living in the institutional households.

Since the first quarter of 2021, methodological changes have been introduced in the LFS resulting from the implementation of the framework regulation for social statistics, i.e. Regulation (EU) 2019/1700 of the European Parliament and of the Council of 10 October 2019 and its implementing acts. Changes concerned, i.a. subjective range of the survey (the core survey covers persons aged 15–89, until 2020 inclusive, they were persons aged 15 and more) and the definition and the way of specification of particular populations on the labour market, i.e. the employed, the unemployed and economically inactive persons.

For the purposes of benchmarking with previous periods, in table 1 is presented recalculated the LFS data for the years 2019, 2020, taking into account the definitions in force since 2021.

Since the fourth quarter the LFS results have been generalised on the basis of population balances for which the base are results of the National Population and Housing Census 2021. Data for the period from the first quarter of 2019 to the third quarter of 2023 was recalculated in line with the new generalization basis.

2. The main criterion in dividing the population into the economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, w wieku 15–89 lat, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
 - b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
 - c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy;
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badania) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Stość bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

5. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

6. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w głównym miejscu pracy.

7. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 grudnia** wyszacowano przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Według PSR 2020, badanie pracujących w rolnictwie indywidualnym odbywa się na innej zbiorowości gospodarstw indywidualnych, tj. do gospodarstw rolnych nie są zaliczane jednostki o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych i jednocześnie niespełniające odpowiednich progów dla prowadzenia działalności rolniczej. Dane o pracujących od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Od 2022 r. dane o pracujących są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

8. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** dotyczą pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons aged 15–89 who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture,
 - had work but did not perform it:
 - a) due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,
 - b) due to a seasonal nature of work if they continue to regularly perform tasks and duties for the job or business off-season (excluding fulfilment of legal or administrative obligations),
 - c) for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months;
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - within the reference week were not employed,
 - within 4 weeks (the last week being the reference week) were actively looking for work,
 - were ready (able) to take up work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found a job and were waiting to begin work within a three-month period and were ready to take up this work.

Economically inactive persons are persons aged 15–89 who were not classified either as employed or unemployed.

3. Activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population (total or in a given group).

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture).

5. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income.

6. Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the main workplace.

7. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 December** were estimated using the result: until 2019 – the Agricultural Census 2010, in 2020 – the Agricultural Census 2020. According to the Agricultural Census 2020, the study of employed persons on private farms in agriculture is conducted on a different group of private farms, i.e. units with an area of less than 1 ha of agricultural land and at the same time not meeting the relevant thresholds for conducting agricultural activity are not classified as agricultural farms. Data regarding employed persons since 2020 are not fully comparable to those for previous years.

Since 2022 data regarding employed persons are presented on the basis of administrative data sources.

8. Data on **average employment** concern full-time employees (including seasonal and part-time employed workers) and part-time per full-time employed.

9. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

10. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

11. Dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę (obywatela polskiego lub cudzoziemca oraz członków ich rodzin, która bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotna była zatrudniona nieprzerwanie na terytorium RP przez okres co najmniej 6 miesięcy), która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą nieuzatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły oraz uczącą się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

12. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: do 2019 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

13. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku przy pracy”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

14. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

15. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

10. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of information on **job vacancies**. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,
- employer made efforts to find people willing to take up the job,
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

11. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004, are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person (Polish citizens and foreigners, as well as members of their families who directly before registering as unemployed had been continuously employed within the territory of the Republic of Poland for the duration of at least 6 months) who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school as well as those studying at the stage II sectoral vocational school and post-secondary school, providing full-time, evening or weekend education) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the act.

12. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering persons employed on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated: until 2019 – on the basis of the results of the Agricultural Census 2010, in 2020 – of the Agricultural Census 2020, since 2022 – on the basis of administrative data sources.

13. Information on accidents at work includes accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical report of an accident at work”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents in respect of which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

14. Data according to sections and divisions of the PKD 2007 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

15. Accident at work is understood as a sudden incident, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions,
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip,
- during training within the scope of the national self-defence,

– przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

16. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

17. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.

18. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy realizowanego metodą reprezentacyjną, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach lokalnych o liczbie pracujących wynoszącej 10 osób i więcej zaliczanych do wybranych sekcji PKD (bardziej szczegółowe informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2023 r.”);
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne (wibracje), mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście platne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

– while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

16. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in an incurable or life-threatening disease, permanent mental illness, a permanent, total or partial incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

17. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident within 6 months of the accident.

18. Information regarding persons exposed to risk factors at work is compiled on the basis of the annual report on working conditions, conducted using a sampling method, wherein:

- 1) data concern persons employed in local units employing 10 persons and more, included in the selected PKD sections (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2023”);
- 2) data concern employed persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of persons employed on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1000 paid employees.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

Social security benefits

1. Information regarding retirement and other pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as, since 2007, also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę; również od tej daty nie są gromadzone informacje o liczbie pobierających to świadczenie rodzin. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to podatki w kwocie równej/odpowiadającej wysokości świadczenia wychowawczego).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie budżetów gospodarstw domowych. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2015–2020 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, a od 2021 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze.

Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as, since 2007, also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as, since 1991, repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points from 1) to 7).

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes.

8. Since 1 April 2016, the child-raising benefit "Family 500+" has been granted to persons authorised on the basis of the Act of 11 February 2016 on the State Assistance in Raising Children. Since 1 July 2019, the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income also since that date the information on the number of families receiving the benefit is not collected. From 1 June 2022, foster care children receive child-raising benefit (to 31 May 2022, these were supplements in the amount equal to child-raising benefit).

The benefit is financed from the state budget.

Households. Dwellings

Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods, is a representative household budget survey. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004, the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2015–2020 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011, and since 2021 – Population and Housing Census 2021 taking additionally into account the structure of the population by age and gender, and are not directly comparable with the data for previous years.

W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniku za lata 2021–2022 różnią się od wcześniej publikowanych.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przysrost oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in.: kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracownicze, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2003–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, dla lat 2010–2019 – wyniki spisu 2011; od 2020 r. – wyniki spisu 2021), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przysrost i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. Informacje o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

5. W związku z **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej przeliczono** zgodnie z nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla 2015 r. zaprezentowano według metodologii obowiązującej od 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

Due to the updated generalization, the results for 2021–2022 differ from those published previously.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “miscellaneous goods and services” and expenditures on Internet services under item “communication”.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2003–2009 the basis constituted the results of 2002 census, for the years 2010–2019 – the basis constituted the results of 2011 census, since 2020 – the results of 2021 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on **dwellings in which construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging buildings (the enlarged part), created as a result of adapting non-residential spaces.

4. Information on **dwellings and useful floor area of dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

5. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of “private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area** are recalculated according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the impossibility of recalculating data back, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal utilities and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal utilities concern operative utilities.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

8. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

10. Informacje o **energii cieplnej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Po reformie edukacji od 1 września 2017 r. funkcjonują 8-letnie szkoły podstawowe, 4-letnie licea ogólnokształcące, 5-letnie technika, 3-letnie branżowe szkoły I stopnia oraz 2-letnie branżowe szkoły II stopnia.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe,
 - b) ponadpodstawowe, w tym policealne;
- 3) uczelnie.

3. **Uczelnie** realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w filiach polskich uczelni za granicą);
 - 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w filiach polskich uczelni za granicą).
- Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązków zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp. Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. **Studia podyplomowe** – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytucjach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. **Studia doktoranckie** (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. **Szkoła doktorska** – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelnie – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada), studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów w roku kalendarzowym.

7. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas utilities connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. Data regarding the **number of consumers using gas** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance system of payments.

10. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

Education

1. The education system in Poland operates according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education, the Act of 7 September 1991 on the Education System, and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Science. Following the education reform of 1 September 2017, the education system comprises 8-year primary schools, 4-year general secondary schools, 5-year technical secondary schools, 3-year stage I sectoral vocational schools, and 2-year stage II sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - a) primary schools,
 - b) post-primary schools; of which post-secondary schools;
- 3) higher education institutions.

3. **Higher education institutions** offer full-time and part-time study programmes. Data on higher education institutions:

- 1) include foreigners studying in Poland (including students at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (except persons at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates are presented according to the seats of higher education institutions, including their branches.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including religion teachers) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding school daycare teachers and librarians solely engaged in extra-curricular activities, etc. Data on teachers concern both full-time and part-time employees, expressed in full-time equivalents.

5. **Non-degree postgraduate programmes** – a level of education open to holders of a minimum first-cycle qualification, offered by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. **Doctoral studies** (third-cycle programmes), conducted by an authorised organisational unit of a higher education institution or institute, open to holders of a second-cycle qualification and leading upon successful completion to the award of a third-cycle qualification.

7. **Doctoral school** – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least two disciplines, in operation since the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November), with students counted as many times as many courses they are enrolled in; data on graduates concern persons who obtained higher education diplomas in the calendar year.

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. – domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych i od 2022 r. dane dotyczące fizjoterapeutów opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych,
- praktyk fizjoterapeutów.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach rocznika, opartymi o metodę sprawozdawczą.

Dane dotyczące farmaceutów i diagnostów laboratoryjnych opracowywane są na podstawie sprawozdawczości. Dane prezentowane są według głównego miejsca pracy. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze przekraczającym pełny etat oraz niepełnozatrudnione w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów.

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. – miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych oraz szczegółowego sposobu ich nadawania.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym,
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych,

6. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem znajdujące się w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych. Działalność prowadzona jest z wykorzystaniem warunków naturalnych (surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu) oraz zabiegów z zakresu fizjoterapii.

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled based on the Educational Information System administered by the minister responsible for school education. Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions – excluding data on some higher schools run by churches and other religious associations - have been compiled based on POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the minister responsible for higher education and science.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices since 2006, pharmacies and since 2005 – social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Since 2019, data on doctors, dentists, nurses and midwives and since 2022, data on physiotherapists have been compiled based on administrative sources, including registers:

- of licensed to practice (doctors and dentists, nurses and midwives as well as physiotherapists),
- of ZUS contribution payers,
- of entities performing medical activity,
- of doctors' practices,
- of nurses and midwives practices,
- of physiotherapists' practices.

Data concern persons working directly with a patient, irrespective of the primary workplace. Due to the transition to a new source, the data are incomparable with the data published in the previous editions of the yearbook, based on reporting method.

Data on pharmacists and laboratory diagnosticians have been compiled based on reports. Data are presented according to the primary workplace. Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund. Data include full-time employed persons, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees.

3. Data on **medical specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the Regulation of the Minister of Health of 29 March 2019 on Physician and Dentist Specialisations.

4. **Medical and dental consultations** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health of 17 May 2012 on the system of identification codes for health care providers and detailed rules of assigning them.

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards,
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards,

6. **Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation. Activity is conducted using natural conditions (natural materials and healing properties of the climate) and physiotherapy treatment.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe,
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

9. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r., na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianie. Od 2023 r. dane pochodzą z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Kultura. Turystyka. Sport

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie **muzea** działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z 6. ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal projekcyjnych i multiplexy – posiadające 8 sal projekcyjnych i więcej.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościnie).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards,
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the Act of 4 February 2011. Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny. Since 2023, the source of data is the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

11. Data concerning **family support and foster care**, from data for 2012, are presented according to the Act of 9 June 2011 on Family Support and Foster Care System.

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day-support centre or a specialists guidance.

12. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Act of 12 March 2004 on Social Assistance.

Culture. Tourism. Sport

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Starting from 2020, **museums** include only museums operating on the basis of a statute or regulation agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums.

3. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform activity, regardless of the number of stages possessed.

4. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o organizacjach kultury fizycznej obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Informacje dotyczące **klubów sportowych** podaje się łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

2. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 7) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 8) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne,
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz**, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz,
 - b) **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
 - c) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

Information on **sports clubs** is given together with student and religious sport clubs.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Science and technology. Information society

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view,
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice,
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Polish Classification of Activities (PKD 2007)/NACE Rev. 2**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
 - a) **institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Act of 30 April 2010 on the Polish Academy of Sciences, **research institutes**, operating on the basis of the Act of 30 April 2010 on the Research Institutes and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019,
 - b) **higher education institutions**, operating under the Act of 20 July 2018, the Law on Higher Education and Science,
 - c) **others**, i.e. other entities classified into PKD 2007/NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into PKD 2007/NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";

2) **podmioty gospodarcze** (niezklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących** w działalności B+R – **personelu wewnętrznym** – obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3, tabl. 3) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. **Nakłady na działalność badawczą i rozwojową** obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wytrobów, usług) – innowacja produktowa oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – innowacja w procesie biznesowym.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wytrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. **Produkt nowy lub ulepszony** to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

8. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. **Wzór użytkowy podlegający ochronie** jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. **Employed persons** in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons** in R&D – **internal personnel** – cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3, table 3) and in full-time equivalents (table 4).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of persons actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. **Innovation activity** include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – product innovation and bringing into use in the enterprise new or improved business process – business process innovation.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. **New or improved product** is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

8. A **patentable invention** – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An **utility model eligible for protection** – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego). W 2023 r. w kraju badaniem objęto 20,0 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,5% ich ogólnej liczby).

3. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionej formie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, od 2010 r. z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyozdobienie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek w 2020 r. nie uwzględniają ich uprawy w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Do przeliczeń za 2021 i 2022 r. wykorzystano użyci rolny z Powszechnego Spisu Rolnego 2020, a w 2023 r. – z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR) i mają one charakter wstępny.

4. **Gloбалna produkcja rolnicza** obejmuje **produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą**.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów rolnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i, od 2023 r., sprzedaży detalicznej (wcześniej była to suma sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach).

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the Polish Classification of Activities (PKD 2007)/NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and support service activities", "Other service activities" (repair of computers and communication equipment). In 2023, the survey in country covered 20,0 thousand enterprises (i.e. 18.5% of total enterprises).

3. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or via web shop, web forms on an enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the PKD 2007/NACE Rev. 2 in which they are included.

Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. **Agricultural land area** includes the area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as, the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries in 2020 do not include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the Voivodship level only according to the location of the land.

Calculations concerning years 2021 and 2022 have been based on the data regarding agricultural land, derived from the Agricultural Census 2021, however, these concerning 2023 – from the survey Integrated Farm Statistics (IFS) and they are of preliminary nature.

4. **Gross agricultural output** includes **crop output** and **animal output**.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock – breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and, since 2023, of retail sales (earlier it was the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces).

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasioną oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmują się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku danego.

6. Dane o produkcji **żywna rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywna rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolnych i szacunków.

10. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2022/23 oznacza okres od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r.).

Dane zebrane w Powszechnym Spisie Rolnym 2020 dotyczą okresu ostatnich 12 miesięcy końącego się w dniu referencyjnym badania, tj. okresu od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. włącznie.

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i planach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolnych, danych ze źródeł administracyjnych i szacunków.

Od 2022 r. dane dotyczące pogłowia bydła i owiec pochodzą z ARIMR. W 2023 r. dane dotyczące użytkowania gruntów, liczby gospodarstw, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych, ciągników w gospodarstwach rolnych zostały opracowane na podstawie wstępnych wyników badania reprezentacyjnego Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR). Zebrane dane dotyczą okresu ostatnich 12 miesięcy (tj. od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r.), końącego się w dniu referencyjnym badania.

12. Dane o **nakładach pracy w gospodarstwach rolnych** (tabl. 11) opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020 oraz badań Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych przeprowadzonych w latach 2016 i 2023. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin.

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzką;
- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałych pracowników niewymienionych powyżej (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby duchowne pracujące w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych rocznych jednostkach pracy (AWU). Umowna jednostka pracy jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. W Polsce przyjęto 2120 godzin przepracowanych w ciągu roku jako równoważnik pełnego etatu (roczną jednostkę pracy). Jednocześnie zgodnie z metodologią Eurostatu zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy, nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. **Procurement of agricultural products** concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2022/23 farming year covers the period from 1 July 2022 to 30 June 2023).

The data collected in the 2020 Agricultural Census refer to the period of the last 12 months ending on the reference date of the survey, i.e. the period from 2 June 2019 to 1 June 2020, inclusive.

11. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural censuses results, data from administrative sources and estimates.

Data on the cattle and sheep population since 2022 come from the ARMA. In 2023, data on land use, number of farms consumption of mineral or chemical and lime fertilizers, agricultural tractors on farms were prepared on the basis of the preliminary results of the sample survey Integrated statistics on farms (R-SGR). Collected data concern the period of the last 12 months (i.e. from 2 June 2022 to 1 June 2023 inclusive), ending on the reference date of the survey.

12. Data on **labour input in agricultural holdings** (table 11) were compiled on the basis of the Agricultural Census 2020 and on the basis of the Integrated Farm Statistics (IFS) survey in 2016 and 2023. The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, even if it was minimal volume of work.

The total labour input for the whole agriculture includes:

- 1) on private farms in agriculture: owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent paid employees and temporary employees, contracted workers, mutual aid;
- 2) on farms of legal persons: permanent employees and temporary employees, contracted workers as well as other employees not listed above (i.e. members of agricultural producers' co-operatives, students working on school agricultural holdings, clergymen working on holdings run by monasteries).

Because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary paid employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional Annual Work Unit (AWU). The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of working time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture. In Poland, 2120 hours worked over a year were assumed as the equivalent of full-time employment (annual work unit). At the same time, in accordance with the Eurostat methodology, the condition was maintained that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work per person was higher.

Forestry and hunting

1. **Forest land** comprises the area of forest as well as land related to forest management.

Do **powierzchni lasów** – w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach – zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryte roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawione:

- przeznaczone do produkcji leśnej lub
- stanowiące rezerwat przyrody lub wchodzące w skład parku narodowego albo
- wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywanie dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

2. Lesistość (wskaznik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa, powiatu, gminy.

3. Przez odnowienia rozumie się zakładanie lub powstawanie nowych drzewostanów, zajmujących miejsce dotychczasowych, ustępujących w toku użytkowania lub zniszczonych przez klęski naturalne, żer owadów itp.:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrósłi, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni gruntów leśnych).

4. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni). Podstawą prawną regulującą gospodarkę łowiecką jest ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Przemysł i budownictwo

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicje metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do rocznika, ust. 7 na str. 177.

3. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowych** podano w uwagach ogólnych do rocznika, ust. 10 na str. 177.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

- cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
- cenę stałą 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
- cenę stałą 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Forest area is land – within the meaning of the Act of 28 September 1991 on Forests – of contiguous area of at least 0.10 ha that is covered by forest vegetation (young forest cultures) – trees, bushes and ground cover – or temporarily devoid of thereof. This land:

- is designated for forest production or
- constitutes a nature reserve or comprises a part of a national park or
- is entered in the register of the monuments.

Land related to forest management is land occupied by objects such as buildings and structures, forest irrigation and drainage systems, forest spatial division lines, forest roads, land beneath power lines, forest nurseries, wood depot areas, as well as forest car parks and tourist infrastructure that are used for the purposes of forest management.

2. Forest cover (forest cover indicator) is calculated as the share of forest area to the total geodesic area of voivodship, powiat, gmina.

3. Renewals are understood as the establishment or formation of new tree stands that replace the hitherto existing ones, which are being removed in the course of forest use or damaged by natural disasters, insect feeding, etc.:

- artificial renewals are young forest cultures established through planting or sowing,
- natural renewals are young forest cultures formed on forest land through self-seeding and off-shoots, considered full-value, and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing young forest cultures on land previously outside silviculture (not included in the area of forest land).

4. Hunting district is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area). The legal basis regulating game economy is the Act of 13 October 1995, the Law on Hunting.

Industry and construction

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities (PKD 2007)/NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to PKD 2007/NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the yearbook, item 7 on page 177.

3. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the yearbook, item 10 on page 177.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
- 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021.
- 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

4. Data concerning production include the value of outwork.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do rocznika ust. 7 na str. 177.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym (tj. na rzecz obcych zleciiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo budowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo budowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcję w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogi publiczne ze względu na rodzaj nawierzchni dzielą się na drogi o nawierzchni twardej oraz drogi o nawierzchni gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą komunikacji autobusowej (łącznie z autobusami pospieszными), tramwajowej i trolejbusowej – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzydzielowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Construction

1. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities (PKD 2007)/NACE Rev. 2, in the section “Construction”.

2. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the yearbook, item 7 on page 177.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Act of 21 March 1985 on Public Roads, into following categories: national, regional, district and communal roads.

The public roads are split by the surface type into hard-surfaced roads and unsurfaced roads. The hard-surfaced roads include improved hard surface roads (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam and cobbled surface).

3. Information on **registered vehicles and tractors** since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Commercial road transport** for with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport.

6. Information from **urban ground transport** concerns **bus** (including express buses), **tram and trolley-bus** communication – including the handling suburban and inter-city service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel. Ceny

Handel

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców,
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do **Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego** według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z podzieleniem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1400 w 2023 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Finanse przedsiębiorstw

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolleybus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Trade. Prices

Trade

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to PKD 2007/NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers,
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1400 in 2023).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households’ expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

Finances of enterprises

1. **Financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994.

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing 10 persons and more.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture as well as trade unions, religious and political organisations.

2. Przychody ogółem obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. Koszty ogółem obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto (oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem minus (-), do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych, który od 2016 r. zaliczany jest do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych).

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

2. Total revenues include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. Total costs include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in the case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign minus (-), until 2015 corrected by result on extraordinary events, of which since 2016 are classified as other operating revenues/ costs.

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
- **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. Current assets include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Public finance

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances and regulations introducing the Act on Public Finances. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government, the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government, the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government as well as the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Inwestycje. Środki trwałe

Inwestycje

1. **Nakłady inwestycyjne** to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r.,
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładowi poniesionemu na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budget result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finance.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources.

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

Investments

1. **Investment outlays** are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the PKD 2007/ NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as, since 1 January 2002, cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990,
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with the Accounting Act of 29 September 1994.

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- a) w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- b) w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r., zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych.

Rachunki regionalne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej.

2. W systemie rachunków regionalnych zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje: wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty na rzecz organu nadzoru nad rynkiem finansowym, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). W zużyciu pośrednim uwzględnia się alokację produkcji banku centralnego oraz produkcji globalnej krajowych zakładów ubezpieczeń oraz oddziałów zagranicznych firm ubezpieczeniowych działających w Polsce. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- a) within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- b) in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance of 20 January 1995 on the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets.

Regional accounts

1. Regional accounts were compiled according to the principles of "The European System of Accounts 2010 (ESA 2010)" introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union.

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and it is presented at basic prices.

5. Output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes: the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, fees payable to the financial market supervisory authority, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption also includes allocation of central bank output and domestic insurance companies output as well as output of foreign insurance units operating in Poland. Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional unit.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of gross operating surplus jointly with gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych;
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2020–2022 zostały zrewidowane w stosunku do wcześniej opublikowanych, w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych. Dane zostały zmienione ze względu na konieczność:

- implementacji rekomendacji Komisji Europejskiej (Eurostatu),
- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych, w tym wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021),
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym „Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych” (Manual on Government Deficit and Debt – MGDD),
- zachowania ciągłości i porównywalności szeregów danych.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to non-financial corporations sector;
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector;
- 3) general government sector, which includes institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 methodology meet criteria for including in the general government sector;
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organisations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes and alcohol as well as activity of persons deriving profits from exploiting sexual services.

13. Data from regional accounts for the years 2020–2022 presented in this publication have been revised compared to those previously published, following a benchmarking revision in the annual national accounts. The data have been changed due to the necessity of:

- implementation of the European Commission (Eurostat) recommendations,
- applying of new and updating existing data sources, including the results of the National Population and Housing Census 2021,
- implementation of the guidelines contained in the updated “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD),
- maintenance of the continuity and comparability of data series.

Opis wprowadzonych zmian został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji benchmarkingowej w rachunkach narodowych w latach 1995–2022” z dnia 10 października 2024 r., dostępnej na stronie [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2022](#).

14. Do przeliczeń danych według liczby ludności przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od roku 2022 uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

15. Dane z rachunków regionalnych będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

16. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym” dostępnej na stronie [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym](#).

Podmioty gospodarki narodowej

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej, Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

W latach 2014–2022 liczba podmiotów w podziale według sektorów własności może nie uwzględniać jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Description of introduced changes is included in the “Information of the Central Statistical Office on the benchmarking revision in national accounts for the years 1995–2022” of 10 October 2024, available on the website [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2022](#).

14. When computing data according to the number of population, the population meeting the residence criterion as defined in Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (ESA 2010) was adopted, which assumes a person's stay in the economic territory of a given country for one year or more. The number of population was calculated as of 30 June. Data on the number of resident population from 2022 include data on the Ukrainian population.

15. Regional accounts data will be subject to review due to revision in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

16. Information concerning regional accounts is included in the publication “Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown” available on website [Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts / Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown](#).

Entities of the national economy

The National Official Business Register hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Act of 29 June 1995 on Official Statistics and the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, model forms of applications, survey questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the abovementioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

In 2014–2022 the number of entities according to ownership sectors can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.